ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ

ಮುಡಿ - ೬೪

ಮದಿಪು

ಬೊಂತೆಲ್-ಜಾರ್ದೆ-ಪೆರಾರ್ದೆ

ಅಕ್ಟೋಬರ್ 18-ಜನವರಿ 18

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಮಂಗಳೂರು

ತುಳು ಮಿನದನ ಬಂಟ್ವಾಳ ಉದಿಪನ

ಪುತ್ತೂರುಡು ನಡತಿನ ತುಳು ಮಿನದನದ ಉದಿಪನದ ಪೊರ್ತು

ಚಾವಡಿ ಲೇಸ್ – ಕರ್ನಾಟಕ ದೈವಜ್ಞಾನ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ, ಕುಡ್ಲ ಸೇರಿಗೆಡ್
ಬೂಕು ಬುಡುಗಡೆ ಬೊಕ್ಕ ಉಪನ್ಯಾಸ

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ

ಮದಿಪು

ಮುಡಿ – 64

ಬೊಂತೆಲ್–ಜಾರ್ದೆ–ಪೆರಾರ್ದೆ

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕೆರ್
ಎಮ್. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ

ಸಂಪಾದಕೆರ್
ರೂಪಕಲಾ ಆಳ್ವ
ರಘು ಇಡ್ಕಿದು

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ಸಂಪಾದಕೆರ್
ಚಂದ್ರಹಾಸ ರೈ ಬಿ.

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಮಂಗಳೂರು

MADIPU

A quarterly on Tulu Language, Literature and Culture. Published by **Karnataka Tulu Sahitya Academy,** Lalbagh, Mangalore - 575 003. ✆ : 0824-2459389 email : tulu.academy@yahoo.co.in.

Chief Editor : **M. Janaki Brahmavara**
Editors : **Roopakala Alva, Raghu Idkidu**
Managing Editor : **Chandrahasa Rai B.**

ಮದಿಪು

ತುಳು ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ತ್ರೈಮಾಸಿಕ
ಪ್ರಕಾಶಕರು : ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ,
ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆ ಕಟ್ಟಡ, ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್,
ಮಂಗಳೂರು – 575 003
ದೂರವಾಣಿ : 0824-2459389
ಮಿಂಚಂಚೆ : tulu.academy@yahoo.co.in.

Pages	: 80 + 4
Vol.	: 64
ಬೆಲೆ	: ರೂ. 15
ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ	: ರೂ. 50
ಆಜೀವ ಚಂದಾ	: ರೂ. 500
ರಕ್ಷಾಪುಟ ವಿನ್ಯಾಸ	: ಕಲ್ಲೂರು ನಾಗೇಶ
ಮುದ್ರಣ	: ಆಕೃತಿ ಪ್ರಿಂಟ್ಸ್ ಲೈಟ್ ಹೌಸ್ ಹಿಲ್ ರಸ್ತೆ ಮಂಗಳೂರು – 575 001 ದೂರವಾಣಿ : 0824 2443002

ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ನ ಮದಿಪು

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮೂಜಿ ತಿಂಗೊಲ್ದ ಪತ್ರಿಕೆ ಮದಿಪುಗ್ ಅಯಿತನೇ ಒಂಜಿ ಪರಂಪರೆ ಉಂಡು. ಅಯಿತನೇ ಒಂಜಿ ದೇಕಿಲಾ ಉಂಡು. ಅಯಿನ್ ಒರ್ತೊಂದು, ಆಯಿನಾತ್ ಜಾನಗೇನೊದ ಒರುಟು ಕೊರೊಡುಣ್ಪಿನವು ಇತ್ತೆದ ಮದಿಪು ಸಂಪೊಲಿಪುನಕ್ಲೆನ ಇಂಗಿತ, ಪ್ರಯತ್ನ. ಅಂಚ ಸಂಪೊಲಿತಿನ ಅಜಿಪತ್ತಮೂಜಿನೆದ ಸಂಚಿಕೆ ತೂಯಿನಕ್ಲೆಗ್ ಕುಸಿ ಆತ್ಂಡ್. ಓದಿನಕ್ಲೆಗ್ ಸಲ್ಮಿತ ಆತ್ಂಡ್. ಈ ಅಜಿಪತ್ತ ನಾಲನೆದ ಸಂಚಿಕೆನ್ಲಾ ಅವ್ವೇ ನಿಲೆಟ್ ಪೊರ್ಲು ತಿರ್ಲ್ ಕೂಡುಲೆಕ ಮುಡೆತ್ಂಡ್.

ಈ ಮದಿಪು ಸಂಚಿಕೆ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಅಂಕಣೊದ ಕದಿಕೆ. ಇಂಚಿಪ ಮದಿಪುಗ್ ದಿಂಜ ಬರವುಲು ಬರೊಂದುಲ್ಲ. ಅಂಚ ಒಟ್ಟುಗಾಪಿನೆಟ್ ಬಾಸೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಉಂದು ಮೂಜೆತ ಬಗ್ಗೆಡ್ ಬೆಂದಿನಕ್ಲೆನ ಪರ್ಚಯೊದ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ನಾಡ್‌ದ ಬಲ್ಮೆ ಪೆರ್ಮೆದ ಜಾನೊಗಾಪಿನ ಬರವುಲೆನ್ ಅಜತ್‌ದ್ ಮದಿಪುಡು ಸೇರಾದ್ಂಡ್. ಎಡ್ಡೆ ಚಿಂತನೆದ ಕತೆ, ಕಬಿತೆ, ಕುಸೆಲ್ದ ಬರವು, ತಿರ್ಗಾಟೊದ ಬರವು, ಅತ್ತೂರು ಇಗರ್ಜಿದ ಪೊಲಬು, ಪಟ್ಟಾಂಗ ಪಾತೆರ, ಉಂದು ಮಾತ ಈ ತುಳು ಸಂಚಿಕೆನ್ ಓದುನ ಅಂಗಲಪ್ಪುನು ಎಚ್ಚಾವುಲೆಕದನೆ.

ಅಕಾಡೆಮಿ ಉಂಡಾಯಿನೆಡ್ದ್ಂಚಲ ತುಳು ಬಾಸೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಒರಿಪುನೆನ್, ಬುಳಪಾವುನೆನ್ ಕರ್ತವ್ಯ ಪಣ್ದ್ ಎಣ್ಣೊಂದು ಸೊಂದೊಂದು ಬಯ್ದ್‌ಂಡ್. ಇಂಚಿಪ ತುಳುಕೂಟ, ತುಳು ಸಂಘ, ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಸಂಘಟನೆಲ್ ಮಾತ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸೇರಿಗೆಡ್ ಬೇತೆಬೇತೆ ಲೇಸ್‌ಲೆನ್ ನಡಪಾವೆರೆ ದುಂಬು ಬಯ್ದ್. ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಉಂದು ಉಲ್ಲಾಸ್‌ದ ಸಂಗತಿ. ಅಕಾಡೆಮಿಲಾ ಕಜ್ಜಕೊಟ್ಯದಂಚಿನೆನ್, ವಿಚಾರಗೋಷ್ಠಿಲೆನ್ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ನಡಪಾವೊಂದುಂಡು. ಅಯಿಟ್ ಪಾಲ್‌ಪಡೆಪಿನಕ್ಲೆನ ಸಲ್ಮಿತೊದ ನುಡಿ ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ನನಲಾತ್ ಉಮೇದ್ ಕೊರೊಂದುಂಡು. ತಿಂಗೊಲುಗೊಂಜಿ ಚಾವಡಿ

ಕೂಟೊಲು ಪೊರ್ಲುಡೇ ನಡತೊಂದುಂಡು. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರೊದ ಬೂಕುಲುಲ ಬುಡುಗಡೆ ಆವೊಂದುಂಡು.. ತುಳು ಪಠ್ಯ ಕಲಿಕೆದ ಯೋಜನೆದಂಚ ಈ ವರ್ಸೊದ ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಪರೀಕ್ಷೆಡ್ ಮೂಜಿನೇ ಬಾಸೆ ಆದ್ ಪದಿನೇಳ್ ಜೋಕುಲು ತುಳುಟು ಪರೀಕ್ಷೆ ಬರೆಪೆರ್. ಈ ಯೋಜನೆಡ್ ಮನದೀದ್ ಬೆಂದಿನ ಪಾಂಪೆ ಹೈಸ್ಕೂಲುದ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯೆರ್ ಫ್ರಾಂಕ್ ಹಿಲೆರಿ ಡಿಸೋಜ ಬೊಕ್ಕ ದಿನೇಶ್ ಸೆಟ್ಟಿಗಾರ್ ಮೊಕ್ಳೆಗ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮಾನಾದಿಗೆದ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾದ್‌ಂಡ್. ಊರೂರುಡು ನಡತಿನ ಕೆಸರ್‌ಡೊಂಜಿ ದಿನ, ಗ್ರಾಮೊದಗಮ್ಮತ್ತ್ ಇಂಚಿನ ಲೇಸ್‌ಲ್ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪೊರ್ಲುನ್, ತುಳುವೆರ್ನ ಬದ್ಕ್‌ದ ತಿರ್ಲ್‌ನ್ ದೆರ್ತ್ ತೋಜಾವುನತ್ತಂದೆ, ಊರುದ ಜೋಕುಲು, ಜವಣೆರ್, ಪರಬೆರ್ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಪರಬೇದ ಇಜ್ಜಂದೆ ಸಂತೋಸುನು ಪಟ್ ಕೊರ್ತ್ಂಡು. ತುಳು ಯೂನಿಕೋಡ್‌ಗಾಪಿನ ಬೇಲೆ ಆವೊಂದುಂಡ್. ತುಳು ವಿಕಿಪೀಡಿಯಾ ಉಂದೆನ್ ಒರ್ತೊನುನ ಕಜ್ಜೊಗು ಚಾಲನೆ ಕೊರ್ತ್ಂಡು. ಡೆಲ್ಲಿಗ್ ಕಡಪುಡ್ಡಿನ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪಿಲಿ ನಲಿಕೆ ಕೂಟೊದಕುಲು ಅಲ್ಪ ಮಲ್ಲ ಪುಗರ್ತೆದ ಸುದ್ದಿನೇ ಕಣತ್‌ದೆರ್. ಮದಿಪುಗ್ ಪುಟಮಿತಿ ಇತ್ತಿನೆಡ್ದಾವರ ಉಂದು ಮಾತೆತ ಪರ್ಚಯೊದ ಪಟ್ಟಿನ್ ಮಾತ್ರ ಉಂದೆಟ್ ಕೊರ‍್ಯೆರಾತ್‌ಂಡ್.

ಈ ಮದಿಪು ಸಜ್ಜಾಪಿನ ಪೊರ್ತುಡೇ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಒಂಜಿ ಮಾಮಲ್ಲ ಲೇಸ್ 'ವಿಶ್ವ ತುಳುವೆರೆ ಪರ್ಬ' ಅಡ್ಯಾರ್‌ದ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಕಾಲೇಜ್‌ದ ಆವರ್ನೊಡು ನಡತ್‌ಂಡ್. ಅಖಿಲ ಭಾರತ ತುಳು ಒಕ್ಕೂಟೊದ ಬೊಳ್ಳಿ ಪರ್ಬೊದ ಲೇಸ್‌ಡ್, ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿ ಅಂಚೆನೇ ಲೋಕೊರ್ಮೆದ ತುಳುವೆರ್ ಒಂಜಾದ್‌ಪಾಲ್ ಪಡೆಯೆರ್. ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪಂಡ ಮಾತೆರೆನ್ಲಾ ಕೂಡಾದ್ ಸಂತೊಸುನು ಪಟೊಂಬಿನವು. ಉಂದು ಈ ಪರ್ಬೊಡು ಲೋಕೊಗೇ ತೆರಿದ್ ಬತ್ತಿನ ಸಂಗತಿ. ತುಳುವೆರ್ನ ಸಾದನೆ, ಗೊಬ್ಬುಲು, ಜಾನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ತುಳುನಾಡ ವೈಭವ ಮಾತೆನ್ಲಾ ತೆರ್ಪಾವುನ, ತೊಜಿಪಾವುನ ಈ ಲೇಸ್ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಧನ್ಯತೆದ ಬಾಮೊನೇ ಪುಟ್ಟಾದ್‌ಂಡ್.

ಮದಿಪುದ ಉಳಮೆಯಿಕ್ ಸತ್ವ ಸೇರಾವೊಂದು ಸಂಪೊಲಿಪುನ ನಿಲೆಟ್ ಬೆಂದಿನ ಶ್ರೀಮತಿ ರೂಪಕಲಾ ಆಳ್ವ ಬೊಕ್ಕ ಶ್ರೀ ರಘು ಇಡ್ಕಿದು ಮೊಕ್ಳೆಗ್‌ಯೆನ್ನ ಪುಗರ್ತೆದ ಪಾತೆರಲುಂಡೇ. ಮದಿಪುದ ಬರವುದಕ್ಲೆಗ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪುದರ್ಡ್ ಎಡ್ಡೆಪುನು ಬಯಕುವೆ. ಮದಿಪುಗು ಬರೆಪಿನಕುಲು ಪೊಸಕಾಲೊದ, ಪೊಸ ಗೇನೊದ, ಪೊಸ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ಪಣ್ಪಿನ ಬರವುಲೆನ್ ಕಡಪುಡ್‌ಂಡ ಅಕಾಡೆಮಿ ಕುಸಿಟ್ ಎದ್ಕೊನುಂಡು.

ಈ ಸಂಚಿಕೆಗ್ ಪೊರ್ಲುದ ದೇಕಿಕೊರ್ತಿನ ಆಕೃತಿ ಪ್ರಿಂಟ್ಸ್‌ದ ಕಲ್ಲೂರು ನಾಗೇಶ ಬೊಕ್ಕ ಕೂಟೊದಕ್ಲೆಗ್‌ಲ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸೊಲ್ಮೆಲ್. ಮದಿಪುಗಾದ್ ಕಾತ್ ಕುಲ್ಲುದಿನ ಮದಿಪುದ ಚಂದಾದಾರೆರೆಗ್, ಮದಿಪುನು ಓದೆರೆ ಬಯಕುನ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಅಕಾಡೆಮಿದ ನಿಲೆಟ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೆ.

ಕುಡ್ಲ
20-12-2014

ಎಮ್. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ
ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಸಂಪಲ್ತಿನಾಕ್ಲೆನ ಪಾತೆರ

ಒಲ್ಪ ತೂಂಡಲಾ, ಏಪ ತೂಂಡಲಾ ಇತ್ತಿತ್ತೆ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಪರ್ಬೊಲೆದವೇ ಗೌಜಿ. ದುಂಬುಡ್ದಿಂಚ ನಡತೊಂದು ಬೈದಿನ ನಮ್ಮ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಆಚರಣೆಲೆಡ್ದ್‌ಲಾ ಎಚ್ಚೊ ಇತ್ತೆ ಸೊಂತ ಉಮೇದ್‌ಡ್ ನಡಪಾವುನ ಪರ್ಬೊಲು ಜಾಸ್ತಿ ತೋಜುಂಡು . ಮುರಾನಿ ಮುರಾನಿ ತುಡರ್ ಪರ್ಬೊ, ತೊಲಸಿ ಪರ್ಬೊದ ಗೌಜಿ ಕರಿದ್ ಪಿಜಿರ್‌ದುಂತುನ ದುಂಬು ಊರೊರ್ಮೆ, ಸಂಬ್ರಮೊ–ಸಡಗರಡ್ ಇಡೀ ತುಳುನಾಡ್ ಕುಡೊಂಜಿ ಮಾಮಲ್ಲ ಪರ್ಬೊಗ್ ಎದುರ್ ತೂಂಡ್. ಉಂದುವೇ ದಶಂಬರ್ 12, 13, 14 ತಾನಿ ಕುಡ್ಲದ ಅಡ್ಯಾರ್‌ದ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಕಾಲೇಜಿದ ಅಂಗಣೊಡು ವಿಶ್ವ ತುಳುವೆರೆ ಪರ್ಬೊಗು ಅಟ್ಟಣೆ ಆದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಉಂದೆನ್ ಎದ್ರೊನೆರೆ ಇಡೀ ವಿಶ್ವದ ತುಳುವೆರ್ ತಯಾರಾದ್ ಕೊಡಿಕಾರ್‌ಡ್ ಉಂತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಊರ ಸಂಘ–ಸಂಸ್ಥೆಲೆದೊಟ್ಟುಗು ಪರವೂರ್ದ, ಪರದೇಸೊದ ತುಳುವೆರ್‌ಲಾ ಕೈ ಜೋಡ್ಸಾಯೆರ್; ಮುತಾಲಿಕೆದಾಕ್ಲೆಗ್ ಬೆರಿತಾಂಗ್ ಆದ್ ಉಂತ್ಯೆರ್. ಆಂಜೊವು–ಪೊಂಜೊವು, ಜವನ್ಯೆರ್ ಜೋಕುಲುಂದು ಬುಡಂದೆ ಪೂರೆರ್ಲಾ ಉಂದೆನ್ ಪೊರ್ಲುಡು ನಡಪಾಯೆರೆ ಬೋಡಾದ್ ಎಡ್ಡೇನ ಪುಣೆಯೆರ್. ಒವ್ವೇ ಅಂಗ್‌ದಾಂತೆ ತಾನ್ ತುಳುವೆ ಪನ್ಪಿ ಪೆರ್ಮೆಡ್ ಪರ್ಬೊದ ಕಲೊಕ್ಕು ಜತ್ತ್‌ದ್ ಬೆಂದಿನಾಕುಲು ಸಾರೊ ಸಾರೊ ಜನ. ನೆತ್ತ ಪಿರವುಡು ತೋಜಿನಿ ತುಳುವಪ್ಪೆನ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಮೋಕೆ. ತುಳುನು ಒರಿಪೊಡು, ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ತುಳು ಬಾಸೆನ್ ಮಾನಾದಿಗೆದ ಮಂಟಮೆಡ್ ಕುಲ್ಲಾವೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಅಂಗಲಾಪುಲಾ ಅಂದ್. ಅಖಿಲ ಭಾರತ ತುಳು ಒಕ್ಕೂಟ (ರಿ) ನೆತ್ತ ಬೊಳ್ಳಿ ಪರ್ಬದ ನೆಂಪುಗಾದ್ ಪಾಡೊಂಡಿನ ಈ ಮಾಮಲ್ಲ ಲೇಸ್‌ಗ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಲಾ ಸಕಾಯ ಕೊರ್‌ಂಡ್. ಮೊಕ್ಲೆನ ಒಟ್ಟು ಸೇರಿಗೆಡ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಊರುಲೆಡ್, ತಾಲೂಕುಲೆಡ್ ಕಜ್ಜೊಲು– ಉಚ್ಚಯೊಲು ಪರ್ಬೊದ ಲೇಸ್‌ಗ್ ದುಂಬೇ ಸುರು ಆಂಡ್. ತುಳು ನಾಟಕ ಸಪ್ತಾಹ, ತುಳು ತಾಳಮದ್ದಲೆ ಸಪ್ತಾಹ ಅಂಚೆನೇ ತುಳುಟ್ಟೇ ಹರಿಕಥಾ ಸಪ್ತಾಹಲು (ಲೇಸ್‌ಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ನಡತ್‌ಂಡ್) ಪೊರ್ಲು ಪೊಲಿಗೆಡ್ ನಡತ್‌ಂಡ್.

ದಶಂಬರ್ 12 ಶುಕ್ರಾರದಾನಿ ಅಡ್ಯಾರ್‌ದ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿದ ಅಂಗಣೊಡು ಗೌಜಿಯೇ ಗೌಜಿ. ದೂರೊಡ್ದೇ ಕೇನೊಂದಿತ್ತಿನ ತುಳುವ ಬೂಡುದ ತೊಟ್ಟಿಲ್‌ಡ್, ನೇತ್ರಾವತಿ ನಿಟ್ಟೆಲ್‌ಡ್, ಅಡ್ಯಾರ್‌ದ ಜಕ್ಕೆಲ್‌ಡ್, ಸಹ್ಯಾದ್ರಿದ ಮಟ್ಟೆಲ್‌ಡ್... ಪನ್ಪಿನ ಬುಡಾಂದಿ ಲೆಪ್ಪುಗು ಕೇಂಡಿನ ತುಳುವೆರೆನ ಮೆಯಿ ಕೊಲ್ಚಿಂಡ್, ಉಡಲ್ ನಲಿತ್‌ಂಡ್. ಬಾಕಿಲ್‌ಡೆ 'ಪಣಿಯಾಡಿ ದೊಂಪ– ಎಸ್.ಆರ್.ಹೆಗ್ಡೆ ಚಾವಡಿ' ಎದ್ರೊನ್‌ಂಡ, ಪಾದೂರು ಗುರುರಾಜ ಭಟ್ ದೊಂಪ ಅಂಚೆನೇ ಡಾ.ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚಿತ್ತಾಯ ಚಾವಡಿ ಹಿರಿಯಕ್ಲೆನ ನೆಂಪುಗು ಸಾಕ್ಷಿಯಾದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಕೊಡಿ ಅಡಿ, ಸಂತೆದ ಕಲ, ತೊಟ್ಟಿಲ ಗೊಬ್ಬು, ಗಾಣದ ಕೊಟ್ಯ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಕೆದಾಕ್ಲೆನ ಪ್ರದರ್ಶನ, ಓಡದ ಕಡಪ್ಪು, ಛಾಯಾಚಿತ್ರ– ಚಿತ್ರಕಲೆ ಪ್ರದರ್ಶನ, ಅಟಿಲ್ ಅರಗಣೆ, ಅನ್ನ ಚತ್ರೊ, ಕ್ಯಾಂಟೀನ್, ಮಾಧ್ಯಮ ಕೇಂದ್ರ, ಗೊಬ್ಬುದ ಕಲ, ಪುಸ್ತಕ ಮಳಿಗೆ, ಪಾರ್ಕಿಂಗ್, ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಂತೆ–ಮಳಿಗೆಲು ಇಂಚ ಪಾಡ್‌ದಿತ್ತಿನ ದಿಕ್ಸೂಚಿ ತುಳು ಪರ್ಬೊದ ಉಲಾಯಿಡುಪ್ಪುನ ಸಂಗತಿಲೆನ ಪೊಲಬು ಕೊರ್ಪಿನೆತೊಟ್ಟುಗೇ ಸಾದಿಪತ್ತೆಗ್ ಸುಲಬೊ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೊರ್‌ಂಡ್.

ಮೂಜಿ ದಿನತ್ತ ಲೇಸ್‌ಡ್ ತುಳುವೆರೆ ಪೊರ್ಲು–ತಿರ್ಲ್ ತುಳುವೆರೆ ಐಸಿರಿ, ಮಿಮಿಕ್ರಿ, ಯಕ್ಷಗಾನೊ, ತುಳುನಾಡ್ದ ಗೊಬ್ಬುಲು, ಪರಪುದ ಪನಿಕುಲು, ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಲೊಟ್ಟು, ಚಾವಡಿಡ್ ಮೆನ್ಕ್ಂಡ್.ಉಂದೆತ್ತ ಒಟ್ಟುಗೇ ಇಚಾರೊ ಕೂಟೊಲಾ ಸೇರೊಂದು ಪರ್ಬೊಗೊಂಜಿ ದುನ್ನ

ಕನತ್ತಿನ ಎಡ್ಡೆ ಇಚಾರೊ. ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್, ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್, ಅಂಚನೇ ಸರ್ವ ಸದಸ್ಯೆರ್‌ಲಾ ಮೂಜಿ ದಿನೊಲಾ ಒಟ್ಟುಗಿತ್ತ್‌ದ್ ಬೆರಿಸಾಯ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಸುಮಾರ್ ಒಂರ್ಬ ಕೂಟೊಲು ರಡ್ಡ್ ದಿನೊಟ್ಟು ಬೇತೆ – ಬೇತೆ ಚಾವಡಿಡ್ ನಡತ್ಂಡ್. ಹಿರಿಯಕ್ಲೆನ ನೆಂಪು, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನೊಡು ತುಳು, ತುಳು ಜಾನಪದ–ಸಂವಾದ, ಕಂಬಳ–ತುಲಿಪು, ಎಣ್ಮನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದೊಗ್ ತುಳು ಸೇರಿಗೆ, ಬೆನ್ನಿದ ಇಚಾರೊ ಆತೇ ಅತ್ತಂದೆ ರಡ್ಡ್ ಕವಿ ಕೂಟೊಲಾ ಸೇರೊಂದು ಸಬೆಸರ್ವೆರೆಗ್ ಸಂತೋಸು ಕೊರ್ಂಡ್. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ರಾಜ ಮರ್ಯಾದಿದ 'ಕಂಬಳೊ'ಗ್ ಕೋರ್ಟ್‌ದ ಮೂಲಕ ನಿಷೇಧ ಕನತ್ತಿನ ಬೇನೆ– ಬೇಜಾರ್ 'ಕಂಬಳ–ತುಲಿಪು' ಕೂಟೊ–ಕಲಡ್ ನೆಗತ್ತ್ ತೋಜಿಂಡ್. ಕಂಬಳ ಸಮಿತಿದ ಸ್ಥಾಪಕ ಕಾರ್ಯಂತೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ಗುಣಪಾಲ ಕಡಂಬರೆನ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆಡ್ ನಡತಿನ ಕೂಟೊಡು ಹಿಂಸೆದಾಂತಿನ ಕಂಬಳ ನಡಪಾಯೆರೆ ಅವಕಾಸೊ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಲೆ ಪನ್ಪಿನ ಒತ್ತಾಯೊ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಬತ್ತ್ಂಡ್.

'ಎಣ್ಮನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದೊಗು ತುಳು ಸೇರಿಗೆ' ಪನ್ಪಿನ ಕೂಟ–ಕಲ ಹಿರಿಯ ವಿದ್ವಾಂಸೆರಾಯಿನ ಡಾ.ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ್ ರೈ ಮೆರೆನ ಮುತಾಲಿಕೆಡ್ ಬಾರೀ ಪೊರ್ಲುಡು ನಡತ್ಂಡ್. ಡಾ. ರೈ ಕುಲು ತುಳು ಬಾಸೆನ್ ಎಣ್ಮನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದೊಗು ಸೇರಾಂಡ ಉಪ್ಪುನ ಲಾಭ ಅಂಚನೇ ಸೇರ್ಪಾಯೆರೆ ಉಪ್ಪುನ ಅಡ್ಡಿಲೆನ್ ಸಭೆಕ್ ತೆರಿಪಾದ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. ತುಳುಕ್ಕಾತ್ರ ಲೋಕ ಸಬೆಟ್, ರಾಜ್ಯ ಸಬೆಟ್ ಈತ್ನೇಟ ಸೊರ ದೆರ್ತಿನಾಕ್ಲೆ ಬಗೆಟ್ ಪಾತೆರೊಂದು, ತುಳುವೆರ್‌ಲಾ ತನ್ಕುಲೆ ಬಾಸೆಗಾದ್ ನನಲಾತ್ ರಾಜಕೀಯ ಲಾಬಿ ಮಲ್ಪುನ ಅಗತ್ಯ ಉಂಡು ಪನ್ಪಿನೆನ್ ನೆಂಪು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೊರ್ಯೆರ್.

ವಿಶ್ವ ತುಳುವೆರೆ ಪರ್ಬೊಡು ಶಾಲೆ–ಕಾಲೇಜಿದ ಶಿಕ್ಷಕೆರ್, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಲು, ಉಮೇದ್‌ಡ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆತಿನವು ಸಂತೊಸುದ ವಿಚಾರೊ. ಜೋಕ್ಲೆಗಾದ್, ಸಂಘ –ಸಂಸ್ಥೆಲೆಗಾದ್ ತುಳು ಐಸಿರಿ ಪಂತೊ, ಛಾಯಾಂಕನ ಬೊಕ್ಕ ಚಿತ್ರಕಲೆ ಸ್ಪರ್ಧೆದ ಪ್ರತಿಕ್ಲೆನ ತೂಪಾಟಿಕೆ, ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಗೊಬ್ಬುಲೆದ ಪಂತೊ, ಆತೇ ಅತ್ತಂದೆ ಉಡಲ್ ತುಳು ಪತ್ರಿಕೆ, ಸಬಿ–ಸವಾಲ್ ಪಂತೊನುಲಾ ಏರ್ಪಾಡ್ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಪತ್ರಿಕಾ ಮಾಧ್ಯಮದಕುಲು, ದೃಶ್ಯ ಮಾಧ್ಯಮದಕ್ಲೆನ ಸಾಕಾರ ದೆರ್ತ್ ತೋಜೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಒಟ್ಟುಡು ಪನ್ಪಿನಾಂಡ, ಧರ್ಮಸ್ಥಳದ ಧರ್ಮಾಧಿಕಾರಿ ಪದ್ಮಭೂಷಣ ಡಾ.ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆರೆನ ಮುತಾಲಿಕೆಡ್ ನಡತಿನಂಚಿನ ವಿಶ್ವ ತುಳುವೆರೆ ಪರ್ಬ ಪೊರ್ಲುಡು ಮೂಡ್‌ದ್ ಬತ್ತ್ಂಡ್ ಪನ್ಪಿನೇಟ್ ಸಂಶಯೊ ಇಜ್ಜಿ.

ಮದಿಪುದ 64 ನೇ ಸಂಚಿಕೆನ್ ನಿಕ್ಲೆನ ಮಟ್ಟೆಲ್‌ಗ್ ಪಾಡೊಂದುಲ್ಲ, ಆಕೃತಿ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್‌ದ ಕಲ್ಲೂರು ನಾಗೇಶ್ ಬೊಕ್ಕ ಕೂಟದಕುಲು ಬೂಕುಗ್ ಎಡ್ಡೆ ಒರು ಕೊರ್ಯೆರೆ ಎಂಕ್ಲೆನೊಟ್ಟುಗೇ ಬೆನೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಅಕ್ಲೆಗ್ ಎಂಕ್ಲೆನ ಉಡಲ್‌ದಿಂಜಿದಿ ಸೊಲ್ಮೆಲು. ದಶಂಬರ್ ಕರಿದ್ ಪೊಸ ವರ್ಸ ಬರೊಂದುಂಡು. 2015 ನೇ ವರ್ಷ ತುಳುವೆರೆ ಪಾಲ್‌ಗ್ ನೆಂಪು ದೀಪಿನಂಚಿನ ಸಂತೋಸು, ಸಾರ್ಥಕ್ಯೊದ ವರ್ಸ ಆವಡ್ ಪನ್ಪಿನ ಅಬುಲಾಸೆ ಎಂಕ್ಲೆನವು. ಕಂಬಳ ನಿಷೇದಗ್ ತಡೆ ಬೂರ್‌ದಿನ ಸಂತೊಸುದ ವಿಚಾರೊ ಕೆಬಿಕ್ಕ್ ಬೂರಿ ಲೆಕ್ಕೊನೇ ತುಳು ಬಾಸೆ ಎಣ್ಮನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದೊಗ್ ಸೇರ್ಂಡ್ ಪನ್ಪಿನ ಕೊಸಿತ ಸುದ್ದಿಲಾ ಬೇಗೊಡೇ ಬರಡ್. 'ಪತ್ತ್ ಕೈ ಸೇರ್ಂಡ ಗುಡ್ಡೆನ್ ದೆರ್ಪೊಲಿ' ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ ಉಂದೆಕ್ಕ್ ನಮ ಮಾತಾ ಕೈ ಕೂಡಾಗ. ಮಾತಾ ತುಳುವೆರೆಗ್‌ಲಾ ಮದಿಪುದ ಬಂದುಲೆಗ್‌ಲಾ ಪೊಸ ವರ್ಷೊ ಸುಕೊ–ಸಂತೊಸು, ಸೌಕ್ಯೊ–ಸಮದನ ಕೊರಡ್ಂದ್ ಬಯಕೊಂದುಲ್ಲ. ಸೊಲ್ಮೆಲು.

ಕುಡ್ಲ
23–12–2014

ರೂಪಕಲಾ ಆಳ್ವ
ರಘು ಇಡ್ಕಿದು

ಮುಡಿ ಗಿಪ್ಪುನಗ

ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ನ ಮದಿಪು / 3

ಸಂಪಲ್ತಿನಾಕ್ಲೆನ ಪಾತೆರ / 5

❋ ಮೇರ್ ನಮ್ಮಾರ್

- ತುಳುಟು ಮಹಾಭಾರತೊ ಬರೆಯಿನ ದೇವೇಂದ್ರ ಪೆಜತ್ತಾಯೆರ್ / **ಪುತ್ತಿಗೆ ಪದ್ಮನಾಭ ರೈ** / 9

❋ ಲೇಖನೊಲು

- ಡಾ. ಸುಶೀಲಾ ಪದ್ಮನಾಭ ಉಪಾಧ್ಯಾಯೆರ್ ನುಡಿ ನೆಂಪು / 13
- ಚುಕ್ತಾ ವೈವಾಟ್ (ಒಂಜಿ ಪಟ್ಟಾಂಗ) / **ಡಾ. ಹರಿಕೃಷ್ಣ ಭರಣ್ಯ** / 19
- ಬಂಡಾಯ ಧೋರಣೆದ ಕವಿ ರತ್ನಾಕರೆ / **ಡಾ. ಧನಂಜಯ ಕುಂಬ್ಳೆ** / 24
- ಬಲಬಲಾ ಬಲಿಯೇಂದ್ರ, ಬಲಿ ಗೆತ್ತೊನು ಬಲಿಯೇಂದ್ರಾ / **ಬಿ.ಎಂ. ಶೇಷಪ್ಪ ಬಂಬಿಲ** / 30
- ತುಳುವೆರೆ 'ಕಡಪರಾಜ್ಯ' / **ಶಂಕರ ಕುಂಜತ್ತೂರು** / 36
- ಇಂಚ ದಾಯೆಗ್? / **ಶ್ರೀಮತಿ ಶರತ್ ಆಳ್ವ** / 45
- ಕುಡ್ಲಡ್ದ್ ಮಲೇಶಿಯೊಗ್ ಒಂಜಿ ಪ್ರಯಾಣೊ / **ಪ್ರೊ.ಡಿ. ವೇದಾವತಿ**/47
- ಬೀರೆರ್ನ ಆರಾಧನೆದ ತುಳುನಾಡ ಪಾಡ್ದ(ರ್ತ)ನೊಲು / **ಮಹೇಂದ್ರನಾಥ್ ಸಾಲೆತ್ತೂರು**/50

ಕಬಿತೆದ ಗೊಂಚಿಲ್

- ದೇವೆರ್ ತೋಜುವೆರ್/ನಾರಾಯಣ ಶೇರಿಗಾರ್ ಶಂಭುಕಲ್/17
- ಬಲ್ಲೇ ತುಳುವೆರೆ ಕೂಟೊಗು/ಸುರೇಶ್ ರಾವ್ ಅತ್ತೂರು/18
- ಅಕ್ಷರೊಡು ಗೀಚಿಯೆ... / ಸುಚಿತ್ರ ಕೆ. ಮಂಗಳೂರು / 27
- ಕೊರಗ ತನಿಯ (ಪಾಡ್ದನ ಶೈಲಿ) / ರವಿಕಲಾ ಡಿ. ಶೆಟ್ಟಿ / 28
- ಪೊಣ್ಣು ಪೊಂಜೊವು / ಸದಾನಂದ ನಾರಾವಿ / 42
- ಮೇರ್ ಎನ್ನಾರ್ / ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಪಿ. ರೈ / 43
- ಆಟಿ / ಬಿ. ತಮ್ಮಯ, ಬಿ.ಸಿ.ರೋಡ್ / 56
- ತೇರ್‌ಗಾನಗ / ಯೋಗೀಶ್ ಕಾಂಚನ್ / 57
- ಆನಿದ, ಇನಿತ್ತ / ಸುಗುಣಾ ಬಿ. ರೈ / 62

ಕತೆತ್ತ ಕೋಪೆ

- ಪುಚ್ಚೆನೋಟ / ಶ್ರೀಮತಿ ಯಶೋದಾ ಮೋಹನ್ / 39
- ಸಾಧನೆ / ಆನಂದ ಸಾಲಿಯಾನ್ / 63

ಕುಸೇಲ್ದ ಬರವು

- ತೇರ್‌ಗ್ ಅಂಗಿ ಪೊಲ್ಲಾಯರೆ? / ಜ್ಯೋತಿ ಚೇಳ್ಯಾರು / 58

ನಮ್ಮ ಊರ್ದ

- ಅತ್ತೂರ್ದ ಅಳಪು ಸಂತ ಲಾರೆನ್ಸ್/ಕ್ಯಾಥರೀನ್ ರಾಡ್ರಿಗಸ್/65

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕಜ್ಜೊಲು / 70

ಲೇಖಕೆರೆನ ಪತ್ತೆ / 77

ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರೆ-ಸದಸ್ಯೆರೆನ ಪತ್ತೆ / 78

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪ್ರಕಟಣೆಲು / 79

ಮೇರ್ ನಮ್ಮಾರ್

ತುಳುಟು ಮಹಾಭಾರತೊ ಬರೆಯಿನ ದೇವೇಂದ್ರ ಪೆಜತ್ತಾಯೆರ್

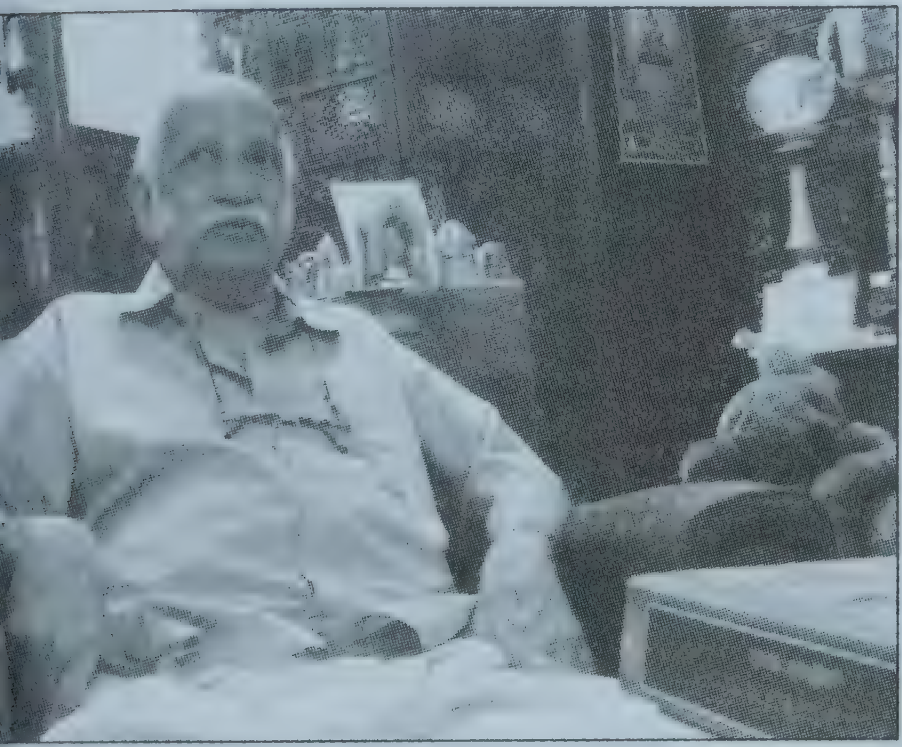

ಪುತ್ತಿಗೆ ಪದ್ಮನಾಭ ರೈ

ತುಳುಟ್ ಬರೆಪಿನಕುಲು ಕಡಮೆ ಪನ್ಪಿನ ಪಾತೆರ ಕೇನೊಂದುಪ್ಪುನ ಪೊರ್ತುಡೇ, ಮಸ್ತ್ ವರ್ಷ ಪುಣೆದ್ ಆ ಬಾಸೆಡ್ ಒಂಜಿ ಮಾಮಲ್ಲ ಗ್ರಂಥೊನು ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಬಂಡಾರೊಗು ಕೊರ್ತಿನಾರ್ ಒಡಿಪು (ಉಡುಪಿ)ದ ದೇವೇಂದ್ರ ಪೆಜತ್ತಾಯೆರ್. ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಡ್ ಮೆನೇಜರಾದ್ ಬೆಂದ್‌ದಿನ ಮೇರೆಗ್ ಇತ್ತೆ 83 ವರ್ಷ ಪ್ರಾಯ ಆಂಡಲಾ ಬರೆಪಿನ ಉಮೇದ್ ಮುಪ್ಪ ವರ್ಸದ ಜವನನವು. ಮೇರ್ ಬರೆತಿನ 'ತುಳುಭಾಷೆಡ್ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಭಾರತೊ' ಪನ್ಪಿ ಸುಮಾರ್ 520 ಪುಟತ್ತ ಮಾಮಲ್ಲ ಗ್ರಂಥೊ 2014 ಜುಲೈ 6ನೇ ತಾರೀಕ್‌ದಾನಿ ಒಡಿಪುಡು ಪೂಜ್ಯೆರಾಯಿನ ಪೇಜಾವರ ವಿಶ್ವೇಶತೀರ್ಥ ಸ್ವಾಮಿಲೆ ಕೈಟ್ ಬುಡುಗಡೆ ಆತ್‌ಂಡ್. ತುಳುಕು ಸಂವಿಧಾನೊದ ಮರ್ಯಾದಿ ತಿಕ್ಕರೆದಾಂತೆ ಉಪ್ಪುನ ಮಸ್ತ್ ಕಾರಣೊಲೆಡ್ ಈ ಬಾಸೆಡ್ ಮಾಮಲ್ಲ ಗ್ರಂಥೊಲು ಬುಡುಗಡೆ ಆತಿನಿ ಕಮ್ಮೀಂದ್ ಪನ್ಪಿನವುಲಾ ಒಂಜಿ. ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ರ್, ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈಕುಲು, ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚಿತ್ತಾಯೆರ್, ಕೆಲಿಂಜ ಸೀತಾರಾಮ ರೈಕುಲು... ಇಂಚಿತ್ತಿ ಹಿರಿಯೆರ್ ತುಳು ಬಾಸೆಡ್ ಮಸ್ತ್ ಬರೆತೆರ್. ಆ ಸಾಲ್‌ಗ್ ಇತ್ತೆ ದೇವೇಂದ್ರ ಪೆಜತ್ತಾಯೆರ್‌ಲಾ ಸೇರಿಯೆರ್‌ಂದ್ ಪನೊಡಾಪುಂಡು.

ಕನ್ನಡೊಡು ಮಲ್ಲ ಸಾಹಿತಿಯಾಯಿನಂಚಿತ್ತಿನ ಪ್ರೊ.ಅ.ರಾ.ಮಿತ್ರೆರ್ ಬರೆತಿನ 'ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾರತ ಕಥಾ ಮಂಜರಿಯ ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಗದ್ಯ ಕಥಾನಕ' ಪನ್ಪಿ ಮಹಾಭಾರತದ ಕಥೆತ್ತ ಗ್ರಂಥೊನು ದೇವೇಂದ್ರ

ಪೆಜತ್ತಾಯೆರ್ ತುಳುಕು ಕನದೆರ್. ಉಂದೆನ್ 'ಇತ್ತಿನ ರೂಪೊಡೇ ಭಾಷಾಂತರ ಮಲ್ತ್‌ದಿನತ್ತ್. ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಂಪ್ರದಾಯೊಗು ಒಗ್ಗುಲೆಕ್ಕ, ಆಂಡ ಕಥೆ ಬೊಕ್ಕ ಮೂಲಕೃತಿಕ್ ಬೇನೆ ಆವಂದಿಲೆಕ್ಕ ತುಳುಕ್ಕು ಕನದಿನ ದೇವೇಂದ್ರ ಪೆಜತ್ತಾಯೆರ್ ಈ ಕೃತಿನ್ ದುಂಬು ದೀವೊಂದು ತುಳುವಪ್ಪೆಗ್ ಮಾಮಲ್ಲ ಸೇವೆ ಸಂದಾದೆರ್‌ಂದ್ ಪನೊಡಾಪುಂಡು.

ಮೇರ್ ಈ ಗ್ರಂಥೊನು ಬರೆಯೆರೆ ದುಂಬು ಬತ್ತಿನವು ಒಂಜಿ ಆಕಸ್ಮಿಕ. ಅ.ರಾ. ಮಿತ್ರೆರೆನ ಕೃತಿ 2010ಟ್ ಬುಡುಗಡೆ ಆತಿನ ಸುದ್ದಿಲೆನ್ ಪೇಪರ್‌ಡ್ ಓದಿನ ಪೆಜತ್ತಾಯೆರೆಗ್ ಉಂದೆನ್ ತುಳುಕು ಭಾಷಾಂತರ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ಎಂಚ ಪನ್ಪಿ ಅಲಚನೆ ಬೂರ್‌ಂಡ್. ತುಳು–ಕನ್ನಡದ ಮಾಮಲ್ಲ ಸಾಹಿತಿ ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರೆರೆಡ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸ್‌ದ ಆಸೆನ್ ಪಟ್ಟೊಂಡೆರ್ ಪೆಜತ್ತಾಯೆರ್. ಅಮೃತೆರ್ ಸೈ ಪಂಡೆರ್. ಈ ಬೇಲೆ ಇರೆನೆಡ್ದ್ ಆವೊಡೇ ಪಂಡೆರ್‌ಗೆ. ಅಮೃತೆರೆನ ಪಾತೆರೊ ಕೇಂಡಿನ ಪೆಜತ್ತಾಯೆರೆಗ್ ಬೊಕ್ಕಲಾತ್ ಉಮೇದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಸೀದ ಅ.ರಾ. ಮಿತ್ರೆರೆನ್ ಸಂಪರ್ಕ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ವಿಷಯ ಪಂಡೆರ್. ತನ್ನ ಕೃತಿ ತುಳುಕು ಅನುವಾದ ಆಪುಂಡು ಪನ್ಪಿನವು ಅ.ರಾ. ಮಿತ್ರೆರೆಗ್ಲಾ ಕೊಸಿ ಆಂಡ್. ಆರ್ಲಾ ಪೆಜತ್ತಾಯೆರೆನ ಆಸೆನ್ ಒತೊಂಡೆರ್. ಮೂಲಕೃತಿದ ಒಂಜಿ ಪ್ರತಿನ್ ಪೆಜತ್ತಾಯೆರೆಗ್ ಕಡಪುಡ್ದು ಕೊರ್ದು ಆಯಿನಾತ್ ಬೇಗ ಇರೆ ಕೈಡ್ದ್ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಕೃತಿ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಬಂಡಾರೊಗು ಸೇರಡ್‌ಂದ್ ಪಂಡೆರ್.

ಇಂಚ ತುಳುಟು ಮಹಾಭಾರತ ಬರೆಯೆರೆ ಪಂಚಾಂಗ ಕಟ್ಟಿನ ಪೆಜತ್ತಾಯೆರ್ ಸುಮಾರ್ ನಾಲ್ ವರ್ಸ ಕಾಲ ಪುಣೆದ್ ಮಲ್ಲೊಂಜಿ ಕೃತಿನ್ ಬುಡುಗಡೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಬುಡುಗಡೆಗ್ ಪೂರ ಜವಾಬ್ದಾರಿನ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ವಹಿಸೊಂದ್‌ಂಡ್. ಬುಡುಗಡೆ ಲೇಸ್‌ಗ್ ಒಡಿಪುದ ತುಳು ಕೂಟಲಾ ಕೈಜೋಡಿಸಾದ್‌ಂಡ್. ದೇವೇಂದ್ರ ಪೆಜತ್ತಾಯೆರ್ ಒಂಜಿ ಪಾತೆರ ಪಂಡೆರ್. ಯಾನ್ ಈ ಕೃತಿನ್ ಬರೆದ್ ಬುಡುಗಡೆದ ಬಗ್ಗೆ ಮಿತ್ರೆರಾಯಿನ ಮೂಲ್ಕಿದ ಎನ್.ಪಿ. ಶೆಟ್ರೆಡ ಪಾತೆರಿಯೆ. ಆರ್ ಎನನ್ ಸೀದಾ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಲೆತೊಂದು ಪೋಯೆರ್. ಆ ಪೊರ್ತುಗು ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ ಇತ್ತ್‌ಜೆರ್. ಪೊಸ ಸರ್ಕಾರದ ಪೊಸ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರೆನ್ ನೇಮಕ ಮಲ್ಪುನ ಬೇಲೆ ನಡತೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ ಎನ್ನ ಕೃತಿನ್ ತೂಯಿನ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಚಂದ್ರಹಾಸ ರೈಕುಲು ಸುರೂಕು ಆ ಕೃತಿಕ್ ಕೈಮುಗಿದ್, ಈ ಕೃತಿ ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ದೇ ಬುಡುಗಡೆ ಆವೊಡು. ಆಂಡ ನೇಕ್ ಈರ್ ಒಂತೆ ಸಮಯ ಕಾಪೊಡಾಪುಂಡು. ಪೊಸ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ ಬತ್ತಿ ಕೂಡ್ಲೇ ಆ ಬೇಲೆ ಆವು ಪಂಡೆರ್. ಪೊಸ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾದ್ ಬತ್ತಿನಾರ್ ಒಡಿಪುದಾರೇ ಆಯಿನ ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ. ಆರ್ ಸುರೂಕು ಮಲ್ತಿನ ಬೇಲೆನೇ ಈ ಬೂಕುದ ಬುಡುಗಡೆಗ್ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊರ್ನವು. ಇಂಚ ಪನ್ನಗ ಪೆಜತ್ತಾಯೆರೆಗ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮಿತ್ತ್ ಮಸ್ತ್ ಅಭಿಮಾನ ಮೂಡೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಪೆಜತ್ತಾಯೆರೆನ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆ ಶಿವಳ್ಳಿ ತುಳು. ಆಂಡ ಆರ್ 'ತುಳುಭಾಷೆಡ್ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಭಾರತೊ' ಕೃತಿನ್ ಬರೆತಿನಿ ನಮೊ ಮಾತೆರ್ಲ ಪಾತೆರುನ ಸಾಮಾನ್ಯ ತುಳುಟ್. ಉಂದೇಡ್ದಾದ್ ಈ ಕೃತಿ ಪೂರ ತುಳುವೆರೆಗ್ಲಾ ಮಸ್ತ್ ಕೈತಲ್ ಆತ್‌ಂಡ್. ಕೃತಿಟ್ ಆದಿಪರ್ವ, ಸಭಾಪರ್ವ, ಅರಣ್ಯಪರ್ವ, ವಿರಾಟಪರ್ವ, ಉದ್ಯೋಗಪರ್ವ, ಭೀಷ್ಮಪರ್ವ, ದ್ರೋಣಪರ್ವ, ಕರ್ಣಪರ್ವ, ಶಲ್ಯಪರ್ವ, ಗದಾಪರ್ವ ಇಂಚಿತ್ತಿ 10 ಪರ್ವೊಲು ಅತ್ತಂದೆ ಕಡೆಕ್ ತುಳು ಮಹಾಭಾರತೋ – ಒಂಜಿ ಉಳನೋಟ ಪನ್ಪಿ ವಿಮರ್ಶೆಲಾ ಉಂಡು. ಕೃತಿಟ್ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಪೇಜಾವರ, ಶ್ರೀ

ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಪುತ್ತಿಗೆ ಶ್ರೀ, ಡಾ. ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆ, ಡಾ. ಬನ್ನಂಜೆ ಗೋವಿಂದಾಚಾರ್ಯರು, ಪ್ರೊ. ಅ.ರಾ. ಮಿತ್ರ, ಡಾ. ಯು.ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು, ಡಾ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ, ಡಾ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ, ಡಾ. ಪಾದೇಕಲ್ಲು ವಿಷ್ಣು ಭಟ್ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಮಾಮಲ್ಲ ಪಂಡಿತೆರೆನಕುಲೆನ ಎಡ್ಡೆಪ್ಪುದ ನುಡಿಲಾ ಉಂಡು.

ದೇವೇಂದ್ರ ಪೆಜತ್ತಾಯೆರ್ ಈ ಪ್ರಾಯೊಡುಲಾ ಈತ್ ಬಂಜ ಗೆತೊಂದು ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕೃತಿ ಬರೆತಿನವು ಎಲ್ಯ ಬೇಲೆ ಅತ್ತ್. ಇತ್ತೆ ಆರ್ ರಾಮಾಯಣೊನುಲಾ ಬರೆವೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ನನ ದುಂಬುಗು ಈರ್ ಭಾಗವತೊನುಲಾ ತುಳುಕ್ ಕನವೊಡೂಂದು ಬೂಕುದ ಬುಡುಗಡೆದಾನಿ ಪಾದೇಕಲ್ಲು ವಿಷ್ಣು ಭಟ್ರ್ ಪನ್ತೆರ್. ಪೆಜತ್ತಾಯೆರ್ ಮನಸ್ ಮಲ್ತೆರ್ಂಡ್ ಅವು ಆರೆಗ್ ಮಲ್ಲ ಬೇಲೆ ಅತ್ತ್ಂದ್ ಪನೊಲಿ.

ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರೆನ ಸೀಡಿ

ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ದ ಮೆನೇಜರಾದ್ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಮಠದ ದಿವಾನೆರಾದ್ ಬೆಂದ್‌ದಿನ ಪೆಜತ್ತಾಯೆರ್ ರಾಜಕೀಯೊಡುಲಾ ಒಂತೆ ಕಾಲ ಬೆಂದ್‌ದೆರ್. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಂಘಸಂಸ್ಥೆಲೆಡ್ಲಾ ಬೆಂದ್‌ದಿನ ಆರ್ ಕರಿನ ವರ್ಷ ಕೋಟಿಚೆನ್ನಯರೆನ ಒಂಜಿ ಸುಪ್ರಭಾತದ ಸೀಡಿನ್‌ಲಾ ಪಿದಾಯಿ ಕಂದೆರ್. ಉಂದು ಕುಡ್ಲದ ಕಂಕನಾಡಿ ಗರೊಡಿಡ್ ಬುಡುಗಡೆ ಆತ್ಂಡ್. ನೆಕ್ಕಾದ್ ಪೆಜತ್ತಾಯೆರೆನ್ ಬಿ. ಜನಾರ್ದನ ಪೂಜಾರಿ ಬಂಗಾರ್‌ದ ಪದಕ ಕೊರ್ದು ಸಮ್ಮಾನ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್.

ನನಲಾತ್ ಬರೆತೆರ್

ಪೆಜತ್ತಾಯೆರ್ ಮಸ್ತ್ ಕೃತಿಕ್ಕುಲೆನ್ ಬರೆತೆರ್. ಆರ್ ಬರೆತಿನ ಎಚ್ಚಿನ ಕೃತಿಕ್ಕುಲು ತುಳು ಬಾಸೆಡುಂಡು. ಆರ್. ಬನ್ನಂಜೆ ಗೋವಿಂದಾಚಾರ್ಯೆರೆನ ಕನಕೋಪನಿಷತ್ತ್‌ನ್ 'ತುಳು ಭಾಷೆಡ್ ಕನಕೋಪನಿಷತ್' ಪುದರ್‌ಡ್ ತುಳುಕ್ಕು ಕಂದೆರ್. ಬನ್ನಂಜೆ ಸಂಪಲ್ತಿನ 'ಆಚಾರ್ಯಮಧ್ವ' ಕೃತಿನ್ 'ಆಚಾರ್ಯ ಮಧ್ವೆರೆ ಮಾನಾದಿಗೆ, ತತ್ವ ಸಿದ್ಧಾಂತೊದ ಸಾನಾದಿಗೆ' ಪುದರ್‌ಡ್ ಬೊಕ್ಕ ವಾದಿರಾಜೆರ್ ಕನ್ನಡೊಡು ಬರೆತಿನ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಶೋಭಾನೆನ್ ತುಳುಭಾಷೆಡ್ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಶೋಭಾನೆ ಪುದರ್‌ಡ್ ತಾಳೆ ಗರಿ ಗ್ರಂಥದ ರೂಪೊಡು ಪೊರ್ಲುಡು ತುಳುಕ್ಕು ಕನದೆರ್.

ರಾಮಾಯಣ ಬರೆವೊಂದುಲ್ಲೆರ್

ದೇವೇಂದ್ರ ಪೆಜತ್ತಾಯೆರ್ ಇತ್ತೆ ತುಳುಟು ರಾಮಾಯಣೊನ್ಲಾ ಬರೆವೊಂದುಲ್ಲೆರ್. 6 ತಿಂಗೊಳು ದುಂಬು ಬರೆಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತಿನ ಈ ಕೃತಿ ಸುಮಾರು 300 ಪುಟತ್ತಾತ್ ಉಪ್ಪುನ ಸಾಧ್ಯತೆ ಉಂಡು. ಉಂದೆನ್ ಬರೆದ್ ಮುಗಿಪ್ಪೆರೆ ನನಲಾ ಒಂಜಿ ವರ್ಸೊ ಬೋಡಾವೂಂದು ಆರ್ ಪನೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಒಡಿಪುದ ಪಲಿಮಾರು ಮಠತ್ತಕುಲು ಉಂದೆನ್ ಬುಡುಗಡೆ ಮಲ್ಪುನ ಪಾತೆರ ಕೊರ್ತೆರ್ಂದ್ ಪೆಜತ್ತಾಯೆರ್ ಪನ್ತೆರ್. ಈ ಕೃತಿಲಾ ಬುಡುಗಡೆ ಆದ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಬಂಡಾರೊಗು ಸೇರ್‌ದಾನಗ ಪೆಜತ್ತಾಯೆರ್ ವಾಲ್ಮೀಕಿನ ಸಾಲ್‌ಗ್ ಸೇರುವೆರ್ಂದ್ ಪಂಡ ತಪ್ಪಾವಂದ್.

ಪೆಜತ್ತಾಯೆರ್ನ ಪೊಲಬು

1931ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಪುಟ್ಟ್‌ದಿನ ಮೇರ್ ಒಡಿಪುದ ಎಂಜಿಎಂ ಕಾಲೇಜ್‌ಡ್ ಕಲ್ತಿನಾರ್. 1954–58ಟ್ ಒಡಿಪು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮಠ ಬೊಕ್ಕ ಪಲಿಮಾರು ಮಠದ ಗುರ್ಕಾರೆ (ಆಡಳಿತಾಧಿಕಾರಿ) ಆದಿತ್ತೆರ್. ಪಲಿಮಾರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್‌ದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾದ್‌ಲಾ ಬೆಂದ್‌ದೆರ್. ಬೆಂಗಳೂರುಡು ನಡತ್ತಿನ ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ವಧರ್ಮ ಸಮ್ಮೇಳನೊದ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆರಾದಿತ್ತೆರ್. 1966ಟ್ ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗ್ ಪಿಗ್ಮಿ ಡೆವಲೆಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಅಧಿಕಾರಿಯಾದ್ ಬೇಲೆಗ್ ಸೇರಿಯೆರ್. 1979ಟ್ ಟಿ.ಎ. ಪೈ ಬೊಕ್ಕ ಕೆ.ಕೆ. ಪೈ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹೊಡು ಅಮೆರಿಕೊಡು ನಡತಿನ ಸಮಾವೇಶೊಡು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ದ ವತಿಡ್ದ್ ಪಾಲ್‌ಪಡೆಯೆರ್. ಅವುಲು ಎಡ್ಡೆ ಸಾಧನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅಮೇರಿಕದ ವೈಟ್ ಹೌಸ್‌ಡ್ ಅಲ್ತ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರೊಟ್ಟುಗು ಚಾ ಪರ್ತಿನ ಕೂಟೊಡು ಮೇರ್ಲಾ ಒರಿ. 1987ಟ್ ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾದ ಮೆಲ್ಬೋರ್ನ್‌ದ ಕನ್ನಡ ಸಂಘೊಡು ನಡತಿನ ಲೇಸ್‌ಡ್ ಉಪನ್ಯಾಸ ಕೊರ್ತಿನಾರ್. 24 ವರ್ಷ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಶಾಖೆದ ಮೆನೇಜರಾದ್ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಾದ್ 1989ಟ್ ನಿವೃತ್ತಿ ಪಡೆಯೆರ್. ಇತ್ತೆ ಒಡಿಪುದ ಒಳಕಾಡ್‌ಡ್ 'ದೇವತಾ' ಪನ್ಪಿ ಇಲ್ಲಲ್ ಬೊಡೆದಿ ರತ್ನಾನೊಟ್ಟುಗು ಸುಖಜೀವನ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆಗ್ ಬೊಡೆದಿನ ಸಾಯ ಮಸ್ತ್‌ಂದ್ ಪನೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ಪೆಜತ್ತಾಯೆರೆಗ್ ನಾಲ್ವೆರ್ ಜೋಕುಲು. ಮಗಳ್ ಡಾ. ವೀಣಾ ಶರತ್ ಬೆಂಗಳೂರು, ವಿದ್ಯಾ ಸುರೇಶ್ ರಾವ್ ಹೈದರಾಬಾದ್, ವಿವೇಕಾ ರಾಮಗೋಪಾಲ್ ಸಿಡ್ನಿ (ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯ) ಬೊಕ್ಕ ಒರಿಯೆ ಮಗೆ ವಾದಿರಾಜ ಪೆಜತ್ತಾಯ, ಮರ್ಮಲ್ ಸಹನಾ.

ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪೆಜತ್ತಾಯೆರ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆಗ್ ಜತ್ತಿನಿ ಇಂಚಿಪ್ಪದ ದಿನೊಟ್. ಆಂಡ ಬರೆಪಿನ ಶಕ್ತಿ ಎನಡ ಕಿನ್ಯೊಡ್ದೇ ಇತ್ತ್‌ಂಡಾ ದಾನ್ನ ಪನ್ಪಿನ ಪೆಜತ್ತಾಯೆರ್ ಒಂಜಿ ಪಾತೆರ ಪನ್ಪೆರ್. "ಯಾನ್ ಎಲ್ಯೆ ಉಪ್ಪುನಗ ಮೂಡುಬಿದಿರೆ ಕೈತಲ್‌ದ ಮಿಜಾರ್‌ದ ಪೂಮಾವರ ಪೆಜತ್ತಾಯ ಮನೆತನತ್ತ ಇಲ್ಲಲ್ ಅಪ್ಪೆ ಕುಮುದಾದೇವಿ ನೆರೆಕರೆತ್ತ ಪೊಂಜೆಲೆನ್ ಒಟ್ಟು ಸೇರಾದ್ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸೊ ಭಾರತೊನು ಪೊರ್ಲುಡು, ರಾಗೊಡು ಅರ್ಥ ಸಹಿತ ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಯಾನ್ಲಾ ಅವೆನ್ ಸರಿಯಾದ್ ಕೇನೊಂದಿತ್ತೆ. ಅದಗ ಕೇಂದಿನವು ಎನಡ ಇತ್ತೆ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕೃತಿನ್ ಬರೆಪಾಂಡ ದಾನ್ನ." ಪೆಜತ್ತಾಯೆರ್ ಪನ್ಪಿನ ಪಾತೆರ ಸತ್ಯಾಂದ್‌ಲಾ ತೋಜುಂಡು. ಇಜ್ಜಿಂಡ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಧಿಕಾರಿಯಾದಿತ್ತಿನಾರ್ ಪ್ರಾಯೊದ ಕಾಲೊಡು ಒರಾನೆ ಬರೆಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತಿನವು ಎಲ್ಯ ಬೇಲೆ ದಾಲಾ ಅತ್ತ್.

ಮೇರ್ ಬರೆತಿನ ಕೆಲವು ಕೃತಿಕುಲು

ತಿತ್ತಿರಿ, ಸುಂದರ ಬಣ್ಣದ ಹಕ್ಕಿಗಳು, ತುಳು ಭಾಷೆಡ್ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಶೋಭಾನೆ, ಮದಪೆರುಂಡೇ, ಶ್ರೀ ಗುರುವಾದಿರಾಜೆರೆ ತುಳುದೇಶೊ ಸಂಚಾರೊ, ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಸುಪ್ರಭಾತ ಸೀಡಿ, ಆಚಾರ್ಯ ಮಧ್ವೆರೆ ಮಾನಾದಿಗೆ ತತ್ತ್ವ ಸಿದ್ಧಾಂತೊದ ಸಾನಾದಿಗೆ, ತುಳುಭಾಷೆಡ್ ಕನಕೋಪನಿಷತ್, ತಾಯಿ... ಇಂಚಿತ್ತಿನವು.

ದೇವೇಂದ್ರ ಪೆಜತ್ತಾಯೆರ್ ನನಲಾತ್ ಕೃತಿ ಬರೆವಡ್. ಪಾದೇಕಲ್ಲು ವಿಷ್ಣು ಭಟ್ರ್ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ ಪೆಜತ್ತಾಯೆರ್ ಭಾಗವತೊನ್ಲಾ ತುಳುಟು ಬರೆಪಿಲೆಕ್ಕಾವಡ್. ಅವೆಕ್ ಬೋಡಿತ್ತಿನ ಆರೋಗ್ಯ, ಆಯುಷ್ಯ ಆರೆಗ್ ತಿಕ್ಕಡ್.

ಡಾ. ಸುಶೀಲಾ ಪದ್ಮನಾಭ ಉಪಾಧ್ಯಾಯೆರ್

ನುಡಿ ನೆಂಪು

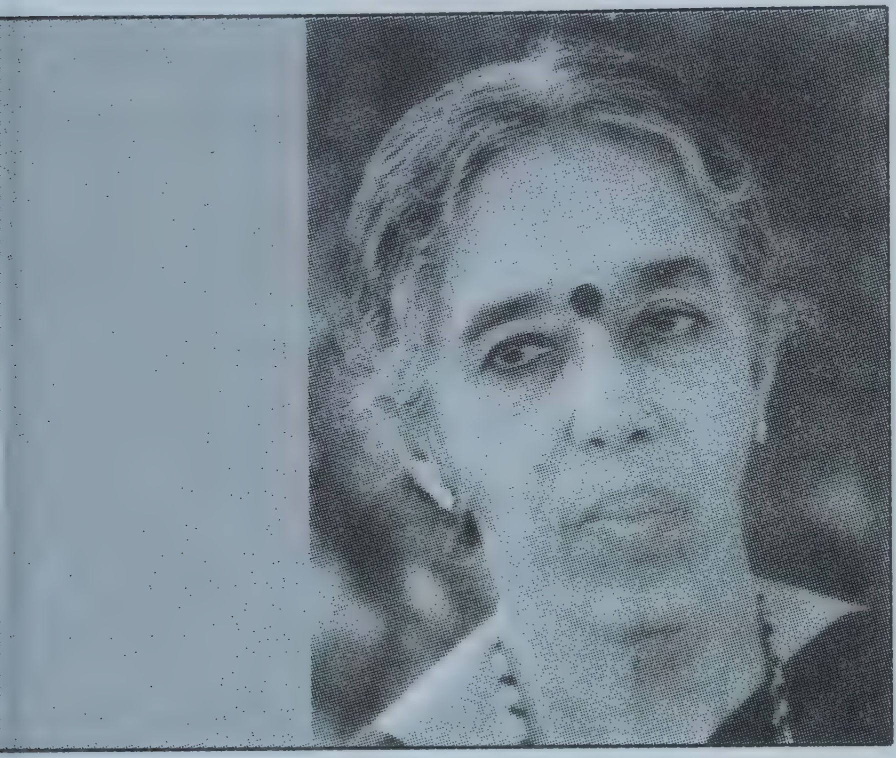

1937 – 2014

ಜಾನಗೇನೊದ ವಿದ್ವತ್ ವಲಯೊಡು ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್, ಪರನಾಡ್, ಪರದೇಸೊಲೆಡ್ ಮಾಮಲ್ಲ ಪುದರ್ ಡಾ. ಸುಶೀಲಾ ಪದ್ಮನಾಭ ಉಪಾಧ್ಯಾಯೆರ್ನವು. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಬಾಸೆಲೆನ ಬಗ್ಗೆಡ್ ದಿಂಜ ಅಧ್ಯಯನ, ಸಂಶೋಧನೆ, ಮಲ್ತ್‌ದಿನತ್ತಂದೆ 'ತುಳು ನಿಘಂಟು ಯೋಜನೆ'ಡ್ಲಾ ಡಾ. ಪದ್ಮನಾಭ ಉಪಾಧ್ಯಾಯೆರ್ನೊಟ್ಟುಡ್ ಸಹಸಂಪಾದಕಿಯಾದ್ ಬೆಂದಿನ ಮೇರ್ ಒವ್ವೇ ಬೇಲೆನ್ ಮನದೀದ್ ಬೆನೊಡು, ನನೊರ್ಯಗ್ ಉಪಕಾರ ಆಪಿಲೆಕ ಪೊರ್ಲುಡು ಬದ್ಕೊಡ್‌ಂದ್ ಬಯಕಿನಾರ್...

ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆದ ಮಜೂರು ಗ್ರಾಮೊಡು ಪುಟುದು, ಕೇರಳೊದ ತಿರುವನಂತಪುರೊಟು ಬುಳೆಯೆರ್... ಅಲ್ಪದ ದೇವಸ್ಥಾನೊಡು ಅರ್ಚಕೆರಾದಿತ್ತಿನ ಅರೆನ ಅಮ್ಮೆರೆನ ಮಾನಸಿಕ ಅನಾರೋಗ್ಯೊಡಾದ್ ಎಲ್ಯಿಡೇ ಬದ್ಕ್‌ದ ಬಂಗೊದ ಬಾಸೆನ್ ತೆರಿಯೊಂದು, ಬರವು ಸರವುದ ಅಂಗಲಪ್ಪುನ್ ಬಂಗೊಡೇ ತೀರಾವೊಂಡೆರ್. ಸೋದರ್ಕೆ ಸಮ್ಮಂದೊದ ಉಳಿಯಾರು ಪದ್ಮನಾಭ ಉಪಾಧ್ಯಾಯೆರೆನ್ ಮದ್ಮೆ ಆನಗದ ಸಾಂಸಾರಿಕ ಸಪ್ತಪದಿತ ಸಂಕಲ್ಪೊದೊಟ್ಟುಗ್ 'ವಿದ್ಯಾಕ್ಷೇತ್ರೇಚ, ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರೇಚ ನಾತಿಚರಾಮಿ' ಇಂಚಲಾ ಪಣೊಂಡಿಲೆಕ ಕಂಡನಿಡಪ್ಪ ಬರವು ಸರವು, ಸಂಶೋಧನೆತ ಸಾದಿಡ್ಲಾ ಪಜ್ಜೆ ಪಾಡ್ಯೆರ್. ಬುದ್ಧಿಡ್, ಪ್ರತಿಭೆಡ್ ಬೆಳಗುನಂಚಿನ ಸುಶೀಲಾ, ವಿದ್ಯೆದೊಟ್ಟುಗ್ ವೀಣೆ, ಕೀರ್ತನೆ,

ಭರತನಾಟ್ಯ, ಜನಪದನಲಿಕೆ, ಕಸೂತಿ ಇಂಚಿನೆನ್ಲಾ ಕಲ್ತ್‌ದ್ ದಿಂಜ ಲೇಸ್ ಕಜ್ಜೊಲೆಡ್ ಮೆಂಚಿಯೆರ್... ಡೆಲ್ಲಿದ ಗಣರಾಜ್ಯೋತ್ಸವೊಡ್ 'ತಿರುವಾದಿರಕ್ಕಳ್' ಜನಪದ ನಲಿಕೆಡ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆತೆರ್.

'ಬ್ಯಾರಿ ಬಾಸೆದ ವರ್ಣನಾತ್ಮಕ ಬೊಕ್ಕ ತೌಲನಿಕ ಅಧ್ಯಯನ' – ಉಂದು ಆರ್ ಪೂನಾದ ಡೆಕ್ಕನ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯೊಡ್ದು ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಪಡೆಯೊನ್ನೆರೆಗಾದ್ ಬರೆತಿನ ಸಂಶೋಧನೆತ ಮಾಮಲ್ಲ ಪ್ರಬಂಧ. ಪೊಸಕಾಲೊದ ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರ ರೀತಿಡ್ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಡ್ ಬರೆತಿನ ಈ ಬರವು ಬ್ಯಾರಿ ಬಾಸೆನ್ ಪ್ರಪಂಚೊಗೇ ಈ ಪರ್ಚಯ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಬ್ಯಾರಿ ಬಾಸೆದ ಮುಕ್ಯ ನಿಲೆಟ್ ಇಂಚ ಬೆಂದಿನ ಡಾ. ಸುಶೀಲಾ ಮೆರೆಡ ಬ್ಯಾರಿ ಜನಾಂಗದಕ್ಲೆಗ್ ದಿಂಜ ಗೌರವ. ಬೊಕ್ಕೊಲಾ ಆರೆಡ ಈ ಬಾಸೆದ ಬಗ್ಗೆಡ್ ಬರವುಲೆನ್ ಬರೆಪಾವುನ ಆಸೆ ಆಕ್ಲೆನವು... ಇಂಚಿಪ 'ಬ್ಯಾರಿ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಜನಪದ ಕಥೆಗಳು' ಪಣ್ಪಿನ ಬೂಕುನ್ಲಾ ಆರ್ ಬರೆತೆರ್.

ಬರವುಸರವು, ಸಂಶೋಧನೆತ ಸಾದಿಡ್ ದುಂಬು ಪೋವೊಂದೇ ಇತ್ತಿನ ಈ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ಜೋಡಿ ಮೈಸೂರು ಕೇಂದ್ರೀಯ ಭಾಷಾ ಸಂಸ್ಥೆಡ್ಲಾ ಬಾಸೆ ಕಲ್ಪಾವುನ ನಿಲೆಟ್ ಬೆಂದಿಯೆರ್. ಅಲ್ಪ ಸುರುತ ಸಂಶೋಧನಾಧಿಕಾರಿಯಾದ್ ನೇಮಕ ಆಯಿನ ಡಾ. ಸುಶೀಲಾ, 'ಕನ್ನಡ ಬ್ರಿಜ್‌ಕೋರ್ಸ್' ಯೋಜನೆಗಾದ್ ವ್ಯಾಸಂಗ ಶಿಕ್ಷಕ ಸಂಪುಟ ಪಣ್ಪಿನ ಮೂಜಿ ಬೂಕುಲೆನ್ ಬರೆಪಿನೆಟ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆತೆರ್. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಮೊಕುಲು ಆಫ್ರಿಕಾದ ಸೆನೆಗಲ್ ದೇಶೊದ ಡಕಾರ್ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಗ್ ಭಾರತ ಸರಕಾರೊದ ವತಿಟ್ ಪೋಯೆರ್. ಅಲ್ಪ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷೆ ಸೆಂಘೋರೆರೆಡ್ದ್ ಸಂಶೋಧನಾ ಫೆಲೋಶಿಪ್ ಪಡೆವೊಂಡಿನ ಡಾ. ಸುಶೀಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯದ ಆದೆರೊಡು, ಸೆನೆಗಲ್ ಬಾಸೆಲೆಗ್ಲಾ, ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆಲೆಗ್ಲಾ ಇಪ್ಪುನ ಸಮ್ಮಂದೊನ್ ತೆರಿಯೊಂದು ಫ್ರೆಂಚ್ ಬಾಸೆಡ್ ಬೂಕುಲೆನ್ ಬರೆಯೆರ್... ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯೊದ ಪೊರ್ತುಡು ಹಳ್ಳಿದ ಜನೊಕ್ಲೆನ ಬಾಯಿಡಿತ್ತಿನ ಕತೆಕ್ಲೆನ್ ಅಕಲ್ನ ಬಾಸೆಡೇ ಕೇಣ್ದ್ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತ್‌ದಿನೆನ್ ಇಂಚಿಪ 'ಆಫ್ರಿಕದ ಜನಪದ ಕತೆಗಳು' ಪಣ್ಪಿನ ಬೂಕುನ್ ಕನ್ನಡೊಡು ಪ್ರಕಟಣೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್.

ಆಫ್ರಿಕದ ಸೆನೆಗಲ್ ದೇಸೊಡ್ದ್ ಸೀದಾ ಊರುಗೇ ಪಿರಬತ್ತಿನ ಈ ವಿದ್ವಾಂಸ ಜೋಡಿಗ್ ಒಡಿಪುಡು ಮಾಮಲ್ಲ ಬೇಲೆನೇ ಕಾತೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅವು ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರೊದ 'ತುಳು ನಿಘಂಟು ಯೋಜನೆ'! ಈ ನಿಘಂಟ್‌ದ ಆಜಿ ಸಂಪುಟೊಲೆನ್ ಸಂಪೊಲಿಪುನ ಬೇಲೆಡ್ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ಜೋಡಿ ಪದಿನೆಡ್ಮ ವರ್ಸ ಮನ ದೀದ್ ಬೆಂದ್‌ಂಡ್. ನಿಘಂಟ್‌ಗಾದ್ ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯ ಮಲ್ಪುನಗದ ಅನ್ಬವೊಲೆನ್ ಡಾ. ಸುಶೀಲಾ, 'ತುಳು ಸರ್ವೇಕ್ಷಣೆಯ ಅನುಭವಾಮೃತ' ಪಣ್ಪಿನ ಬರವುಡು ಮನಮುಟ್ಟುಲೆಕ ಬರೆತೆರ್. ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳಿದ ಕೋಡಿ ಮುಲ್ಲೆದಕ್ಲೆಡ ಪಾಡ್ದನೊನ್ಲಾ ಪಣ್ಪಾದ್ ಕೇಂಡೆರ್. ಬರೆವೊಂಡೆರ್. ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಲ್ತೊಂಡೆರ್. ಈ ನಡುಟು ಅರೆಗೇ ಪಾಡ್ದನೊದ ಬಗ್ಗೆಡ್ ಮೋಕೆಲಾ ಎಚ್ಚೆಂಡ್. ತಾನ್ಲಾ ಪಾಡ್ದನ ಪಣ್ಪೆನೆನ್ ಕಲ್ತೊಂಡೆರ್. ಆಕಾಶವಾಣಿ, ದೂರದರ್ಶನೊಲೆಡ್ ಏತೋ ಸರ್ತಿ ಪಾಡ್ದನೊದ ಪೊಲಬು ಮಲ್ಪುನಗ ರಾಗ ಒಯ್ತ್‌ದೇ ಪಾಡ್ದನ ಪಂಡೆರ್. ಆತೇ

ಅತ್ತಾಂದೆ ಇಂಚಿತ್ತಿನೆತ ಅಧ್ಯಯನೊದ ಆದೆರೊಡು ಈ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ನ ಜೋಡಿ 'ಭೂತ ವರ್ಷಿಪ್', 'ಫೋಕ್ ರಿಚುವಲ್ಸ್', 'ಫೋಕ್ ಎಪಿಕ್ಸ್ ಆಫ್ ತುಳುನಾಡ್', ಪಣ್ಪಿನ ಬೂಕುಲೆನ್ಲಾ ಬರೆತೆರ್. ಬೇತೆಬೇತೆ ಪತ್ರಿಕೆಲೆಡ್ಲಾ ದಿಂಜ ಬರವುಲೆನ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. 'ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತ ಜಾನಪದ' ಮೆರೆನ ಒಂಜಿ ಮುಕ್ಯ ಗ್ರಂಥ.

ಜಾನಪದ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡು ಮಲ್ಲ ಪುದರಾಯಿನ ಡಾ. ಸುಶೀಲಾ ಮೆರೆಗ್ ಸಿರಸಿಡ್ ನಡತಿನ ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಸಮ್ಮೇಳನೊದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಆಪಿನ ಗೌರವೊಲಾ ನಾಡೊಂದು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚೆನೇ ಒಡಿಪುಡು ನಡತಿನ ಸುರುತ ಮಹಿಳಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನೊದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಆಪಿನ ಗೌರವೊಲಾ ಆರೆಗ್ ಸಂದ್‌ದ್‌ಂಡ್... ಆರ್ ಜಿಲ್ಲೆ, ಪರಜಿಲ್ಲೆಲೆಡ್ ನಡತಿನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಜಾನಪದ ವಿಚಾರಗೋಷ್ಠಿಲೆಡ್ ಮಂಡನೆ ಮಲ್ತ್‌ದಿನ ಪ್ರಬಂಧೊಲೆನ ಸಂಕೆಲಾ ದಿಂಜನೆ... ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆಯಾದ್‌ಲಾ ತುಳು ಬಾಸೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬೇಲೆ ಬೆಂದ್‌ದೆರ್.

ವಿದ್ವತ್ ರಂಗೊಡು ಎಂಚನಾ ಅಂಚೆನೇ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ರಂಗೊಡ್ಲಾ ಡಾ. ಸುಶೀಲಾ ಉಪಾಧ್ಯಾಯೆರ್ ಮೆಣ್ಕ್‌ದಿನ ಬೊಳ್ಳಿಯೆ! ಸಂಗೀತ, ನಾಟಕಾಭಿನಯ, ನಾಟಕ ನಿರ್ದೇಶನ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡ್ಲಾ ಸೈ ಪಣ್ಪಾವೊಂದಿನಾರ್. ಫಿನ್ಲೆಂಡ್‌ದ 'ಕಲೇವಾಲಾ' ಜನಪದ ಕಾವ್ಯೊನ್ ತುಳು ಪಾಡ್ದನೊದ ರೀತಿಡ್ ಮುಡೆದ್, ನಿರ್ದೇಶನ ಮಲ್ತ್‌ದಿನತ್ತಾಂದೆ ಅಯಿಟ್ ಅಭಿನಯಲಾ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ದೇಸ, ಪರದೇಸೊಲೆಡ್ ಬೆನೊಂದುಪ್ಪುನಗ ಒಟ್ಟುಗ್ ಪದಿನಾಜಿ ಬಾಸೆನ್ಲಾ ಕಲ್ತೊಂದಿನ ಮೆರೆನ ಬಾಸೆ ಕಲ್ಪುನ ಉಮೇದ್ ಆಚಿರ ಪುಟ್ಟಾವುನಂಚಿನನೆ! ಸಿದ್ಧಸಮಾಧಿ ಯೋಗೊದ ಗುರುವಾದ್‌ಲಾ ದಿಂಜ ಶಿಷ್ಯೆರೆನ್ ಪಡೆತೊಂದೆರ್. ಈ ಯೋಗಗುರುನ ಭಜನೆ ಕೇಣುನವು ಆ ಯೋಗ ಶಿಷ್ಯೆರೆಗ್ ಒಂಜಿ ಬಾಗ್ಗ ಪಣ್ಪಿಲೆಕೊದ ಬಾವನೆ. 'ರೇಕಿಚಿಕಿತ್ಸೆ' 'ಪ್ರಾಣಿಕ್ ಹೀಲಿಂಗ್' ಉಂದು ಮಾತ ಕಲ್ತೊಂದು ಕೆಲವೆರೆನ ಪಾಲ್‌ಗ್ 'ವೈದ್ಯದೇವೋಭವ' ಪಣ್ಪಿಲೆಕಲಾ ಇತ್ತಿನಾರ್.

ಇಂಚ ಅಧ್ಯಯನ, ಅಧ್ಯಾಪನ, ಸಂಶೋಧನೆ, ಭಾಷಣ, ಪಾಡ್ದನ, ಕಲೆ, ಬೂಕು ಬರೆಪಿನಿ, ಯೋಗಶಿಕ್ಷಣ, ಜನಸೇವೆ, ಇಂಚ ಪತ್ತ್‌ಮೋನೆದ ಸಾದನೆದ ಎತ್ತರ ಏರೊಂದುಲಾ, ಡಾ. ಸುಶೀಲಾ ಸಾದಾಸೀದಾ ಗುಣನಡಕೆದಾರ್... ಅರೆನ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಲ್ ನಾಡೊಂದೇ ಬತ್ತ್‌ದ. ಏತೇತೋ ಸಮ್ಮಾನ ಬಲ್ಮನೊದ ಮಂಚವುಡು ಅರೆನ ಅಭಿಮಾನಿಲ್ ಮೋಕೆಡ್ ಕುಲ್ಲಾದೆರ್. ಅಂಚಿನೆತ ಪಟ್ಟಿಡ್ ಪಾಕ ಇಂಚ ಉಂಡು.

ತುಳುಕೂಟ ಉಡುಪಿ ದಶಮಾನೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಬೇಲಾಡಿ ನಾಡಹಬ್ಬ ದಶಮಾನೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಪೊಳಲಿ ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ವೀರ ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ತುಳುಕೂಟ ಬೆಂಗಳೂರು ಬೆಳ್ಳಿಹಬ್ಬ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಜಾನಪದ ಸಮ್ಮೇಳನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಶಾಶ್ವತೀ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಗಾರ್ಗೀ ಪ್ರಶಸ್ತಿ.

ವಿದ್ವತ್ತ್‌ದ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡು 'ಭಲೇಜೋಡಿ' ಪಣ್ಪಿಲೆಕದ ಈ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ದಂಪತಿಗ್ 'ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ' ಪುದರ್ದ ಅಭಿನಂದನಾ ಗ್ರಂಥೊನ್ಲಾ ಅಭಿಮಾನಿಲ್ ಅರ್ಪಣೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್.

ಡಾ. ಸುಶೀಲಾ ಉಪಾಧ್ಯಾಯೆರ್ನ 'ತುಳು ಸರ್ವೇಕ್ಷಣೆಯ ಅನುಭವಾಮೃತ' ಬರವುಡ್ದು ಅಜತ್‌ನ ಪಾತೆರೊಲು...

ಜನಪದ ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯ ಮಲ್ಪುನ ಸಂಶೋಧಕೆರ್ ಜನಪದೆರ್ನೊಟ್ಟುಗ್ ಅಕಲ್ನಂಚನೇ ಇಪ್ಪೊಡು... 'ಯೆಂಕುಲು ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್, ದಿಂಜ ತೆರಿದಿನಕುಲು, ಬಾರಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿದಕುಲು...' ಪಣ್ಪಿನೆನ್ ತೋಜಾಂಡ ನಂಕ್ ತಿಕ್ಕುನ್ ಸೊನ್ನೆನೆ! ಯೆಂಕುಲು ಅಕಲ್ನೊಟ್ಟುಗ್ ನಿಲಟೇ ಕುಲ್ಲೊಡು. ಅಕಲ್ನ ಸುಕದುಕ್ಕ ಇಚಾರೊಡು. ಅಕಲ್ನ ಜೋಕ್ಲೆಡ ಮೋಕೆಡ್ ಪಾತೆರ್ಪವೊಡು... ಇಂಚ ಅಕಲೆಗ್ ನಮಡ ಸಲಿಗೆದ ಬಾಮೊ ಉಂಡಾವೊಡು...

... ಹೆಜಮಾಡಿದ ಸೇಸಿ ಸಾಲ್ಯಾನ್ ಆವಡ್, ಪೊಸೊಡಿದ ವೆಂಕಟೇಶ್ ಆವಡ್, ಪೊಲಿಪುದ ವಿಮಲಾ ಸುವರ್ಣ ಆವಡ್, ಸಗರಿದ ಅಮ್ಮು ಪೂಜಾರ್ತಿ ಆವಡ್, ಎಡನೀರ್‌ದ ಪಕ್ರಿ ಆವಡ್, ಬಂಟ್ವಾಳದ ಗುರುವ ಪೂಜಾರಿ ಆವಡ್ ಯೆಂಕ್ಲೆಗ್ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆರೆಗ್ ಸಮನೆ. ಅಕ್ಲೆನ್ 'ಈರ್' ಪಣ್ದ್ ಲೆಪ್ಪುನಗ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಯೆನಡ ಮಗಳೆಡಿಪ್ಪುನನೇ ಮೋಕೆ... ಅಂಚ ಪಣೊಡ್ಚಿಂದ್ ದಾಕಿಣ ತೋಜಾವೆರ್ಲ... ಅಕುಲು ಕೊರ್ಪಿನ ಬೊಂಡ, ಪರ್‌ಂದ್ ತಿನ್ನಗ ಅಕ್ಲೆಗಾಪಿನ ಕುಸಿ ಮೋನೆಡ್ ನೆಗತ್ ತೋಜುಂಡು. ರಾಮಾಯಣೊದ ಶಬರಿನ್ ತೂವಂದಿನಕ್ಲೆಗ್ ಮೊಕ್ಲೆನ್ ತೂಂಡ ಯಾವು...

... ಪೊಲಿಪುದ ವಿಮಲಾ ಸುವರ್ಣೆರ್ನ ಇಲ್ಲಡ್ ಕಾಪಿ ಪರ್ನಗದ ಅರೆನ ಸಂತೋಸು ತೂವೊಡು! ನಿರ್ಮಲ ಮನಸ್‌ದ ಅಕ್ಲೆನ ಪಾತೆರ ಕೇಣ್ಣಗನೇ ಯೆಂಕ್ಲೆಗ್ ಯೇತೊಂಜಿ ಕುಸಿ! ಹೆಜಮಾಡಿದ ಸೇಸಿ ಸಾಲ್ಯಾನೆರ್ನ 'ಸಿರಿ ಪಾಡ್ದನೊ'ದ ಇಡೀ ಪಾಠ ಪಣ್ಪಾವೆರೆಗ್ ಮೂಜಿ ರಾತ್ರೆಡ್ ಆರೆನ ಇಲ್ಲಡೇ ಕುಲ್ಲೊಡಾಂಡ್. ಆರ್ ಪಜೆ ಪಾಡ್ದ್ ತನ್ನ ಅರ್ದ್ ಪಾಡ್ದಿನ ಸೀರೆನೇ ಕೊರ್ದು, "ಯಾನ್ ಇರೆಗ್ ಅಪ್ಪೆಲೆಕ. ಉಂದೆಡ್ದ್ ದಿಂಜ ಸವಲತ್ತ್ ಮಲ್ಪುಲೆಕ ಇಜ್ಜಿ" .. ಪಣ್ದ್ ಬೇಜರ್ ಮಲ್ತೊನ್ನಗ ಯೆಂಕ್ ಪ್ಯಾರಿಸ್, ಲಂಡನ್‌ದ ಪಂಚತಾರಾ ಹೊಟೇಲ್ದ ಹಾಸಿಗೆದನೆ ನೆಂಪಾಂಡ್.. ಅಲ್ಪ ತಿಕ್ಕಂದಿನ ಮೋಕೆದ ಮೆದು ಗುಣ ಅರೆನ ಪಜೆಟಿತ್ತ್‌ಂಡ್...

... ಒಂಜಿ ಸರ್ತಿ ಹೊಸಬೆಟ್ಟ್‌ಡ್ದ್ ಪಿರಬನ್ನಗ ಒಂಜಿ ಪಟ್ಲಾಮೇ ಯೆಂಕಲ್ಡಪ್ಪ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಒರಿ ಯೆನ್ನ ಟೇಪ್‌ರೆಕಾರ್ಡರ್, ನನೊರಿ ಫೈಲ್, ಬೊಕ್ಕೊರಿ ಚೀರವು. ಆತೆ ಅತ್ತಾಂದೆ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಕಾನಿಗೆ, ಮಲ್ಲ ಪೆಲಕಾಯಿನ್ಲಾ ತುಂಬೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಬಸ್ಸ್ ಮಿತ್ತಾರ್ಪಯೆರ್. ಉಂದೆನ್ ಆ ಊರ್ದ ಗಣ್ಯೆರ್ನಕುಲು ತೂದು ಅಚ್ಚೆರ ಬುಡಿಯೆರ್.

... ಮಾನವ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞೆ ಬೊಕ್ಕ ಬಾಸೆ ಇಂಚಿತ್ತಿನೆತ ಬಗ್ಗೆಡ್ ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯ ಮಲ್ಪುನಕುಲು ಜನಪದ ಬದ್ಕ್‌ದ ಮಟ್ಟೊಗ್ ಮುರ್ಕುಂಡನೆ ಮುತ್ತುಲೆನ್ ಪೆಜ್ಜಿದ್ ಕಣವೆರೆಗಾಪಿನಿ.

ದೇವೆರ್ ತೋಜುವೆರ್

ನಾರಾಯಣ ಶೇರಿಗಾರ್ ಶಂಭುಕಲ್

ನಮ ತೂಪಿನಲ್ಲೇ ತೋಜುವೆರ್ ದೇವೆರ್
ಪನಿಯೆರೆ ಆವಂದ್ ಓಲುಲ್ಲೆ
ಓಲಿಜ್ಜೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ದೇವೆರ್
ತೂಪಿ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ನಮ
ತೂಪಿನಲ್ಲೇ ತೋಜಯೆರಾ ದೇವೆರ್?
ಜಕ್ಕೆಲ್ದ ಬಾಲೆಗ್ ಅಪ್ಪೆನ
ಮೋನೆಡ್ ತೋಜುವೆರ್ ದೇವೆರ್
ನಿಟ್ಟೆಲ್ದ ಬಾಲೆದ ಮೋನೆಡೆ
ಅಪ್ಪೆಗ್ ತೋಜುವೆರ್ ದೇವೆರ್
ದೈಟೊಂಜಿ ಅರಲ್ದ್ ತೆಲಿಪುನ
ಪೂ ತೂಂಡ ತೋಜುವೆರ್ ದೇವೆರ್
ತನ ಕಿನ್ನಿಲೆಗ್ ತಿನಸ್ ತಿನ್ಪವುನ
ಪಕ್ಕಿಲೆನ್ ತೂಲೆ ತೋಜಂದೆ ದೇವೆರ್
ಪುಚ್ಚೆ ಮೋನೆದೆಕ್ಕುನ ತೂಲೆ
ತೋಜುಂಡತ್ತೇ ನಂಕ್ ದೇವೆರ್
ಬಾನೊಡು ಬೂರುನ ಕಾಮನ ಬಿರುಟು
ತೋಜುಂಡತ್ತೆ ನಂಕ್ ದೇವೆರ್
ಪರತೊಂದು ಪೋಪಿನ ಮರಿತ
ಜಿಡೆನ್ ತೂವನಗ ತೋಜಂದ ದೇವೆರ್
ಪುಣ್ಣಮೆದ ಚಂದಿರನ ಮೋನೆಡ್
ತೋಜುಂಡ್ ನಂಕ್ ದೇವೆರ್
ಕಡಲ್ದ ಉಡಲ್ದ ತೆರೆಕುಲೆನ್ ತೂಲೆ
ತೋಜುವೆರ್ ಆ ದೇವೆರ್

ಬಲ್ಲೇ ತುಳುವೆರೆ ಕೂಟೊಗು

ಸುರೇಶ್ ರಾವ್ ಅತ್ತೂರು

ಬಲ್ಲೇ ತುಳುವೆರೆ ಕೂಟೊಗೂ ।
ಬಲ್ಲೇ ತುಳುವೆರೆ ನಾಡ್‌ಗ್ ॥ ಪಲ್ಲವಿ ॥
ಬಲ್ಲೇ .. .. । ಬಲ್ಲೇ .. ..

ಪರಶುರಾಮನ ನಾಡ್‌ಯೆ । ಉಡುಪಿ ಕೃಷ್ಣ ಜಾಗ್‌ಯೇ ।
ಅಪ್ಪೆ ಕಟೀಲ್‌ದ ದುರ್ಗೆಯೇ । ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜುನಾಥೆಯೇ ।
ನಂಬಿನಕ್‌ಲೆಗ್ ಇಂಬು ಕೊರ್ಪಿನ ನಾಗಬ್ರಹ್ಮೆಲ ಉಲ್ಲೆಯೇ ॥ ಬಲ್ಲೇ ॥

ಯಕ್ಷಗಾನದ ಪೊರ್ಲುಯೇ । ಭೂತ ಕೋಲದ ಮರ್ಲ್‌ಯೇ ।
ಕೋರ್ದ ಕಟ್ಟಲ ಜೂಜುಯೇ । ಕಂಬಳಕ್‌ಲೆಗ್ ಗೊಬ್ಬುಯೇ ।
ಬಂಜಿ ದಿಂಜಿನ ತುಂಬಿ ತುದೆಕುಲು ಊರಿಡೀ ಅವುಲುಂಡುಯೇ ॥ ಬಲ್ಲೇ ॥

ವೀರೆರ್ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರ್ । ಬಿರ್ಸೆದಿ ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ।
ಮಾನ್ಯ ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆರ್ । ಪುದರ್ ಪೋಯಿ ಕಾರಂತೆರ್ ।
ಮಿತ್ತ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಊರ್ದ ಪುದರ್‌ನ್ ವಿಶ್ವ ಮಟ್ಟೊಗ್ ಕಂತೆರ್ ॥ ಬಲ್ಲೇ ॥

ಉಡುಪಿ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಕಟೀಲ್‌ಯೇ । ಸಂತ ಅಲೋಶಿಯಸ್ ಚರ್ಚ್‌ಯೇ ।
ಉಳ್ಳಾಲದ ದರ್ಗ ಮಸೀದಿಯೇ । ಕಾರ್ಲ ವೇಣೂರ ಗುಮ್ಮಡೆಯೇ ।
ಹಿಂದು ಇಸ್ಲಾಂ ಕ್ರೈಸ್ತ ಜೈನೆರೆ ಪ್ರೀತಿಗ್ ಉಂದು ಸಾಕ್ಷಿಯೇ ॥ ಬಲ್ಲೇ ॥

ಲಡಾಯಿ ನಂಕ್ ಬೊರ್ಚಿಯೇ । ಶಾಂತಿ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಯೇ ।
ಮಿತ್ತ್ ಬರ್ಪಿನ ತೂಕಯೇ । ಸಹ । ಬಾಳ್ವೆ ನಂಕ್ ಪೊರ್ಲುಯೇ ।
ಲೋಕ ಪೂರ ಓಲು ತೂಂಡಲಾ ನಮ್ಮ ಪುದರವುಲುಂಡುಯೇ ॥ ಬಲ್ಲೇ ॥

ಚುಕ್ತಾ ವೈವಾಟ್

(ಒಂಜಿ ಪಟ್ಟಾಂಗ)

ಡಾ. ಹರಿಕೃಷ್ಣ ಭರಣ್ಯ

ಮೊರಾನಿ ಎನ್ನ ಪರದೋಸ್ತಿ ಒರಿ ಫೋನ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಎನಡ ಪಂಡೆ; ನಮ್ಮ ಲೆಕ್ಕದ ಮಾಸ್ಟ್ರೆನ ಲೆಕ್ಕ ಮಂತ ಚುಕ್ತಾ ಆಂಡ್ ಮಾರಾಯಾಂದ್. ದುಂಬು, ಎಂಕ್ ಮಸ್ತ್ ಬೇಜಾರಾಂಡ್, ಏತಾಂಡಲಾ ಎಂಕಲ್ನ ಮಾಸ್ಟೆರತ್ತ? ಅಯಿಟ್‌ಲಾ ಲೆಕ್ಕೊಂದು ಪಂಡ ಎಂಕ್ ಬಾರಿ ಬಂಗೊದವು. ಇಷ್ಟೊ ಇಜ್ಜಂದಿನ ವಿಷಯೊ ಆಂಡಲಾ ಒಂಜಿ ಮಟ್ಟ್‌ಗ್ ಎನನ್ ಮಿತ್ತ್‌ಗ್ ದೆರ್ತ್‌ನ ಮಾಸ್ಟೆರ್ ಆರೇ. ಆ ಕಾಲೊ ಮಂತ ಕರಿದ್, ಯಾನ್ ಲೆಕ್ಕೊನು ಬುಡುದು ಬೇತೆ ಸಾದಿಗ್ ಪೋಯಿನೆಲಾ, ಮಂತ ಮಲ್ಲ ಕತೆನೇ; ಇಪ್ಪುಡ್, ಮುಲ್ಪ, ಲೆಕ್ಕೊದ ಮಾಸ್ಟೆರೇ ಚುಕ್ತಾ ಆದ್ ಪೋಯೆರ್‌ಂದ್ ಪಂಡಿನವು ಮಾಂತ್ರ ಎನ್ನ ತರೆ ತಿನ್ಪಿನ ವಿಷಯೊ ಆಂಡ್ ತೂಲೆ.

ಎಂಕಲೆನ ಇಲ್ಲದ ಅಟ್ಟೊಡಿತ್ತಿನ ಎಂಕಲ್ನ ಅಜ್ಜೆರೆನವೋ, ಅಮ್ಮೆರೆನವೋ, ನೇಲ್ಯಮ್ಮೆರೆನವೋ– ಪರತ್ತ್ ಡೈರಿಲೆನ್ ದೆತ್‌ದ್ ತೂಯರ್‌ಂಡ, ಅವೆಟ್ ಮಂತ, ಕಾಲೊದ ಪೋಕು ಪೊದಿಕೆಲೆನೇ ತೂವೊಲಿ, ಉಂದು ಎಂಕಲೆಗ್ ಮಂತೆರೆಗ್‌ಲಾ ತೆರಿದಿನ ವಿಷಯೊ. ಅವೆಟ್ಟ್ ಇಜ್ಜಂದಿನ ವಿಚಾರೊಲು ಇಜ್ಜಿ. ಎಂಕಲ್ನ ಇಲ್ಲದ, ಪ್ರತಿ ಒರಿ ನರಮಾನ್ಯನ, ಅಂಚನೆ ತೋಟೊ ಕಂಡೊಲೆಡ್ ಬೆನ್ಪಿನ ಬೇಲೆದಕುಲೆನ ಸಮಸ್ತ ಜಾತಕೊಲೇ ಉಂಡು. ಮಾಂತ್ರ ಅತ್ತ್, ಕಾಲಂಪಾಡ್, ಬಜ್ಜೆಯಿ, ಬಾರ್, ಎಡ್ಡೆಮುಂಚಿ, ತಾರಾಯಿ, ಬಾರೆದಕಾಯಿ, ಅರಿ, ಬೆಲ್ಲೊ ಬೇಳೆಲೆನ ದಾರ್ನೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಮಸ್ತ್ ದಾಕಲೆಲಾ ಉಂಡು. ಮಾಂದೆತ್ತೊಟ್ಟುಗು ಬೇಲೆದಕುಲ್ನವುಲಾ ಕುಟುಮೊದ ವಿವರೊ, ಕಿದೆಟ್ ಪೆತ್ತ– ಎರ್ಮೆಲು ಕಂಜಿ ಪಾಡ್ದ್‌ನ

ವಿಚಾರೊ, ಬೆನ್ನಿ, ಅಡಪ್ಪುಗಾದ್ ಕುಲ್ಕುಂದೊಡ್ದು ಬೋರಿಲೆನ್ ಅತ್ತಂಡ ಗೋಣೆರೆನ್ ದೆತ್ತೊಂದು ಬತ್ತಿನವು ... ಎಂಚಿನ ಮಾರಾಯರೆ, ಉಂದೆನ್ ಮಂತ ಪಂಡೊಂದು ಪೋಂಡ ಬಯಂಕರೊ ಅಚ್ಚಿರ ಆವು ನಿಕುಲೆಗ್!

ಮಂತ ಜಾಗೆಡ್‌ಲಾ, ಲೆಕ್ಕಾಚಾರೊದ ಒಟ್ಟುಗು ವಿವರೊನುಲಾ ಅಕುಲು ಬರೆದ್ ದೀವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಬೇಲೆದಕುಲೆಗ್ ಸಂದಿನ ಅರಿ–ಬಾರ್‌ದ ಲೆಕ್ಕೊ, ತಾರಾಯಿದ ಲೆಕ್ಕೊ, ದುಡ್ಡುದ ಲೆಕ್ಕೊಲಾ ಇಪ್ಪುಂಡು. ಇಂಚ ಬರೆಯಿನಗ ಮಂತ ಅಲ್ಪಲ್ಪನೇ 'ಚುಕ್ತಾ'–'ಜಾಡೆ' (ಅತ್ತಂಡ 'ಬಾಕಿ') ಇಂಚಿನ 'ಷರಾ'ಲಾ ಬರೆವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಯಿನ ಅರ್ತೊ ಆತ್ ಮುಟ್ಟದ, ಅೃತ್ತ ಬಗೆಟ್ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರೊ ಮುಗಿದ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಅರ್ತೊ. ಉಂದುವೇ ವಿಷಯೊಡು, ಬೇತೆ ದಿಕ್ಕಡ್ ನನಲಾ ಕೆಲ ಪಾತೆರೊ ಇಪ್ಪುನವುಂಡು, ಅಪರೂಪೊಡು – ಪಂಡ, ದುಂಬು ದೆತೊಂದಿನ ಸಾಲೊ, ಅಯಿತ ವಿಚಾರೊ ಬರೆನಾಗ – ಲೆಕ್ಕೊ ಮುಗಿನಗ, ಪರ ಸಾಲೊ 'ಮುಜಿರೆ' ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಈಡೆಗ್ ಮುಟದ ಲೆಕ್ಕೊ 'ಚುಕಾಯಿಸಿಯಾಗಿದೆ'ಂದ್‌ಲಾ ಬರೆವೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಪಂಡ, ಲೆಕ್ಕೊ ಪೂರಾ ಮುಂಗೀಂಡ್–ಂದ್ ಕಾತ್ರಿ ಮಲ್ಪುನ ವಿಚಾರೊನೇ 'ಚುಕ್ತಾ' ಮಲ್ಪುನವು –'ಚುಕಾಯಿಸುವುದು'. ಅಂಚ ಮಲ್ತ್‌ನಗ, ಆಯೆ ಸಾಲೊಡ್ದು ಬುಡುಗಡೆ ಆಯೆ. ಆಯನ ಲೆಕ್ಕೊ 'ಜಾಡೆ' ಆಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅರ್ತೊ. ಇನಿ ನಮೊ Account Closedಂದ್ ಪನ್ಪೊ ಅತ್ತೇ? ಅಂಚ. ಅವು ಎಂಚನೋ ದಾನ್ನಾ, ಈ ಶಬ್ದೊಲು, ಡೈರಿ ಬರೆಪಿನ ಅಬ್ಯಾಸೊ ಇಪ್ಪಿನ ಎಂಕ್‌ಲಾ, ಎನ್ನ ಅಣ್ಣಗ್‌ಲಾ ಪಾರಂಪರ್ಯೊಡು ಬತ್ತ್‌ದ. ಎಂಕಲ್ನ ಡೈರಿಲೆಡ್‌ಲಾ ಅಲ್ಲಲ್ಲ್, 'ಜಾಡೆ' ಗುಲುಲಾ 'ಚುಕ್ತಾ' ಗುಲುಲಾ, 'ಮುಜಿರೆ' ರುಲುಲಾ, ಸೇರೊಂದೊ; ನಡುಟೆ A/c Closed ಪಂಡ್‌ದ್‌ಲಾ ತೋಜುವ, ಉಂದು ಬೊಕ್ಕ ಸೇರೊಂದಿನ ಅಂಟುರೋಗೊ ತೂಲೆ.

ಈ ವಿಷಯೊಡು ಯಾನೊಂಜಿ ಪ್ರತ್ಯೇಗ ತತ್ವೊನು ನಾಡ್‌ದ್ ಪತ್ತ್‌ದೆ. ಯಾನ್ ಮದುರೆಡಿಪ್ಪುನಗ, ಒರಿ ಅಂಗಡಿದಯಡ್ದ್ ಒಂಜಿ ಮಾಮಲ್ಲ (ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ) ಜಿಜ್ಞಾಸೆನ್ ಗಂಬೀರೊವಾದ್ ಪಿಂದೊಂಡೆ. ಅವು ದಾದ ಪಂಡ, ಯಾನೊಂಜಿ ಕಿನ್ಯ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಸಾಮಾನ್ ದೆಪ್ಪುನಗ, 'ಉಂದೆಕ್ಕ್ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಉಂಡ ಮಾರಾಯರೇ'ಂದ್ ಸಾದಾರ್ನೆ ಗಿರಾಕಿಲು ಕೇನ್ಬಿ ಲೆಕ್ಕೊನೇ ಕೇಂಡೆ. ಅಯಿಕ್, ಆಯೆ ಎನನ್ ತರೆಡ್ದ್ ಕಾರ್‌ದಡಿಮುಟ್ಟ ಒರೊ ತೂದು ತೆಲಿತ್ತೆ. ಉಂದು ವಾಮಲ್ಲ ಪ್ರಶ್ನೆ, ಅತ್ತಂಡ ಹೆಡ್ಡ್ ಪ್ರಶ್ನೆಂದ್ ರಡ್ಡ್ ಬಗೆತ್ತ ಅರ್ತೊಡು ಇಪ್ಪೆರೆಲಾ ಯಾವು. ಆಯೆ ಪಂಡೆ 'ತೂಲೆ ಅಣ್ಣಾ, ಇಂಚಿನ ಸಾಮಾನ್‌ಲೆಗ್ ಮಂತ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಕೊರ್ಪುನಿ ಎಂಚಯೇ?'ಂದ್ ಎನನ್ ತೂಯೆ. 'ದಾಯೆಗ್ ಬಲ್ಲಿ ಮಾರಾಯರೇ? ಏತೇತೊ ಸಾಮಗ್ರಿಲೆಗ್ ಗ್ಯಾರಂಟಿದ ಕಾರ್ಡ್ ಕೊರ್ಪೆರತ್ತೇ?'ಂದ್ ಕೇಂಡೆ. 'ಅಂದ್, ಕೊರ್ಪೆರ್, ಮಂತಯಿಕ್‌ಲಾ ಒಂಜಿ ಮಿತಿ ಉಂಡತ್ತೇ? ಉಂದು ಆಂಡ ಬಜೀ ಇಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಸಾಮಾನ್ ಅತ್ತೇ? ಅಂಚ ತೂಪುಂಡ... ತೂಲೆ ಅಣ್ಣಾ... ಸಾದಾರ್ನೆದ ನರಮಾನಿ ಆಯಿನ ನಮಕ್ಕೇ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಉಂಡ ಪನ್ಲೆಗ!... ಬೊಕ್ಕ, ಈ ನರಮಾನಿ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತ್‌ದಿನ ಸಾಮಾನ್‌ಗ್ ಏತ್ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಕೊರೊಲಿ ಪನ್ಲೆಗೆ...!"ಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೆಲಿತ್ತೆ.

ಛೇ... ಛೇ... ಎಂಚಿನ ಪಾತೆರ ಮಾರಾಯರೇ?... ಅಂದತ್ತೇ? ನಂಕ್ ಮಂತ ಒಲ್ತ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಉಂಡು ಪನ್ಲೆಗೆ! ವಾ ಗಳಿಗೆಡ್‌ಲಾ ನಮೊದಾಲಾ ಆವೊಲಿ, ಓಲ್ಲಾ ಇಪ್ಪೊಲಿ, ದಾನೆ ದಾನ್ನೋ ಮಲ್ಪೊಲಿ, ಮಂತಲಾ ನಮ ಕೈಟ್ ಉಂಡೇ ಪನ್ಲೆ... ಅವೇ ಲೆಕ್ಕೊ... ಲೆಕ್ಕೊ ಚುಕ್ತಾ ಆವೊಲಿಲಾ! ಪಂಡ, ದಿಡೀರ್ 'ಮಿತ್ತ್' ಪೋವೊಲಿ–ಂದ್ ಪನ್ಪಿನವುಲಾ ಸತ್ಯೊ ಅತ್ತೇ? ತೂಲೆ, ಈ ಪಾತೆರಗ್‌ಲಾ ಅಯಿತ ಬೆರಿಟ್ಟ್ ಇಪ್ಪಿನ ಕಾರೊದ ಸತ್ಯೊ ಸಂಗತಿಗ್‌ಲಾ ಏತ್ ಎರಕ್ಕೊ!

ನಮ ಜೀವನೊದ ಚಟುವಟಿಕೆಲು, ವಿದಿಕ್ಕುಲು, ಪಾತೆರೊಲು, ಕಲ್ಪಾಟಿಗೆ, ಸಂಪಾದನೆ, ಉಳಿತಾಯೊಲು – ಕೂಡಾ ಒರೊ ತೂಲೆಗೆ, ಈ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರೊ ಚುಕ್ತಾ ಮಲ್ಪಿನಂಚಿನ ಬೇಲೆನೇ ಅತ್ತಾ ಪನ್ಲೆ. ಪಂಡ, ಯಾನ್ ಇಂದೆನ್ ಬಜೀ ಪಾತೆರಗಾತ್ರ ಪಂಡಿನವತ್ತ್. ಬೊಲ್ಪುಗು ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಸಂಡಾಸ್‌ಡ್ದ್ ಪತ್ತ್‌ದ್, ಮಿೊಪಾಟೊ, ಜಪೊ–ಪೂಜೆ (ಇತ್ತ್ಂಡ!), ಕಾಪಿ ವನಸ್ ಇತ್ಯಾದಿಲೆನ್ ಮಲ್ಪಿನ ಒಂಜೊಂಜಿ ಕೆಲಸೊನುಲಾ ತೂಲೆಗೆ. ಅವು ಮಂತಲಾ ಒಂಜತ್ತಂಡ ಒಂಜಿ, ಲೆಕ್ಕೊನು ಚುಕ್ತಾ ಮಲ್ಪಿನಂಚಿನ ಬೇಲೆನೇ... ಬಡವುಲಕ್ಕನಗ ಆಯಾ ಕಾಲಿ ಜಾಗೆಲೆನ್ ದಿಂಜಾವೊನಿಲಾ ಲೆಕ್ಕ ಚುಕ್ತಾ ಮಲ್ಪಿನ ಬೇಲೆನೇ.

ಎಲ್ಯಾದಿಪ್ಪುನಗ, ಸಾಲೆಗ್ ಪೋವೊಂದಿಪ್ಪುನಗ ಮಾಸ್ಟೆರ್ ಪನ್ತಿನ 'ಮನೆ ಕೆಲಸೊ'ಲೆನ್ ಇಲ್ಲಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಬಕ್ತಿಶ್ರದ್ಧೆಡ್ ಮಲ್ತಿನಯೆ ಯಾನ್‌ಲಾ. ಅಂಚಮಿನಿ ಮಲ್ಪಂದೆ ಪೋಂಡ, ಮಾಸ್ಟೆರೆಡ ಶಿಕ್ಷೆ ತಿಕ್ಕುಂಡು ಪನ್ಪಿ ಪೋಡಿಗೆಲಾ ಇತ್ತ್ಂಡ್; ಅಯಿಕ್ಕಾದ್, ಆ ಲೆಕ್ಕೊನು ತೀರ್ಸಾವುನೆನೇ ನಮ ಮಾಮಲ್ಲ ಶಿಸ್ತ್‌ದ ಕೆಲಸೊ. ಅಂಚನೆ, ಒರಿ ನಮನ್ 'ನಾಯಿ'–ಂದ್ ನೆರಿಯೆಂದ್ ನೆನೆತ್ತೊನಿ, ಆಂಡ, ಅವು ಆಯಡ್ದ್ ನಮೊ ಪಡೆಯಿನ ಸಾಲೊ ಆಪುಂಡು. ಅಯಿನ್ ಬಾಕಿ ಮಲ್ಪಿನವು ಬೊಡ್ಚಿಂದ್ 'ಈಯೇ ನಾಯಿ'–ಂದ್ ಆತೇ ಜೋರುಡೆ ಆಯಗೇ ತಿರ್ಗಾದ್ ಲೆಕ್ಕೊ ತೀರ್ಸಾವುನಿಲಾ ಒಂಜಿ ಕ್ರಮೊ. ಆಯೆ ರಡ್ಡ್ ಬುಡಿಯೇಂದೇ ದೀವೊನ್ಕ. ಅಯಿಕ್‌ಲಾ ಅಂಚನೆ, ಒಂಜೋ ರಡ್ಡ್ ಬುಡ್ಪುನಿ, ಅತ್ತ್ಂಡ ಅಯಿಕ್ಕ್ ಬಡ್ಡಿನ್‌ಲಾ ಸೇರ್ಸಾದ್ ವಾಪಾಸ್ ರಡ್ಡ್ ಬಿಗಿಪ್ಪುನವು. ಅಂತೂ ಲೆಕ್ಕ ಚುಕ್ತಾ!

ಉಂದೆನೇ ಮಾಮಲ್ಲ ಫಿಲಾಸಫಿ ಮಲ್ಪುನಕುಲುಲಾ ಉಲ್ಲೆರ್. ದುಂಬುದ ಜಲ್ಮೊದ ಸಾಲೊನು ಬೂಟಿಯೆರೆ ಬೋಡಾದ್ ಈ ಜಲ್ಮೊಗು ಬತ್ತಿನವುಂದು, ಭಾರತೀಯೆ ರಾಯಿನ ನಮನ ನಂಬಾನಿಗೆ; ಅಯಿನೇ ವೇದಾಂತಿಲು, ತಾತ್ವಿಕೆರ್, ದಾಸೆರ್... ಇಂಚ ಪನ್ಪೆರ್. ಹರಿಕಥಾ ಕಾಲಕ್ಷೇಪೊಲೆಡ್‌ಲಾ ಉಂದೆನೇ ನಮ ತೂವೊಂದುಲ್ಲ. ಅಂಚಾಂಡ, ಈ ಜಲ್ಮೊ ಇಪ್ಪುನವು ಕರಿನ ಜಲ್ಮೊಡು ನಮ ಮಲ್ತಿದಿನಂಚಿನ ಸಾಲೊಲೆನ್ 'ಮುಜಿರೆ' ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಲೆಕ್ಕೊ ಚುಕ್ತಾ ಮಲ್ಪೆರೆಗ್ಂದ್ ಪಂಡ್‌ದೇ ಅತ್ತೇ?

ನಮ್ಮ ದಿನೊದಿನತ್ತ ವೈವಾಟ್‌ಲೆನ್‌ಲಾ ವಂತೆ ತೂಲೆಗೆ, ಮುಖ್ಯೊವಾದ್ ಕಾಸ್‌ದ ವ್ಯವಸ್ಥೆನ್. ಕೈ ನಿಲಿಕೆ ಸಂಬಳೊ ಬನ್ನಗ ಸಂತೇಸಾಪುಂಡಲಾ, ಅಯಿಕ್ ತೆರಿಗೆಲಾ ಬನ್ನಗ ಸಂಕಟೊ ಆಪುಂಡತ್ತೇ? ಆಂಡ್, ನಮ ಅಯಿನ್ ಕಟ್ಟುನಯಿಕ್ ದುಂಬೇ, ಅಕುಲೇ ಕತ್ತೆರಿದ್‌ದೇ ಕೊರ್ಪ್ನಾಗ; ಆ ವರ್ಸೊದ ಕಡೆಕ್ಕ್ ಅಯಿಕ್ ರಿಟರ್ನ್ಸ್ ಫೈಲ್ ಮಲ್ಪುನ ಅನಿಷ್ಟೊಲಾ ಉಂಡತ್ತೇ? ಅಯಿಕಾತ್ರ ಆಡಿಟೆರೆನ್ ತೂದು, ಲೆಕ್ಕೊ ಮಂತ ಕೊರುದು, ಅಯಿಕ್ ರಿಟರ್ನ್ಸ್‌ದ ಎಲ್ಯ

ಮೊತ್ತ ಬನ್ನಗ, ಲೆಕ್ಕೊ ಚುಕ್ತಾ ಆಪುಂಡಾತೇ... ಆತಾನಗ ಆಡಿಟರ್‍ರೆನ ಲೆಕ್ಕೊಲಾ ಚುಕ್ತಾ ಮಲ್ಪೊಡತ್ತೇ?

ಅಪ್ಪ-ಅಮ್ಮನ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರೊ, ಕಂಡನಿ ಬೊಡೆದಿನ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರೊಡ್ದು ಪತ್ತ್‌ದ್, ಇಲ್ಲದ ಲೆಕ್ಕೊ, ಅಪ್ಪ-ಜೋಕುಲೆನ ಲೆಕ್ಕೊ, ತಮ್ಮಲೆ ಅರುವತ್ತನ ಲೆಕ್ಕೊ, ಇಂಚ. ಪ್ರತಿ ಒಂಜಿ ಸಂದರ್ಬೊಡುಲಾ ಸೂಕ್ಷ್ಮೊಡು ಗಮನಿಪುಲೆಗೆ; ಮಂತಾ ಜಾಗೆಡ್‌ಲಾ ಒಂಜತ್ತ್ ಒಂಜಿ ರೀತಿದ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರೊನೇ. ಒಟ್ರಾಸಿ ತೂಂಡ, ಪ್ರಪಂಚೊನೆ ಒಂಜಿ ಮಾಮಲ್ಲ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರೊಡು ಉರ್ಲೊಂದುಂಡು ಪನ್ಪಿನವು ಎನ್ನ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರೊ. ಇಡೀ ಅಖಿಲಾಂಡ ಕೋಟಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡೊನೇ ಇಂಚ ಮಾರಾಯರೇ. ಉಂದೆನ್ ಮಾತ ಮಲ್ಪಿನಂಚಿನ ಆ ದೇವೆರೆಗ್‌ಲಾ ಒಂಜಿ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರೊ ಇಪ್ಪೊಡತ್ತೇ? ಕರಿನ 2012 ವರ್ಸೊದ ದಶಂಬರೊದ ತಿಂಗೊಲುಡು ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚೊನೇ ಅರಿದ್ ಪೋಪುಂಡು ಪನ್ಪಿನ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರೊ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ತೂಲೆ. ಆಡೆಗ್, ಅಂಚದಾಲಾ ಆತುದುಡ, ಮಂತ ರೀತಿದ ಲೆಕ್ಕೊಲುಲಾ ಜಾಡೆ ಆದುತಿಪ್ಪು, ಬೊಕ್ಕ ಸುರುಡ್ದು ಒಂಜಿ-ರಡ್ಡ್ – ಮೂಜಿ, ಸುರು ಆತುದುವಾ ದಾನ್ನಾ.

ಎಂಕುಲು ಎಲ್ಯಾದಿಪ್ಪುನಗ ಬಾರೀ ಕೊಸಿತ ಜೋಕುಲಾಟಿಕೆದ ಬಾಲ್ಯೊನು ತೂಯಿನಕುಲು. ಆಟದೊಟ್ಟುಗೇ ಪಾಟೊ, ವನಸ್-ಮಂತಲಾ. ಪಂಡ, ದಿನದಿನತ ಚಟುವಟಿಕೆಲೆಡೆಟೆನೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪಾಟೊಲೆನ್‌ಲಾ ಕಲ್ತೊಂದಿನಕುಲು; ಪಂಡ, ಗೊಬ್ಬುದೊಟ್ಟುಗೇ ಪಾಟೊನುಲಾ. ದಿನೊಲಾ ಬಯ್ಯಡ್ ಲೆಕ್ಕೊ, ಮಗ್ಗಿ, ಪನೊಡು. ಅವಾಯಿ ಬೊಕ್ಕನೇ ವನಸ್. ಲೆಕ್ಕೊಲೆಡ್ ನಮುನಿವಾರ್, ದುಂಬು ಸಾಲೆಡ್ ಕೊರ್ದಿನಂಚಿನ ಮನೆಲೆಕ್ಕ, ಕಾಪಿ ಬರೆಪುನಿ-ಇವೆನ್ ಮುಗಿತ್ತ್‌ದ್, ಇಲ್ಲಡೆಡ್ ಎರಡೊಂದ್ಲೆರಡುಡ್ದು ಇಪ್ಪತ್ತಿಪ್ಪತ್ತಿ ನಾನೂರು ಮುಟ್ಟ ಮಗ್ಗಿ ಒಪ್ಪುಸಾವೊಡು. ದುಂಬುಡ್ದು ಪಿರಾವುಗು, ಪಿರಾವುಡ್ದು ದುಂಬುಗು; ಕೂಡ್ಸಾವುನಿ, ಕಲೆಪುನಿ, ಕೇಂಡಿನಲ್ಪ ಪನಿಯೆರೆ ಬರೊಡು; ಅವು ಮಗ್ಗಿ ಬಾಯಿ ಪಾಟೊ, ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ತಿಥಿ, ವಾರೊ, ನಚ್ಚತ್ರೊ, ತಿಂಗೊಲುಲೆನ ಪುದರ್‌ಲು, ಸಂವತ್ಸರೊಲು... ಇಂಚ ಮಂತೆನ್‌ಲಾ ಬಾಯಿಪಾಟೊ, ಉರುಪಾಡ್ದ್ ಒಪ್ಸಾವೊಡು; ಬೊಕ್ಕನೇ ವನಸ್. ಉಂದುಲಾ ಒಂಜಿ ರೀತಿದ ಬಾಯಿ ಲೆಕ್ಕೊ. ಇಂಚ ಕಲ್ತಿದಿನಯಿಕ್ಕೇ, ಇನಿ ಇತ್ತೆ, ವಾ ಲೆಕ್ಕೊಗುಲಾ ಎಂಕ್ ಕಾಲ್ಕುಲೇಟರ್‌ದ ಅಗತ್ಯೊನೇ ಇಜ್ಜಿ; ಆಂಡ, ಇನಿತ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಕಾಲ್ಕುಲೇಟರ್ ಇಜ್ಜಂದಿ ಲೆಕ್ಕೊ ಉಂಡಾ ಪನ್ಲೆ! ಇನಿತ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಬಾಲ್ಯೊಂದುಪನ್ಪಿನ ಜೋಕುಲಾಟಿಕೆದ ಪೊರ್ಲು ಸಂತೇಸೊಲು ಇಜ್ಜಿಂದೇ ಎನ್ನ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರೊ... ಒಲ್ತ್‌ಡ್ದ್ ಓಡೆಗ್ ಎತ್ತ್‌ಂಡ್ ತೂಲೆ!

ಈ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರೊದ ಬಗೆಟ್ಟ್ ಏತೇತ್ ಗಾದೆಲು ಪುಟ್ಟೊಂದ ತೂಲೆ. ಆಟಕ್ಕುಂಟು ಲೆಕ್ಕಕ್ಕಿಲ್ಲ; ಲೆಕ್ಕೊಗು ದುಕ್ಕ ಇಜ್ಜಿ, ಬಜೀ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರೊಗು ಜೋಕುಲು ಆವಯೊ... ಪದ್ರಾಡ್ ಜನ ಬುದ್ಯಂತೆರೆ ಲೆಕ್ಕೊದಂಚನೆ... ಇತ್ಯಾದಿ. ಲೆಕ್ಕೊಡು ಏತೋ ಬಗೆಕುಲು ಇಪ್ಪಿನಂಚನೇ, ಬಾಯಿಲೆಕ್ಕ, ಕ್ಲಾಸುಲೆಕ್ಕ, ಸ್ಲೇಟುಲೆಕ್ಕ, ಮನೆಲೆಕ್ಕ... ಇಂಚ. 'ಲೆಕ್ಕೊದ ಮಾಸ್ಟೆರ್' ಏರ್?-ಂದ್ ಪನ್ಪಿನ ಜೋಕುಲಾ ಉಂಡು. ಅಂಗಡಿದಕುಲೆಡ ರಾಮನ ಲೆಕ್ಕೊ, ಕೃಷ್ಣನ ಲೆಕ್ಕೊ ಪನ್ಪಿನ ರಡ್ಡ್ ಲೆಕ್ಕದ ಬೂಕು ಇಪ್ಪುಂಡುಗೆ – ಇಂಚ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಕೇಂಡ್‌ದೆ. ಅವು ರಡ್ಡ್‌ಲಾ

ಲೆಕ್ಕೊಲೇ. ಆಂಡಲಾ.. ಪರಿಣಾಮೊಲಾ ಬೇತೆ ಬೇತೆನೇ – ಪನ್ಪಿನ ಅರ್ತೊ ಡು.

ನನೊಂಜಿ ಗಂಭೀರ ವಿಚಾರೊನು ಯಾನಿತ್ತೆ ಪಂಡ್‌ದೇ ಆವೊಡು. ನಮ ಜ್ಯೋತಿಷ ಶಾಸ್ತ್ರೊ ಉಂಡತ್ತೇ? ಉಂದುಲಾ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದವೇ. ಖಗೋಲ ವಿಜ್ಞಾನೊದ ಶಾಸ್ತ್ರೊ, ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರೊ, ಗಣಿತ – ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರೊ – ಇಂಚ ಮಂತಲಾ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರೊದ ಆದಾರೊಡೆನೇ ಇಪ್ಪಿನಂಚನೇ, ಈ ಜ್ಯೋತಿಷ ಶಾಸ್ತ್ರೊಲಾ. ವಿಷಯೊ ದಾದ ಪಂಡ, ಎನ್ನ ಅಜ್ಜೆರೆಗ್ (ಅಮ್ಮೆರೆನ ಅಮ್ಮೆರ್) ಜ್ಯೋತಿಷ ಶಾಸ್ತ್ರೊ ಗೊತ್ತಿತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಎಂಕಲ್ನ ಅಮ್ಮೆರೆನ ಜಾತಕೊನು ಆರ್ ತೂದು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರೊ ಗುಣಿತ್‌ದ್ 'ಮಗಾ, ನಿನ್ನ ಆವುಸೊ ಎಳ್ಪತ್ತರಡ್ಡ್ ವರ್ಸೊ ಮುಟ್ಟ'ಂದ್ ಪಂಡ್‌ದಿತ್ತೆರ್'ಗೆ. ಈ ಸಂಗತಿನ್ ಅಮ್ಮೆರ್ ಬದ್ಕ್‌ದಿಪ್ಪುನಗ ಅಪಗಪಗ ಎಂಕಲೆಡಲಾ ಪಂಡೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಎಂಕುಲು ಉಂದೆನ್ ಆತ್ ಲೆಕ್ಕೊಗು ಕೂಟೊಂದಿಜ್ಜಂಡ್; ಬುಡಿ; ಆಂಡ, ಆರೆಗ್ ಸರಿಯಾದ್ ಎಳ್ಪತ್ತೊಂಜಿ ಕರಿದ್ ಎಳ್ಪತ್ತರಡ್ಡೆಗ್ ಎತ್ತ್‌ನಗ, ಆರೆನ ಆರೋಗ್ಯೊಡು ಅಸೌಖ್ಯ ತೋಜಿದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚ ಆರೆನ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗ್ ದಾಕಲ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮರ್ದ್ ಮಲ್ಪಯೊ. ಎಲ್ಯ ಮಟ್ಟ್‌ಗ್ ಒರೊಕ್ಕು ಗುಣೊಲಾ ಆಂಡ್. ಪಿರ ಇಲ್ಲಗ್ ಲೆತ್ತೊಂದು ಬತ್ತೊ. ಉಂದು ಕರಿದ್ ಕೆಲಾವು ದಿನೊಟೇ ಕುಡ ಆರೆಗ್ ಅಸೌಖ್ಯ ಆಂಡ್. ಅಂಚ ವಾಪಾಸ್ ಆರೆನ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗ್ ಕೊಂಡೋಪಿನಂಚ ಏರ್ಪಾಡ್ ಮಲ್ತೊ. ಅಪಗ, ಅಮ್ಮೆರೆಗ್ ಇಂದು ನೆನೆಪ್ಪಾದ್ ಎಂಕಲೆಡ ಪಂಡೆರ್, 'ಎನನ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗ್ ಕೊಂಡು ಪೋಪಿನ ಬೊಡ್ಚಿ ಜೋಕುಲೇ, ಎನ್ನವು ಮಂತ ಮುಗಿವೊಂದು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಈಡೆಗೇ ಯಾವು'ಂದ್ ಕಾಡಾಗಾಡಿ ಪಂಡ್‌ದೇ ಬುಡಿಯೆರ್. ಆಂಡ, ಎಂಕಲೆಗ್ ಮನಸ್‌ಕೇನುಂಡೇ? ಆಸ್ಪತ್ರೆಗ್ ಸೇರ್ಸಾಯೊ, ಮರ್ದ್ ಕೊರ್ಪಾಯೊ... ಆಂಡ, ಬೊಕ್ಕ ರಡ್ಡ್ ಮೂಜಿ ದಿನೊಟೇ ಆರೆನವು ಮಂತ ಕರಿದ್ ಪೋಂಡು. ಇಂದೆಕ್ಕೇ ಪನ್ಪುನಿ, ಆರೆನ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರೊ ಆನಿಗ್ ಜಾಡೆ ಆತ್‌ಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್!... ಅಜ್ಜೆರ್ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರೊ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪಂಡಿನೆಲಾ ಅಯಿನೇ.

ಎಂಚಲಾ...!

ಆರ್ ಒಂಜಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಕಟ್ಟಯೆರ್.
"ಸೈತ್‌ಂಡ ಕಾಸ್ ಕೊರೊಡುಂದಿಜ್ಜಿ"
ಬೋರ್ಡ್ ಪಾಡಿಯೆರ್.
ಜನೊ ಕಂತ್ ಕಂತ್‌ದ್ ಸೇರ್ಪಾಯೆರ್_
ತಂಕುಲೆ ಪ್ರಾಯೊದ ಅಪ್ಪೆ–ಅಮ್ಮೆರೆನ್.
"ದಾಯೆ ಮೂಲು ಸೇರ್ಪಾಯರ್?
ಇಜ್ಜತ್ತ ಎಡ್ಡೆ" ಪಂಡ್‌ಂಡ
ಕೊರ್ಪೆರ್ ಉತ್ತರೊ– "ಎಂಚಲಾ ಸೈಪೆರತ್ತ..."

ವಿದ್ಯಾ ಯು.

ಬಂಡಾಯ ಧೋರಣೆದ ಕವಿ
ರತ್ನಾಕರೆ

ಡಾ. ಧನಂಜಯ ಕುಂಬ್ಳೆ

ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿ ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಕವಿ. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ರಾಜಧಾನಿ ಪನ್ಪಿ ಪುಗರ್ತೆಗ್ ಆನಿಲ, ಇನಿಲ ಪುದರ್ ಪೋಯಿ ಮೂಡುಬಿದ್ರೆದ ಕವಿ. ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿ ನಮ್ಮ 'ಕನ್ನಡೊದ ಮಧ್ಯ ಕಾಲೊದ ಮಹಾಕವಿ', 'ಕರಾವಳಿದ ರತ್ನೊ' ಇಂಚ ಸುಮಾರ್ ಪ್ರೀತಿದ ಪಾತೆರನ್ ನಮ ಏತ್ಲಾ ಪನೊಲಿ. ಅವು ಸತ್ಯದ ಪಾತೆರಲಾ. ಅಂಡ ಒರಿ ಸಜ್ಜನಶೀಲೆಯಾಯಿ ಕವಿಗ್ ಕಾಲೊದ, ನಾಡ್‌ದ, ಭಾಷೆದ ಮಿತಿ ಇಜ್ಜಿ. ಮಾತ ಎಡ್ಡೆ ಕವಿಕುಲುಲ ಲೋಕೊದ ಬೊಲ್ಪುಲು. ತನ್ನ ಜಾತಿ, ಮತ, ಭಾಷೆ, ಜಾಗೆದ ಸತ್ವೊನು ಪೀರ್‌ದ್ ತನ್ನವೇ ಆಯಿನ ಮನುಷ್ಯ ಧರ್ಮದ ಪೂನ್ ಅರ್ಲಾವುನ ಅಕ್ಷರ ಸೂರ್ಯೆರೆ ಕವಿಕುಲು. ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿ ಅಂಚಿತ್ತಿ ಕವಿಕುಲೆ ಸುರುತ್ತ ಸಾಲ್‌ಡೇ ಕುಲ್ಲಾದ್ ಗೌರವ ಕೊರೊಡಾಯಿ ಮಾಮಲ್ಲ ಕವಿ.

ಯಾನ್ ಒಂಜಿ ಭಾಷೆಗ್ ಸೀಮಿತ ಆಯರೆ ಬಲ್ಲಿ ಪನ್ಪಿ ಆಸೆ ರತ್ನಾಕರಗ್ ಇತ್ತ್ಂಡ್.

ಅಯ್ಯಯ್ಯ ಚೆನ್ನಾದುದೆನೆ ಕನ್ನಡಿಗ
ರಯ್ಯಾ ಮಂಚಿದಿಯೆನೆ ತೆಲುಗಾ
ಅಯ್ಯಯ್ಯಾ ಎಂಚ ಪೊರ್ಲಾಂಡೆಂದು ತುಳುವರು
ಮೈಯುಬ್ಬಿ ಕೇಳಬೇಕಣ್ಣಾ.

ಪನ್ಪಿ ಭರತೇಶ ವೈಭವೊದ ಸುರುತ ಸಂಧಿಡ್ ಪನ್ಪಿ ಪಾತೆರ ಐಕ್ ಸಾಕ್ಷಿ. ಯಾನ್ ಬರೆಯಿನೆ ಕನ್ನಡಡಾಂಡಲಾ ಬೇತೆ ಬಾಸೆಗ್‌ಲಾ ಅವು ಪೋವೊಡು. ಅಕ್‌ಲ್ಲಾ ಐನ್ ಓದುದು ಕುಸಿ ಪಡೊಡು ಪನ್ಪಿ ಆಸೆ ಕವಿಕ್ಕ್.

ಸುಮಾರ್ ಜನ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿನ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಮಿತ್ತ್, ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಮಿತ್ತ್ ಅಧ್ಯಯನೊ, ವಿಚಾರೊ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಕವಿನ ಕಾಲದ ನಿರ್ಣಯೊಡ್ದ್ 'ಯೋಗ ಭೋಗದ ಸಮನ್ವಯ ಕವಿ' ಪನ್ಪಿ ಪುಗರ್ತೆದ ಮುಟ್ಟ ಅಯಿತ್ತ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಉಂಡು. ಅಯಿನೇ ಯಾನ್ ಪಿರ ಪಿರ ಪಾತೆರಂದೆ ಎನ್ನ ಕೈತ ಕನ್ನಡಿಗ್ ತಿಕ್ಕಿ ರತ್ನಾಕರನ ಬಿಂಬನ್ ನಿಕ್ಲೆ ದುಂಬು ದೀಪೆ.

ರತ್ನಾಕರನ ಬದ್ಕ್ ಬರಹಲೆಡ್ ಒಂಜಿ ಬಂಡಾಯದ ಮನಸ್ಸ್ ಉಂಡೂಂದ್ ಎಂಕ್ ತೋಜುಂಡ್. ಆಯನ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಒಂಜಿ ಬಾಯಿಪಾತೆರದ ಕತೆ ಇಂಚ ಉಂಡು. ಎಲ್ಲಿಪ್ಪುನಗನೇ ಬಾಕಿ ಜೋಕುಲ್ಲಕ ಗೊಬ್ಬು ಗಮ್ಮತ್ತ್ ಬುಡ್ದು ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸ ಮಲ್ತೊಂದು, ವಿರಕ್ತಿದ ಪಾತೆರ ಪಾತೆರೊಂದಿತ್ತೆ. ಆಯನ ಪುದರ್ ಮಾತೆರ್ನ ಬಾಯಿಡ್ಲಾ ಕೇನ್ನಗ ಅಸೂಯೆಡ್ ಕೆಲವೆರ್ ಆಯನ ಇಲ್ಲಡ್ ಸೂಳೆನ್ ಅಡಂಗಾದ್ ದೀಪೆರ್. ರತ್ನಾಕರೆ ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯೆರೆಗ್ ಉಪದೇಸ ಮಲ್ತೊಂದಿಪ್ಪುನಗ ಆಲ್ ಕಾಜಿನ್ ಆಡಾದ್ ಸಬ್ದ ಮಲ್ಪುವಲ್. ಉಂದು ಗೊತ್ತಾಯಿ ಜನ ಆಲೆನ್ ಪಿದಾಯಿ ಒಯ್ತ್ ಪಾಡ್ದ್ ರತ್ನಾಕರನ್ ಅಪಮಾನ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ನೆಡ್ದ್ ಬೇಜಾರಾಯಿನ ರತ್ನಾಕರೆ ಇಲ್ಲ್ ಬುಡ್ದ್ ಜೈನ ಧರ್ಮೊನು ಬುಡ್ದು ಪೋಪೆ.

ಅಂಚ ಪೋನಗ ಶೈವ ಗ್ರಂಥೊನು ಆನೆದ ಮಿತ್ತ್ ದೀದ್ ದಿಬ್ಬಣ ಪೋವೊಂದುಪ್ಪುಂಡು. ಅಯಿನ್ ತೂದ್ ಆ ಗ್ರಂಥೊಡು ವಾ ರಸಲಾ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ರತ್ನಾಕರೆ ಧೈರ್ಯೊಡ್ ಪನ್ಪೆ. ಜನಕುಲು ಆಯನ್ ಅರಸನಾಡೆ ಕೊನೊಪೆರ್. ಅವುಲ್ ರಾಜಡ ಪಂಥ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಒಂರ್ಬ ತಿಂಗೊಲುಡು ಭರತೇಶ ವೈಭವೊನು ಬರೆಯೆ. ಅರಸೆ ಸಂತೋಸೊಡು ಆಯನ್ ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮೊಗ್ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್. ರತ್ನಾಕರೆ ಅಯಿನ್ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಲ್ಪುವೆ.

ದೇವಚಂದ್ರನ 'ರಾಜಾವಳೀ ಕಥೆ'ಟ್ಲಾ ರತ್ನಾಕರೆ ಜೈನ ಧರ್ಮೊನು ಬುಡ್ದು ವೀರಶೈವೆ ಆಯಿನ ವಿವರ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಭರತೇಶ ವೈಭವೊನು ಬರೆದ್ ಅಯಿಟ್ ಮೂಜಿ ವಾಕ್ಯ ಜೈನ ಪುರಾಣೊಗು ವಿರುದ್ಧವಾಯಿನ ಉಂಡೂಂದ್ ಅಯಿನ್ ಸರಿಮಲ್ಪೊಡ್‌ಂದ್ ಚರ್ಚೆ ಆದ್ ಅಯ್ಕ್ ಒಪ್ಪಂದೆ 700 ಸ್ರಾವಕೆರೆ ಇಲ್ಲಗ್ ಬಿಕ್ಷೆಗ್ ಪೋವಂದೆ ದಿವ್ಯ ಜ್ಞಾನಿಗ್ ಜಾತಿ ಕುಲ ದಾದ ಪಂಡ್‌ದ್ ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮೊಗು ಸೇರಿಯೆ ಪನ್ಪಿ ವಿಷಯ ಆ ಕೃತಿಟ್ ಉಂಡು. ಈ ಕತೆಕ್ಕುಲು ರತ್ನಾಕರೆ ಸ್ವಾಭಿಮಾನಿ ಪನ್ಪುನೈನ್‌ಲಾ, ತನನ್ ಕಟ್ಟ್‌ಪಾಡ್ಡಿ ಸಂಕಲೆನ್ ಧಿಕ್ಕರಿಪುನ ಬಂಡಾಯದ ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್‌ಲಾ ಸಾಕ್ಷಿ ಪನ್ಪುಂಡ್.

ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿ ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮೊನು ಸ್ವೀಕಾರ ಮಲ್ತ್‌ದೆ ಪನ್ಪಿನೈಕ್ ಆಯನ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಯಿನ ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರ ಶತಕ, ಅಪರಾಜಿತೇಶ್ವರ ಶತಕ, ತ್ರಿಲೋಕ ಶತಕ ಕೃತಿಕ್ಕುಲು ಆಧಾರೊ ಕೊರ್ಪ. ಅಂಚನೇ ನಮ ಇನಿ ಪುಲಿಗೆರೆತ್ತ ಸೋಮನಾಥೆ ಬರೆಯಿನ 'ಸೋಮೇಶ್ವರ ಶತಕ'ಲಾ ರತ್ನಾಕರನನೇ ಪನ್ಪಿ ಪಾತೆರ ಉಂಡು.

ವರಸಮ್ಯಕ್ಷ ಸುಧರ್ಮ ಜೈನ ಮತದೋಳ್ತಾಂ ಪುಟ್ಟಿಯಾ ದೀಕ್ಷೆಯು
ಧರಿಸಿ ಸನ್ನುತ ಕಾವ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಗಳನುಂ ನಿರ್ವಾಣದಲಿ ಮಾಡುತಂ
ವರ ರತ್ನಾಕರ ಯೋಗಿಯೆಂದು ನಿರತಂ ವೈರಾಗ್ಯ ಬಂದೇರಲಾಂ
ಹರದೀಕ್ಷಾ ವೃತನಾದೆನ್ನೈ ಹರಹರಾ ಶ್ರೀ ಚೆನ್ನ ಸೋಮೇಶ್ವರಾ

ಈ ವೃತ್ತೊ ರತ್ನಾಕರನ ಕತೆ ಪನ್ಪುಂಡು. ಉಂದು ಎಂಚ ಅಯಿಟ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ಯೋಚನೆ ಮಲ್ಪೊಡಾಪುಂಡು. "ಈ ವಾದ ಅರ್ಥರಹಿತ, ಹುರುಳಿಲ್ಲದ ವಾದ" ಪನ್ಪಿ ವಿದ್ವಾಂಸೆರಾಯಿನ ಪ್ರೊ.ಎಂ.ಜಿ. ಬಿರಾದಾರೆರೆ ಪಾತೆರನ್ ಸುಲಭೊಡು ಒಪ್ಪಂದೆ ರತ್ನಾಕರನ ಶತಕೊನುಲಾ, ಸೋಮೇಶ್ವರ ಶತಕದ ವಿಷಯೊ, ಬರವುದ ರೀತಿನ್ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ತೀರ್ಮಾನೊಗು ಬರೊಡಾಪುಂಡು. ಉದಾರಣೆಗ್ ರತ್ನಾಕರ ಶತಕದ ಒಂಜಿ ಪದ್ಯ

ಬಿಸಿಲಿಂ ಕಂದದ ಬೆಂಕಿಯಿಂ ಸುಡದ ನೀರಿಂನಾಂದದುಗ್ರಾಸಿ ಭೇ

ದಿಸಲು ಬಾರದ ಚಿನ್ಮಯಂ ಮರೆದು ತನ್ನೊಳ್ವಂ ಪರಧ್ಯಾನದಿಂ...

ಪನ್ಪಿ ಸಾಲ್ ಸೋಮೇಶ್ವರ ಶತಕದ ಶೈಲಿಡೇ ಇಜ್ಜ? ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಯೋಚನೆ ಮಲ್ಪೊಡಾಯಿನ ವಿಚಾರವುಂಡೂಂದು ತೋಜುಂಡು.

ಭರತೇಶ ವೈಭವದ ಕಥಾಕೇಂದ್ರೊಡೇ ರತ್ನಾಕರೆ ಬಂಡಾಯದ ಕೊಂಬುನ್ ಉರಿಪುವೆ. ಜೈನ ಧರ್ಮೊ ನಂಬಿಲೆಕ್ಕೊ ಅಂಚನೇ ಪೂರ್ವಪುರಾಣೊ, ಪಂಪನ ಆದಿಪುರಾಣೊಡ್ ಇತ್ತಿನ ಕತೆನ್ ರತ್ನಾಕರ ವರ್ಣಿ ಬದಲ್ಪಾವೆ. ಭರತ-ಬಾಹುಬಲಿ ಪ್ರಸಂಗೊಡು ಬರ್ಪಿ ಜಲಯುದ್ಧ, ದೃಷ್ಟಿಯುದ್ಧ, ಮಲ್ಲಯುದ್ಧ ಒವುಲಾ ಬರಂದೆ ಭರತನ ಪ್ರೀತಿದ, ತಿರ್ಲ್‌ದ ಪಾತೆರೊಗು ಬಾಹುಬಲಿನ ಕೋಪ ನೀರಾಪುಂಡು. ಬಾಹುಬಲಿನ್ ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪುನ ಜನಕ್ಕುಂದು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಆಯಿಜಿ. ಆತ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಭರತೇಶನ್ ಕೃಷ್ಣಡ್‌ಲಾ ಪರಮ ಲೀಲೆದ, ಶೃಂಗಾರದ, ಭೋಗದ ವಿಲಾಸನ್ ಚಿತ್ರಿಸಾಯೆ. ಭೋಗೊಗ್ ಯೋಗ ವಿರೋಧ ಪದ ಪನ್ಪಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯನ್ ಒರೆಸ್‌ದ್ ಯೋಗ ಭೋಗದ ಸಮನ್ವಯದ ಕತೆ ಪಂಡೆ. ಅಯಿಟ್ಲಾ ರತ್ನಾಕರನವು ಪಿರಾಕ್‌ದ ಕವಿಕ್ಲೆಡ್ದ್ ಬೇತೆನೇ ಸಾದಿ. ಒರಿ ಕಂಡನ್ಯಗ್ ರಡ್ಡ್ ಬುಡೆದಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಸವತಿ ಮತ್ಸರದ ಪುಗೆ ಆ ಸಂಸಾರನ್ ತಿನ್ಪಿ ಕತೆಲೆನ್ ಓದಿನ ನಂಕ್ ಸಾವಿರಗಟ್ಟಲೆ ಬುಡೆದಿಲು ಮೋಕೆಡ್ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕರಿಪ್ಪುನ ರೀತಿ ಸೋಜಿಗ ಪುಟ್ಪಾವುಂಡು.

ತನ್ನ ಕಾವ್ಯದ ಶೈಲಿಡ್‌ಲಾ ರತ್ನಾಕರನವು ಪೊಸ ಸಾದಿಯೇ. ಅಷ್ಟಾದಶ ವರ್ಣನೆದ ತೂಕೊಡು ಕಾವ್ಯ ಪಂರ್ದುಲು ಕುರಿಯೊಂದುಪ್ಪುನಗ, ಆ ವಾ ಆಸೆಗ್‌ಲಾ ಬೂರಂದೆ, ಪಂಡಿತೆರ್, ಮೀಮಾಂಸಕೆರೆನ ಶಬಾಸ್‌ಗಿರಿಕ್ಕ್ ಮರ್ಲಂದೆ ಪೊಸ ರೀತಿಡ್ ಸರಸ ಸಾಂಗತ್ಯೊಡ್ ಭರತೇಶ ವೈಭವೊನು ಬರೆದ್ ಮಾಮಲ್ಲ ಕವಿಯಾತೆ ರತ್ನಾಕರೆ. ಕಾವ್ಯ ಪದ್ಧತಿಡ್ದ್ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆನೇ ಆಯಗ್ ಮುಖ್ಯ ಆಂಡ್.

ರತ್ನಾಕರನವು ಬಂಡಾಯಗಾದ್ ಬಂಡಾಯ ಅತ್ತ್. ಅವು ಸಾತ್ವಿಕ ಬಂಡಾಯ. ಕಟ್ಟ್ ಪಾಡುನ ಬಳ್ಳನ್ ಮಾತ್ರ ಆಯೆ ಕೊಯ್ಪೆ. ಎಡ್ಡೆಂದ್‌ನೈನ್ ಎಪಲಾ ಬುಡಾಯೆ. ಜೈನ ಧರ್ಮೊನು ಒರ ಬುಡುಂಡಲಾ ಕಡೆಕ್ ಅಯಿತ ಎಡ್ಡೆಪ್ಪುನ್ ತೆರಿದ್ ಪುಗರ್‌ವೆ. ರತ್ನಾಕರಗ್ 'ರತ್ನಾಕರ ಸಿದ್ಧ', 'ರತ್ನಾಕರ ಅಣ್ಣ', 'ನಿರಂಜನ ಸಿದ್ಧ' ಅಂಚೆನೇ 'ಶೃಂಗಾರ ಕವಿ ಹಂಸರಾಜ'ಂದ್ ಬಿರುದುಲು ಉಲ್ಲ. ಹಂಸ ನೀರ್ ಪೇರ್‌ಡ್ದ್ ಪೇರ್‌ನ್ ಮಾತ್ರ ಪರ್ಪುಂಡ್ ಪನ್ಪಿ ಕವಿಸಮಯೊ ಉಂಡು. ರತ್ನಾಕರೆ ಅಂಚೆನೇ ಪರಂಪರೆಡ್ದ್ ಎಡ್ಡೆಂದಿನೈನ್ ಮಾತ್ರ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪೊಸತ್‌ನ್ ಐಕ್ ಸೇರ್ಸಾದ್ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್, ಬದ್‌ಕ್‌ಗ್ ಪೊಸ ಬೊಲ್ಪು ತೋಜಾದೆ. ನಿಜವಾಯಿನ ಅರ್ಥೊಡ್ ಹಂಸಕವಿ ಆತೆ.

ಅಕ್ಷರೊಡು ಗೀಚಿಯೆ...

ಸುಚಿತ್ರ ಕೆ. ಮಂಗಳೂರು

ಅಕ್ಷರೊಡು ಗೀಚಿಯೆ...
ಭಾಷಣೊಡು ಬೊಬ್ಬೆ ದೀಯೇ...
ಇತಿಹಾಸೊಲೆನ್, ಅಯಿಟತ್ತಿನ ಮೌಲ್ಯೊಲೆನ್
ತೆರಿಯೊನ್ಲೇ ಪಂದ್...

ಆಂಡ
ಜೀವನದ ಇತಿಹಾಸೊನೆ ತೆರಿಯಂದೆ
ಪೋಯೆ...

ಅಕ್ಷರೊಡು ಗೀಚಿಯೆ...
ಭಾಷಣೊಡು ತೆಲ್ತ್‌ದ್ ಪಂಡೆ...
ಪ್ರೀತಿ, ಪ್ರೇಮೊಡೆ ಜನಕುಲೆನ್
ಕೈತಲ್ ಮನ್ತೊನುಲೆ...

ಆಂಡ...
ತನ್ನ ಜೀವನೊಡೆ ಪ್ರೀತಿದ ಅರ್ಥನೇ
ತೆರಿಯಂದೆ ಪೋಯೆ...

ಅಕ್ಷರೊಡು ಗೀಚಿಯೆ...
ಭಾಷಣೊಡು ಏಕರೆ ಒಯ್ತೆ...
ಯಾನ್ ನಿಕಲ್ನಾಯೆ...
ನಿಕಲೆನ ದೋಸ್ತಿಲೆಕನೆ

ಆಂಡ...
ನಿಜ ಜೀವನೊಡೆ ತೆರಿಪಾದ್ ಕೊರಿಯೇ
ಯಾನೇ ಬೇತೆ ಪಂದ್...

ಅಕ್ಷರೊಡು ಗೀಚಿಯೆ...
ಭಾಷಣೊಡು ನಟ್ಬೊಂದು ಬತ್ತೆ...
ನಮ ಮಾತ ಒಂಜೇ ಜಾತಿ
ಒಂಜೇ ಮತ- ಧರ್ಮ

ಆಂಡ...
ನಿಜ ಜೀವನೊಡು ಧರ್ಮ ವಿರೋಧಿಲೆನ್
ಉದಿಪನ ಮನ್ತೆ...

ಅಕ್ಷರೊಡು ಗೀಚಿಯೆ...
ಭಾಷಣೊಡು ರಸವತ್ತಾದ್
ವರ್ಣನೆ ಮನ್ತೆ
ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬದ್‌ಕ್‌ಲೆ
ಬೇತೆಕ್ಲೆನ್ ನಿಕ್ಲೆನ ಅಣ್ಣೆ ಮೆಗ್ಗೆಂದೆ ಎನ್ನಿಲೆ...

ಆಂಡ...
ನಿಜ ಜೀವನೊಡೆ
ತನ್ನ ಮೆಗ್ಗೆ ಪಲಯನ್
ಗುರ್ತ ಪತ್ತಂದೆ ಪೋಯೆ.

ಕಡೆಕ್‌ಲಾ
ಯಾನೇ ಗೀಚಿನ ಅಕ್ಷರೊಗು
ದಿಕ್ ತತ್ತ್‌ದ್ ಪೋಯೆ.

ಕೊರಗ ತನಿಯ

(ಪಾಡ್ದನ ಶೈಲಿ)

ರವಿಕಲಾ ಡಿ. ಶೆಟ್ಟಿ

ತುಳುನಾಡ ಬಂಧುಲೆ ಕೇನ್‌ಲೆ ಪನ್ಪೆ
ನಮನಾಡ ದೈವ ತನಿಯಾನ ಕತೆನ್
ಕುಡಲದ ಮುಟ್ಟ ಕಡಲ್‌ದ ಬರಿಟ್
ಇತ್ತೇರ್ ಬೈದ್ಯೇದಿ ಮೈರಕ್ಕೇss
॥ ಡೆನ್ನಾನ... ಡೆನ್ನನಾನ... ಡೆನ್ನಾನ... ಡೆನ್ನನಾನ।
ಡೆನ್ನಾನ... ಡೆನ್ನನಾನ... ಡೆನ್ನಾನಯೆ ॥

ಜೋಕ್ಲಿಜ್ಜಿ ಪನ್ಪಿನ ಯೆತೆಟಾರ್ ಉಪ್ಪುನಗ
ತಿಕ್ಕೊಂಡ್ ಒಂಜಿ ಪುರು ಬಾಲೆ
ಅಮ್ಮೆ ಇಜ್ಜಿ ಅಪ್ಪೆ ಇಜ್ಜಿ ಎಂಕೇರ್ಲ ಗತಿಯಿಜ್ಜಿ
ಪಂಡೊಂದು ಬತ್ತೊಂದು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೇss
ಕೋರಿ ದೇರ್ಯೆರೆ ಆವು ಕಕ್ಕೆ ಗಿಡಪರೆ ಆವು
ಎನ್ನೇರ್ ಬೈದ್ಯೆದಿ ಮೈರಕ್ಕೇss ॥ ಡೆನ್ನನ ... ॥

ಕೊನೊದೂಲ ಪೋಯೆರ್ ನುಪ್ಪುಲ ಕೊರಿಯೇರ್
ತನಿಯೆಂದ್ ಪುದರ್ ದೀಯೆರ್ss
ಕೊರಗೆಲ ತನಿಯೆ ಜವ್ವನೆ ಆಯೆ
ತನಿಯಗ್ 'ತುಲ್ಲೇಲ್' ಆಂಡ್ssಗೇ ॥ ಡೆನ್ನನ... ॥

ಇಂಚಿತ್ತಿ ಸಮಯೊಡು ಬೈದ್ಯೆದಿ ಮೈರಕ್ಕೆ
ಪಂಡಿನ ಪರಕೇನ್ ಸಂದಾಯೆರೆ
ತನಿಯಾನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಕನಕ್‌ನ್ ತುಂಬಾದ್
ಕದ್ರದ ದೇವೆರೆಗ್ ಕಡಪುಡ್ಯೆರ್‌ಗೇss ॥ ಡೆನ್ನನ... ॥

ಉಲಾಯಿದಂಗಣೊಗು ಪೊಗ್ಗಡ ತನಿಯ
ಪಿದಾಯಿ ದಂಗಣೊಡು ಪಾಡ್ದ್ ಬಲ
ಪಂಡೇರ್ ಬೈದ್ಯೇದಿ ಮೈರಕ್ಕೆ ತನಿಯಡ
ಬೇಗನೆ ಬಲ್ಲಾ ಪಂಡೇರ್‌ಗೇss ॥ ಡೆನ್ನನ... ॥

ತುಂಬುದು ಕನಕ್ ಪೋಯೆಲ ತನಿಯೆ
ಪಿದಾಯಿ ದಂಗಣೊಗು ಕಾರ್‌ದೀಯೆ
ತನಿಯಾಗ್ ತೋಜಿಂಡ್ ಉಲಯಿದಂಗಣೊಡು
ದಿಂಜೇದಿ ಲಿಂಬೇದ ಮರಲss
ಬಾಯಿಡ್ ಜತ್ತ್‌ಂಡ್ ಆಸೇದ ನೀರ್
ಲಾಗಿಯೆ ಉಲಯಿದ ಅಂಗಣೊಗೂ...॥ ಡೆನ್ನನ... ॥

ಬರ್ತಿಯೆ ಮರೊಕ್ ಕೊಯ್ಯೆಲ ಲಿಂಬೆ
ಪತ್ತೊಂದು ಬತ್ತೆ ಉಪ್ಪಡ್‌ಗ್‌ಂದ್

ಚಿತ್ರಕೃಪೆ :
ಸುಧೀರ್ ಬಾಳೆಮಣಿ

ಬರ್ಪಿಂಚಿ ಸಮಯೊಡು ಕುತ್ತಾರ ಪದವುಡು
ತೋಜ್ಯೆರ್ ದೈವೊಲು ರಡ್ಡ್ ಜನ
ಪಂಜಂದಾಯೇಲ ಬಂಟ ಭೂತೊಲು ತಾನ್
ಲೆತ್ತೇರ್ ತನಿಯನ್ ಕೈ ತಡೆಗ್
ಲೆತ್ತರ್‌ದಾಯೇ ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋವೊಡೆಂಕ್
ಬೇಗನೆ ಪನ್ಲೆ ಪಂಡೇಗೆss... ॥ ಡೆನ್ನನ... ॥

ತೋಜಾದ್ ಕೈನ್ ಪದವುದ ಕಟ್ಟೇಗ್
ಪಂಡೇರ್ ತನಿಯಡ ಭೂತೊಲು
ತೂಲಂಚಿ ತನಿಯ ಅರಸಾಯ ಭೂತೊಲು
ಕುಲ್ಲುದೇರ್ ಎಂಕ್ಲೆ ಕಟ್ಟೇಡ್
ಗಿಡಪುಲ ಅಕ್‌ಲೆನ್ ಮಲ್ಪುಲ ಉಪಕಾರ
ಮರಪಾಯ ನಿನ್ನನ್ ಏಪಾಲ
ಗಿಡತ್‌ಂಡ ಎಂಕ್ ದಾದಲ ಕೊರುವರ್
ಪಂಡರ್ದ ಮಾತ್ರ ಮಲ್ಪುವೆ
ಪಂಡಿನ ತನಿಯಾಗ್ ಅಭಯಾನ್ ಕೊರಿಯೆಲ
ದೈವಲ ಪಂಜಂದಾಯೇಲ ॥ ಡೆನ್ನನ... ॥

ಉಳ್ಳಾಲ ಜಾರೊಡ್ದು ಬೇಂಗೂರು ಅಣೆಮುಟ್ಟ
ಜಾಗೇನ್ ನಿಕ್ಕ್ ಕೊರ್ಪೆಂದೆರ್
ಬೈಲ್‌ಡ್ ತಮ್ಮಾನ ಗುಡ್ಡೇಡ್ ಕೋಲ
ಕೊರ್ಪಾವೆ ನಿಕ್ಕ್ ಪಂಡೇರ್‌ಗೇ
ಅರಸಾಯ ಭೂತೊಲೆನ್ ಗಿಡಪೆರೆ ಒತ್ತಿಯೆ
ಮನಸ್ಸ್‌ಡೆ ತಾದಿನ್ ನಾಡಿssಯೆ ॥ ಡೆನ್ನನ... ॥

ಅಂಚಿತ್ತಿ ಪೊರ್ತುಡು ಬೊಳ್ಳಿ ಮೂಡಿನ ಜಾಗೆ
ಬೊಳ್ಯದ ಗುತ್ತೂದ ಪೆತ್ತಲಗೇ...
ಕಬುಲ್ತಿ ಮೇವೊಂದು ಬರ್ಪಿನ ತೂಯೇಗೆ
ಕತ್ತಿನ್ ಪತ್ತೊಂದು ಬಲಿತೇಗೇ...
ಅರಸಾಯ ಭೂತೊಲೆನ ಎದುರುಡೆ ಕಡ್ತ್‌ದ್
ನೆತ್ತೆರ್‌ನಂಚಿ ಸೆಡಿಪಾಯೇ...
ನೆತ್ತೇರ್ ತೂಪೀನೆ ಬಲಿತೇರ್ ದೈವೊಲು
ಅರಸಾಯ ಭೂತೊಲು ಉದ್ಧಾರೊಗು
ಸಂತಸ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಕಡಪುಡ್ಯೆ ತನಿಯನ್
ದೈವ ಪಂಜಂದಾಯೆ ಪೊರ್ಲುಡೆ ॥ ಡೆನ್ನನ... ॥

ಇಲ್ಲಾದ ನೆನಪಾದ್ ಲಿಂಬೇನ್ ತುಂಬೊಂದು
ಪಾರೊಂದು ಬತ್ತೇ ತನಿಯೇಲ
ಕನತೀನ ಲಿಂಬೇನ್ ಉಪ್ಪಡ್ ಪಾಡ್ಯೆರ್
ಮೈರಕ್ಕೆ ಬೈದ್ಯೇದಿ ಬಲಸ್ಯೆರ್ss

ಉಂಡೇಗೆ ತನಿಯೆ ಆರಿಗೆ ಬುಡಿಯೆ
ದೆಕ್ಕೇರೆ ಕೈನ್ ಲಕ್ಕೀಯೆಗೇ...
ಲೆತ್ತೊಂದು ಬತ್ತೇರ್ ಬೈದ್ಯೆದಿ ತನಿಯನ್
ಅಲ್ಪೊಲ್ಪ ತೂಂಡಲ ತೋಜೀಜೆ
ಓಲುಲ್ಲ ತನಿಯಾ ಓಡೇಲ ಪೋಯಾಂದ್
ಬಚ್ಚಿರೆ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಲೆತ್ತೇರ್‌ಗೇ...
ಮೂಲುಲ್ಲೆ ಬೈದ್ಯೇಲೆ, ಮೂಲುಲ್ಲೆ ಬೈದ್ಯೇಲೆ
ಇಲ್ಲಾಗ ಪಿರವುಲ್ಲೆ ಪಂಡೇssಗೆ
ಇಲ್ಲಾದ ಪಿರವೂಗು ಬಲಿತೇರ್ ಮೈರಕ್ಕೆ
ಏರ್‌ಲ ತೋಜೀಜೆರವುಲೂಗೆ... ॥ ಡೆನ್ನನ... ॥

ಆಂಡಲ ಮೈರಕ್ಕೆ ನಾಡೊಂದು ಸುತ್ತೊಂದು
ಬತ್ತೇರ್ ಕಿದೆತ ಪಿರವೂಗು
ಆತಾಪಿ ಸಮಯೊಡು ಗೆಜ್ಜೆ ಕೋಲುದ ಶಬ್ದ
ಮುಟ್ಟೋಡು ಕೇಂಡ್‌ಂಡ್ ಮೈರಕ್ಕೆಗ್ ॥ ಡೆನ್ನನ... ॥

ಓಲುಲ್ಲ ತನಿಯಾ ದೆಂಗುವ ದಾಯೇ
ನಾಡ್‌ದ್ ನಾಡ್‌ದ್ ಬೊಡಿಂಡೆಂಕ್
ಪನ್ನಗ ಮೈರಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟೋಡೆ ಕಲ್ಲೊಂಜಿ
ಉಂಡಾಂಡ್ ತಾನಾದ್ ಪೊರ್ಲುಡೆಗೇ...
ಮೂಲುಲ್ಲೆ ಬೈದ್ಯೇಲೆ ಮೂಲುಲ್ಲೆ ಬೈದ್ಯೇಲೆ
ಕಲ್ಲ್‌ದ ಉಲಯುಲ್ಲೆ ಪಂಡೇಗೆ...
ಇನಿಮಿತ್ತ್ ನಿಕುಲೆ ಇಲ್ಲನ್ ಕಾತೊಂದು
ಕಡೆಮುಟ್ಟ ಬರ್ಪೆ ಪಂಡೇಲಗೆ
ಪಾಡಡೆ ಕಿದೆತ ಬಾಕಿಲ್ ಪಾಡಡೆ
ಕಾತೊನುವೆ ಯಾನ್ ಪೊರ್ಲುಡೆ
ಇನಿಮಿತ್ತ್ ಎನನಂಬಿ ಜನೊಕುಲು ಮಾತಾ
ಕೊರುಲೆಂಕ್ ಅಮೃತ ಕಳಿಗಂಗಸರ
ಮಲ್ಪಾಲೆ ಕೋಲ ಒಪ್ಪಾಲೆ ತಮ್ಮಾನ
ಕೈಪತ್ತ್‌ದ್ ಕಾಪುವೆ ಕಡೆಮುಟ್ಟ ಯಾನ್॥ ಡೆನ್ನನ... ॥

ಅಶರೀರ ಪಾತೆರ ಕೇಂಡಿನ ಮೈರಕ್ಕೆ
ಭಕ್ತೇಡ್ ತರೆಕಂತ ಪಾಡ್ಯೆರ್‌ಗೇ...
ತನಿಯಜ್ಜ ಕೊರಗಜ್ಜ ಕೊರಗ ತನಿಯ ಪಂಡ್ದ್
ಬೂರುದು ನಟ್ಟ್‌ದ್ ಬುಲ್ತೇರ್‌ಗೇ...
ನಿನ ಸತ್ಯ ತೆರಿಯಂದೆ ಮಲ್ಪಾಯೆ ಬೇಲೆ
ಮನ್ನಿಪು ತನಿಯಾ ಪಂಡೇರ್‌ಗೇ...
ಇನಿಕ್‌ಲ ಏಪಲ ತನಿಯಾನ ಕೋಲೊಗು
ಉಪ್ಪಡ್ ತಪ್ಪಂದೆ ಉಪ್ಪೊಡೆಗೇss... ॥ ಡೆನ್ನನ... ॥

ಬಲಬಲಾ ಬಲಿಯೇಂದ್ರ, ಬಲಿಗೆತ್ತೊನು ಬಲಿಯೇಂದ್ರಾ

ಬಿ.ಎಂ. ಶೇಷಪ್ಪ ಬಂಬಿಲ

ನಮ್ಮ ದೇಸೊದ ಪರ್ಬೊಲೆಡ್ ದೀಪಾವಳಿ ಮಲ್ಲ ಪರ್ಬೊ. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಊರುಲೆಡ್ ದೀಪಾವಳಿ ಪರ್ಬೊನು ಊರುದ ಕಟ್ಟ್‌ಗ್ ಸರಿಯಾದ್ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ನಮ್ಮ ದೇಸೊಡು ಪರಶುರಾಮನ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಯಿನ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಬಲಿಯೇಂದ್ರ ಪೂಜೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬಲಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿನ್ ಸುಗಿಪುನ ಆಚರಣೆಯಾದ್ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲ. ಈ ಪರ್ಬೊ ಅಕುಲಕ್‌ಲೆನ ವ್ಯವಹಾರೊದ ಲೆಕ್ಕೊಕೆಚ್ಚಾರೊನು ವರ್ಸೊಗೊರ ತೀರ್ಪಾವುನ ಪೊರ್ತುಲಾ ಅಂದ್. ಅಂಚಾದ್ ಬೇತೆಬೇತೆ ಊರುಲೆಗ್ ಬೆನಿಯರ ಪೋದಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಪರ್ಬೊದಾನಿ ಊರುಗ್ ಬರ್ಪೆರ್, ಅಂಚ ಬನ್ನಗ ಇಲ್ಲದಾಕ್ಲೆಗ್ ಪೊಸ ಅಂಗಿಕುಂಟುಲೆನ್ ಬೊಕ್ಕ ಚೀಪೆದ ತಿನಸ್‌ಲೆನ್, ಅಂಚನೇ ಕಾಸ್ ಬಂಗಾರ್‌ಲೆನ್, ಬೊಕ್ಕ ಒಂತೆ ಪಟಾಕಿಲೆನ್ ಪತ್ತೊಂದು ಮಸ್ತ್ ಕುಸಿಟೇ ಇಲ್ಲದಂಚಿ ಬರ್ಪಿನವು ವಾಡಿಕೆ.

ದೀಪಾವಳಿ ಪರ್ಬೊನ್ ಬಾರಿ ಇಸೊಸೊವಾದ್ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್, ತಮಿಳ್‌ನಾಡ್‌ಡ್, ಬೊಂಬಾಯಿಡ್, ಕೇರಳಡ್, ಇಂಚನೆ ಕೆಲವೊಂಜಿ ಕೋಡಿಡ್ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಬಲಿಯೇಂದ್ರ ಪೂಜೆನ್ ಪ್ರತಿವೊರಿಲಾ ಮಲ್ಪೋಡೂಂದೇ ನಾಲ್‌ಕೈತ ನಾರಾಯಣ ದೇವೆರ್ ಕಲಿಯುಗೊಡ್ದು ದುಂಬೇ ಕಟ್ಟಪ್ಪಣೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್ ಪನ್ಪಿ ಇಚಾರೊ ಉಂಡು. ತುಳು ತಿಂಗೊಳು ಬೊಂತೆಲ್ದ ಅಮವಾಸ್ಯೆಗ್ ದುಂಬುನಾನಿ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ದೇವೆರ್ ನರಕಾಸುರೆ ಪನ್ಪಿ ರಕ್ಕಸನ್ ಕೆರ್ದ್ ತರೆಕ್‌ಮೈಕ್ ಎಣ್ಣೆ ಪೂಜಿದ್ ಪಗೆಲ್ ದೇವೆರ್ ಉದಿಪುನೆಗ್ ದುಂಬೆ ಮೀತೆರ್‌ಗೆ. ಅಂಚಾದ್ ದುಂಬುನಾನಿ ಬೆಂದ್ರ ಮಂಡೆ ದೆಕ್ಕ್‌ದ್ ಮಂಡೆಗ್ ಸೇಡಿ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ಬಣ್ಣೊ ಬರೆತ್, ಪೂತ ಮಾಲೆ ಪಾಡ್ದ್, ಗಂಧೊ ಪೂಜಿದ್, ನಿಲ್ಕೆ ನೀರ್ ದಿಂಜಾದ್, ಪುಲ್ಯಕಾಂಡೆ ಲಕ್ಕ್‌ದ್, ತೂ ಪಾಡ್ದ್, ನೀರ್ ಬೆಚ್ಚ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ತರೆಕ್‌ಮೈಕ್ ಎಣ್ಣೆ ಪೂಜಿದ್, ಬೆಂದ್ರ್‌ಮೀತ್, ದೇವೆರೆನ್ ಸುಗಿತ್ತ್‌ದ್, ತೆಲ್ಲವು ಅಡ್ಯೆ ತಿನ್ಪೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಇಲ್ಲದ ಬದ್‌ಕ್‌ಲೆನ್ ಬೆನ್ನಿ ಬೆನ್ಪಿ

ಅಟ್ಟಣಿಗೆಲಾಯಿ, ನೊಗನಾಯೆರ್, ಕೊಟ್ಟು ಪಿಕ್ಕಾಸ್, ಕತ್ತಿ ಸಬ್ಬಾಲ್, ತಡ್ಪೆ ಪುಡಾಯಿಲೆನ್ ಸುದ್ದೊ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಜಾಲ್‌ದ ಒಂಜಿ ಬರಿಟ್ ಒಟ್ಟುಗೆ ದೀಪೆರ್. ತುಲಸಿಕಟ್ಟೆನ್ ಸುದ್ದೊ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಜಾಲ್‌ಗ್ ಅಂಬಿ ಅಡಿಪುವೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ತುಲಸಿಕಟ್ಟೆದ ಬಲತಮೈಟ್ ಮೂಜಿ (ಬಲಿರೇಮರ) ಪಾಲೆದ ಮರ ಪಾಡ್ಪೆರ್. ಕೆಲವು ಇಲ್ಲಡ್ ಒಂಜೇಮರ ಪಾಡ್ಪೆರ್. ರಾತ್ರೆ ಮೀದ್ ಪಾಲೆತ ಮರತ ಎದ್‌ರ್ ಒಂಜಿ ಮಣೆ ದೀದ್ ಐತಮಿತ್ತ್ ಕಾಲ್ದೀಪೊ ಪೊತ್ತಾದ್ ಒಂಜಿ ಕೊಡಿ ಇರೆಟ್ ಒಂತೆ ಬೊಲಂತ್ಯೆ ಅರಿ ಪಾಡ್ದ್, ಐತ ಮಿತ್ತ್ ಕಾಯಿ ಕಜಿಪುಲೆನ್ ದೀದ್, ಕೈ ಮುಗಿಪೆರ್. ಮನದಾನಿ ಪಾಡ್ಯಗ್ ಕಿದೆ ಸುದ್ದ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೈಕಂಜಿಲೆನ್ ದೆಕ್ಕ್‌ದ್ ಪೂತ ಮಾಲೆ ಪಾಡ್ಪೆರ್. ಬಲೀಂದ್ರ ಪೂಜೆಗ್ ಬೋಡಾದ್ ಬಾರೆತ ಬಂಬೆನ್ ತಿಗಿತ್‌ದ್ ಪಾಲೆತ ಮರಕ್ಕ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಗೋವಿಂದ ಪೂ, ಪಾದೆ ಪೂ, ಗೊಂಡೆಪೂ, ಇಲ್ಲ್‌ಬಲ್ಲ್‌ದ ಪೂ, ಕೇಪುಳ ಪೂ, ಇಂಚನೆ ಬಗೆ ಬಗೆತ ಪೂ ಪಿಂಗಾರೊಡು ಸಿಂಗಾರೊ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ರಾತ್ರೆಡ್ ಹಿರಿಯಾಕ್ಲೊ, ಜೋಕ್ಲು ಬಾಲೆಲು, ಊರುದಾಕ್ಲು ಮಾಂತ ಸೇರ್ದ್ ಇರೆಟ್ ಬಜಿಲ್, ಬೆಲ್ಲೊ, ಬಾರೆತ ಪರ್‌ಂದ್, ಬೊಂಡ ಮಾಂತ ಬಲಸ್‌ದ್ ನಿನೆತ ದೀಪೊ ಪೊತ್ತಾದ್ ಬಲಿಯೇಂದ್ರನ್ ಇಂಚ ಸುಗಿಪುವೆರ್.

"ಹೋಂ ಬಲಿರಾಜ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ವಿರೋಚನ ಸುತಾಪ್ರಭೋ,
ಇಂದ್ರ ಶತ್ರೋ ಮರಾರಾತೆ ದೈತ್ಯದಾನವಂ ಪೂಜಿತಾ,
ದ್ಯಾಯೋದ್ಬಲಿಯೇಂದ್ರ ಜಗದೇಕನಾಥಂ,
ಮುಕ್ತಾ ಪಲಲಾಂಕೃತಂ ಸರ್ವತ್ರಗಾತ್ರಂ
ನಕ್ಷತ್ರನಾಥಂ ಭುವನಾಘ್ಯವಸ್ತ್ರಂ
ಪ್ರಿಯಾ ಮುರಾರೆ ಕರವಾಲಹಸ್ತಂ.
ದೈತ್ಯದಾನವರೆರಸಾದ್ ದೈತ್ಯ ವಿರೋಚನ ಮಗೆಯಾದ್
ನಿತ್ಯ ದೇವೇಂದ್ರಡ ಪಗೆಯಾದ್, ಸತ್ಯದಾ ಪುದರ್‌ನ್ ಮೆರೆಪಾದ್
ಬಲತಯೋಂದ್ರೆ ಪಣ್ಪಾಯಿ ನಮ್ಮ ಬಲಿಯೇಂದ್ರಗ್ ನಮೋನಮೋ
ಬಲಬಲ ಬಲಬಲ ಬಲಿಯೇಂದ್ರ ಬಲಿಗೆತ್ತೊನು ಬಲಿಯೇಂದ್ರಾ
ಸಿರಿಸಿರಿ ಸಿರಿಸಿರಿ ಬಲಿಯೇಂದ್ರಾ ಸಿರಿಗೆತ್ತೊನು ಬಲಿಯೇಂದ್ರಾ

ಇಂಚನೇ ಪಂಡೊಂದು ಶ್ಲೋಕೋ ದುಂಬು ಪೋಪುಂಡು. ಜಾನಪದೊ ಕತೆತ ಪ್ರಕಾರೋ ಬಲಿನ ಚರಿತ್ರೆ ಸುರು ಆಪುಂಡು. ಓಲು ಪುಟ್ಟಿಯೆ ಬಲಿಯೇಂದ್ರೆ ಓಲು ಬುಲೆಯಿನಿ ಬಲಿಯೇಂದ್ರೆ, ದಾನೆ ಆಯೆ ಬಲಿಯೇಂದ್ರೆ, ಓಡೆಗ್ ಪೋಯೆ ಬಲಿಯೇಂದ್ರೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೇನ್ನಗ ಗಣ್ಣೊಕ್ಲೆಡ್ ಮಿಗಿಲಾಯಿ ಗಣಪತಿ ದೇವೆರೆನ್ ವಂದನೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿ ಬಡ್ಕಾಯಿ ಗಟ್ಟಾಡ್ದ್ ತೆನ್‌ಕಾಯಿ ಕಡಲ್ ಮುಟ್ಟಾ ರಾಜ್ಯ ಆಳೊಂದು ಜಂಬು ದೀಪೊಡು ಭಾರತ ದೇಸೊಡು ನೀರ್‌ಕಡಲ್, ಪೇರ್ ಕಡಲ್, ಮಂಜಿ ಕಡಲ್, ಕಡಲಾನಡುಟು ಉಪ್ಪುದೇಸೊಡು ಜಾತಿ ಮೇಲ್, ನೀತಿಡ್ ಮಲ್ಲೆ, ಸತ್ಯೊಡು ಮೇಲಾದ್ ಧಾನೊದರ್ಮೊ ನಡಪಾವೊಂದು, ಬಂಗಾರ್‌ದಿರೆಟ್ ಬೆರಣಬೋಜನ ಮಲ್ತೊಂದ್, ಅರತ್ತಾನೊ ಆಳಿಯೋಂದು ಇತ್ತೆಗೆ ಭೂಮಿ ಪುತ್ರೆ ಬಲಿಯೇಂದ್ರೆ, ಚಕ್ರವರ್ತಿಂದ್ ಮೆರೆಯರ ಬೋಡಾದ್

ಕರ್ಮೊಗು ಓಮ, ಧರ್ಮೊಗು ನೇಮೋ, ಮಲ್ಪಾವೊಂಡೆಗೆ, ನೇಮೊಗು ಬೋಡಾದ್ ಕರಿಯ ಕೆಬಿತ ಕೆಂಚಿಮೋನೆದ ಬಂಗಾರ್ ಬೀಲೊತ ಬೊಳಿಯ ಪಚೋನಿ ಕುದುರೆನ್ ತರ್ಪಾದ್, ಪೆರದಾನಿಡ ಒಕ್ಕಣಿಗೆದ ಓಲೆ ಬರೆಪ್ಪಾದ್ ಪಟ್ಟೊದ ಕುದುರೆತ ತರೆಕ್ ಕಟ್ಟಾಯೆರ್‌ಗೆ ದಿಕ್ಕ್ ದಿಕ್ಕಡೆ, ದೇಸೊ ದೇಸೊಡೆ, ತಿರ್ಗೊಂದು ಪೋಪಿಂಚಿ ಕುದುರೆನ್‌ಲಾ ಒಟ್ಟುಗಿತ್ತಿ ಸಾಮಂತೆರ್‌ಲಾ ಬರ್ಪಿಂಚಿ ಅಬ್ಬರೊನು ತೂದು ಮೇಗ್ ಮೇಗಲೋಕೊತ ಮುಪ್ಪತ್ತ ಮೂಜಿಕೋಟಿ ದೇವೆರ್ಕುಲ್ ಒಟ್ಟು ಸೇರ್‌ದ್ ಬಲಿಯೇಂದ್ರನ ಸತ್ಯಧರ್ಮೊದ ಆಳ್ ಅರತ್ತಾನೊನು ತೂದು, ಉದರೊಡು ಕಿಚ್ಚ್ ಮಚ್ಚರೊ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕಲ್ಜಿಗೊನು (ಕಲಿನ್) ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಭೂಲೋಕೊಡು ಅನ್ಯಾಯೋ, ಅನಾಚಾರೊಲೆನ್, ಕಂಡು ಕಪಟೋನು, ದಗೆಮೋಸೋನು ಉಂಡುಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪರ್ಪಿ ಪೇರ್‌ಗ್ ಪುಳಿ ಪುಂಟ್‌ದ್ ಊರುಗ್‌ಊರೇ ಬಲಿಯೇಂದ್ರಗ್ ಎದುರುಂತಿಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅಳಿವು ಅಲಿಯಂತರ ಮಲ್ಪೋಡೊಂದು ಕಲಿಗ್ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊರಿಯೆರ್.

ಕಲಿ ಭೂಮಿಗ್ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಮಲ್ಪಿಂಚಿ ಅನಾಚಾರೊಲೆನ್ ತೂದು ಅಣ್ಣೆ ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯೆರೆನ್ ಲೆಪ್ಪಾದ್ ಬಲ್ಮೆ ತೂಪನಗ ಕಲ್ಜಿಗೊತ ಅನಾಚಾರೋಂದ್ ತೆರಿದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್, ಅಪಗ ಬಲಿಯೇಂದ್ರೆ ಬೂಡುದ ಬಲ್ಲಕ್ಲೆನ್ ಲೆಪ್ಪಾದ್ ಕಲ್ಜಿಗೊನು ಅಟ್ಟೆಮುಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಾದ್ ಅಟ್ಟೊಗು ಪಾಡಾದ್ ಭೂಮಿಗ್ ಕಾರ್ ಊರಿಯೆರೆ ಬುಡಾಂದಿಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ದೇವೆರೆ ಮಚ್ಚರೊತ ಬೆಲೆಗ್ ಅಂಕೊಡು ಕಾದಿಯರ ಓಲೆ ಕಡಪುಡಿಯೆ ಬಲಿಯೇಂದ್ರೆ, ಅಪಗ ಕಲಿನ ಅರಬ್ಬಾಯಿ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ದೇವಲೋಕೊಡ್ದ್ ದೇವೇರ್ಕ್ಲು ನನ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಅಲಿವು ಅಲಿಯಂತರ ಇಜ್ಜಂದ್ ಪೋಡಿದ್ ಪೇರ್ ಕಡಲ್‌ತ ನಡುಡು ಮರಿತ ಮಿತ್ತ್ ಸಯನಾಯಿ ದೇವೆರೆನ್ ಬೊಬ್ಬೆ ಪಾಡ್ದ್ ಸುಗಿತೆರ್. ದೇವೆರ್ಕುಲೆ ಸಂಕಟೊನು ತೆರಿದ್, ದೇವೆರ್ಕುಲೆ ಗುರಿಕಾರನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಸತ್ಯ ನೀತಿಗ್ ದಾನೆ ಅಂತರ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಕೇಂಡೆರ್, ನಾಲ್‌ಕೈತ ನಾರಾಯಣ ದೇವೆರ್. ಬತ್ತಿ ಸಂಕಟೊನು ದೇವೆರೆಡ ಅಡ್ಡನೀಟೊ ಬೂರುದು, ತಿಗಲೆ ತಿಗಲೆ ಗುದ್ದೊಂದು ಪಂಡೆರ್ ದೇವೆರ್ಕುಲು ಮೇಲಾಕ್ಕಾಸೋಡು ಅಡಿ ಅಂತ್ರಾಟೊಡು ಬದ್‌ಕಿಯರ ಸಾದ್ಯ ಇಜ್ಜಿ, ಅಜಿಪ್ಪತ್ತಾಜಿ ಕೋಟಿ ರಕ್ಕಸೆರೆನ್, ಎನ್ಪತ್ತನಾಲ್ ಕೋಟಿ ಭೂತೊಲೆನ್ ಕೂಟುಪಾಡ್‌ದ್ ಎಂಕ್ಲೆನ್‌ನಾಡ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಬೆರಿಪತ್ತೊಂದು ಉಳ್ಳೆಂದ್ ಪನ್ನಗ, ನಾಲ್‌ಕೈತ ನಾರಾಯಣ ದೇವೆರ್, ದೇವೆರ್ಕುಲೆನ್ ಕೈತಲ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಬಾಮಿದ್, ಬಮ್ಮನ್ನಿತ್ತ್‌ದ್, ತರೆಮೈ ಪೂಜಿದ್ ಪಂಡೆರ್‌ಗೆ ನಿಕ್ಲೆಗ್ ಬತ್ತಿಂಚಿ ಆಪತ್ತ್‌ಗ್ ಬೋಡಾದ್ ಯಾನೆ ಬಾಲೆ ಬೆರ್ಮಚಾರಿ ಯೇಸೊಡು ಬಲಿನ ಅರತ್ತಾನೊಗು ಪೋದ್ ಮೂಜಿ ಮೊಟ್ಟು ಜಾಗೆ ದಾನೊಕೇಂಡ್‌ದ್, ಅಯನ್ ದಾನೊಧರ್ಮೊತ ಉರ್ಲುಡ್ ತಿಕ್ಕಾದ್, ನಿಕ್ಲೆನ ಸಂಕಟೊತ ಉರ್ಲು ಬುಡ್ಪಾವೆ, ಪಂಡ್‌ದ್ ಮದಿಪುಕೋರ್‌ದ್ ಪಕ್ಕಿದಮಿತ್ತ್ ಕುಲ್ಲುದು ಆಕಾಸೊಡು ರಾತ್ ಪೋಯೆರ್ ನಾಲ್‌ಕೈತ ನಾರಾಯಣ ದೇವೆರ್. ಕ್ಕೂ ಬಲ್ಲಾ ಬಲಿಯೇಂದ್ರ! ಕ್ಕೂ ಬಲ್ಲಾ ಬಲಿಯೇಂದ್ರ! ಕ್ಕೂ ಬಲ್ಲಾ .

ಬೊಲಿಯತಾ ಮರೆತ ಪೂಟು, ಆಜಿ ಎಸಲ್‌ಡ್, ಮೂಜಿ ಕುಸುಮೊಡು, ಪುಟ್ಟಿನಂಚಿ ನಾಲ್‌ಕೈತ ನಾರಾಯಣ ದೇವೆರ್ ಬಲಿಯೇಂದ್ರನ್ ಗೊಬ್ಬುಡು ಸೋಪಾವರ ಬೋಡಾದ್,

ಬಾಲೆ ಬೆರ್ಮೊರ್ಚಾರಿಯಾದ್ ಉದಿಪನ ಆಯಿನಾರ್, ನೇರನಕಾಂಡೆ ಲಕ್ಕೊಂಡೆರ್, ಸುದ್ದೊಗು ಜಲಕಾವೊಂಡೆರ್, ಭಕ್ತಿಗ್ ಭುಕ್ತಿ ಪಾಡೊಂಡೆರ್, ಅಂದೊಗು ಗಂಧೋ ಪೂಜೊಂಡೇರ್, ಜಪೊಗು ಜಪಮಾಲೆ ಪತ್ತೊಂಡೆರ್, ನೇಸರ್‌ಗ್ ತತ್ರ ಬುಡ್ಪಾವೋಂಡೆರ್, ಮೂಡಾಯಿ ಮೋನೆ ಪಾಡ್ದ್ ಪಿದಾಡಿಯೆರ್, ಬಲಿಯೇಂದ್ರನ ರಾಜ್ಯೊಡು ಉಂಡಾಯಿ ಅನ್ಯಾಯೊ ಅನಾಚಾರೊಲೆನ್ ತೂವೊಂದು ಪೋಪೆರ್, ಪಜ್ಜೆಡ್ದ್ ಪಜ್ಜೆ ದೀವೋಂಡೆರ್. ಗಡೀಡ್ದ್ ಗಡಿ ಕಡತ್ತೊಂದು ಬಲಿಯೇಂದ್ರನ ಊರುಗು ಪೋಯೆರ್, ಭೂಮಿ ಪುತ್ರೆ ಬಲಿಯೇಂದ್ರೆ ದೂರೊಡೆ ಬರ್ಪಿನಂಚಿ ಮಣಿಗುಲೆನ್ ತೂದು ಬಾರಿ ಖುಷಿಡೇ ಉಂದು ಏರಪ್ಪಾ ಬರ್ಪಿನಿ, ಕಡಲಾ ದೇವೆರಾ? ಪಗೆಲ್ ದೇವೆರಾ? ಉಂಡು ಮಲ್ತಿ ನಾರಾಯಣ ದೇವೆರಾ? ತರೆಟ್ ಬರೆಯಿ ಬೆರ್ಮದೇವೆರಾ? ಮೂಜಿ ಕಣ್ಣ್‌ದ ಇಸರದೇವೆರಾ? ಪಂಡ್‌ದ್ ಎದ್ಕೊನಿಯರೆ ಆಳ್ ಬುಡ್‌ದ್ ಮೂಜಿ ಕಾರ್‌ದ ಮುಕ್ಕಲಿಗೆ ದೀಪಾಯೆ. ಎಡತ್ ಬಲತ್ ಬಗಣ ಜ್ಯೋತಿ ಪೊತ್ತಾಯೆ ಬೀಸನ ಕುಂಚ ಬೀಸಾಯೆ, ಮಾಣಿಗುಲೇ...! ಕುಲ್ಲುಲೆಪ್ಪಾ! ಕುಲ್ಲುಲೇಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಾರ್‌ದೆಕ್ಕ್‌ದ್ ನೀರ್‌ಪರ್‌ದ್ ಈರೆನ್ ತೂಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಎನ್ನ ಬೆಸನ ಪೂರಾ ಪೋಂಡ್ ಸಂತೇಸಿದ ಕಲೆಂಕ್ ದೂರಾಂಡ್, ಏರಪ್ಪಾ ಈರ್? ದಾನೆ ಕಜ್ಜಾ! ದಾನೆ ಬಿಸಯೊಡು ಬತ್ತರ್? ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೇಂಡೆ. ಈರೆ ಊರು, ದೇಸೊ ಓಲು? ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆ ಏರ್‌ಂದ್ ಕೇಂಡೊಂಡೆ.

ಅಪಗ ಬಾಲೆ ಮಾಣಿಗುಳು ಪಂಡೇರ್ ಓ ಕೇನಪ್ಪ ಬಲಿಯೇಂದ್ರ, ಊರುಕೇರಿ ಎಂಕ್ ದಾಯೆ...? ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆ ಎಂಕ್ ಇಜ್ಜೇರ್...! ದಾನೊ ಧರ್ಮೊ ಮಲ್ಪುವಾಂದ್ ಸುದ್ದಿ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಬತ್ತೆ. ನಿನ್ನಂಚಿನಕ್ಲು ಮಲ್ಪಿಂಚಿ ದಾನೊಡು ಬದುಕುನಾಯೆ ಯಾನ್, ನಿಕ್ಕಾಂಡ ತೆನ್ನ್ಯಾ ಕಡಲ್‌ಡ್ದ್ ಬಡಕಾಯಿ ಗಟ್ಟಮುಟ್ಟ ಜಾಗ್ ತುಳುನಾಡ್ ಉಂಡು. ಐಟ್ ಎನ್ನ ಕಾರಡಿ ಮೂಜಿಮೊಟ್ಟು ಜಾಗ್ ಕೊರ್ಲಾಂದ್ ಕೇಂಡೆರ್ ಬಾಲೆ ಮಾಣಿಗುಳು. ಓ ದೇವೆರೆ ಈ ಮೂಜಿ ಮೊಟ್ಟು ಜಾಗ್ ಕೊರ್‌ಂಡಾ ಈರೆಗ್ ಉಂದೆಟ್ ದಾನೆ ಮನ್ಪೊಲಿ...? ಈರೆಗ್ ಮೂಜಿ ಊರು, ಮೂಜಿ ರಾಜ್ಯೊ, ಆಳ್‌ಅರತ್ತಾನೊ, ಕಿದೆ ನಿಲ್ಕೆ ಕಂಜಿ ಕೈಕಂಜಿ, ಇಲ್ಲ್ ನಿಲ್ಕೆ ಬೊಳ್ಳಿ ಬಂಗಾರ್, ಆನೆ, ಕುದುರೆ, ಮುತ್ತು ಮಾಣಿಕ್ಯ ಒಣಸ್ ಬಲ್ಮಾನೊ ಜಪೊಕು ಮಂಟಪೊ ಅಡಿಯರ ಮದಿಮಾಲ್ ಪೊಣ್ಣುನ್ ಕೊರ್ಪೆ ಪಂಡೆ ಬಲಿಯೇಂದ್ರೆ. ಆತ್ ಪೊರ್ತಾನಗ ಬಾಲೆ ಮಾಣಿಗುಳು ಕೊರ್ಪಿ ಮನಸ್ಸಿತ್ತ್‌ಂಡ ಕೊರ್ಲಾ...!! ನಿನ್ನ ಉದರಾಗೊ ಬೋಡ್ಚಿಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಈ ಕೊರ್ಜಾಂಡ ಬತ್ತಿ ಸಾದಿಗ್ ಸುಂಕೊ ಇಜ್ಜೆಂದ್ ದಕ್ಕಾ ಲಕ್ಕುವೆರ್ ಮಾಣಿಕುಲು...! ಅಯ್ಯೋ ದೇವೆರೆನೇ...! ದಾಯೆಗಪ್ಪ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಬಿರ್ಸ್‌ದ ಪಾತರೊ? ಈರೆಗ್ ಬೋಡಾಯಿನೆನ್ ಕೊರ್ಪೆ. ಇತ್ತೆ ಈರ್ ಅಗ್ರಸಾಲೆಡ್ ಕುಲ್ಲುದು ಬಚ್ಚೆಲ್ ತಗ್ಗಾದ್, ಉಣಸ್ ಬಲ್ಮಾನ ಮಲ್ತೊಂದು ನಿದ್ರೆ ಮಲ್ಪುಲೆ ನೇರನಕಾಂಡೆ ಬಲ್ಲೇಂದ್ ಪಂಡೆ ಭೂಮಿ ಪುತ್ರೇ ಬಲಿಯೇಂದ್ರೆ.

ಆತನೆ ಪೊರ್ತುಗು ಪುರೋಯಿತೆರೆ ವಂಸೊಡು ಪರೆಯಾಯಿ ಅಣ್ಣೆ ಸುಕ್ರದೇವೆರ್ ಬಲಿಯೇಂದ್ರನ್ ಪಡ್ಯಾಪಡಿಪಿರೆಗ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಗುಣಿತ್ತ್‌ದ್ ಪಂಡೆರ್ ಕೇಣಪ್ಪ ಬಲಿ...! ಮಾಣಿ ರೂಪೊಡು ಬತ್ತಿನಾರ್ ನಿನನ್ ಮೋಸೊಡು ಪಾಡ್ದ್ ನಿನ್ನ ಅರತ್ತಾನೊನು ದೆತ್ತ್‌ದ್

ದೇವೆರ್ಕುಲೆ ಕೈಕ್ ಕೊರಿಯೆರೆ ಬೋಡಾದ್ ಈ ಚಪ್ಪುಡಿ ಕಲಿತ ಗೊಬ್ಬು. ಅಂಚಾದ್ ಈ ಅರೆಗ್ ಭೂಮಿದಾನ ಕೊರಡಾಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಆತೆನ್ ಕೇಂಡಿ ಬಲಿ ಓ...! ಅಣ್ಣಾ...! ಬತ್ತಿಂಚಿನಾರ್ ಮಾಣಿಯಾವಡ್, ಅತ್ತಾಂಡ ನಾಲ್ ಕೈತ್ ನಾರಾಯಣ ದೇವೆರೇ ಆವಡ್, ಪಂಡಿಪಾತೆರೊ ತಪ್ಪಾಯೆ, ತತ್ತ್‌ದ್ ನರಕೊತ ಗುರಿಕ್ ಬೂರಾಯೆ! ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಗ್ರಸಾಲೆಡಿತ್ತಿ ಮಾಣಿಲೆಗ್ ಬಿರ್ದ್‌ದ ಆಲ್ ಕಡಪುಡಿಯೆ, ಆಳ್ ಬತ್ತಿನೆನ್ ತೂದ್ ಮಣಿಗುಳು, ಸುದ್ದೊಗು ಜಲಕಾವೋಂಡೆರ್, ಅಂದೊಗು ಗಂದೋಪೂಜೇಂಡೆರ್, ಗಿಂಡಿಯೆ ಪತ್ತೊಂಡೆರ್ ಬಲಿಯೇಂದ್ರನ ಅರತ್ತಾನೊಗು ಬತ್ತೆರ್, ಬತ್ತಿಂಚಿ ಮಾಣಿಗುಳೆನ್ ಪಿರ್ತಿಡ್ ಎದ್ಕೊಂಡು ಮೂಜಿ ಮೊಟ್ಟು ಜಾಗನ್ ದಾರೆ ಮೈತ್ ಕೊರಿಯರ ತಯಾರಾಯಿ ಬಲಿಯೇಂದ್ರೆ, ಕೈ ಪತ್ತಿ ಬುಡೆತಿನ್ ಕೈತಲ್ ಲೆತ್ತೊಂಡೆ. ಎಡ್ಡೆ ಗಳಿಗೆಡ್ ಬಂಗಾರ್‌ದ ಸಿರಿಗಿಂಡೆಡ್ ಪಿಂಗಾರೊದ ಪುರ್ಪೊಡು, ತುಲಚಿದಿರೆಟ್ ದಾರೆ ಮೈತ್‌ದ್ ಕೊರಿಯೆ ಬಲಿಯೇಂದ್ರೆ. ಆತೆನೆ ಪೊರ್ತುಗು ಸಿರಿಗಿಂಡಿಡ್ದ್ ನೀರ್ ಬೂರಾಂದಿನ್ನೈನ್ ತೂದು ಮಾಣಿಗುಳು ದಾನೆಪ್ಪಾ...! ಅಚಿರ ಪಂಡ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ಕುರುಧರ್ಬೆದ ಕಡ್ಡಿನ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಗಿಂಡೆದ ಕೊಂಬುಗು ಕುತ್ತಿಯೆರ್. ಅಪಗ ಗಿಂಡೆಡ್ದ್ ನೆತ್ತೆರ್ ಜಪ್ಪುನ್ ತೂದು ಕಂಗಾಲಾಯಿ ಬಲಿಯೇಂದ್ರೆ ದಾನೆ ಕಲ್ಜಿಗ ದಾನೆ ಬೆರ್ಮುತ್ತಿಂದ್ ಪಂಡೊಂದು ಬೊಬ್ಬೆ ಪಾಡ್‌ನಗ ಅಣ್ಣೆ ಸುಕ್ರಾಚಾರಿಯೆರ್ ಒಂಜಿ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಕೈ ಪತ್ತೊಂದು ಬರ್ಪೆರ್, ಕಣ್ಣ್ ಕಳೆವೊಂದು ಬರ್ಪಿನ ಅಣ್ಣೆ ಶುಕ್ರಾಚಾರಿಯೆರೆನ್ ತೂದು ಬಾಯಿಗ್ ಬಾಯಿ ಹಾಕೊಂಡೆ ಬಲಿಯೇಂದ್ರೆ.

ಆಂಡಲಾ ದುಕ್ಕೊ ಸಂಕಟೊನು ನಿಂಗೊಂದು ಪಂಡಿ ಪಾತೆರೊದಂಚನೆ ಬಂಗಾರ್‌ದ ಸಿರಿಗಿಂಡ್ಯೆಡ್ ದಾರೆ ಮೈತ್ ಕೊರಿಯೆ ಬಲಿಯೇಂದ್ರೆ. ದಂಗಾಯಿ ಗಿಂಡ್ಯೆಡ್ದ್ ದಾರೆ ನೀರ್ ಭೂಮಿಗ್ ಬೂರಿಲೆಕ್ಕನೆ ಮೂಜಿ ಅಚ್ಚರೊತ ಮಾಣಿಗುಳು ಮಾಯಾದ್ ಮುನ್ನೂದು ಅಚ್ಚರೊತ ಮಾಣಿಗುಳಾಯೆರ್. ಆರೆನ ತರೆ ಮೇಗ್ ಮೇಲೋಕ ಕಡತ್ತ್‌ಂಡ್, ಬಲತಕೈ ಮುಡಾಯಿ ಕಡಲ್, ಎಡತ ಕೈ ಪಡ್ಡಾಯಿ ಕಡಲ್ ಕಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಉಂಚ್ತಿಚ್ಚಿ ಪಜ್ಜೆ ತೆನ್‌ಕೈ ಕಡಲ್‌ಡ್ದ್ ಬಡಕ್ಯಾ ಕಡಲ್ ಮುಟ್ಟಾಂಡ್. ಇಡೀ ಮೈಮೇಲ್ ಪೂರಾ ಗುಡ್ಡೆ ಕಾಡ್ ಪರ್ವತೊಲಾಯೊ. ಅಯಿಟ್ ಪಿಲಿಬಲಿಪೆ ಮರಿಕಂದೊಡಿ ಪಕ್ಕಿ ಪರಣೆ ಎಲಿ ಪೆರ್ಗುಡೆ ಮಂಗೆಸಿಂಗೆ, ರಣೊರಕ್ಕಸೆ, ಭೂತೊಪಿಶಾಚಿ, ದೈವೊದೇವೆರ್ ಪೂರಾ ತೋಜಿದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್, ತೂತ್ತುದಿ ಕುಂಟುಡೆ ಇರ್ಲ್ ಪಗೆಲಾಂಡ್...! ಉಂದೆನ್ ಮಾಂತ ಕಣ್ಣಾರೆ ತೂಯಿಂಚಿ ನರಮಾಣಿಳು ಸೊಯಕೆಟ್ಟ್‌ದ್ ತರೆ ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ಮಗ್‌ರಿಯೆರ್. ಆತೆನ ಪೊರ್ತುಗು ಉಂತಿನ ಪಜ್ಜೆಡ್ ಮಾಣಿಗುಳು ಭೂಮಿ ಲತ್ತೆರ್, ಬುಕ್ಕೊಂಜಿ ಪಜ್ಜೆಡ್ ಆಕಾಸೋ ಲತ್ತೆರ್...! ಮಗ್ತೊಂಜಿ ಮೊಟ್ಟು ಜಾಗೆನ್ ಲಪ್ಪಿಯರ ಬಲಿಯೇಂದ್ರಡ ಕೇಂಡೆರ್. ದಾನೆಪ್ಪಾ...!! ಬಲಿಯೇಂದ್ರ ನಿನ್ನ ವಂಸೊತಾಕ್ಲು ಪಂಡಿ ಪಾತೆರೋ ಕೊರಿನಾಕ್ಲು, ಆಂಡ ಈ ಪಾತೆರೋ ತತ್ತೊಂದುಲ್ಲಾ...! ನನೊಂಜಿ ಮೊಟ್ಟು ಜಾಗೆ ಓಲುಂಡು ಕೊರ್ಲಾಂದ್ ಪನ್ನಗ ಬಲಿಯೇಂದ್ರೆ! ಓ ನಾರಾಯಣ ದೇವೆರೇ!! ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಾರ್‌ಗ್ ಅಡ್ಡ ಬೂರೊಂದು ಮುಟ್ಟಮಲಂಕನೆ ಮಗ್‌ರ್‌ದ್ ಬುಲ್ತ್‌ದ್ ಪಂಡೆ. ದೇವೆರೆ...!! ಮಗೊಂಜಿ ಮೊಟ್ಟು ಜಾಗೆನ್ ಎನ್ನ ತರೆತಮಿತ್ತ್ ದೀದ್ ಅಳತ್ತೋನ್ಲೆ. ಯಾನ್ ಪಂಡಿ ಪಾತೆರೊಗು ತತ್ತ್‌ದ್ ನರಕೊತ ಗುರಿಕ್ ಬೂರಾಯೆ

ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಣ್ಣನೀರ್ ಜಪ್ಪಾದ್ ದೇವೆರೆ ಪಾದೊಗು ತರೆನ್ ದೀಯೆ. ಆತೆನೆ ಪೊರ್ತುಗು ಮಾಣಿಗುಳು ಮೂಜೆನೆ ಮೊಟ್ಟುನು ಬಲಿಯೇಂದ್ರನ ತರೆತ ಮಿತ್ತ ದೀದ್ ಪಂಡಿ ಪಾತೆರೊಗು ತತ್ತ್‌ದ್ ಜಾಗೆ ಕೊರಾಂದಿ ಅರಸುನು ದೀವೊಂಡ್ನವು ಸರಿಯತ್ತ್‌ಂದ್ ಪಂಡೆರ್. ಅಪಗ ಗರುಡ ದೇವೆರ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ನಾಗಪುರಿ ಬಲ್ಲ್‌ಡ್ ಬಲಿಯೇಂದ್ರನ್ ಕಟ್ಟ್‌ಪಾಡಿಯೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಪಂಡೆರ್ ಅಡಿಪಾತಾಲ ಲೋಕೊಡು ಅರಸು ಇಜ್ಜಾಂದಿನೇಡ್ದಾವರ ಈ ಅವುಲ್ ಪೋದು ಅರತ್ತಾನ ಆಳಿಯೊಂದುಪ್ಪುಲಾಂದ್ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊರಿಯೆರ್ ನಾಲ್‌ಕೈತ ನಾರಾಯಣ ದೇವೆರ್. ಆತೆನೆ ಪೊರ್ತುಗ್ ಬಲಿಯೇಂದ್ರೆ ಪನ್ಪೆ.

ಓ ದೇವೆರೆ ಈರೆನ ಪಾತೆರೊತ ಲೆಕ್ಕೊನೆ ನಡಪೊಡಾಂಡ ಎನ್ನ ಉರಿಸಿರಿ ಬುಲೆಸಲೆ ಬದ್‌ಕ್ ಭಾಗ್ಯೊಲೆಗ್, ಎನ್ನ ಜನಮಾಣಿಲೆಗ್ ಯಾನುಲ್ಲೆಂದ್ ಕೈ ಮುಟ್ಟ್‌ದ್ ಬಾಸೆ ಕೊರೊಡು. ಎನ್ನ ಅರಸು ಅರತ್ತಾನೊನು ನನ ಏಪ ತೂಪುನಾಂದ್ ಪನ್ಲೆ. ಅಂಚಾಂಡ ಯಾನ್ ಈರ್ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ ಅಡಿಪಾತಾಲ ಲೋಕೊಗು ಪೋದು ಅರತ್ತಾನೊ ಅಳಪೆ ಪನ್ನಗ, ನಾರಾಯಣ ದೇವೆರೆ ನಿನ್ನ ಉರಿಸಿರಿನ್, ಬದ್‌ಕ್ ಭಾಗ್ಯೊಲೆನ್ ಕಾತ್‌ದ್, ಅರಮನೆ ಪಾರೆ ಮಲ್ತೊಂದು, ನಿನ್ನ ಮುದ್ರೆದ ಅರತ್ತಾನ ಯಾನ್ ನಿಕ್ಕ್ ಪಿರ ಕೊರ್ಪಾದ್ ನಿಕ್ಕ್ ಸುಖ ಸಂತೋಷೊಡು ಇಪ್ಪ್ಯರೆ ಇಂಬು ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಪೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೈ ಮುಟ್ಟ್‌ದ್ ನಂಬುಗೆ ಕೊರಿಯೆರ್ ನಾಲ್‌ಕೈತ ನಾರಾಯಣ ದೇವೆರ್, ಬಲಿಯೇಂದ್ರ ಮಲ್ಪಾಯಿ ಕುಸಿತ ಓಮನೇಮೊಗು ಅನಿಯಾದ್ ಉಂತ್‌ದ್ ಓಕುಲಿ ಮಲ್ಪಾದ್ ಧಾನೊಧರ್ಮೊ ನಡಪಾದ್ ಬಲಿಯೇಂದ್ರಗ್ ಓಕುಲಿಡ್ ಮೀಪಾದ್ ಒಟ್ಟೆ ಓಡೊಡು ಮಯಣದ ಮೋಂಟು ಜಲ್ಲೊಡು ಪೊಟ್ಟುಗಟ್ಟಿ ಓಲೆಬೆಲ್ಲ ಪೊಡಿಬಜಿಲ್, ಗೋಂಟು ತಾರಾಯಿ, ಗೊಂಡೆಪೂ, ಗೋವಿಂದಪೂ, ಪಾದೆಪೂ, ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ನನ ಈ ಪೋಲಾಂದ್ ಬೂಳ್ಯ ಕೊರುದು ಕಡಪುಡುದ್ ಕೊರ್ನಗ ಬಲಿಯೇಂದ್ರೆ, ಬುಕ್ಕೊ ಬುಕ್ಕೊಲ ಪಿರಪಿರ ತೂವೊಂದು ನನ ಏಪ ಎನ್ನ ಬುಲೆಸಿರಿ ತೂಪುನಿ ಪನ್ನಗ, ಬುಲಿಪುನೆನ್ ತೂಯಿ ನಾರಾಯಣ ದೇವೆರ್ ಪನ್ಪೆರ್ ಕಾಲೊಗೊರ ಆಟಿದ ಅಮಾಸೆಗೆ ಆಳ್ ಕಡಪೂಡ್ದ್ ಪಿನ್ಲ, ಸೋಣ ಸಂಕ್ರಾಂತಿದಾನಿ ಅಪ್ಪೆನ್ ಕಡಪೂಡ್ದ್ ಕೊರ್ಲ, ಬೊಂತೆಲ್ದಾ ಅಮಾಸೆಗ್ ಆಜಿ ದಿನ ಬಲಿ ಮೂಜಿ ದಿನತ ಪೊಲಿ ದೀಪೋಳಿತ ಪರ್ಬೊಗ್ ಈ ಬತ್ತ್‌ದ್ ನಿನ್ನ ಜನಮಾಣಿ, ಬುಲೆ ಸಲೆ, ಬದ್‌ಕ್ ಭಾಗ್ಯೊಲೆನ್ ತೂದ್ ಪೋಲಾಂದ್ ಪಾತೆರೊಕೊರ್ದು ಬಲಿನ್ ಕಡಪುಡ್ದ್ ಕೊರಿಯೆರ್ ಶ್ರೀ ನಾಲ್‌ಕೈತ ನಾರಾಯಣ ದೇವೆರ್.

ಕ್ಕೂ ಬಲ್ಲಾ ಬಲಿಯೇಂದ್ರ ಕ್ಕೂ ಬಲ್ಲಾ

ಈ ಪರ್ಬೊಲೆನ್ ಗಟ್ಟದ ಬರೀಡ್ದ್ ಕಡಲ ಬರಿಮುಟ್ಟ ಬಾಲ್ ಬದುಕುನ ಜನಮಾನಿಲು ಬಲಿಪೂಜೆ ಆಚರಣೆ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ನಮೊ ಒವ್ವೆ ಪರ್ಬೊಲೆನ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ರೀತಿದ ತಿಂಡಿತಿನಸ್‌ಲೆನ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತಿಂದೋಂದು ಪಟಾಕಿ ಪುಡಪ್ಪಾದ್ ಗೌಜಿ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ಯಾರಂದ್ ಅಯಿತ್ತ ಉಲಾರ್ಥೊನು ತೆರಿದ್ ಆಚರಣೆ ಮಲ್ಪೊಡಾಯಿನ ಅಗತ್ಯೊಲಾ ಉಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಭಕ್ತಿಡ್ ಬಲಿಯೇಂದ್ರನ್ ಕಡುಪುಡ್ದು ಕೊರ್ಕ.

ಕ್ಕೂ ಬಲ್ಲಾ ಬಲಿಯೇಂದ್ರ ಕ್ಕೂ ಬಲ್ಲಾ

ತುಳುವೆರೆ 'ಕಡಪರಾಜ್ಯ'

ಶಂಕರ ಕುಂಜತ್ತೂರು

"ಕಂಚಿದ ಕೋಟೆ ಕರ್ಬದ ಬೇಲಿಯಾದ್ ಕಷ್ಟ ನಷ್ಟ, ಕೋಟ್ಲೆ, ಬೇನೆ-ಬೇಸರ್, ದೋಷ-ಪಾಪೊಲೆನ್ 'ಕಡಪರಾಜ್ಯೊ'ಗು ತಟ್ಟ್ ಪಾರಾದ್ ನಂಬಿನಕ್ಲೆಗ್ ಇಂಬು ಕೊರೊಡು" ಇಂಚ ದೈವದ ಎದುರು ಉಂತುದು ಪಾರಿ ಪನ್ನಗ ದೈವ ಮದಿಪು ಕೊರ್ಪುಂಡು ...

"ಈ ಅಮುರ್ತದ ಗಲಿಗೆಡ್ ಪಾಡಿದೊಂಪ, ಕಡ್ತಿ ಇರೆ ಬಾಡಂದಿಲೆಕ್ಕ, ದಸದೋಸ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲ 'ಕಡಪರಾಜ್ಯೊ'ಗು ಪಾರಾದ್ ಕೊರ್ದ್, ಈ ಕಾಲೊಡ್ದು ಸಾವಿರ ಕಾಲಮುಟ್ಟ ನಿಕ್ಲೆನ ಪೊರ್ಲು ಪೊಲಿಗೆನ್, ಅಂದ ಚಂದೊನು ಬೆಳಗಾದ್ ಕೊರುವೆ."

ಮುಲ್ಪ ಬರ್ಪುನ 'ಕಡಪ ರಾಜ್ಯ' ಒವ್ವು? ಕಡಲ್‌ದ ಪಿದಾಯಿದ ರಾಜ್ಯನೇ? ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪಿದಾಯಿದ ರಾಜ್ಯನೇ? ಈ ವಿಚಾರೊಡು ನನಲಾತ್ ಚಿಂತನೆ ಮನ್ಪುನಗ ಕೆಲವು ತೀರ್ಮಾನೊಗು ಬರಿಯರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಪುಂಡು.

"ಮೊಡಂಕೆ ಜಲ್ಲ, ಒಟ್ಟೆ ಓಡ, ಪರ್ಕಟ್ ಕಂಬೊಲಿ ಕೊರ್ದ್ ಏಳ್ ಕಡಲ್‌ದ ಕಡಪ ಕಡಾದೆರ್" ಈ ನುಡಿಗಟ್ಟ್ ಏಳ್ ಕಡಲ್‌ದ ಪಿದಾಯಿದ 'ಕಡಪರಾಜ್ಯೊ'ನು ತೋಜಾವುಂಡು.

ಶಬ್ದ ಕೋಶೊಲೆಡ್ 'ಕಡ' ಶಬ್ದೊಗು ಸಾಲ, ಮೋಸ, ಮೂರ್ಖೆ, ಅಜ್ಞಾನಿ ಪನ್ಪಿನ ಬದಲ್ ಅರ್ಥೊಲೆನ್ ತೂವೊಲಿ. 'ಕಡಂಗು' ಪಂಡ ತಗ್ಗ್‌ದ ಜಾಗೆ, 'ಕಡಹು' ಪಂಡ ಸುದೆ ಕಡಪುನ ಜಾಗೆ ಪನ್ಪಿನ ಅರ್ಥ ಉಂಡು.

"ಅಡ್ಡ ತಲೆಪುಲೊಂಜಲ ಸೋಂಕಂದಿಲೆಕ್ಕೆವೆನ್ ಕಡಪ ರಾಜ್ಯೊಗು ಪಾಡ್ದ್", "ನಿನ್ನ ನಾಲಾಯಿ ಕಡಪ ರಾಜ್ಯೊಗು ಬೂರಿಯೆರೆ..." ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪಾತೆರೊಲು ಕಡಪವುನ ಅರ್ಥೊನು ದಿಂಜಿದುಂಡು.

'ಕಡಪು ದಾಯೆ' ಕಡಪ್ಪುದ ಕಾಸ್ – ಓಡ ಒಚ್ಚುನಾಯೆ, ಬೊಕ್ಕ ಆಯೆ ವಸೂಲು ಮನ್ಪುನ ಕಾಸ್‌ನ್ ಪನ್ಪುಂಡು. ಪಿಶಾಚ ಶಕ್ತಿಲು ಸವಾರಿ ಮನ್ಪುನ ಜಾಗೆ ಬೊಕ್ಕ ಪಗೆಮಾನಿಲು ಪೋಪಿನ ಸಾದಿಡ್ ದೀಪುನ ವಸ್ತು 'ಕಡಪು' ಆಪುಂಡು.

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಅರಸು ದೈವೊಲು 'ಕೊಕ್ಕೆ ಕೋಡಂಬು ಬುಡ್ಪಿನ ಗಳಿಗೆಡ್ "ಎಂಕ್ಲ್ ಕೊಡತ್ತಿಂಚಿತ್ತಿ ಕೋಡಂಬುದ ಗಳಿಗೆ ಇಸನೋ ಅಮುರ್ತನೋ?" ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೇನುಂಡು. ಅಪಗ ಕೈತಲಿತ್ತಿನ ಗಡಿಪತ್ತಿನಕುಲು "ಇಸ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಕಡಪರಾಜ್ಯೊಗು ಪಾಡ್ದ್ ಅಮುರ್ತೊನು ಈ ಸ್ಥಳೊಕುಲಾ ಸಂತೇಸಿಗ್‌ಲಾ ಪಟ್ಟ್‌ದ್ ನಡಪುಡೊಡಾಪುನ ಬಹುಬಾರ ನಿಕ್ಲೆ ಚಿತ್ತದವು" ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೈಮುಗಿಪೆರ್. ದೈವ ಇಂದೆಕ್ ಒಪ್ಪಿದ್ ಕೋಡಂಬು ಕೊಲ್ತೊನುಂಡು.

ತುಳು ದೈವೊಲು 'ಕಡಪರಾಜ್ಯ'ದ ನೆನೆಪು ಮನ್ಪುನ ಒಟ್ಟುಗೆ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಗಡಿ ದೈವದ ಗಡಿನ್‌ಲ ಪನ್ಪುಂಡು.

"ರಾಮೇಶ್ವರ ಗಡಿಡ್ದ್ ನೀಲೇಶ್ವರ ಗಡಿ,
ನೀಲೇಶ್ವರ ಗಡಿಡ್ದ್ ತುಳುನಾಡ ಗಡಿ,

ಮೂಡಾಯಿ ಕುಡುಮ, ಪಡ್ಡಾಯಿ ಪೈಯೊಳಿಗೆ

ತುಳುರಾಜ್ಯ ಐವತ್ತರಡ್ಡ್ ಗಾವುದ"

ಮೂಲು ತೆನ್ಕಾಯಿ ನೀಲೇಶ್ವರ ಮುಟ್ಟಲ ತುಳುನಾಡ್‌ದ, ದೈವಾರಾಧನೆದ ಗಡಿ ವಿಸ್ತಾರ ತೋಜುಂಡು. ಅಂಚೆನೆ ಕೆಲವು ನುಡಿಗಟ್ಟ್, ಪಾಡ್ದನೊಲೆಡ್ "ಗಟ್ಟದ ಪುಡೆಡ್ದ್ ಸಮುದ್ರದ ಬರಿಮುಟ್ಟ, ಬಡಕ್ಕಾಯಿ ಅಂಕೋಲ ಗಡಿಡ್ದ್ ತೆನ್ಕಾಯಿ ಚಂದ್ರಗಿರಿ ಮುಟ್ಟ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಚಂದ್ರಗಿರಿ ಸುದೆನ್ ತೆನ್ಕಾಯಿದ ಗಡಿಯಾದ್ ಗುರ್ತ ಮನ್ತ್‌ದೆರ್. ಕೇರಳದ ಕಣ್ಣೂರು ಮುಟ್ಟ ಪಸರ್ದ್ ಉಪ್ಪುನ 'ತೆಯ್ಯಂ'ಗ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ದೈವಾರಾಧನೆದ ಪ್ರಭಾವ ಉಂಡುಂದು ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಪನ್ಪೆರ್. ತೆನ್ಕಾಯಿದ ದೈವೊಲು ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್‌ಲ, ತುಳುನಾಡ ದೈವೊಲು ತೆನ್ಕಾಯಿಗ್‌ಲ ಪಸೆರ್‌ನವು ನಮ ತೆರಿನ ವಿಷಯ. ಆಂಡ ತೆನ್ಕಾಯಿ ದೈವೊಲು ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಮಲಯಾಳನೆ ಪಾತೆರುಂಡು. ತುಳುನಾಡ ದೈವೊಲು ತೆನ್ಕಾಯಿಡ್ ಪೋದು ತುಳು ಪಾತೆರುಜಿ. ಅಲ್ಪ ದೈವೊಲ ಮಲಯಾಳ ಪಾತೆರುಂಡು. (ಪಂಜುರ್ಲಿ, ಕೊರತಿ ದೈವೊಲು ಇಂದೆಕ್ ಉದಾರ್ನೆ). ಕೆಲವು ದೈವೊಲು ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ದ್ ತೆನ್ಕಾಯಿ ಪೋದು ಪಿರ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಬತ್ತ್‌ನಲ ಉಂಡು. (ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿ ದಂಚಿತ್ತಿ ದೈವೊಲು). ಆಂಡ ದೈವಾರಾಧನೆದ ಮೂಲ ಸ್ವರೂಪ ತುಳುನಾಡ್‌ಡೇ ಹೆಚ್ಚ ಒರಿದ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಮಲಯಾಳ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಪನ್ತೆರ್. ತೆನ್ಕಾಯಿಡ್ 'ತೆಯ್ಯಂ'ನ್ ಪ್ರದರ್ಶನ ಕಲೆ ಆದ್ ತೂಪುನವು ಇಂದೆಕ್ ಕಾರಣ ಆದಿಪ್ಪು.

ತುಳುದೈವ ಮೂಕಾಂಬು ಗುಳಿಗನ ಪಾಡ್ದನೊಡು ಜಂತಿರಿ ಪಡ್ವನಾರ್ ತೆನ್ಕಾಯಿ ರಾಜ್ಯೊಗು ಪೂಜೆಗ್ ಪಿದಾಡ್‌ನಗ ಅರೆನ ಬುಡೆದಿ ಮುಕಾಂಬು ಜೇವು ತಾನ್‌ಲ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬರ್ಪೆಂದ್ ಹಠ ಮನ್ಪುವಳ್. ಅಪಗ ಪಡ್ವನಾರ್ ತೆನ್ಕಾಯಿ ರಾಜ್ಯೊದ ಬಗೆಟ್ ಪನ್ಪಿನ ವಿಷಯ ನಮಕ್ ತುಳುವೆರೆ 'ಕಡಪ ರಾಜ್ಯ' ಒವ್ವು ಪನ್ಪಿನೆಕ್ ಸ್ಪಷ್ಟ ನಿದರ್ಶನ ಆಪುಂಡು. "ತೆನ್ಕಾಯಿ ರಾಜ್ಯ ಪಂಡ ಒರ್ಲ ಬಾರ್‌ಗ್ ತರೆಕಡ್ಪಿ ರಾಜ್ಯೊ, ಮಾನಿಮನಿಪನ ರಾಜ್ಯೊ, ಕುಪುಳು ಕೂರುವ ರಾಜ್ಯೊ"ಂದು ಪನ್ಪಿನ ಪಡ್ವನಾರ್ ಮುಕಾಂಬುಜೇವುನು ಅಡೆ ಲೆತ್ತೊಂದು ಪೋಯೆರೆ ಒಪ್ಪುಜೆರ್. "ತೆಟ್ಟಿನಾಯಗ್ ತೆನ್ಕಾಯಿ ರಾಜ್ಯೊ, ಬೂರಿನಾಯಗ್ ಬಡಕಾಯಿ ರಾಜ್ಯೊ" ಪನ್ಪಿ ಪಾತೆರಲ ಉಂದುವೆ ಪಾಡ್ದನೊಡು ಬರ್ಪುಂಡು. ಚಂದ್ರಗಿರಿ ಸುದೆ ಕಡತ್‌ದ್ ಕುಡ್ಲದಂಚಿ ಬರ್ಪುನಕ್ಲೆನ್, ಮಲಯಾಳಿಲೆನ್ ತುಳುವೆರ್ ಇತ್ತೆಲ 'ಕಡಪ್ಪು'ಂದು ಲೆಪ್ಪುವೆರ್.

ಬ್ರಾಣೆರ್ ಸುದೆಕಡತ್‌ದ್ ಪೋಪುನವು ಒಂಜಿ ಕಾಲಡ್ ನಿಷೇದಲ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಶ್ರೀ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯೆರೆನ ಜೀವನದ ಕತೆನ್ ಮುಲ್ಪ ನೆನೆಪು ಮನ್ಪೊಲಿ. ದೈವಾರಾಧನೆ ಪನ್ಪುನವು ಕೃಷಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಡೇ ಪುಟ್ಟುನವು. ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ ಬದ್ಕುನ ತುಳುವೆರೆನ ಆ ಕಾಲದ ಲೋಕ ಗ್ರಹಿಕೆದ ವಿಚಾರೊಲು ನುಡಿಗಟ್ಟ್, ಪಾಡ್ದನೊಲೆಡ್ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಇಂಚಾದೆ ತುಳು ರಾಜ್ಯೊದ ಪಿದಾಯಿದವು 'ಕಡಪರಾಜ್ಯೊ' ಆಪುಂಡು. ಈ ಕಡಪರಾಜ್ಯೊ ತೆನ್ಕಾಯಿದ ಮಲಯಾಳ ರಾಜ್ಯೊ ಪನ್ಪಿ ತೀರ್ಮಾನೊಗು ನಮ ಬರೊಲಿ. ಈ ಕಡಪ ರಾಜ್ಯೊ ಪಾಪ, ದೋಷ, ಕಷ್ಟ, ನಷ್ಟೊಲೆನ್ ನಿಂಗ್‌ದ್ ತುಳುವೆರೆನ್ ಬದುಕಾವುಂಡು ಪನ್ಪಿ ನಂಬಿಕೆ ತುಳುವೆರೆನವು.

ಪುಚ್ಚೆ ನೋಟ

ಶ್ರೀಮತಿ ಯಶೋದಾ ಮೋಹನ್

ಷೆಕ್...ಏತ್ ರಿತಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್...! ಎಲ್ಯೆಲ್ಯ ಮುಟ್ಟೆಲು ಬೊಕ್ಕ ಬಂಜಿದುಲಯಿದ ಕರ್ಲ್ ಕಪ್ಪಡೆಲು..... ಒಲ್ತು ಬತ್ತೆರಾ ಆ ಅಕ್ಕೆ ಇತ್ತೆತ್ತೆ ಅರೆನ್ ಅಕ್ಕೆ ಪನೆರೆನೇ ಮನಸ್ ಬರ್ಪುಜಿ.....ಬನ್ನಗನೇ ಪುಚ್ಚೆನವು ಪುಚ್ಚೆನವು ಪಂದ್ ಒರೆಲೊಂದೇ ನೇಲ ದಂಟೆ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಬೇರೊಂದೆ ಬತ್ತೆರ್. ಆರ್ನ ಅಬ್ಬರತಾಲೊಗು ಪೋಡಿದೆ ಪದ್ರಾಡ್ ಯಾನ್. ಮುರಾನಿ ಮುಟ್ಟ ಮುಟ್ಟದನೆ, ಬಿಸಲೆ, ಮೀನ್‌ದ ತೊಟ್ಟೆ ಪತೊಂದು ಬನ್ನಗನೇ ಪುಸ್ಸೀ.......ಪಂದ್ ಲೆತ್ತೊಂದೇ ಬರೊಂದಿತ್ತಿನಾರ್ ಸುತ್ತ ಕರೆಕರೆ ಮಲ್ಲುವ ಕಕ್ಕೆಲೆಗ್ ಒಂಜಿ ಕಲ್‌ದಕ್ಕ್‌ದ್ ಆ ಕಲ್ಲಗೋಡೆ ಕಟ್ಟ್‌ದಿನ ಜಾಗ್‌ಡೇ ಇತ್ತಿನ ತಾರೆದಕಟ್ಟೆಡ್ ಕುಲ್‌ದ್ ಮುಟ್ಟದನೆನ್ ದೆಕ್ಕರುಲಯಿ ದೀದ್ ಮೂರಿನ ಮೀನ್‌ದ ಮುಟ್ಟೆ ಕರ್ಲ್ ಪೂರ ಎನ್ನಂಚಿ ದಕ್ಕೊಂದಿತ್ತಿನಾರ್ ಇತ್ತೆ ಒಂಜೇ ಒಂಜಿ ರೆಂಕೆ ಬೀಲೊನ್ನ ನೆಲ ಮುಟ್ಟೆರೆ ಬುಡಂದೆ ತೊಟ್ಟೆದುಲಯಿ ಜೆಂಜಾದ್ ಆ ಪೀಂ......ಪೀಂ.......ಪಂಡ್‌ದ್ ಬಿಗಿಲುತ್ತೊಂದು ಬರ್ಪಿನ ಲಾರಿಗ್ ದಕ್ಕುವೆರ್. ಮೀನ್‌ದ ಪಜ್ಜಿಪಜ್ಜಿ ಪರ್ಮೊಲೊಗು ಎನ್ನ ಬಾಯಿಡ್ ನೀರ್ ಎರ್ಕೊಂದು ಬತ್ತಿನೆಕ್ ಮೆಲ್ಲ ಸವುದ ಆವಂದಿಲೆಕ್ಕ ಅಜ್ಜ ದೀದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಬಾಯಿ ಪಾಡ್‌ದೆ ಆತೆ. ದುಂಬುದಲೆಕ್ಕ ಅತ್ತ್. ದುಂಬು ಇಡೀ ಬಿತಿಲ್ ಒಂಜೆ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇತ್ತೆ ನಡುಟು ಕಲ್ಲ ಪಾಗರ ಲಕ್ಕ್‌ದುಂತುದ್‌ಂಡ್. ಅವು ತನ್ನಾತೆಗೆ ಲಕ್ಕುದುಂತ್‌ದಿನಿ ಅತ್ತ್. ನಾಲ್ ಜನೊಕ್ಲೆನ್ ಪತೊಂದು ಆ ಅಣ್ಣೆರ್ ಉಂತುದು ಕಟ್ಟಾದಿನ ಪಾಗರ. ಅತ್ತ್.....ಮುಕ್ಲೆಗ್ ದಾನೇತ್‌ಂಡ್. ಮುರಾನಿ ಮುರಾನಿ ಮುಟ್ಟ ಮಲ್ಲ ಚಾವಡಿದ ನಿರೆಲ್‌ಡ್ ಮುಕುಲು ಮಾತೆರ್ಲ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಇತ್ತೆರತ. ಆ ಮಲ್ಲ ಮೀಸೆದ ದಪ್ಪ ಪುರ್ಬುದ ಬೋರುಮಂಡೆದ ಅಜ್ಜೆರ್ ಪೊರ್ತುಕಂತೆರಾನಗ ಮೆಲ್ಲ ಚಾವಡಿದ ಮುಟ್ಟಿಕಲ್ಲ್ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಅಂಬಿ ಆಡ್ತ್‌ದಿನ ಮಲ್ಲ ಜಾಲ್‌ಡ್ ಒಂಜಿ ದಂಟೆ ಕುಟ್ಟೊಂದು ನಡತೊಂದಿತ್ತಿನಾರ್ ಒರಾನೆ ದಡೀಲ ಮಗ್‌ರ್ದ್ ಕಣ್ಣ್ ಮುಚ್ಚಿನನೇ ತಟ್ಟ್...ಒಂತೆ ದಿನ ಇಲ್ಲದಕುಲು ಮೋನೆ ಬಾಡಾದ್ ಅಲೆಯೊಂದಿತ್ತೆರ್.... ಇಲ್ಲದುಲಯಿ ಮಾತ್ರತ್ತ್. ಪಿದಯಿ ಜಾಲ್‌ಡಾವಡ್ ಬಿತ್ತಿಲ್ಡಾವಡ್ ಜಿವೊಕಲೆ ಇತ್ತಿಜಿ. ಇಲ್ಲಡೆ ಬತ್ತಿನ ಬಿನ್ನೆರ್ಲ ಸೊರ ದೆರ್ಪಂದೆ ದೊಂಡೆದುಲಯಿ ಪಾತೆರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಮುಕುಲೆ ಕತೆ ತೂದು ಎಂಕೆ ಬೇಸ್‌ರಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮಾತೆರ್ದ್ ಮಲ್ಲ ನಾಕುಸಿ ಪಂಡ ಇಲ್ಲಡ್ ಮೀನ್ ಅಡೊಂದಿತ್ತಿಜೆರ್. ಬಜೀ ತರ್ಕಾರಿದ ರಸೊಟು ನುಪ್ಪು ಪಾಡೆದೆರ್. ಐತ ಮುಟ್ಟ ಪೋನಗ ವಾಂಕದೆ ಬರ್ಪೆದ್‌ಂಡ್. ಬಡವುದ ಪೆಟ್ಟ್‌ಗ್ ಸಾಸರ್‌ನೊರ ಮೂಸುದು ಪಿರ ಬನ್ನಗ ಏರಾ ಪಂಡೆರ್..."ಬಾಯಿ ಬರಂದಿ ಮುಗೊರ್ಲೆಗ್ಲ ಎಂಚ ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು ತೂಲ......ಐಕ್ಲೆಗೇ ನುಪ್ಪು ಸೇರುಜಿ....ಬೊಕ್ಕ ನಂಕ್ ಸೇರುವಾ......" ಅಂದ್ ಎಂಕ್‌ಲ ಒಂತೆ ಬೇಜಾರುಂಡು. ಬೊಕ್ಕ ಈ ನಮುನೆ ಮನಿಮಂಬು ದಾಂತಿನವುಲು ಎಂಕ್‌ಲ ಮನಸ್ ಅರ್ಲುಂಡು. ಒಂತೊಂತೆ ಆ ಅಜ್ಜೆರೆನಲ ಎನ್ನುಂಡು. ಕಾಂಡೆ ಚಾಯದ ಬಾಯಿದ ಗಿಂಡಲ್ದ್ಡ್ಯೆನ, ನೀರ್ತೆಲ್ಲವಾ ಒಂತೆ ಎನ್ನಂಚಿ ನೀಡೆದೆರ್. ಮದ್ಯನ ಒನಸ್‌ದ ಪೊರ್ತುಗುಲ ಆತೆ. ಮೀನ್ದ ರಸೊನು ನುಪ್ಪುಗು ಮೈತ್‌ದ್ ಮೊರೆತ್ ಸುರೂಕು ಒಂಜಿ ಪುಂಡಿ ಬರ್‌ಂಬುದು ಕೋಡಿಡಿತ್ತಿನ ಎನ್ನ ಸಾಸರ್‌ಗ್ ಪಾಡ್‌ದೇ ಬೊಕ್ಕ

ಆರ್ ನುಪ್ಪು ಬಾಯಿಗ್ ದೀವೆರ್. ಒರೊರ ಮೋಕೆಡ್ 'ಪುಸ್ಸೀ....' ಪನೊಂದು ಮೆಲ್ಲ ಮೈ ಪೂಜುನಲ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಅವುಲು ಚಾವಡಿದ ಮಲ್ಲ ಮರತ ಕುರ್ಸುಡು ಚಾ ಪರ್ದ್ ಕುಲ್ಯೆರ್ದ್ ಇಲ್ಲ ಬಾಕಿಲ್ಗ್ ಒಂಜಿ ಕಾಪುದಕ್ಲು ಇತ್ತಿಲೆಕ್ಕ. ಇಲ್ಲಗೇ ಒಂಜಿ ಲಚ್ಚಣ. ಇತ್ತೆ ಆ ಚಾವಡಿ ಕಾಲಿಕಾಲಿ.

ಆ ಅಜ್ಜೆರೆನ್ ತುಂಬೊಂದು ಪೋದು ಒಂತೆ ದಿನೊರ್ದು ಬೊಕ್ಕ ಮನಿಮಂಬು ದಾಂತಿ ಇಲ್ಲಡ್ ಜನ ಸೇರ್ಂಡ್. ಜನ ಪಂಡ ಜನ. ಓಲಿತ್ತೆರಾ ಈತ್ ಜನ. ಆನಿ ಗರ್ದ್‌ದ ಒನಸ್. ರಾತ್ರೆ ಕೋರಿಲ ಅಡ್ಯೆರ್. ಯಾನೆನ್ಯೆ..ನನ ಈ ಇಲ್ಲಡ್ ದುಂಬುದಲೆಕ್ಕನೆ ದಿನ ಪೋಪುಂಡೂಂದು. ಒಂಜಿ ನಾಲ್ ದಿನಾನಗ ಇಲ್ಲದುಲಯಿ ಪಿದಯಿ ದಾದನಾ ಗುಮುಲೆರೆ ಸುರುವಾಂಡ್. ಒರ ಮಲ್ಲ ಸೊರೊಟು ಕೈನೂಟಾದ್ ನೂಟಾದ್ ಪಾತೆರ್ಯೆರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕೊರ ಗುಸು ಗುಸೂಂದು ಅದೆ ಅದೆಟ್. ಅಂಚಿಂಚಿಂದ್ ಒಂತೆ ದಿನ ಒಯ್ತುಪತ್ತಾಂಡ್. ನನೊಂಜಿ ದಿನ ಏರಾ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮಲ್ಲ ನಾಡೆ ಕಂತ್‌ದ್ ಬಿತ್ತ್ ಲ್ ಇಲ್ಲದುಲಯಿ ಪೂರ ಗೀಟ್ ಒಯ್ತೆರ್. ಐಯಿರ್ದ್ ಒಂತೆ ದಿನೊಟೆ ಬಿತ್ತ್‌ಲ್ದ ನಡುಟೆ ಕಲ್ಲಗೋಡೆ ಲಕ್ಕ್ಂಡ್. ದುಂಬು ಈ ಮೈಟ್ ಪೊಗ್ಗುಂಡ ಆ ಮೈಟ್ ಪಿದಡೆರಾಪಿನ ಇಲ್ಲಡ್ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಗೋಡೆ ಮುಚ್ಚಿಂಡ್. ಬಿತ್ತಿಲ್ದ ಆ ಮೂಲೆಡೊಂಜಿ ಪೊಸತ್ ಇಲ್ಲುಲಾ ಲಕ್ಕ್ಂಡ್. ಒಂತೆ ಜನ ಅಕ್ಲೆನ ತಂಡೆಲ್ಬಂಡಾರ ಪತೊಂದು ಅಂಚಿ ಪೋಯೆರ್. ಯಾನ್ ಒರಲ ಪೋತಿಜಪ್ಪ ಆ ಇಲ್ಲದುಲಯಿ....ಇತ್ತೆ ಜನೊಕುಲುಲ ಒಂಜಿ ನಮೂನೆ. ಎದುರುಡು ನರಕೊಂದು ಪಾತೆರ್ಯೆರ್ದ್‌ಲ ಪಿರವುಡು ಗುಸುಗುಸು ಪಿಸಪಿಸ. ಛೆ....ಎಂಕ್ ಒಗ್ರ್‌ಜಪ್ಪ ಉಂದು ಮಾತ....

ಈ ಇಲ್ಲಡೊಂಜಿ ಅಕ್ಕೆ ಇತ್ತೆರ್. ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲುದ ಅಕ್ಕೆ. ಪೊರ್ಲು ಮಲ್ಲತ್ತ್. ಆರ್ನ ಪಾತೆರ ಮರ್ಲ್ ಮಲ್ಪುನಂಚಿನ. ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಬೂಕು ಪತೊಂದು ಪಿದಡ್ನಗ ಎಂಕೊಂಜಿ ಮುತ್ತ...ಜಾಲ್‌ಡುಪ್ಪುನ ಮೋತಿಗೊಂಜಿ ಟಾಟಾ...ಬೊಕ್ಕ ಇಲ್ಲದಕ್ಲೆಗ್ ಪೂರ ಬಾಯ್. ಈತ್ ಪನಂದೆ ಪಿದಡಯೆರ್. ಅಜ್ಜೆರೆಡ ಮಾತ್ರ 'ಬರ್ಪೆ ಅಜ್ಜೆರೆ....' ಬಾಯಿ ನಿಲ್ಕೆ ಪಂದೆ ಪಿದಡೆರ್. ಬಯ್ಯಾನಗ ಇಲ್ಲಡೆ ಬತ್ತೆರ್ದ್ ಎಂಕ್‌ಲ ಮೋತಿಗ್ಲ ಡಬ್ಬೆಡಿತ್ತಿನ ಎಣ್ಣೆದ ಪರ್ಮಲದ ತಿನೆರೆಲು ತಿಕ್ಕೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಒಂತೆ ಆರ್ನ ಬಾಯಿಗ್...ಒಂತೆ ಎಂಕ್ಲೆಗ್....ಎಂಕ್ಲು ಕಾತ್ ಕುಲ್ಲೊಂದಿತ್ತ. ಒಂಜಿ ದಿನ ತರೇರ್ದ್ ಕಾರ್ ಮುಟ್ಟ ಸಿಂಗರ್ದ್ ಕಾರ್‌ಡ್ ಕುಲ್ದು ಪೋಯಿನಾರ್ ಬೊಕ್ಕ ಬೈದಿನೇ ಇಜ್ಜೆರ್. ಚುಮ್ಮೈಕ್ಕೆ ಪಂಡ ಮಾತೆರೆಗ್ಲ ಏತ್ ಮೋಕೆ. ಕುಟುಮೊದ ಸುರುತ ಬಾಲೆಗೆ ಆರ್. ಮಾತೆರ್ಲ ಬುಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಜ್ಜೆರೆನ ದುಕ್ಕೊನೇ ದುಕ್ಕ. ಎಂಕ್ಲ ಒಂಜಿ ನಮೂನೆ ಆಂಡ್. ಏತ್ ದಿನ ಎನ್ನಿಯೆ ಆರೆನ್. ಜೋಕುಲು ಮಾತ ಮಿತ್ತ್‌ರ್ದ್ ಇಮಾನ ಪೋನಗ ಅಲಾ '.. ಚುಮ್ಮೈಕ್ಕಲ ಐಟೇ ಕುಲೊಂದು ಪೋತಿನಿ ಸಿಂಗಪುರೊಗು.....' ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಈ ಸಿಂಗಪುರೊ ಓಲುಂಡಾ ದಾನ್ನ...ಐಕ್ ಮಿತ್ತ್‌ರ್ದೇ ಪೋವೊಡ.... ನಡತೊಂದು ಪೋಯೆರಾಪುಜ.....? ಅಂಚ ಪೋತಿನ ಇಮಾನ ಪಿರ ಬರ್ಪುಜ....ಗಲ್ಗೆಗೊರ ಮಿತ್ತ್‌ರ್ದ್ ಸವುದ ಕೇನೊಂದುಪ್ಪುಂಡು. ಚುಮ್ಮೈಕ್ಕಗಾಂಡಲ ಒರಾಂಡಲ ಐಟ್ ಕುಲ್ಲೊಂದು ಬರೆರಾಪುಜ....? ಅಜ್ಜೆರೆನ್ ತುಂಬೊಂದು ಪೋನಗಲ ಬತ್ತಿಜೆರತ್ತ....? ಬತ್ತೆರ್ದ್ ಆರಾಂಡಲ ದುಂಬುದಲೆಕ್ಕನೇ ಮೋಕೆಡ್ ಪಾತೆರೆರತ್ತ. ಅವ್ವಂದ್...ಆರ್ ಇತ್ತೆ ಬತ್ತೆರ್ದ್ ವಾ ಇಲ್ಲಡ್ ಕುಲ್ಲುವೆರ್. ಈ ಮಲ್ಲ ಚಾವಡಿಡೆನ....ಅತ್ತ್ ಗೋಡೆ ಕಟ್ಟದಿನ ಅಪೆದಿಲ್ಲಡಾ...ಅತ್ತ್ ಆ

ಮೂಲೆದ ಪೊಸಯಿಲ್ಲಡಾ..... ವೋಲು ಕುಲ್ಯೆರ್ಡಲ ಎನಡ ಪಾತೆರಂದೆ ಕುಲ್ಲಯೆರ್.... ಆರೆನ್ ಎನ್ನ್‌ನಗನೆ 'ಪುಸ್ಸೀ....' ಪನ್ಪಿನ ಸೊರ ಕೇಂಡಿಲೆಕ್ಕಾಪುಂಡು. ಇತ್ತೆ ಎನನ್ ಲೆತ್ತ್ ಕೇನುನಕುಲೇ ಇಜ್ಜೆರಪ್ಪ. ಅಕ್ಕೆನಕುಲು ಮಾತ ಅಕ್ಲಕ್ಲೆ ಬೇಲೆಡೆ ಉಲ್ಲೆರ್. ಇತ್ತೆ ಮಾತೆರೆಗ್ಲ ಮಾತ ಬೇಲೆಲ ಉಂಡು. ದುಂಬು ಒಂಜೆ ಇಲ್ಲಲುಪ್ಪುನಗ ಒಯೆರ್ಡಾರಿ ಒಂಜೊಂಜಿ ಬೇಲೆನ್ ಪಟ್ಟ್‌ದ್ ಮಲ್ಪೆದೆರ್. ಇತ್ತೆ ಮಾತ ಇಲ್ಲಡ್ಲ ಅವ್ವವ್ವೇ ಬೇಲೆಲು ಕಾತೊಂದುಂಡು. ಇತ್ತೆ ಆ ಪೊಸ ಇಲ್ಲಡೆ ಒಂಜಿ ಪೊರ್ಲ್‌ಕಂಟ್‌ದ ನಾಯಿದ ಕಿನ್ನಿಲ ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲುದ ಕಿನ್ನಿಯಪ್ಪ..ಬೊಲ್ದು ಬಣ್ಣ.ಉದ್ದುದ್ದ ರೋಮ...ಮೋತಿಲೆಕ್ಕತ್ತ್. ಅವು ಇಲ್ಲದ ಉಲಯೆ ಉಪ್ಪುನಿ. ಸುಸು ಮಲ್ಪೊಡಾಂಡ ಅಕ್ಕೆ ಸಂಕಲೆಡೆ ಪತೊಂದು ಸಾದಿದ ಬರಿಕ್ ಬರ್ಪೆರ್. ಅಪಗ ಈ ಮೋತಿಗ್ ಐಟೆ ಕಣ್ಣ್. ಅಂಚಿಂಚಿ ಬಲ್ತ್ ಓಂಗೆರೊಂದುಪ್ಪುವೆ....ಆಂಡ ಐಕ್ ಓಡೆಲ ಪೋಯೆರಿಜ್ಜಿ. ಒರೊರ ಪಾಪಲ ತೋಜುಂಡು. ಒರೊರ ಐನ್ ಕೊಂಡಾಟ ಲಕ್ಕವುನ ತೂನಗ ಆಸೆಲ ಆಪುಂಡು. ಇಪೆದಿಲ್ಲದ ಅಕ್ಕೆಗ್ ಆ ನಾಯಿನ್ ಸುಸು ಮಲ್ಪೆರೆ ಸಾದಿದ ಬರಿಕ್ ಕನಪಿನ ಒಂತೆ ಕೋಪ. "ಆಲ್ ತೂಲಗೆ....ನಾಯಿನ್ ನಮ್ಮ ಗೇಟ್‌ದಡೆ ಕನಪಿನಿ....." ಪಂಡ್ದ್ ಕಂಡನ್ಯಡ ಮುರೆಡೆರ್. ಆಂಡ ಎದುರುಡು ದಾಲ ಪನಯೆರ್. ಎಚ್ಚ ಪಾತೆರಲ ಇಜ್ಜಿ. "ದಾನೆ...ಎಡ್ಡೆ... " ಈ ಎಡ್ಡೆ ಒಂಜಿ ನರಮನಿಲೆಗ್ ಮಾತೆಕ್ಲ ಆಪುಂಡು.....ಸಮಾದಾನೊಗ್ಲ ಆಪುಂಡು...ಐನೆ ಒಂತೆ ಜೋರುಡು ಪಂಡ ಸಿಪಾಯಿಗಿರಿಗ್ಲ ಆಪುಂಡು.... ಒಟ್ರಾಸಿ ಎಂಕ್ ಉರುವಾಪುಂಡಪ್ಪ..ಒರೊರ ಈ ಮೋತಿ ಎನಡ ಗೊಬ್ಬುವೆ...ಒರೊರ ಆಯೆನೆ ಎಂಕ್ ಲೂಟಿ ಮಲ್ಪುನಿ....ಪೊಕ್ಕಡೆಜ್ಜಂದೆಲ ಗಿಡತೊಂದು ಬರ್ಪೆ...ಆಯನಾತ್ ಬೀಸ ಎಂಕ್ ಪಾರೆರಾಪುಜಿ. ಎಂಕ್ ಪಾರೆರಾಯ್ಜಿಡ ಯಾನ್ ಇಲ್ಲದುಲಯಿ ನೂರ್ದು ಬುಡ್ಪುನಿ. ಆಯಗ್ ಇಲ್ಲದುಲಯಿ ಪೊಗ್ಗರಿಜ್ಜತ್ತ್...ಐಟೊಂಜಿ ಯಾನ್ ಬಚ್ಚವು....ಅಜ್ಜೆರ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಮೋತಿನ್ ಮುಟ್ಟಿಕಲ್ಲ್‌ಡ್ ಕುಲ್ಲೆರೆಲ ಬುಡಯೆರ್. ಛೆ...ಅಜ್ಜೆರಾಂಡಲ ಇತ್ತುದ್ಂಡು....ಈ ಇಲ್ಲ್ ದುಂಬುದಲೆಕ್ಕನೆ ಇತ್ತುದು....ಇತ್ತೆದಲೆಕ್ಕ ಅಕ್ಲಕ್ಲೆ ಗೂಡುಡು ಅಕ್ಲಕುಲು ಇತ್ತುದ್ವಯೆರ್. ಅಜ್ಜೆರ್ನ ಒಂಜಿ ಜೂವ ತತ್ತಿನೆ ಈ ಇಲ್ಲಗ್ ದಾದಾಂಡ್. ಉಂದು ನನ ಸಮಾಪಿನಿ ಏಪ....?

****

ದಾನೆ....ಒಂತೆ ದಿನೊಟು ಈ ಬಿತ್ತಿಲ್ ಒಂತೆ ಗೆಲಪು ತೋಜುಂಡು. ಮಾತೆರ್ಲ ಮಲ್ಲ ಸೊರೊಟು ತೆಲ್ತ್ ತೆಲ್ತ್ ಪಾತೆರೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಬಾರಿ ಕುಸಿಟುಲ್ಲೆರ್. ದಾದೇಂಡ್. ಪೊಂಜೊವುಲು ಮಾತ ದಾದನ ಅಟ್ಟಣೆಡುಲ್ಲೆರ್. ಹದ ಪನ್ಪಿನಿ ದಾನೆ...ಸಾಮಾನ್ ನುಂಗೆರೆ ಪಾಡುನಿ ದಾನೆ... ಮಾತೆರ್ಲ ಒಟ್ಟುಗೆ ಪಿದಯಿ ಪೋದು ಅರಿವೆ ಕನಪಿನಿ ದಾನೆ. ಒಟ್ರಾಸಿ ಚುಮ್ಯಕ್ಕೆ ಸಿಂಗರ್ದ್ ಪೋಯಿನಪಗಲ ಮುಕುಲು ಇಂಚನೆ ಗೌಜಿ ಲಕ್ಕವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಒಂಜಿ ದಿನ ಆಂಜೊವುಲು ಪೊಂಜೊವುಲು ಮಾತ ಪೊರ್ಲು ಪಿದಡೊಂದು ಕಾರ್‌ಡ್ ಕುಲ್ಲೊಂದು ಓಡೆಗ ಪೋಯೆರ್. ಮೋತಿಗ್ ಪಿದಯಿ ಸಾಸರ್‌ಡ್ ನುಪ್ಪು....ಎನ್ನ ಸಾಸರ್ಲ ಪಿದಯಿ. ದಾನೆ...ಮುಕುಲು ಇನಿ ಬರ್ಪುಜೆರ....ಬತ್ತಿಜೆರ್ದ ದಾದ ಮಲ್ಪುನು....? ಮುಕುಲು ಏಪಲ ಒಟ್ಟುಗೆ ಇಂಚ ಬಿತ್ತಿಲ್ ಖಾಲಿ ಮಲ್ತ್ ಪೋಪುಜೆರ್. ಇನಿ ದಾನೆ ಇಂಚ.....ಎಂಕ್ ಬೊಕ್ಕಲ ಉರು ಪತ್ತ್‌ಂಡ್......ಈ ಮೋತಿಲ ಮನಿಪಂದೆ ಜೆತ್ತೊಂದೆ.....ಎನ್ನಂಚಿ ತೂಪಿನಲ ಇಜ್ಜಿ. ಯಾನ್ ಬೀಲ ಆಡಾವೊಂದು ಸೇಲೆ ಲಕ್ಕವೊಂದು ಒರೆಸೊಂದು ಅಂಚಿಂಚಿ ಪೋಯೆ.

ಆಯಗ್ ಕೋಪ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಒಂಜಿ ಬವುರೊತ್ತಿಯೆ....ಆಯಗ್ಲ ಇಲ್ಲದಕ್ಲು ಇಜ್ಜೆರ್ದ ಬೇಜರಾಪುಂಡ್. ಆಯಗ್ ಪಿದಯಿತ್ತಿನಾಯಗ್ ಬೇಜರಾಂಡ ಎಂಕ್ ಏತ್ ಆವೊಡ್ಚಿ.....ಸಾಸರ್‌ದ ನುಪ್ಪು ಚೌಲಿ ಚಪ್ಪಟೇತ್‌ಂಡ್. ಮೂಸುದು ಪಿರ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪಿದಯಿ ಗೋಣಿಡ್ ಜೆತ್ತ್. ಅಡೇಗೆ ಕಣ್ಣ್ ಕಬೆರ್‌ಂಡ್. ಏತ್ ಪೊರ್ತಾಂಡ....? ಗೌಜಿ ಕೇನ್‌ಂಡ್. ಅರೆ.... ಪೋಯಿನಕ್ಲ್ ಪೂರ ಬತ್ತೆರ್. ಅಕ್ಲೆನೊಟ್ಟುಗೆ ಅವ್ವೊಂಜಿ ಏರ್...? ಚುಮ್ಮ್ಯಕ್ಕತ್ತ....ಆರ್ ದಾನೆ ಅಂಚಾತಿನಿ...? ಜೂವ ಜಿಂಜ್‌ದ್‌ಂಡ್....ಬಂಜಿ ಉಬೆರ್ದ್‌ಂಡ್. ತುತ್ತುದಿ ಸೀರೆದ ದುನ್ನನಾ...ತರೆ ನಿಲ್ಕೆ ಮುಡಿತಿ ಪೂಕುಲೆ ದುನ್ನನಾ...ಅತ್ತ್ ಬಂಗಾರ್ ದುನ್ನನಾ....ಬಾರೀ ದುನ್ನದ ಅಜ್ಜ ದೀವೊಂದು ಸೇಂಕೊಂದು ಬರೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಇಂಬೆರೆಗ್ ದಾನಾಂಡಪ್ಪ...ಪೋನಗ ಚವ್ವಲ್ ಚವ್ವಲಾದ್ ಆತ್ ಚುರುಕು ಇತ್ತೆರ್. ಲೆತೊಂದು ಪೋಯಿನಕ್ಲು ಇಂಬೆರೆನ್ ದಾದ ಮಲ್ತೆರ್. ಹ್ವಾಂ...ಮೇರಿಬಾಯಮ್ಮನ ಇಲ್ಲದ ಪುಸ್ಸಿಲ ಇಂಚೆನೆ...ಒರೊರ ದುನ್ನೊಡು ನಡಪುವಲ್....ಒಂತೆ ದಿನಾನಗ ನಾಲ್ಯೆನ್ ಕಿನ್ನಿಲೆದ ಮಿತ್ತ್ ಜೆತೊಂದುಪ್ಪುವಲ್. ಚುಮ್ಮ್ಯಕ್ಕೆಲ ಅಂಚೆನೆ ಒಂತೆ ದಿನಾನಗ ಕಿನ್ನಿ ದೀಪೆರ.....?

ಚುಮ್ಮ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾತೆರೆಡಲ ತೆಲ್ತ್ ತೆಲ್ತ್ ಪಾತೆರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಜ್ಜೆರೆನೆ ಪೊಟೊ ತೂದು ಒಂತೆ ಬುಲ್ತೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಕೈಮುಗಿದ್ ಪುಡಾಡ್ಯೆರ್. ಎನನ್ಲ ಮೋತಿನ್ಲ ಲೆತ್ತ್ ಪಾತೆರ್ಯೆರ್. ಚುಮ್ಮ್ಯಕ್ಕೆ ಬತ್ತಿನೆ ಇಲ್ಲಿಡೀ ಗೆಲ್ಮನಾಂಡ್. ಅಕ್ಲೆಕ್ಲೆ ಇಲ್ಲದುಲಯಿ ದೆಂಗ್‌ದಿತ್ತಿನಕುಲು ಬೇಗ ಬೇಗ ಬೇಲೆ ಮುಗಿತ್‌ದ್ ಮಲ್ಲ ಜಾಲ್‌ಗ್ ಪಾರ್ ಬರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಬನ್ನಗ ಒಂಜೊಂಜಿ ಇಲ್ಲದ್ದ್ ಒಂಜೊಂಜಿ ಬಗೆತ ಅಟಿಲ್ ಬರೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಚುಮ್ಮ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾತೆರೆನ್ಲ ಅವುಲೆ ಉನೆರೆ ರಂದೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಮಾತೆರ್ಲ ಚಾವಡಿಡ್ ಉರುಂಟುಡು ಕುಲ್ಲುದು ಮಾತೆರಿಲ್ಲದ ತೆನಸ್‌ಲ ಒಟ್ಟುಗೆ ಬಲಸೊಂದು ತೆಲ್ತ್ ನಲ್ತ್ ತಿನ್ಪುನನೆ ಪೊರ್ಲು. ಎಂಕ್‌ಲ ಮೋತಿಗ್ಲ ಪರ್ಬನೇ. ಇಂದೆರ್ದ್ ಮಲ್ಲ ಕುಸಿ ದಾದುಂಡು....? ಬಯ್ಯಾನಗ ಮಾತೆರ್ಲ ಜಾಲ್‌ಡ್ ಚುಮ್ಮ್ಯಕ್ಕೆನ ಸುತ್ತ ಕುಲ್ದ್ ಕತೆ ಕೇನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ದೇವೆರೆ....ಏಪಲ ಇಂಚೆನೆ ಉಪ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿಯ....ಚುಮ್ಮ್ಯಕ್ಕೆ ದಾದ ಮಾಯಕ ಮಲ್ತೆರ್......? ಅಜ್ಜೆರ್ ಜೂವ ಪತೊಂದ್ ಪೋತಿನ ಸುಖನ್ ಚುಮ್ಮ್ಯಕ್ಕೆ ಪಿರ ಕಂತೆರ್.

ಅವ್ವೊಂಜಿ ರಾತ್ರೆ... ಮಾತೆರ್ಲ ಬಾರಿ ಗಡಿಬಿಡಿಟುಲ್ಲೆರ್. ಅಡ್ಪಿಲ್ಲಡ್ ಜೈದಿನ ಎಂಕ್ ಎಚ್ಚೆಗ್ಗಾಂಡ್. ಚುಮ್ಮ್ಯಕ್ಕ ಪಾಪ ಸೇಂಕೊಂದುಲ್ಲೆರ್... ಬೆಗರೊಂದುಲ್ಲೆರ್... ಮಾತ ಇಲ್ಲದ ಪೊಂಜೊವುಲ್ಲಾ ಸೇರ್ದ್ ಚುಮ್ಮ್ಯಕ್ಕನ್ ಮಾನಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕೆಲವೆರ್ ಚುಮ್ಮ್ಯಕ್ಕೆನ್ ಪಿದಡ್ಪಾಯೆರ್. ಚೀರವುಡು ಕುಂಟು ಜಿಂಜಾದ್ ಕಾರ್‌ಡ್ ಕುಲ್ಲಾದ್ ಓಡೆಗ ಲೆತೊಂದ್ ಪೋಯೆರ್. ಕಾಂಡೇನಗ ಮಾತೆರ್ಲ ಕುಸಿಟುಲ್ಲೆರ್. ರಾತ್ರೆದ ಎಕ್ಕಂದೆಲ್ ಏರ್ನ ಮೋನೆಡ್ಲ ಇಜ್ಜಿ. ಒಂಜ್ ಮೂಜಿ ದಿನಾನಗ ಚುಮ್ಮ್ಯಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಡೆ ಬತ್ತೆರ್. ಆರ್ನ ಕೈಟೊಂಜಿ ಪೊರ್ಲುದ ಬಾಲೆ. ಇತ್ತೆ ಇಲ್ಲಿಡೀ ತೆಲ್ಕೆ. ಬಾಲೆ ಮಾನಾವುನ ಗೌಜಿ. ಪೊಂಜೊವುಲೆಗ್ ಬೇಲೆ ಬೇಗ ಮುಗಿವುಂಡು. ಬೊಕ್ಕ ಚುಮ್ಮ್ಯಕ್ಕನ ಬಾಲೆದ ಸುತ್ತ ಸೇರುವೆರ್. ಬೇಲೆರ್ದ್ ಬತ್ತಿನ ಆಂಜೊವುಲು ಮೀದ್ ಇಡೆಗೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಬಾಲೆ ಗೊಬ್ಬಾವೆರ್. ಈ ಬಾಲೆಗೋಸ್ಕರನೇ ಇಡೀ ಕುಟುಮ ಮುಟ್ಟ ಬೈದ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಗೊತ್ತಾಂಡ್. ಒಂಜಿ ಜೂವ ಕುಟುಮೊನು ದೂರ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ಒಂಜಿ ಜೂವ ಒಟ್ಟು ಸೇರಾಂಡ್. ದೇವೆರೆ ಈ ಜೂವೊನು ಪೊರ್ಲುಡು ಕಾಪುನ ಆರಬಾರ ಈರ್ನ.

ಪೊಣ್ಣು ಪೊಂಜೊವು

ಸದಾನಂದ ನಾರಾವಿ

ಪೊಣ್ಣು ಇತ್ತ್‌ನ ಇಲ್ಲ್ ಬೆಳಗುಂಡು
ಪುಣ್ಯ ಹೆಚ್ಚುಂಡು ಧರ್ಮ ಬುಳೆವುಂಡು
ಪೊಣ್ಣು ಪೊಂಜೊವು ಇಜ್ಜಾಂದಿನ ಇಲ್ಲ್
ಏಪೊಗುಲಾ ಅವು ಬೊಲ್ಪುದಾಂತಿ ಇರ್ಲ್

ಆಣ್ ಬಾಲೆ ಪೆದ್ದ್‌ಂಡ ಬಾರೀ ತೆಲಿಕೆ ನಲಿಕೆ
ಪೊಣ್ಣು ಪೆದ್ದ್‌ಂಡ ದೂರ ಬಲಿಪುಂಡು ಮೋಕೆ
ಪೊಣ್ಣ ಸಂಸಾರೊನೇ ಸುಕೊಕ್ಕು ಬೋಡು ತೆರಿಲೆ
ಆಲ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡನೆ ಇಲ್ಲ್ ನಿಲಿಕೆ ಸಡಗರ ತೂಲೆ

ಜೋಕ್ಲು ಬಾಲೆಲೆಗ್ ಅಪ್ಪೆ ಮೋಕೆ ತಿಕ್ಕುಂಡು
ಆನ್ ಅಂಜೋವುಲೆಗ್ ಸರಿತಾದಿ ತೋಜುಂಡು
ಇಲ್ಲ್ ಬೊಲ್ಪಾದ್ ದೇವಸ್ಥಾನೊದ ಕಳೆ ಏರುಂಡು
ಸಿರಿ ಸಂಪೊತ್ತು ಇಲ್ಲಗ್ ಬತ್ತ್ ಸೇರುಂಡು

ಪೊಣ್ಣು ಪೆದ್ದಂದಿ ಅಪ್ಪೆಗ್ ಪುಣ್ಯ ಇಜ್ಜಿ ಪನ್ಪೆರ್
ಪೊಣ್ಣಗೇ ಸುರು ಮಣೆ ಪಾಡುವೆರ್ ತುಳುವೆರ್
ಪೊಣ್ಣು ಇತ್ತ್‌ಂಡನೇ ಒರಿದ್ ಬುಳೆವುಂಡು ಸಂಸಾರ
ಪೊಣ್ಣು ಪಂಡ್‌ದ್ ಮಲ್ಪಡೆ ನಿಕುಲು ಬಜಿ ಸಸಾರ

ಮೇರ್ ಎನ್ನಾರ್

ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಪಿ. ರೈ

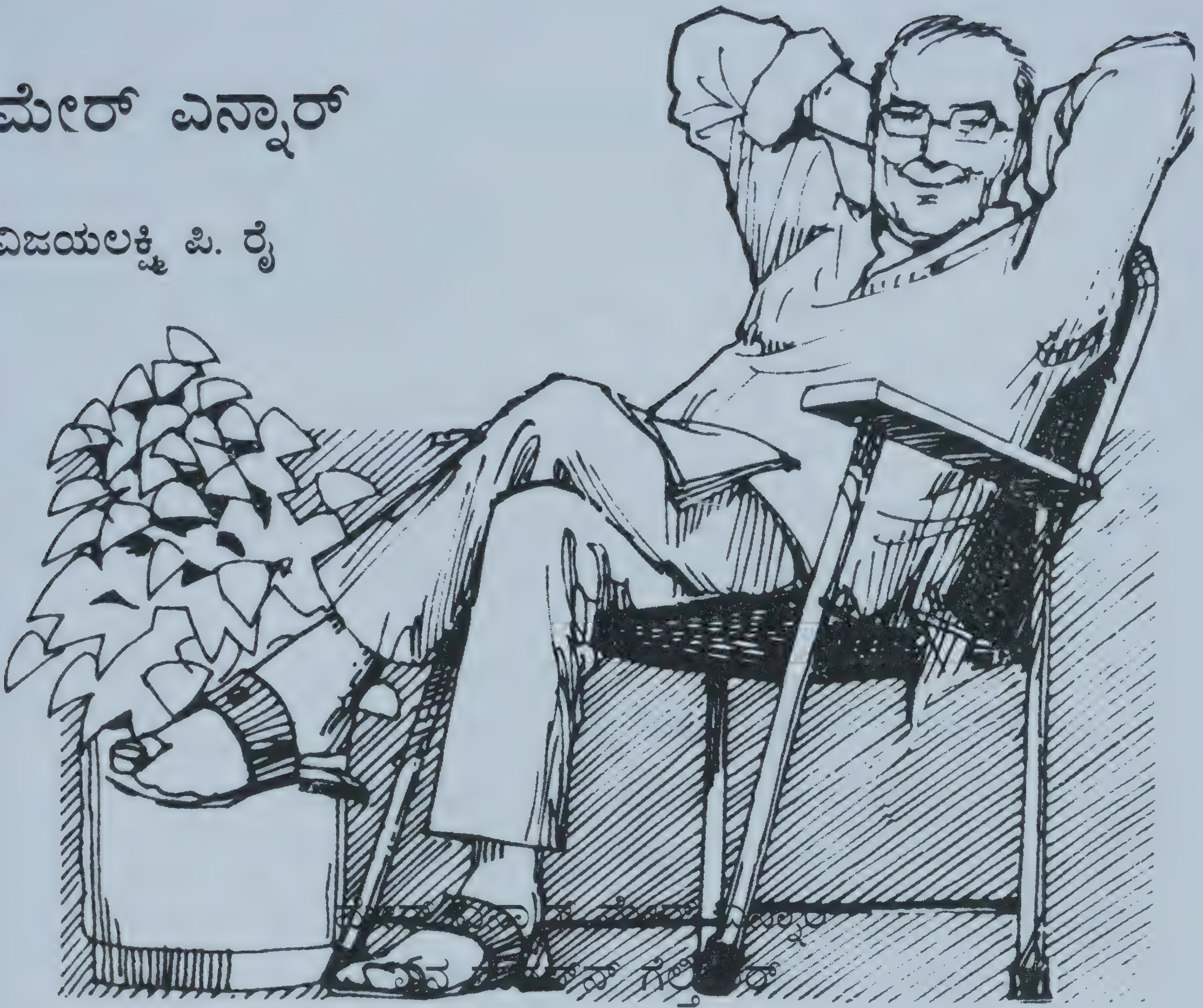

ಮೇರ್ ಎನ್ನಾರ್ – ಮೇರ್ ಎನ್ನಾರ್
ಎನ ಮನಸ್‌ನ್ ಗೆಲ್ತಿನಾರ್.

ಮದಿಮೆದಾ ಮಂಟಪೊಡು ಪತ್ತಿ ಕೈನ್ ಬುಡಂದೆ
ಎನ ಬದ್‌ಕ್‌ಗ್ ಬೊಲ್ಪಾಯಿನಾರ್
ಸಂಸಾರದ ಸುಕೊನು
ಉಡಲ್ ನಿಲಿಕೆ ಉನ್ಪಾಯಿನಾರ್.

ಸಂತಸೊನು ಪಟ್ಟುನಾರ್
ಬೇನೆ ಬೆಸರ್‌ನ್ ನಿಂಗುನಾರ್
ಕೋಪ ತಾಪೊಲೆಗ್
ರಂಗ್–ಕುಸಲ್ದ ಚೌಕಟ್ಟ್‌ನ್ ಕೊರ್ಪಿನಾರ್

ಹಿರಿಯೆರೆಗ್ ತರೆತಗ್ಗಾವುನಾರ್
ಜೋಕುಲೆಡಪ್ಪ ಜೋಕುಲಾಟಿಕೆದಾರ್
ದೋಸ್ತಿಲೆನ ಗುಂಪುಡು
ಮಾತೆಕ್ಕ್‌ಲಾ ಸೈ ಪನ್ಪುನಾರ್

ಮದಿರೆದಾ ಕೂಟೊರ್ಮೆ ಕಣ್ಣ್ ಕೆಂಪಾವೊಂದು ಬರ್ಪಿನಾರ್
ಪರಿನ ತಪ್ಪಾಂಡ್ಂದ್ ಮೈಮಾಲೊಂದು ಒಪ್ಪುನಾರ್
"ನನೊರ ಪರಿನೆಂಗೆ ಕೈಟ್‌ಲಾ ಮುಟ್ಟುಜಿ ಬೊಡೆದಿ"
ಪಂದ್ ತರೆಮಿತ್ತ್ ಕೈದೀದ್ ಆಜ ಪಾಡುನಾರ್.

ಬೀಡಿ ಸಿಗರೇಟ್‌ದ ವಾಸನೆ ಬರಂದಿಲೆಕ್ಕ
ಕಮ್ಮೆನದ ಪೂಲುನು ತಿನ್ಪುನಾರ್
"ವಾರೊಗೊರ ಒಯ್ತ್‌ಂಡ ಆರೋಗ್ಯೊಗ್ ಹಾಳಿಜ್ಜಿ ಮಾರಾಯ್ತಿ"
ಪಂದ್ ಇವರಣೆ ಕೊರ್ಪಿನಾರ್

ಪೊರ್ತು ಕರ್ಪೆರೆ ಪಂಡ್‌ದ್
ಇಸ್ಪೀಟ್ ಇರೆಕ್‌ಲೊಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರುನಾರ್
ಸೋಲು-ಗೇಲ್‌ದ ಖಚಿತ ಇವರಣೆನ್
ಇಲ್ಲಗ್ ಬತ್ತ್ ಉರಿಪುನಾರ್
ಕೋಪೊಡು ಮೋನೆ ತಿರ್‌ಗಾಂಡ...
ಕುದುರೆ ರೇಸ್‌ಡ್ ಕಾಸ್ ಪಾಡ್ದ್
ನೆಲ ಪತ್ತಿನಕ್ಲೆನ ಪುದರ್ ಪನ್ಪಿನಾರ್
'ಅಕಲೆನ ಬೊಡೆದಿಯಲೆರ್ದ್ ಈ ಏತ್ ಪುಣ್ಯವಂತೆದಿ ಪೊಣ್ಣೆ"
ಪಂದ್ ಓಲೈಸುನಾರ್

ಸಕಲ ಗುಣ ಸಂಪನ್ನೆ ಎನ್ನಾರ್
ಎನಮಿತ್ತ್ ಪ್ರೀತಿಡಪ್ಪ ಅಭಿಮಾನೊನುಲಾ ದೀತಿನಾರ್
ಜೋಕುಲೆಗ್ ಮೋಕೆದಾ ಅಮ್ಮೆ ಮೇರ್
ಪೆದ್ಯಪ್ಪೆ- ಅಮ್ಮೆರೆಗ್ ಕೊಂಡಾಟದ ಮಗೆ ಮೇರ್
ದಿಂಜಿ ಸಂಸಾರೊದ ನಾವಿಕೆ ಮೇರ್
ಮೇರ್ ಎನ್ನಾರ್ - ಮೇರ್ ಎನ್ನಾರ್
ಎನ ಮನಸ್‌ನ್ ಗೆಲ್ತಿನಾರ್.

ನೀರ್ ಬೊಕ್ಕ ತೂವು
ಮಾತೆನ್ಲಾ ಸುದ್ದ ಮಲ್ಪುಂಡು
ಆಂಡ ....
ಒಂಜೆಕೊಂಜಿ ಆಪುನನೇ ಇಜ್ಜಿ!

ವಿದ್ಯಾ ಯು

ಇಂಚ ದಾಯೆಗ್?

ಶ್ರೀಮತಿ ಶರತ್ ಆಳ್ವ

ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ದುಂಬುಡ್ದಿಂಚ ಪೊಣ್ಣಾಳ್ಮೆದ ರೂಡಿ ಉಂಡು. ಅಳಿಯ ಕಟ್ಟ್‌ದ ಪದ್ಧತಿ ಉಂಡು. ಕುಟುಮೊಡು ಪೊಣ್ಣು ಬಾಲೆ ಪುಟ್ಟೊಡುಂದು ಪರಕೆ ಪಣೊಂಬಿನ ಕ್ರಮೊಲಾ ಉಂಡು. ಪೊಣ್ಣುಲೆಗ್ ಆಸ್ತಿಡ್, ಇಲ್ಲ್‌ಬದ್ಕ್‌ಡ್ ಹಕ್ಕ್‌ಲಾ ಉಂಡು. 'ಕೊಟ್ಟ ಹೆಣ್ಣು ಕುಲಕ್ಕೆ ಹೊರಗೆ' ಪಣ್ಪಿಲೆಕ ತುಳುವೆರೆನ ಕುಟುಮೊಡು ಮದ್ಮೆ ಆದ್ ಪೋಯಿನ ಪೊಣ್ಣು ಮಗಲ್ ಪಿದಾಯಿದಾಲ್ ಆಪುಜೊಲು. ಅಲೆಗ್ ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲದಕ್ಲೆನ ಮೋಕೆಜೋಕೆ ಏಪೊಲಾ ಉಂಡು. ಆಟಿ ತಿಂಗೊಲುಡು ಅಪ್ಪೆನಿಲ್ಲಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕುಲ್ಲುನ ಸಂಪ್ರದಾಯೊಲಾ ಉಂಡು. ತಗೆನಕುಲು ಒಪ್ಪ ಪುಟ್ಟಿನ ಪೊಣ್ಣುಲೆಗ್ ಸುಕದುಕ್ಕೊಡು ತಮೆರಿಲಾದೇ ಉಪ್ಪುವೆರ್.

ಈತಾದ್‌ಲಾ ಪೊಣ್ಣುಲು ಸುಕೊಟು ನೆಮ್ಮದಿಡ್ ಉಲ್ಲೆರ್‌ಂದ್ ಪಣಿಯೆರೆಗಾಪುಜಿ. ಅಯಿಟ್ಲಾ ಕಂಡನಿನ್ ಕಳೆವೊಂಡಿನ ಪೊಂಜೊಲೆನ ಬಗ್ಗೆಡ್ ತುಳುವೆರೆಡ್ಲಾ ಒಂಜಾತ್ ಕಡುಕಟುರ ಸಂಗತಿಲುಲ್ಲ. ಈ ಕಾಲೊಡ್ಲಾ ಅವು ಪಾಲನೆ ಆವೊಂದುಂಡು. ಇಂಚ ದಾಯೆಗ್? ಕಂಡನಿ ತೀರಿನೆತ ದುಕ್ಕೊಗು ಪಿರಿ ಇಜ್ಜಿ. ಆ ಗಟನೆದ ಮಾನಸಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರ್ಣಾಮೊನ್ ಅನ್ವೇಸಿನಕ್ಲೆಗೇ ಅವು ಅರ್ತ ಆಪಿನಿ. ದಾಂಪತ್ಯೊಡು ಇನೆ ತಪ್ಪುನು ಪಂಡ ಬದ್ಕ್‌ಡ್ ಒರ ಸಾದಿ ತತ್ತಿಲೆಕ್ಕೊನೆ! ತೀರ್ದ್ ಪೋಯಿನ ಕಂಡನಿ ಕಾಟೊಡು ಪೊತ್ತುನು ಪಂಡ ಬೊಡೆದಿಗ್ ತಾನೇ ಸೈತಿಲೆಕೊದ ಅನ್ಬವೊ! ಆ ಕಡುದುಕ್ಕೊದ ಪೊರ್ತುಡು ಬೊಡೆದಿಗ್ ಏತೊಂಜಿ ಹಿಂಸೆಲ್! ಕಂಟೆಲ್ದ ಕರಿಯಣಿ, ಮೂಂಕುದ ಬೊಟ್ಟು ದೆಪ್ಪೊಡು! ಕಯಿತ ಕಾಜಿ ಪುಡಪ್ಪೊಡು...

ಬೊಕ್ಕೊದವು ಸೂತಕೊದ ದಿನೊಕುಲು. ಆಲ್ ಮುಲ್ಲೆಡ್ ಕೊಟ್ಯೊಯ್ತ್ ಕುಲ್ಲೊಡು. ಅಂದ್ ಬಂದುಲು ಸಮದನ ಮಲ್ಪುವೆರ್.

ಆಂಡ ಏತ್ ದಿನ? ಸಾವು ಬೊಜ್ಜ ಕರಿನೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಆಲೆನ ತರೆಕ್ ಆಲೆನವೇ ಕೈ ಪಣ್ಪಿಲೆಕ್ಕ ಆಪಿನವು ಸಾಜನೆ! ಉಂದೆತ ಇಡೆಟ್ ಆಲೆನ ಮೋನೆ ಅಪಸಕುನ ಪಣ್ದ್ ಬೊಳ್ಪುಗು ಆಲೆನ ಮೋನೆ ತೂವೆರೆ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಪಣ್ಪಿನಕುಲ್ಲಾ ಉಲ್ಲೆರ್! ಜೋಕುಲು ಅಪ್ಪೆಡ್ದ್ ದೂರ ಇಪ್ಪುಲೆಕ ತೂವೊಂಬಿನಕುಲ್ಲಾ ಉಲ್ಲೆರ್. ಇಂಚ ದಾಯೆಗ್?

ಈತೇ ಅತ್ತ್ ಬೊಜ್ಜೊದ ದಿನ ಇರ್ಲ್ಡ್ ಕಂಡನಿ ತೀರ್ದ್ ಪೋಯಿನ ಪೊಂಜೊವೆಗ್ ಕಂಡನಿಲ್ಲಡ್ ಅಕೇರಿದ ಸೀರೆ ಪಣ್ದ್ ಪೊಸ ಸೀರೆ ತುತ್ತಾವೆರ್. ಅವುಲಾ ಬೇಗೊಡು ಬಣ್ಣ ಮಾಜುನ ಪೊಟ್ಟು ಸೀರೆ! ಬೊಜ್ಜೊದ ದಿನ ರಾತ್ರೆಡ್ ಕಂಡನಿನ ಕುಲೆಕ್ ಬಳಸಿನ ಇರೆತ ಎದುರುಡು ಕುಲ್ಲುದು ಅವ್ವೆನ್ ಪ್ರಸಾದ ಪಣ್ದ್ ಬಂದುಲೆಗ್ ಅಲೆಡನೇ ಪಟ್ಟಾವುನ್ ದಾಯೆಗ್? ಕಂಡನಿಲ್ಲದ ರುಣ ತೀರಿಲೆಕ ಆನಿಯೇ ಅಲೆನ್ ಅಪ್ಪೆನಿಲ್ಲಡೆ ಕಡಪುಡುನು ದಾಯೆಗ್? ಇಂಚ ಮಾತ ಮಲ್ಪುನ ರಿವಾಜಿಲೆಡ್ ಅಲೆನ ಮನಸ್ ನನಲಾತ್ ಮುಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಬದ್ಕ್‌ಡ್ ಅವ್ವೇ ನೆಂಪುಲು ಕಾಟಕೊರಂದೆ ಇಪ್ಪುವನ? ಏತೋ ವಿಧವೆನಕುಲು ಮಾನಸಿಕ ಕುತ್ತ ಪತ್ತಾವೊಂಬಿನೆಟ್ ಈ ರಿವಾಜಿಲೆನ ಪಾಲ್ ಉಪ್ಪುನವು ನಿಜೊನೆ!

ಸಾವು ಏರೆಗ್ಲಾ, ಏಪೊಲಾ ಬರು. ಪುಟ್ಟಿನಕುಲು ಸೈಯ್ಯೊಡೆ. ಕಂಡನಿನ್ ಕಳೆವೊಂದುಲಾ ಎಡ್ಡೆ ಸಂಸ್ಕಾರೊಡು ಬದ್ಕೆರೆ ಬಯಕುನ ಪೊಂಜೊಲು ಉಪ್ಪುವೆರ್. ಅಕ್ಲೆಗ್ ಮನಸ್ ಗಟ್ಟಿ ಮಲ್ಪಾವುಲೆಕೊದ ನಡೆ ನುಡಿತ ಅಗತ್ಯ ಉಂಡು... ಈ ಕಾಲೊಡುಲಾ ಏನಿಕಾಲೊದ ರಿವಾಜಿಲೆನ್, ಅಯಿಟ್ಲಾ ಅಮಾನವೀಯವಾಯಿನೆನ್ ನಡಪಾವೊಂದು ಬರೊಡು ದಾಯೆಗ್? ನಾಲ್ ದಿನೊತ ಬದ್ಕ್‌ನ್ ವಿಧವೆ ಪೊಂಜೊಲುಲಾ ದೈರೊಡು ಬದ್ಕುಲೆಕ ಕುಟುಮೊದಕುಲು, ಅಂಚೆನೇ ನಿರೆಕರೆತ ಸಮಾಜದಕುಲು ಸೊರ್ದಯೊಡು ಸಾಯ ಮಲ್ಪೊಡತ್ತ?

ಮಕ್ಕರ್

ಒಂಜಿ ಪದ ಪನ್ಲಂದ್ ಪಂಡೆ ಎನ್ನ ದೋಸ್ತಿ.
ಎನನ್ ಮಕ್ಕರ್ ಮಲ್ಪೊಡು ಒಂತೆ ಜಾಸ್ತಿ.
ದಾಯೆ ಪಂಡ ಎದುರು ತೋಜುಂಡತ್ತೆ ಎನ್ನ ಕೂಲಿ.
ಇಂಚಾಂಡ ಐಕ್ ಪಾಡೊಡಾವು ಕರ್ಬದ ಬೇಲಿ.

ರವೀಂದ್ರ ಕುಮಾರ್ ಎ. ಕೆದಂಬಾಡಿ

ಕುಡ್ಲಡ್ದ್ ಮಲೇಶಿಯೊಗ್ ಒಂಜಿ ಪ್ರಯಾಣೊ

ಪ್ರೊ.ಡಿ. ವೇದಾವತಿ

12.8.2014ತಾನಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಕುಡ್ಲಡ್ದ್ ಚೆನ್ನೈಗ್ ರೈಲ್‌ಡ್ ಪಿದಡಿಯೊ. ಮನದನಿ ಕಾಂಡೆ 7.30ಗ್ ಎಂಕ್ಲೆನ್ ಎದ್‌ಕೊನ್ಯೆರೆ ಸುನಿತಾ ಪನ್ಪಿ ದೋಸ್ತಿ ಬತ್ತೆರ್. ಆರೆನ ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋಯಿನ ಎಂಕುಲೆಗ್ ಬಾರೀ ಆತಿಥ್ಯ ಆಂಡ್. ಬಯ್ಯಗ್ 4.30ಗಂಟೆಗ್ ಎಂಕುಲು 17 ಪೊನ್ನೊಳೆನ ತಂಡ ಇಂಡಿಯನ್ ಏರ್‌ಲೈನ್ಸ್‌ಡ್ ಕೌಲಾಲಂಪುರೊಗು ಪಿದಡಿಯೊ. ಚೆನ್ನೈ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣ ಬಾರೀ ಮಲ್ಲ ಆತ್‌ಂಡ್. ಬಾರೀ ತಪಾಸಣೆ ಆಯಿನೇ ವಿಮಾನೊಡು ಕುಲ್ಯೊ. ಮಿತ್ತ್ ಮಿತ್ತ್ ರಾಯಿ ಲೆಕ್ಕನೇ ಬೊಲ್ಲುಗಲ್ ತಿರ್ತ್ ಪರ್ತಿದಂಚ ತೋಜ್‌ಂಡ್. 13–8–2014ತಾನಿ ರಾತ್ರೆ 8.00ಗಂಟೆಗ್ ಕೌಲಾಲಂಪುರ ವಿಮಾನದಡ್ಡೆಡ್ ಜತ್ತೊ. ಬಾರೀ ಮಲ್ಲ ನಿಲ್ದಾಣ. ಅವುಲು ಎಂಕ್ಲೆನ್ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕೆರಾದ್ ಬಾಲಕೃಷ್ಣೆರ್ ಕಾತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಉಂಬೆರೆನ ಮೂಜಿ ನಾಲ್ ತಲೆಮಾರ್‌ದ ಹಿರಿಯೆರ್ ಮಲೇಶಿಯಾಡ್ ನೆಲೆಯಾಯಿನಾಕುಲು. ಮಲೇಶಿಯಾದ ಅಡ್ಯಾರ್ ಪನ್ಪಿನಲ್ಪದ ಸಿಟಿಟ್ ಸೀ ಕೇರ್ ಪನ್ಪಿ ಮಲ್ಲ ಹೊಟೇಲ್‌ಡ್ ಎಂಕುಲೆಗ್ ಮಾತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಂಡ್.

14.8.2014 ಕಾಂಡೆ ಹವಾನಿಯಂತ್ರಿತ ವಿಶೇಷ ಬಸ್‌ಡ್ ಮಲೇಕಾ ಪನ್ಪಿ ಪೇಂಟೆಗ್ ಪೋಯೊ. ಬಾರೀ ಪೊಲ್ಲುದ ಊರು. ನಮ್ಮ ತಾರೆದ ತೋಟದಂಚಿತ್ತಿ ಪಾಮ್ ಮರೊಕ್ಲೆನ ತೋಟೊಲು ಮೈಲ್‌ಗಟ್ಟಲೆ ಬುಳೆದುಂಡು. ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಕಟ್ಟೋಣೊಲು, ಸಂತ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸೆರ್ನ ಚರ್ಚ್, ಪಳ್ಳಿ, ಚೈನಾದ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲು, ಬೌದ್ಧ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲು, ಗಣಪತಿನ ಗುಡಿಕುಲೆನ್ ತೂದು ರಾತ್ರೆ 7.30ಕ್ಕ್ ಹೊಟೇಲ್‌ಗ್ ಬತ್ತೊ.

15.8.2014ತಾನಿ ಮಲೇಶಿಯಾ ಸುತ್ಯೊ. 458 ಕಿ.ಮೀ. ಎತ್ತರದ ರಡ್ಡ್ ಅಮರ್ ಟವರ್‌ಲೆನ್ ತೂದು, 1025ಮೀ ಎತ್ತರದ ಕೆ.ಎಲ್. ಪನ್ಪಿತ್ತಿ ಬಾರೀ ಮಲ್ಲ ಟವರ್‌ದಾಡೆ ಪೋಯೊ. ನೆತ್ತ ಎತ್ತರೊಗು ಮುಟ್ಯೆರೆ 2078 ತಡ್ಯೊಲು (ಸ್ಟೆಪ್ಸ್). ಅವೆನ್ ಬಜೀ 58 ಸೆಕುಂಡುಡು ಲಿಫ್ಟ್ ಎತ್ತಾವ್‌ಂಡ್. ಅಯ್ತ ಕೊಡಿಟ್ಟ್ ಆಜಿ ಲೆವೆಲ್‌ಲು ಉಲ್ಲೊ. ಸುರೂತ ಲೆವೆಲ್‌ಡ್ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಸುತ್ತ ತೂನಗ ಮಲೇಶಿಯಾ ನಗರ ಇಡೀ ತೋಜುಂಡು. ಅಯ್ಟ್ ಪಾಕ ಅಂಗಡಿಲು ಸರಕ್‌ಲು ಮಾರಾಟೊಗು ಉಂಡು. ಗುಂಬಜದಂಚ ಭಾರೀ ಕಂಬೊಲು ದೆರ್ತ್

ಪತ್ತಿನ ಆ ಲೆವೆಲ್‌ಡ್ದ್ ಅದ್ಭುತವಾಯಿನ ಒಂಜಿ ನೋಟ ತೂವೊಲಿ. ಆ ಊರುಡು ಒಂಜಿ ಕೆಲಸ ವಹಿಸ್‌ದ್ ಕೊರ್ಂಡ್ಲ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್‌ದಾಯೆ ನಾಲ್ ವರ್ಸೊಡು ಮುಗಿಪೊಡುಗೆ. ಇಜ್ಜಿಂಡ ಆಯಗ್ ಬಾರೀ ಜುಲ್ಮಾನೆ. ಅಂಚಾಯಿನೆಟ್ ಆ ಟವರ್ ಕಟ್ಟೆರೆ 14 ಉಪ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್‌ದಾಕ್ಲೆನ್ ನಿಗಂಟ್ ಮಲ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಆನಂದಕೃಷ್ಣ ಪನ್ಪಿ ತಮಿಳ್ ಚೆಟ್ಟಿ ಅಯ್ನ್ ನಿರ್ಮಿಸಾದೆರ್. ಆ ಬುದ್ಧಿವಂತಗ್ ಚೈನಾದಾಕುಲು ಬಾರೀ ಕಿರಿಕಿರಿ ಮಲ್ತಿನೆಟ್ ಬೇಜಾರ್‌ಡ್ ಆ ಜನ ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾಗ್ ಪೋದು ನೆಲೆ ಆಯೆಗೆ–ಇಂಚ ಬಾಲಕೃಷ್ಣೆರ್ ಪನ್ನಗ ನಮ್ಮ ಭಾರತೀಯೆರೆನ ಯೋಗ್ಯತೆನೇಂದ್ ಬೇಜಾರ್‌ಲಾ ಆಂಡ್. ಆ ಟವರ್‌ದ ಮುದೆಲ್‌ಡ್ ಒಂಜಿ ಮರೊನು ಬಾರೀ ಖರ್ಚ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಏತೋ ಶತಮಾನೊಲೆಡ್ದ್ ಇನಿಮುಟ್ಟ ಒರಿಪಾದೆರ್.

15.8.2014ಕ್ ಬಯ್ಯಗ್ 4.30 ಗಂಟೆಗ್ ಲಂಕಾವಿ ಪನ್ಪಿತ್ತಿ ದ್ವೀಪ ಸಮೂಹೊಗು ಒಂಜಿ ಗಂಟೆ ವಿಮಾನ ಪ್ರಯಾಣ ಮಲ್ತೊ. ಉಂದು ಕಡಲ ನಡುತ ದ್ವೀಪ ಸಮೂಹ. ಎಸಾನಿಯಾ ರಿಸಾರ್ಟ್‌ಡ್ ತಂಗ್‌ದಾನಗ ಪಾಕ ಕೋಣೆಲೆನ ಆ ಹೋಟೆಲ್ ಸುತ್ತೆರೆನೇ ಪಾಕ ಪೊರ್ತಾಂಡ್. ರಾತ್ರೆ 10 ಗಂಟೆ ಮುಟ್ಟ ಪೇಂಟೆ ಸುತ್ತ್‌ದ್ ಏತೋ ಸಾಮಾನುಲೆನ್ ಖರೀದಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಹೊಟೇಲ್‌ಗ್ ಬತ್ತೊ. ಅಲ್ತ ಒಂಜಿ ರಿಂಗೇಟ್ಸ್‌ಗ್ ನಮ್ಮ 20. ರೂ. ಬೆಲೆ ಆಯಿನೆಟ್ ವಸ್ತುಲು ಬಾರೀ ಪಿರಿಯ.

ಮನದನಿ ಲಂಕಾವಿದ ಬೀಚ್‌ಗ್ ಪೋಯೊ. Wonder land, under water, pregnant maiden island, butterfly park, bird park ತೂದು ಬಾವಲಿಲೆನ ಒಂಜಿ ಗುಹೆತುಲಯಿ ಪೊಗ್ಯೊ. ಸಾವಿರಗಟ್ಟಲೆ ಬಾವಲಿಲು ನೇಲೊಂದುತ್ತೊ. ಅವುಲು ಒಂಜಿ ಜಾತಿದ ಮರ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಯ್ತ ಇರೆ ತಿಂದ್‌ಂಡ ಬೇದಿ ಆದ್ ಸಯ್ತೇ ಪೋವೆರ್‌ಗೆ. ಅಯ್ನ್ ಶತ್ರುಲೆಗ್ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಆರ್ಕಿಡ್ ಪಾರ್ಕ್‌ಡ್ ಪಾಕ ದೈಕುಲೆನ್ ತೂಯೊ. ಅಲ್ತ್ ಬೊಕ್ಕ wetrice ಪುದರ್ ದ್ವೀಪೊನು ತೂಯೊ. ಅಲ್ತ ಒಂಜಿ ಕೆದುಟ್ಟು ಕೆಲವೆರ್ ನೀಂದ್ಯೆರ್. ಗೊಬ್ಬೆರ್. ಮೋಟರ್ ಬೋಟ್‌ಡ್ ಅಂಡಮಾನ್ ಸಮುದ್ರೊಡು ಥಾಯ್ಲೆಂಡ್‌ದ ಗಡಿ ಮುಟ್ಟ ಪೋನಗ ಒಂಜಿ ಕಡೆಟ್ ಕಡಲ್‌ದ ನೀರ್‌ದ ಮಿತ್ತ್ ಲೆಕ್ಕ ಇಜ್ಯಾಂದಿನಾತ್ ಕಾವೆರಂಗ್‌ದ ಗಿಡಿಕುಲು ಸುತ್ತೋಂದು ನೀರ್‌ಗ್ ಲಾಗ್ಯೊಂದು ಇತ್ತಿನ ನೋಟೊ ಬಾರೀ ಪೊರ್ಲು. ಕೆಂಪು ಗಿಡಿಕುಲೆಡ್ದಾದ್ ಆ ದ್ವೀಪೊಗು ಲಂಕಾವಿ ಪುದರ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ.

ಮನದನಿ ಅಲ್ತ ಬಾರೀ ಪುದರ್‌ದ ಕಪ್ಪು ಪೊಯ್ಯೆದ ಬೀಚ್‌ಗ್ ಪೋಯೊ (Black sand beach) ಮಲ್ಲ ಓಡ (ಕ್ರೂಝ್) ಎಂಕ್ಲೆನ್ ಸುತ್ತಾವೊಂದು ಪೋದು ಆ ಓಡೊಡೇ ಒಣಸ್ ಆಂಡ್. ಅಯ್ಟೇ ನಮೂನೆ ನಮೂನೆದ ಮೀನ್ ಸಾಂಕ್‌ದ್ ಕಜಿಪು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಆ ಕ್ರೂಝ್‌ದ ಒಂಜಿ ಪುಡೆಟ್ ಮಲ್ಲ ಬಲೆ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ನೀಂದುನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಎಂಕ್ಲೆನ ಕೆಲವೆರ್ ಅಯ್ಟ್ ನೀಂದ್ಯೆರ್, ಗೊಬ್ಬೆರ್. ರಾತ್ರೆಡ್ ವಾಪಾಸ್ ಏಶಿಯಾನಾ ಹೊಟೇಲ್‌ಗ್ ಬತ್ತೊ. ಲಂಕಾವಿಡ್ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಏಶಾನ್ ಪುದರ್‌ದ ಒರಿ ಬಾರೀ ಎಡ್ಡೆ ನರಮಾನಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಆದ್‌ತ್ತೆರ್. ಉಂದು ಎಲ್ಯ ಊರಾಂಡಲಾ ಮಸ್ತ್ ಪೊರ್ಲು.

17.8.2014 ತಾನಿ ಮಲೇಶಿಯಾಗ್ ವಾಪಾಸ್ ಬತ್ತೊ. ಅಲ್ಪದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮುರುಗನ್ ದೇವಸ್ಥಾನೊಗು ಪೋಯೊ. ಪ್ರಪಂಚದ ಅತ್ಯಂತ ಎತ್ತರದ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯನ ಮೂರ್ತಿ ಉಂಡು.

ಮೂಜಿ ವರ್ಸಗೊರ ಅಯ್ಕ್ ಬಂಗಾರ್ ವರ್ಣದ ಲೇಪೊನು ಜಪಾನೀಯೆರ್ ಕೊರ್ಪೆರ್‌ಗೆ. ಬೆಟ್ಟದ ಮಿತ್ತ್ ಸುಮಾರ್ ಇರ್ನೂತೈವೊ ಮುಟ್ಟುಲೆನ್ ಮಿತರ್‌ದ್ ಪೋಂಡ ನಮ್ಮ ಏತೋ ದೇವ ದೇವತೆಲೆನ ಗುಡಿಕುಲುಲ್ಲೊ. ಮಾತೆಟ್‌ಲಾ ತಮಿಳ್ ಅರ್ಚಕೆರ್ ಪೂಜೆ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಆ ತಮಿಳ್ ಬೀದಿಲೆನ್ ತೂದು ಊರು ಸುತ್ತ್‌ನಗ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮ್ಮೇಳನ ಆಪಿನ ಜಾಗ್, ರಾಯಭಾರಿಲೆನ ವಸತಿಗೃಹೊಕುಲು, ವೀರಯೋಧೆರೆನ ಸ್ಮಾರಕೊಲೆನ್ ಅಚ್ಚ್‌ಕಟ್ಟ್‌ಡ್ ಮಲ್ತಿನೆನ್ ತೂನಗ ಕಣ್ಣ್ ದಿಂಜ್‌ಂಡ್. ಅಲ್ತ ಅರಸನ ಅರಮನೆತ ಉಲಾಯಿ ಪೋಯೆರಾಯಿಜಿಂಡಲಾ ಪಿದಾಯಿಡ್ದ್ ತೂದು ವಾಪಾಸ್ ಬನ್ನಗ ಗಣಪತಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಕಯ್ತುಲಿತ್ತಿ ಗಣೇಶ ಭವನೊಡು ಭಾರತೀಯ ಒಣಸ್ ಮಲ್ತೊ. ಮುಸ್ಲಿಂ ಊರಾಂಡಲಾ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲು ನಮ್ಮ ಜನೊಕುಲು ಮಾತ ತೂನಗ ಬಾರೀ ಕುಸಿ ಆಪುಂಡು.

ಅಯ್ತ ಮನದನಿ ಚೈನಾ ಮಾರ್ಕೆಟ್, ಟೈಮ್ ಸ್ಕ್ವಾಯರ್ ತೂದು ಪಾಕ ವಸ್ತುಲೆನ ಕರೀದಿ ಮಲ್ತೊಂದು ಮೊಯ್ದಿನ್ ಮಾಲ್ ಪನ್ಪಿ ಶಾಪಿಂಗ್ ಸೆಂಟರ್‌ಗ್ ಪೋಯ. ಸುಮಾರ್ ಮಾಳಿಗೆಲೆಡ್ ದೇಶ–ವಿದೇಶದ ಅಲಂಕಾರಿಕ ವಸ್ತುಲು, ಕುಂಟಂಗಿ ಮಾತ ದೆತೋನ್ನಗ ಕೈ ಪರ್ಸ್ ಕಾಲಿ ಕಾಲಿ ಆದ್ ವಾಪಾಸಾವೊಡಾಂಡ್.

ಅಲ್ತ್‌ಡ್ದ್ ಕೇಬ್‌ಲ್ ಕಾರ್‌ಡ್ ರಡ್ಡ್ ಬೆಟ್ಟೊಲೆನ್ ಏರ್‌ದ್ ಇಡೀ ಮಲೇಶಿಯಾ ತೂಯೊ. ಮಲೇಶಿಯಾದ ಅಂಗಡಿ, ಹೊಟೇಲ್‌ಲೆಡ್ ಪೊಣ್ಜೊವುಲೇ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪುನಿ. ಏಡ್ಡೆ ರೀತಿದ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪುನಾಕುಲು. ಆ ಊರುಡು ಇಲ್ಲ್, ಕಾರ್ ಇಜ್ಯಾಂದಿನಾಕುಲು ಬಾರೀ ಕಮ್ಮಿಗೆ. ಒಂಜೇ ಒಂಜಿ ಕಜವು, ದೂಳು ಇಜ್ಯಾಂದಿನ ಸೊಚ್ಚ ಊರು. ನಮ್ಮ ದೇಶೊಡು ಅಂಚಿತ್ತಿ ಒಂಜಿ ಊರುಲಾ ಉಪ್ಪಂದ್. ಅಕುಲು ನಮಡ್‌ದ್ ಸಾವಿರ ವರ್ಸ ದುಂಬು ಸಾಗ್‌ದೆರಾಂದ್ ಎನ್ನೆ.

19.8.2014ರಾತ್ರೆ 7.30ಕ್ ಕೌಲಾಲಂಪುರೊಡ್ದು ಚೆನ್ನೈಗ್ ವಾಪಾಸ್ ಯಾತ್ರೆ. ಕುಡ ಬಯ್ಯಗ್ ಆ ಊರು ಬುಡುದು ಕುಡ್ಲಗ್ ದುನ್ನೊದ ಮನಸ್‌ಡ್ ರೈಲ್‌ಡ್ ಬತ್ತೊ. ರೈಲ್ ಜಪ್ಪುನಗ ಅವೇ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್, ಕಜವು ದರ್ಶನ. ಆಂಡಲಾ ನಮ್ಮ ಊರು, ನಮ್ಮ ಗಾಳಿ, ನಮ್ಮ ಜನ ಪನ್ಪಿ ಸಂತೋಸ್ ಆವೊಡೇ ಅತ್ತೆ!

- ಮದಿಪುನು ಓದುಲೆ–ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬರೆಲೆ. ಓದುಗೆರೆನ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊನು ಎದ್ರೊನುವ.
- ಬೇತೆ ಪತ್ರಿಕೆಲೆಗ್ ಕಡಪುಡಿನ ಬರವುಲೆಗ್ ಅವಕಾಸೊ ಇಜ್ಜಿ.
- ಪೊಸಬೆರೆ ಬರವುಲೆಗ್ ಅವಕಾಸೊ ಉಂಡು.
- ಮದಿಪುಗು ಬರೆಪುನಕ್ಲ್ ಮದಿಪುದ ಸದಸ್ಯೆರಾವೊಡುಂದು ಭಿನ್ನಯೊ. ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನಕ್ಲೆ ಬರವುಗು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ.

ಬೀರೆರ್ನ ಆರಾಧನೆದ ತುಳುನಾಡ ಪಾಡ್ದ(ರ್ತ)ನೊಲು

ಮಹೇಂದ್ರನಾಥ್, ಸಾಲೆತ್ತೂರು

ಅರಿಬಾರ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಬಿಲೆಕೊರ್ಪಿನ ತುಳುನಾಡ ಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ ದ್ರಾವಿಡ ಆದಿವಾಸಿಲ್ನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಲೆಡ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆಯಿನವು ಜಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಯಕ್ಷಾರಾಧನೆದ ನಿಲೆಟ್ ಜಲಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮಾನಾದಿಗೆ ಪಡೆದುಂಡು. ಅಂಚನೆ ಬುಳೆಭಾಗ್ಯೊದ ಫಲವಂತಿಕೆದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಾಗ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ತುಳುವ ಬಂಟೆರೇ ನಾಗ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಒತ್ತೊರ್ಂದು ಬೈದೆರ್. ನಾಗಾರಾಧನೆ, ಯಕ್ಷಾರಾಧನೆ, ಭೂತಾರಾಧನೆ ಒಂಜಿ ಮಾಡಡಿಟ್ ಆಲಡೆಡ್ ಮಾನಾದಿಗೆ ದೆತೊಂದುಂಡು. ತುಳುವೆರೆಗ್ ಮಾತೆರ್ದ್ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನಂಬೊಳಿಗೆದ ಆರಾಧನೆನೇ ಭೂತಾರಾಧನೆ. ಉಂದು ಕರಿಪೋಯಿನ ವೀರೆರ್ನ ಆರಾಧನೆಯಾದುಂಡು. ಈ ಬೀರೆರೆನ್ ಇನಿಕ್‌ಲಾ ಒತ್ತೊರ್ಂದುನವು ಪಾಡ್ದನೊಲು. ಪಾರ್ದನೊಲೆನ್ ತುಳು ಜನಪದ ಲೋಕದ 'ಮಂತ್ರ'ಂದೇ ಪನೊಲಿ. ಪದಿನಾಜಿ ಸಂಧಿಲುಪ್ಪುನ ಪಾರ್ದನದ ಗಂಧಸತ್ವೊನು ತೂಯಿನ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್‌ನಕುಲು ಪಾಡ್ದನೊಲೆನ್ 'ಮೌಖಿಕ ಕಾವ್ಯ' 'ಜನಪದಕಾವ್ಯ'ಂದೇ ಪುಗರ್ದೆರ್. ಪದಿನಾಜಿ ಸಂಧಿದ ಮಾಮಲ್ಲ ಪಾರ್ದನ ಪಂಜುರ್ಲಿನ ಪಾರ್ದನ.

ತುಳುವೆರ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಅಂಕೆ ಸಂಕೆಲೆಗ್‌ಮಾನಾದಿಗೆದ ಮಣೆದೀಲೆಕನೆ ಪದಿನಾಜಿ ಸಂಖ್ಯೆಗ್ ಬಾರೀ ಇಸಯೊಲೆನ್ ಸೇರ್ಸವೊಂದೆರ್. ಪುಟ್ಟುಡ್ದು ಸಾವು ಮುಟ್ಟದ ನಡುಟು ಬರ್ಪುನ 16 ಸಂಸ್ಕಾರ, ನಾಲ್ ಕಂಬದಿಲ್ಲದ 16 ಪಕ್ಕಾಸ್, ಅಮೆಸೂತಕ 16, ಪೊಣ್ಣುನ ಆಣನ ಎರ್ತೆದ ಪ್ರಾಯೊ 16, ಜಾತಿದ ಬರಿ 16, ತೀರ್ನ ಹಿರಿಯಾಕ್ಲೆನೊಟ್ಟುಗೆ ಇತ್ತೇ ತೀರ್ನಕ್ಲೆನಾ ಸೇರ್ಸವುನ ಇರೆ 16, ಗುತ್ತು 16, ಮಾಗಣೆ 16, ಬೂಡು 16, ಲೆಕ್ಕೆಸಿರಿನ ವಸಾಯೊ 16. ಇಂಚಿಪ್ಪಿ 16 ಒಂಜಿ ನಂಬೊಳಿಗೆ ತುಳುವೆರೆನ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಭಾಗ ಆದುಂಡು.

ಪಾರ್ದನೊಲೆನ್ ಕಟ್ಟ್‌ನಕ್ಲು ಮಲ್ಲ ತೆರಿನ ಇದ್ಯಾವಂತೆರತ್ತ್. ಆದಿವಾಸಿ ಜನಾಂಗೊಲೆಡ್ದ್, ಬೋಂಟೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ ಉದಿತ್‌ನ ದೈವಾರಾಧನೆ ಬೆನ್ನಿದ ಸಂಸ್ಕೃತಿದೊಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಗೆಯಾದ್ ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ಬಾಮಿತೊಂದ್‌ಂಡ್. ಉಚ್ಚು, ಪಂಜಿ, ಪಿಲಿ, ಕಾಡ್‌ಕೋಣೆಲೆಡ್ದ್ ಆಪಿನ ತೊಂದರೆ ತಪ್ಪಾಯೆರೆ ಜಾಲ್‌ಡ್ ಆ ಪ್ರಾಣಿಲ್ನ ಒರು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ದೀವೊಂತೆರ್. ಆ ಪ್ರಾಣಿಲ್ದ ಮೇಲ್ಡ್ ದಾದನೋ ಭೂತದ ಶಕ್ತಿ ಉಂಡುಂದು ಅವೆನ್ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ತೆರ್, ಕುಲಲಾಂಛನ ಮಲ್ದೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಪ್ರಾಣಿದೈವೊಲು ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಉದಿತ್‌ದ್ ಬತ್ತ. ಉದಾರ್ಮೆ ಭೂತನಾಗ, ಪಿಲಿಭೂತ, ಮೈಸಂದಾಯೆ, ಪಂಜುರ್ಲಿ ದೈವೊಲು. ಪಂಜುರ್ಲಿ ದೈವ ಪಾಡ್ದನೊಲೆಡ್ ಪಂಜಿಲು ಬುಳೆಭಾಗ್ಯೊನು ಹಾಳ್ ಮಲ್ತ್‌ನ ಇಚಾರೊ ನೆಗತ್ ತೋಜುಂಡು. ಅಂಚನೇ ಪಿಲ್ಚಂಡಿ ಬೊಕ್ಕ ಗುಳಿಗ ದೈವೊಲು ಬುಳೆಸೆಲೆನ್ ರಕ್ಷಣೆ ಮಲ್ಪುನ ದೈವೊಲುಂದು ಪಾರ್ದನೊಲೆಡ್ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಮಸ್ತ್ ಸಂಧಿಲೆದ ಪಂಜುರ್ಲಿ ಪಾರ್ದನ ಮಲ್ಲ ಪಾಡ್ದನ ಆಂಡ ಗುಳಿಗನವು ಎಲ್ಯ ಪಾಡ್ದನ. ಪ್ರಾಣಿರೂಪ ದೈವೊಲು, ನರಮಾನಿ ಬೀರತನದ ದೈವೊಲು, ದೇವೆರೆ ಅಂಶದ ದೈವೊಲು ಇಂಚ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ರೀತಿದ ದೈವೊಲು, ನಾಗೆರ್ ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ಒರ್ತು ಕರ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ಈ ತುಳನಾಡ್‌ಡ್ ಏಪ ಬೆನ್ನಿ ಸಾಗೊಳಿದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಉದಿಪನೊ ಆಂಡೋ ಅಪಗನೆ ಅವೆತ ರಕ್ಷಣೆಗಾದ್ ನಾಗಸಂಸ್ಕೃತಿ, ದೈವೀ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಉಂಡಾಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ದೈವಾರಾಧನೆಡ್ ಇನಿಕ್ಲಾ ಅರಿ, ತಾರಾಯಿ, ಬೊಂಡ, ಪಿಂಗಾರ, ಪಾಳೆ, ತಾರೆದ ತಿರಿ, ಬಚ್ಚಿರೆ, ಬಜ್ಜೆಯಿ, ಕಲಿತ ಕುಜಿಲ್ ಒರಿದ್ ಬೈದ್‌ಂಡ್. ತುಳುನಾಡ ಪಾರ್ದನೊಲು ಕನ್ನಡನಾಡ್‌ಡಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಕನ್ನಡ ಜನಪದ ಕಾವ್ಯೊಲ್ದು ಬೇತೆ ರೀತಿಯಾದೇ ಉಂಡು. ಈ ಪಾರ್ದನೊಲೆಡ್ ಎರ್ತೆ, ಜಪ್ಪೆಲ್ ತೂಯೆರೆ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಪಾರ್ದನೊಲೆಗ್ ಜೀವಶಕ್ತಿ ಕೊರ್ಪುನವು ಕಂತೆ/ತೆಂಬರೆ. ಪರವೆ, ಪಂಬದೆ, ಪಾಣಾರೆ, ಮಲವೆ, ನಲಿಕೆ, ಅಜಿಲೆ, ಕೋಪಾಳೆ ಮೊಕುಲು ಪೂರಾ ಪಾಣಾರೆರ್ದ್ ದುಂಬತ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಪಂಬದೆರ್ ಪರ್ವ ಕಾಲೊಡು ಬತ್ತ್‌ನೆರ್ದಾವರ ಅಕ್ಲೆಗ್ ರಾಜಂದೈವದ ಚಾಕಿರಿ ತಿಕ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ಈ ಮಾತೆರೆರ್ದ್‌ಲಾ ಪಾರ್ದನದ ಸಾಲ್‌ಡ್ ಮಿತ್ತ್‌ಡುಂತುನಕುಲು ಪಾಣಾರೆರ್ ಪಂಡ ನಲಿಕೆ ಜನಾಂಗದಕುಲು. ರಾಜಾಶ್ರಯೊಡಿತ್ತ್‌ದ್ ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ರಾಜಾಶ್ರಯ ಇಜ್ಜಂದಾದ್ ಪೋನಗ ದೈವಾರಾಧನೆದ ಚಾಕಿರಿ ವರ್ಗೊಡು ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಯೆರೆ ಸುರು ಆಯಿನ ಮೊಕುಲು ಪೊರ್ಲುಡೆ ಪಾರ್ದನ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ದೈವೊನು ಮೆಚ್ಚಿಸಯ್ನಕುಲು. ಅಂಚನೇ ಮುಕುಲ್ಲಾ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ, ಪಂಜುರ್ಲಿ, ಕೊರತಿ ದೈವೊನು ತನ್ನ ಇಲ್ಲಲ್ ನಂಬುನಕುಲು. ಮೊಕ್ಲೆನ ಪೊಂಜನಕುಲ್ಲಾ ಪಾರ್ದನ ಪನ್ಪುನೆಟ್

ಎಡ್ಡೆ ಪುಗಾರ್ತೆ ಪಡೆಯಿನಕುಲು. ಆರಾಧನಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುನ ದೈವಾರಾಧನೆಗ್ ಇತ್ತಿತ್ತೆ ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ 'ಅಷ್ಟಮಂಗಲ ಪ್ರಶ್ನೆ'ದ ತಾದಿಡ್ದ್ ಒಂತೆ ಅಡ್ಡಿ ಆಯಿಲೆಕ ತೋಜುಂಡು. ಅವೆರ್ದಾತ್ರ ನಮಕ್ ದ್ರಾವಿಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ ಬುಳೆದ್ ಬತ್ತ್‌ನ ನಮ್ಮ ದೈವಾರಾಧನೆದ ಮಿತ್ತ ನಂಬಿಕೆ ಒಂತೆ ಕಡಿಮೆ ಆಯಿಲೆಕ ತೋಜುಂಡು. ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ಪಂಡ ವಿಜಯ ನಗರದರಸುಲ್ನ ಕಾಲೊಡು ನ್ಯಾಯ ಬಾಗೊನು ಬಾಮಿತೊಂತುನ ದೈವಾರಾಧನೆ ಕಾಲ ದುಂಬತ್ತ್‌ಲೆಕನೆ ಮದೆಕುಂತ್ಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತ್‌ಲೆಕ ತೋಜೊಂದುಂಡು. ಮೇರೆರೆ ಕಾಡ್ಯನಾಟ ಇನಿ ನಾಗಾರಾಧನೆಡ್ ನೂಲು ಪಾಡುನಕುಲೆಡ್ದ್ 'ನಾಗಮಂಡಲ' ಆದ್ ಪುಗಾರ್ತೆ ಪಡೆವೊಂದುಂಡು.

ಪಾರ್ದನದ ಬಗ್ಗೆ ಪನ್ನಗ ಮಿತ್ತ ಅಂಶೊಲ್ಲಾ ನಮಕ್ ಸಾಯೊಗು ಬರ್ಪುಂಡು. ಈ ಭೂಮಿಡ್ ನಮಲೆಕನೆ ಅಪ್ಪೆ ಬಂಜಿಡ್ ಪುಟ್ಟುದು, ನಮ್ಮಲೆಕನೆ ಬದ್‌ಕ್‌ದ್ ತನ್ನ ಜೀವನೊಡು ದಾದಾಂಡಲ ಸಾಧನೆ ಮಲ್ಪೊಡುಂದು ಜನಸಾಮಾನ್ಯೆರೆಗ್ ಮಲ್ಲಕ್ಲೆರ್ದ್ ಆವೊಂತ್‌ನ ಅನ್ಯಾಯೊನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಗೆಲ್ತ್‌ದೋ ಅತ್ತ್ ಸೋತ್‌ದೋ ಕಾಯ ಬುಡ್ದು ಮಾಯಸೇರ್ನ, ಸಮಾಜೊಗು ಬೋಡಾದ್ ಬದ್‌ಕ್‌ನ ವೀರೆರೆನ್ ನೆನವರಿಕೆ ಮಲ್ತೊನೆರೆ ಬೋಡಾದ್ ಈ 'ಭೂತ'ದ ಕಲ್ಪನೆ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಈ ಭೂತೊಲೆನ್ ಮೇಲ್‌ಗ್ ಆವೇಶ ಕನತೊಂದು ವರ್ತಮಾನೊಡು ಅಕ್‌ಲೆ ಕೀರ್ತಿಮೆರೆಪಾಯಿನಕುಲು ದೈವದ ಚಾಕಿರಿ ಮಲ್ಪುನ ವರ್ಗಂದ್ ಪನೊಲಿ. ಈ ಜೋಗೊಗು ಪಾರ್ದನದ, ತೆಂಬರೆದ ಶಕ್ತಿ, ಸತ್ವೊಲು ಸೇರ್ನಗನೇ ಅವ್ನ ಪೊರ್ಲುಡೇ ನೇಮ, ಕೋಲ ನಡಪೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಪುಂಡು. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಭೂಮಾಲಿಕೆರ್ನ, ಮಿತ್ತ ವರ್ಗದ ನಡುಟಿತ್ತ್‌ದ್‌ಲ ಅಕ್‌ಲೆನೊಟ್ಟಿಗೆನೇ ಇತ್ತೊಂದು ಪಾರ್ದನೊಲೆನ್ ಬಾಯಿಡ್ದ್ ಬಾಯಿಗ್ ಒರ್ತು ಕೊರ್ದು ಇನಿಮುಟ್ಟಲಾ ಅವೆನ್ ಕಾತೊಂದು ಬೈದ್‌ನಕುಲೆಗ್ ಏತ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾಂಡಲಾ ಕಮ್ಮಿಯೆ.

ಪಾರ್ದನೊಲೆಡ್ ಪಂಚಭೂತೊಲ್ದ (ಅಗ್ನಿ, ವಾಯು, ಪೃಥ್ವಿ, ಆಕಾಶ, ಜಲ) ಅಂಚನೆ ಭೂಮಿ ಉಂಡಾಯಿನ ಬಗೆಟ್ಲಾ ವಿವರಣೆ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಆಂಡ ಮೂಲು ದಾದ ಸೃಷ್ಟಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲ ಈಸರ ದೇವೆರೆ ಮಾನಾದಿಗೆ ಪಡೆದುಪ್ಪೆರ್. ಸೃಷ್ಟಿ ಇಚಾರೊಡು ದ್ರಾವಿಡೆರ್ನ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಮೂಲು ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಉದಾರ್ಮೆಗ್

"ಬಾನೊಗು ಮುತ್ತೆರೆ ಭೂಮಿ ತಿರ್‌ಗ್‌ಂಡ್.
ಬೂಮಿಗ್ ಮುತ್ತೆರೆ ಬಾನೊ ತಿರ್‌ಗ್‌ಂಡ್."

ಸೃಷ್ಟಿದ ಬಗ್ಗೆ ಪನ್ನಗ –

ಕುಂಕುಮ ಪನ್ಪಿ ಗಾಲಿ ಬೀಜ್‌ಂಡ್
ಕೇಂಜವೆ ಪನ್ಪಿ ಸೆಡ್‌ಲ್ ಮುಟ್ಟ್‌ಂಡ್
ಪಚ್ಚೊ ಪನಿಧಾರೆ ಪನ್ಪಿ ಬರ್ಸೊಬತ್ತ್‌ಂಡ್
ಬಾನೊದಪಚ್ಚೆ ಪನಿನೀರ್ ಭೂಮಿಗ್ ಬೂರ್‌ಂಡ್
ಕೊಡಿತ್ತ್‌ದ್‌ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ಕದಿಕ್ಕೆಪುಲ್ಲು
ಕಡಿರೊ ದಯಿ –ಕರಂಡೆ

ಕರಿಯನೆಕ್ಕಿ ಬೊಳಿಯ ತುಂಬೆ (ಕೃಪೆ:ತುಳುನಡೆ ನುಡಿ ಕೃತಿ, ಪುಟ 13, ಸಾಹಿತಿ ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚಿತ್ತಾಯ)

ಮೂಲು ಸೃಷ್ಟಿದ ಬಗ್ಗೆ ದ್ರಾವಿಡೆರೆಗಿತ್ತಿ ವಿಜ್ಞಾನದ ದೃಷ್ಟಿನ್ ತೆರಿಯೊನೊಲಿ. ಅಗೆಲ್ ತಂಬಿಲೊಡಿತ್ತಿ ಆರಾಧನಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಪಾಡ್ದನೊಲ್ದ ಸೇರಿಗೆದೊಟ್ಟುಗು ಪೊರ್ಲ ಪೊಲಿಕೆಡ್ ಮೊಡೆದ್ ದೈವೊ ಸಕ್ತಿಲೆಗ್ ಒಂಜಿ ಒರು ಕೊರ್ದು ನಡುಟು ಒರಿ ವಸಯೊದಾಯನ್ ಉಂತದ್ ಭಯಭಕ್ತಿ ಮೂಡುಲೆಕ ಮಲ್ತ್‌ನಕುಲು ಪಾಣಾರೆರ್ ಪಂಡ ನಲಿಕೆದಕುಲು. ಪಂಜುರ್ಲಿ, ಪಿಲ್ಚಂಡಿ, ಗುಳಿಗ, ಮಲರಾಯ/ಯಿ, ಮುಕಾಂಬಿಗುಳಿಗ, ಧೂಮಾವತಿ, ಉಳ್ಳಾಕ್ಲು, ಬೀರ್ಣಾಳ್ವ, ಅರಸಂಕಲೆ, ಕೊರತಿ, ನಾಗಬೆರ್ಮೆರ್, ಕೋಮಾರ್ದಿ, ಮಾಣ್ಯ ಪೆರ್ಣಳೆ – ಕುಂಞಮಾನಿಕೊ, ಸಿರಿ, ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಪಾರ್ದನೊಲು, ಓಯಿಲ ಬಂಗೇಲೆ, ಜಗವಂತಿ ಕುಂಕುಮೊ, ಚೆಂದುಳ್ಳಿ ಕೇದಗೆ, ಮದನು, ಆಕುನಿ ಬಂಗಾರ್, ಮಂತ್ರದೇವತೆ, ಕಲ್ಕುಡ ಕಲ್ಲುಟಿ ಪಾರ್ದನೊಲು ಈತೇ ಅತ್ತಂದೆ ನನ ಏತೋ ದೈವ, ಭೂತೊಲ್ನ ಪಾರ್ದನೊಲು ನಂಕ್ ಕೇನೆರೆ ತಿಕುಂಡು. ದೈವೊಗು ಪಾರ್ದನ ಪಂಡ ಅವೆತ ಪುಗಾರ್ತೆನ್ ಪನ್ಪುನ ಪದೊಕುಲುಂದು ಪನೊಲಿ. ಆಂಡ ಮೂಲು ಪದತೊಟ್ಟುಗು ತೆಂಬರೆದ ಪೆಟ್ಟ್, ಗಗ್ಗರದ ಪಜ್ಜೆದ ಸರೊ ಒಟ್ಟು ಸೇರ್ದ್ ಕೇನುನಕ್ಲೆಗ್ ಈ ಪಾರ್ದನ ಪೊರ್ಲಾದ್ ಅರ್ಲ್‌ದ್ ತೋಜುಂಡು. ದೈವದ ಪುಟ್ಟು, ಬುಳೆಚಿಲ್, ಕಾರ್ಬಾರ್ ಉಂದುವತ್ತಂದೆ ದೈವದ ಕಾರ್ನಿಕಲ ನೆಗತ್ತ್ ತೋಜುಂಡು. ದಿನನಿತ್ಯ ಫಲಕೊರ್ಪುನ ನಾರಂಗಾಯಿ ಪುಳಿ (ಲಿಂಬೆ) ಎಂಚ ಕೊಯ್ದ್ ಮುಗಿಯಂದೋ ಅಂಚನೆ ಪಾರ್ದನೊಲೆನ್ ಬಾಯಿಡ್ದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮುಗಿಪೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಓಬೇಲೆ, ಕಬಿತೆಲೆರ್ದ್ ಪಾರ್ದನ ಸಂಧಿಲು ತೂಕೊಡು ದಿನ್ನ ಉಪ್ಪುವ. "ಪಾಡುವ ಧನ' ಪಂಡ ಬಾಯಿದ ಬಂಗಾರ್, ಧನ ಸಂಪೊತ್ತೇ ಈ ಪಾರ್ದನ ಪಂಡ ತಪ್ಪಾವಂದ್. ಇತ್ತಿತ್ತೆ ಈ ಬಾಯಿಡ್ದ್ ಬಾಯಿಗ್ ತಿರುಗೊಂದುಪ್ಪುನ ಪಾರ್ದನೊಲೆನ್ ಬೂಕುಡು ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ಪೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತ್‌ನವು ನಮ್ಮ ತುಳುವೆರೆ ಭಾಗ್ಯಂದೆ ಪನೊಡು.

ಪಾಡ್ದನೊಲೆನ್ ಹಳ್ಳಿದ ಒಂಜಿ ದೈವಾರಾಧನೆದ ವರ್ಗ ಪೊರ್ಲುಪೊಲಿಕೆಡ್ ಮೊಡೆದ್ ಅವೆಕ್ ವೀರೆರೆ ಸಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯೊಲೆನ್ ಸೇರ್ಸಾದ್ ಅಕ್ಲ್ ಜನಸಾಮಾನ್ಯೆರೆರ್ದ್ ಮಿತ್ತ ಕಲೆ ಕಾರ್ನಿಕದಕುಲುಂದು ಚಿತ್ರಿಸವುನವು ಪಾರ್ದನೊಲೆಡ್ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಕುಟುಮೊದ ಕಡೀರ್ದಾಯಗಾಯಿನ ಅನ್ಯಾಯೊನು ಎದುರ್ಸಾಯಿನ 'ಮಾಯಂದಾಲ್' ಆದಿಪ್ಪ, ಅನ್ಯಾಯೊಗು ಒಳಗಾದ್ ಎದುರ್ಸವೆರೆ ತೀರಂದೆ ಹೋರಾಟ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕಾಯಬುಡ್ನ ಉಲ್ಲಾಳ್ದಿ, ಸಿರಿ, ಮುಕಾಂಬಿ ಗುಳಿಗ ಆದಿಪ್ಪ, ಕೋಟಿಚೆನ್ನಯ, ಕೊರಗತನಿಯ, ಅಬ್ಬಗ-ದಾರಗ, ಕಲ್ಕುಡ-ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಮೊಕುಲು ಪೂರ ಪಾರ್ದನೊಲೆಡ್ ಅಲೌಕಿಕ ಶಕ್ತಿಲಾದ್ ನೆಗತ್ತ್‌ತೋಜುವೆರ್. ದೈವಪಾರ್ದನೊನ್ಲಾ ಒಂಜೊಂಜಿತಿಕ್‌ಡ್ ಒಂಜೊಂಜಿ ರೀತಿಡ್ ಪನ್ಪುನವು ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಎಂಚ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಅವೆತ ಉದ್ದೇಶ ಈತೆ ನ್ಯಾಯೊದ ಸಮಾಜೊನು ಬಾಮಿತೊನುನವು. ಪಾರ್ದನೊಲೆಡ್ ಒವು ಸರಿ ಒವು ತಪ್ಪುಂದು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಅಂಚನೆ ಪಾರ್ದನೊಲೆಡ್ ಹೆಚ್ಚಾದ್ ಕಾಲಘಟ್ಟದ ಎತ್ತೇಸೊ, ಸಂಬಂಧೊಲ್ನ ಎತ್ತೇಸೊ ತೋಜುಂಡು. ಉಂದೆಕ್ ವಿದ್ಯೆ ಇಜ್ಜಂದೆ ಪಾರ್ದನ ಮೊಡೆಯಿನಕ್ಲೆನ

ತಪ್ಪುಂದೇ ಪನೊಡಾತೆ.

ತುಳು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯೊಡು ಕಬಿತೆ, ಪಾರ್ದನೊಲುಂದು ರಡ್ಡ್ ಪಿರಕಾರೊಲುಂಡು. ಪಾರ್ದನೊಲೆನ್ ಸಂಧಿಂದ್‌ಲ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್. ನೇಜಿನಡ್ನಗ, ಕೆಯ್ ಕೊಯ್ನಗ, ನೇಜಿ ಪೊರ್ಪುನಗ ಪಾರ್ದನೊಲೆನ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಅಂಚನೆ ಕಬಿತೆನ್ಲಾ ಪನ್ಪೆರ್. ನೇಜಿನಡ್ನಗ ಎರ್ತೆದ ಪಾರ್ದನೊಲಿತ್ತ್‌ಂಡ ನೇಜಿ ಪೊರ್ಪುನಗ ಒಂತೆ ನಿಧಾನ ಗತಿತ ಪಾರ್ದನೊಲುಪ್ಪುವ. ಭೂತಾರಾಧನೆದ ಪಾರ್ದನೊಲು ಮಾತ್ರ ಆಯಾ ಭೂತೊಗು ಸಂಬಂಧ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಅವೆನ್ ಐತ್ಯೆತ ನೇಮ ಕೋಲೊದವ್ವು ಪನೊಡು ವಿನಃ ಮಾತತಿಕ್‌ಡ್ಲ ಪನ್ಪುಲೆಕ್ಕಿಜ್ಜಿ. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಪುಟ್ಟುದು ಸತ್ಯಧರ್ಮೊಲೆನ್ ಒರ್ಪರೆ ಹೋರಾಟ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಗೆಲ್ತ್‌ದೋ ಸೋತ್‌ದೋ ದುರಂತೊಡೇ ಕಡೆತೂಯಿನ ಬೀರೆರ್ ಭೂತೊಲಾದ್ ನಮ್ಮೆದುರು ಒರಿ ವ್ಯಕ್ತಿನ ವಸಾಯೊಡು ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪೆರ್. ಸಂಧಿ ಪಂಡ ಸಂದ್ ಕೂಡ್ಸಾವುನಿ ಜೋಡ್ಸಾವುನಿಂದ್ ಪನೊಲಿ. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಘಟನೆಲೆನ್ ಸೇರ್ಸವುನೆನ್ ಸಂಧಿಲುಂದು ಪನ್ಪೆರ್. ಪಾರ್ದನೊಲು ಪಿರಾಕ್‌ಡಿತ್ತ್‌ದ್ ಉಂದೆನ್ ಜನಪದ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ 'ಕಥನ ಗೀತೆಗಳು'ಂದು ಪನ್ಪೆರ್. ಕೆಲವು ತುಳು ಪಾರ್ದನೊಲು ಪದ್ಯದ ರೀತಿಡುಪ್ಪುನ ಗದ್ಯೊಲಾದಿಪ್ಪುವ. ಅಂಚಾದ್ ಉಂದೆನ್ 'ಪದ್ಯಗಂಧಿ ವಚನಗಳು'ಂದು ಹಿರಿಯ ಜನಪದ ವಿದ್ವಾಂಸೆರಾಯಿನ ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರೆರ್ ಪನ್ತೆರ್. ದೈವಾರಾಧನೆದ ಪಾರ್ದನೊಲು ಸುರುಟು ನಿಧಾನಗತಿಡ್ ಇತ್ತ್‌ದ್ ತೆಂಬರೆದ ಪೆಟ್ಟ್‌ಲಾ ನಿಧಾನ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಬೊಕ್ಕ ಬೊಕ್ಕ ಪಾರ್ದನ ಎರ್ತೆದ ಸಾದಿಡ್ ಪೋನಗ ತೆಂಬರೆದ ಪೆಟ್ಟ್‌ಲಾ ಬೀಸ ಬೀಸ ಪೋಪುಂಡು. ಉಂದೆಕ್ ಉದಾರ್ಮೆ 'ಮಂತ್ರದೇವತೆ'ನ ಪಾರ್ದನ. ಭೂತಾರಾಧನೆದ ಭೂತದ ವಸಾಯೊನು, ಜೋಗೊನು ಕಾತೊಂದುಪ್ಪುನಕುಲೆಗ್ ಉಂದು ತೆರಿಯುಜಿ. ಪಂಜುರ್ಲಿ ಪಾರ್ದನದ ಒಂಜೊಂಜಿ ಸಂಧಿಲ ಒಂಜೊಂಜಿ ರೀತಿಡ್ ಎತ್ತೇಸೊ ಆವೊಂದೇಪೋಂಪುಂಡು. ಗುಳಿಗನ ಪಾರ್ದನೊಡು ದೇವತೆಲ್ನ ರಕ್ಕಸೆರ್ನ ಹೋರಾಟದ ಬಗ್ಗೆ ಲಡಾಯಿದ ಸಿದ್ಧತೆದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಅಪಗ ದೈವಪಾತ್ರಿಡ ಲಡಾಯಿದ ಕಲೊತ ಚಿತ್ರ ಉಡಲ್ಡ್ ಮೂಡ್ದು ಆಯನ ನರ್ತನ ರೌದ್ರ ನರ್ತನ ಆದಿಪ್ಪುಂಡು. ಆಯನ ಮೋನೆ ವರ್ಣಿಕೆಲಾ ಅಂಚನೇ ಇಚಿತ್ರ ಉಪ್ಪುಂಡು.

ಪಾರ್ದನೊಲೆನ್ ಹಳ್ಳಿದ ಅವಿದ್ಯಾವಂತೆರ್ ಕಟ್ಟ್‌ಂಡಲಾ ವಾ ಛಂದಸ್ಸುಗ್ಲಾ ಕಮ್ಮಿ ಇಜ್ಜಂದಿ ಪದೊಕುಲ್ನ ಪೊಲಬು ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಪಾರ್ದನೊಲು ಮಿನಿ ಇಜ್ಜಿಂಡ ಏತೋ ಬಡವೆರೆ ಪರವಾದ್ ಉಂತುದು ಅಕ್ಲೆ ಸೇವೆ ಮಲ್ತಿನ, ದನಿ ಒಕ್ಕೆಲ್ದ ಬಗ್ಗೆ, ಜೀತದ ಬಗ್ಗೆ ಸೊರ ದೆರ್ತ್‌ನ ವೀರೆರೆನ್ ತೆರಿಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಅಂಚಿತ್ತ್‌ನ ಬೀರೆರ್ನ ಆರಾಧನೆದ ಪಾರ್ದನೊಲೆನ್ ದೈವಪಾತ್ರಿಲು ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭೊಡು ಅನಿವಾರ್ಯವಾದ್ ಪನೊಡಾಪುಂಡು. ಕೆಲವು ದೈವ ಪಾತ್ರಿನಕ್ಲೆಗ್ ಪಾರ್ದನನೇ ತೆರಿಯುಜಿ. ಕೆಲವೆರ್ ದೈವದ ಪಿರಿವಿಜ್ಜಿಂಡ ಎದುರು ಬೂಕುತೂದು ಪನ್ಪೆರ್. ಪಡಿಯರಿ ಪತ್ತ್‌ನಗ ದೈವಪಾತ್ರಿ ಪಾರ್ದನ ಸಂಧಿ ಪನೊಡಾಪುಂಡು. ಉಂದೆನ್ 'ಒಸಯೊ ಸಂಧಿ'ಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಅರ್ದಲ ಪಾಡ್ನಗ, ತಿರಿ ಸೊಂಟೊಗು ಕಟ್ನಗ, ತರೆಮುಡಿ, ತರೆಮಣಿ ದೀನಗ, ತಾರೆದ ತಿರಿತ ಕದಿರೆ ಮುಡಿದೀನಗ ದೈವಪಾತ್ರಿಲು ಪಾರ್ದನ ಸಂಧಿಲೆನ್ ಪನೊಡಾಪುಂಡು. ಮಂತ್ರದೇವತೆ, ಕಲ್ಕುಡ–ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ, ಸತ್ಯದೇವತೆ, ಪೊಸಪ್ಪೆ,

ಪಂಜುರ್ಲಿ ಈ ದೈವೊಲುನ ಪಾತ್ರಿಲು ಇಂಚಿ ಸಂದರ್ಭೊಡು ಪಾಡ್ದನ ಸಂಧಿಲೆನ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಅಕ್ಲೆ ಬಚ್ಚೆಲರಪೆರ್ಲಾ ಉಂದು ಉಪಕಾರ ಆಪುಂಡು. ಮಲರಾಯ, ಜುಮಾದಿ–ಬಂಟನ ವಸಾಯದಪಗ ಪಾರ್ದನ ಸಂಧಿಲೆನ್ ದೈವಪಾತ್ರಿ ಇಜ್ಜಾ ಆಯನ ಸಂಬಂಧಿಲು, ಅಣಿ ದೀನ ದೈವ ಪಾತ್ರಿನ ಪಿರವುಡು ತೆಂಬರೆ ಬೊಟ್ಟುದು ಪನ್ಪೆರ್. ಪಂಡೊಂದು–ಪಂಡೊಂದು 'ಅಪಗದಾನಿಗೆ ಮುಂಡ್ಯೆದ....' ಪನ್ನಗ ದೈವೊಗು ಒಸಯಾಪುಂಡು. ಆ ಸಾಲ್‌ನ್ ಪಾರ್ದನ ಪನ್ಪುನಕುಲು ನಮಕ್ ಕೇನಂದಿಲೆಕ ದೈವಪಾತ್ರಿಗ್ ಕೇನುಲೆಕ ಮಾತ್ರ ಪನ್ಪೆರ್. ಮೈಸಂದಾಯ, ಜುಮಾದಿ ದೈವೊಲು ಸೊಂಟೊಗು ತಿರಿಸುತ್ತುದು ಕಟ್ಟ್‌ನಲಿಕೆಡ್ಲಾ ದೈವಪಾತ್ರಿ ಪಾರ್ದನೊಲೆನ್ ಪನ್ಪುನವುಂಡು. ಕೆಲವು ದೈವೊಲೆಗ್ ದೈವಪಾತ್ರಿ ಮಿಾದ್‌ಬತ್ತ್‌ದ್ ದೈವ ಸಾನದ ಎದುರುಂತುದು ತೆಂಬರೆಬೊಟ್ಟುದು ಪಾಡ್ದನ ಪನ್ಪಿನ ಕಿರಮೊ ಉಂಡು. ಉದಾರ್ಮೆ – ಮಂತ್ರದೇವತೆ. ಕೆಲವೊರ ದೈವಪಾತ್ರಿ ಮೋನೆಗ್ ಅರ್ದಲಪಾಡ್ದ್, ತರೆ ಮಣಿದೀದ್, ಸೊಂಟೊಗು ತಿರಿತುತ್ತುದು ದೈವಗುಂಡದ ಎದುರು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪಾರ್ದನ ಪನ್ಪುನವುಂಡು. ಅಪಗ ಆಯನ ಸಂಬಂಧಿ ಒರಿ ಪಿರವುಡುಂತುದು ತೆಂಬರೆ ಬೊಟ್ಟೊಂದುಪ್ಪುವೆ. ಉದಾರ್ನೆ – ಮಲರಾಯ/ಯಿ ದೈವ.

ಇಡೆಮುಟ್ಟ ಸಾಧ್ಯ ಆಯಿನಾತ್ ಮಟ್ಟ್‌ಗ್ ಪಾರ್ದನದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರ ಕೊರ್ಯೆರೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತೆ. ಯಾನ್ ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯ ಮಲ್ಪುನತ್ತಂದೆ ಹಿರಿಯ ಜನಪದ ವಿದ್ವಾಂಸೆರಾಯಿನ ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಚಿತ್ತಾಯ, ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ, ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್, ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್, ಉಗ್ಗಪ್ಪ ಪೂಜಾರಿ ಮೊಕ್ಲೆನ ಲೇಖನದ ಸಾಯೊನ್ಲಾದೆತೊನ್ದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಯಾನ್ ಪನ್ಪುನಿ ಈತೆ. ಒಂಜಿ ಕಾಲಘಟ್ಟೊಡು ನ್ಯಾಯದ ಭಾಗೊನು ಒರ್ಪೆರೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತಿನ ತುಳುನಾಡ ಬೀರೆರ್ ಒರಿಯನ ಮುಕಾಂತ್ರ ವಸಯೊಡು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಇನಿತ ಸಮಾಜೊಗು ಎಡ್ಡೆಪುದ ತಾದಿನ್ ತೊಜಪಾವೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಇಂಚಿನ ವೀರೆರೆನ್ ನಮಕ್ ಪೊಲಬು ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ನ ತುಳುನಾಡ ಪಾರ್ದನೊಲು, ಸಾಯದ ಗಂಧದ, ಸಾಯದ ಗಾಳಿಯಾದಿತ್ತ್‌ದ್ ತುಳುನಾಡೊರ್ಮೆ ದೈವದ ಕಳೆನ್ ಬೆಳಗಾವಡ್ ಪಂಡ್‌ದೇ ತುಳುವೆರಾಯಿನ ನಮ್ಮಾಸೆ. ಅಂಚಿನ ಪಾರ್ದನೊಲೆನ್ ನಮಲ ತೀರ್ನಾತ್ ಕೇನ್ದ್ ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ಪುಗ. ಆ ಮೂಲಕ 'ತುಳು ಒರಿಪುಗ'.

ಗುಲ್ಲ– ಮಲ್ಲ

ಕೊಳಕೆದ ಕಂಡಡ್ ದಿಂಜಿದ್‌ಂಡ್ ಕೆಸರ್
ಪುನಿತ ಬರಿಟ್ ಬರೊಂದುಂಡು ಒಸರ್
ಅಲೆ ದಾದನ ತೋಜುಂಡು ಐಟ್ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ
ಕೈತಲ್ದ್ ತೂನಗ ಅವು ನರ್ತೆ ಗುಲ್ಲ.

ರವೀಂದ್ರ ಕುಮಾರ್ ಎ. ಕೆದಂಬಾಡಿ

ಆಟಿ

ಬಿ. ತಮ್ಮಯ, ಬಿ.ಸಿ.ರೋಡ್

ಹಟ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಬರ್ಪಿನ ಆಟಿದ ಬರ್ಸ।
ಅಟ್ಟೊಡಿತ್ತಿ ಚೆನ್ನೆಮಣೆ ಎಕ್ಕಡಿ ಗೊಬ್ಬು।
ಪೊಸ ಮದಿಮಾಲ್ ಆಟಿ ಕುಲ್ಲರ ಪೋಪಿನ ಪೊರ್ತು।
ಆಟಿ ಕಲೆಂಜೇ ಮಾರಿಗಿಡಪುನ ಪೊರ್ಲು।
ಮದ್ಮೆ ಮಸ್ರಿ ಇಜ್ಜಿ ಕುಲೆ ಮದ್ಮೆದ ಮರ್ಜಿ।
ಕಷ್ಟೊನ್ ಸುಖಾದ್ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಲ್ತಿ ಹಿರಿಯೆರೆಗ್ ಸೊಲ್ಮೆಲು।

ಆಟಿದ ಅಮವಾಸ್ಯೆದಾನಿ ಪಾಲೆದ ಕೆತ್ತೆದ ಮರ್ದ್।
ಕಂಡೊಗು ಕಾಪು ಬಂಜಿಗ್ ಮೆಂತೆದ ಗಂಜಿ।
ದೇವೆರೆ ಕೆರೆಟ್ ಸಮುದ್ರದ ಕರೆಟ್ ಅಮವಾಸೆ ಮೀದ್।
ತೇವು ತೊಜಂಕ್ ಕಣಿಲೆ ಉಪ್ಪಡಚ್ಚಿರ್ ಕಜಿಪುದ ಪೊರ್ಲು।
ಪ್ರಕೃತಿದ ಆರಾ ತಿಂದ್ ರೋಗ ರುಜಿನ ಬಂದ್।
ಇಲ್ಲ್ ಪೂರಾ ಕಜವು ಅಡಿತ್ ಆಟಿ ಪಿದಾಯಿ ಪಾಡು ಪೊರ್ಲು।

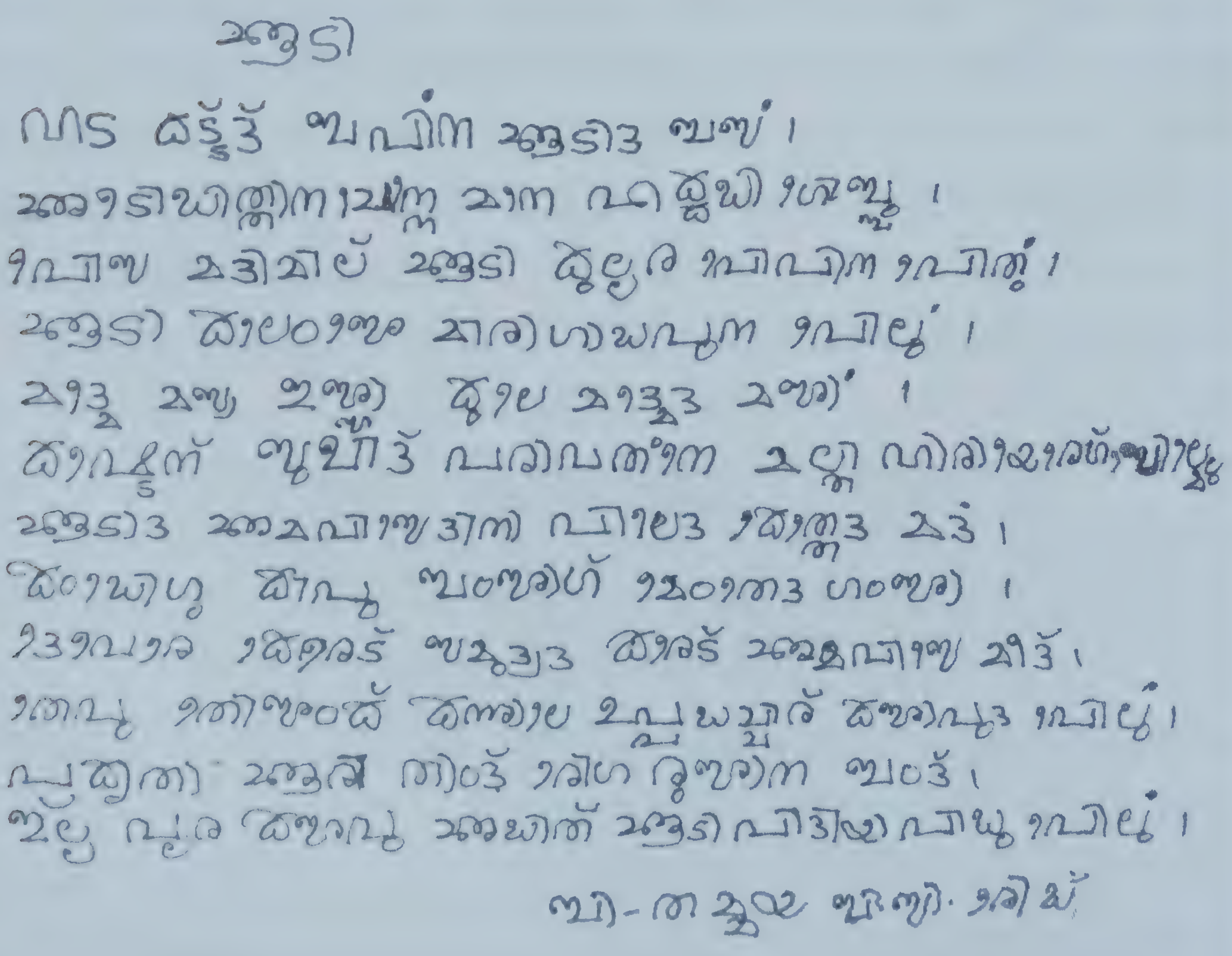

ತೇರ್‌ಗಾನಗ

ಯೋಗೀಶ್ ಕಾಂಚನ್

ತೇರ್‌ಗಾಯೆರ್ ದೇವೆರ್ ತೇರ್‌ಗಾಯೆರ್
ಊರುದ, ಕೇರಿ ಕೇರಿದ, ಜನೊಕ್ಲು ಸೇರಿದಿನಲ್ಪ
ತೇರ್‌ಗಾಯೆರ್ ದೇವೆರ್ ತೇರ್‌ಗಾಯೆರ್

ಪೂ, ಪಂದ್ರ್, ತಾರಾಯಿದ ಒಪ್ಪ ಸಿಂಗಾರ
ಬಗೆಬಗೆತ ತೂ ತುಡರ ನಿತ್ಯ ಅಲಂಕಾರ
ಗುತ್ತು, ಬರ್ಕೆ, ಗುರ್ಕಾರೆ ನಡುಟು
ತೇರ್‌ಗಾಯೆರ್ ದೇವೆರ್ ತೇರ್‌ಗಾಯೆರ್

ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಓಕುಳಿ, ಸುಡುಮದ್ದ್‌ದ
ಗೌಜಿಡ್, ರಂಗ್‌ರಂಗ್‌ದ ಬಿಂಕ ಬಿನ್ನಾಣದ ಉಳಯಿ
ತೇರ್‌ಗಾಯೆರ್ ದೇವೆರ್ ತೇರ್‌ಗಾಯೆರ್

ತರತರತ ಸಂತೆಲ್, ತೊಟ್ಟಿಲ್, ತೂಪರ್ಕೆದ
ಮದೆಟ್, ತೇರ್‌ಗಾಯೆರ್ ದೇವೆರ್ ತೇರ್‌ಗಾಯೆರ್

ಪತ್ತಪ್ಪೆ ಜೋಕುಲು, ನಿತ್ಯ ಸುಗಿತೊಂದು,
ಬತ್ತಿ ಕಷ್ಟೋ ಜತ್ತ್ ಪೋಲ ಪನ್ಪಿನಲ್ಪ
ತೇರ್‌ಗಾಯೆರ್ ದೇವೆರ್ ತೇರ್‌ಗಾಯೆರ್

ನಿತ್ಯೋ ಉನ್ಪುದ ಬಾಗ್ಯೋ, ಉಡಲ್ ತಲ್ಮೆನ
ಬಡವು, ಬಾಜೆಲ್ ಕಲೆಪಿನಲ್ಪ
ತೇರ್‌ಗಾಯೆರ್ ದೇವೆರ್ ತೇರ್‌ಗಾಯೆರ್

ಕುಂಟೆ, ಕುರುಡೆ, ಎಡ್ಡೆಂತಿನಾಯೆ, ಪಡ್ಕೆಂತಿನಾಯೆ.
ಒರ ಕುಲ್ದು ತನ್ನ ಪಡಿ ಪಡೆಯೆರೆ
ಕೈ ನೀಡ್ದ್ ನಟ್ಟುನಲ್ಪ
ತೇರ್‌ಗಾಯೆರ್ ದೇವೆರ್ ತೇರ್‌ಗಾಯೆರ್

ಊರೂರು, ಕೇರಿಕೇರಿದ ಜನೊಕ್ಲೆ ಸೇರಿಗೆದ ನಡುಟು
ನಿತ್ಯೋ, ಬಕುತೆರೆ, ಕಲೆ, ಕಾರ್ನಿಕೋ ತೋಜುನಲ್ಪ

ತೇರ್‌ಗ್ ಅಂಗಿ ಪೊಲ್ಲಾಯರೆ?

ಜ್ಯೋತಿ ಚೇಳ್ಯಾರು

ಕನ್ಯೆ ಕರಿದ್ ಬೊಂತೆಲ್‌ದ ಸಂಕ್ರಂದಿ ಬನ್ನಗನೇ ಕರುವಾರ್ ಬಾಳದ ಜನಕುಲೆಗ್ ತೇರ್‌ಗ್ ಅಂಗಿ ಪೊಲ್ಲಾವುನ ಆಲೋಚನೆ ಸುರುವಾಪುಂಡು. ಬೆನ್ನಿ ಬೆಂದ್‌ದ್ ಬದುಕೊಂತಿನ ಅಕಲೆಗ್ 'ಬೆನ್ನಿ ಬೆಂದೆರ್ ಕಲ್ಲೆ ಕುಡ್ತೆರ್' ಪನ್ಪಿನಾತ್ ಅನುಕೂಲದಕುಲು. ಕಲ್ಲೆದ ಬಾರ್, ಅರಿನೇ ಪೆಜಿ ಪೆಜಿದ್ ಬದ್‌ಕ್ ಕಟ್ಟಿನ ಅಕಲೆಗ್ ಊರುದ ಆಯನ ಪಂಡ ಬಾರಿ ಗೌಜಿದನೇ. ಊರುದ ಅಂಜೊವು, ಪೊಂಜೊವು, ಜೋಕುಲು, ಬಾಲೆಲು, ಜವನಿಯೆರ್, ಕಿನ್ನಿ ಕಿರ್ತಲಲೆಗ್ ಮೈಕ್ಕ್ ಪೊಸ ಕುಂಟು ಪಾಡೊಡ್ಡ ಜಾತ್ರೆ ಬರೊಡೆ. ದೂರದ ಪೊದ್ದೆ, ಇಷ್ಟೆ, ತಮೆರಿ, ಸಂತೇಸಿ, ಕುಟುಮದ ಒಟ್ಟುಗು ಕಾಲಕಳೆನಗ ಕರುವಾರಾಯನದ ತೇರ್‌ಗೊಂಜಿ ಅಂಗಿ ಪೊಲ್ಲಾಯಿಜಿಡ ಎಂಚ?

ತೇರ್‌ಗ್ ಅಂಗಿ ಪೊಲ್ಲೊಡ್ಡ ಏತ್ ಕುಂಟು ಬೊಡ್ಚಿಂದ್ ನಿಕುಲು ಪನುವರ್. ಆಂಡ ಪೊಲ್ಲಾವಂದೆ ಕುಲ್ಲೆರುಂಡ? ಪೊಲ್ಲಾಯಿಜಿಡ ಆಪುಂಡ? ತೆಕ್ಕಿದ ಮರಡ್ದ್ 12 ಅಡಿಡ್ದೆ ಎತ್ತರೊಡುಪ್ಪುನ ತೇರ್‌ದ ಚಕ್ರೊಲೆ ಒರಿ ನರಮಾನಿಯನಾತ್ ಎತ್ತರ ಉಪ್ಪುಂಡು. ದುಂಬು ಪಿರ ಪೋಪಿನ ಚಕ್ರೊನು ಬುಡ್ದು ಇಡೀ ತೇರ್‌ನೆ ಸಿಂಗಾರ ಮಲ್ಪೆರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್

ಕಂಡಿ ಕಂಡಿಗ್ ತಿಕ್ಕಾವುನ ಕೆಂಪು ಬಕ್ಕ ಬೊಲ್ದು ಪತಾಕೆಲು ವಾ ಊರುದ ತೇರ್‌ಡ್‌ಲ ಉಪ್ಪುನವೇ. ಆತ್ ಮಲ್ಲ ತೇರ್‌ಗ್ ಈತ್ ಎಲ್ಯ ಪತಾಕೆದ ಕುಂಟು ಅತ್‌ಡ ಕಾಕಜಿದ ಅಂಗಿಯಾ ದಾಯೆಗ್‌ಂದ್ ಇನಿಕ್‌ಲಾ ಎಂಕ್ ತೆರಿದಿಜಿ. ತೇರ್‌ದ ಮಂಟಮೆಡ್ ದೀಪಿನ ದೇವೆರ್ನ ಮೂರ್ತಿನ್ ಬುಡ್ದು ಮುಖ್ಯದ್ವಾರೊಗು ಕಟ್‌ದಿನ ಕುಕ್ಕು ತಪ್ಪು ಬುಂಡ ಬಕ್ಕ ವಾ ನಮುನೆ ಅಂಗಿ ತೋರಣಲಾ ತೋಜುಂದಿತ್ತ್‌ಜಿ. ಎಚ್ಚ ಪಂಡ ಸುತ್ತೊಗು ಗೊಂಡೆ ಪೂ ಸೇವಂತಿಗೆ, ಮಲ್ಲಿಗೆ, ಅಬ್ಬುಮಲ್ಲಿಗೆ ಮಾಲೆದ ಸರಕೊಲು ತೋಜೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ತೇರ್‌ದ ಅಂಗಿ ಪಂಡ ಉಂದುವೆನಾ ಪಂದ್ ಎನ್ನ್‌ದಿನ್‌ಲಾ ಉಂಡು. ತೇರ್‌ನ್ ಇಡೀ ಪೊದ್ಯುನಂಚಿನ ಮಲ್ಲ ಅಂಗಿನ್ ಇನಿ ಮುಟ್ಟಲಾ ಯಾನ್ ತೂತುಜಿ. ಆಂಡ ಆ ತೇರ್‌ಗ್ ಜೀವಕಳೆ ಬರೊಡಾಂಡ ಐಕ್ಕ್ ಕಟ್ಟ್‌ದಿನ ರಡ್ಡ್ ಕೈ ಮೊರಜದಾತ್ ತೋರದ ಬಲ್ಲ್‌ನ್ ಪತೊಂದಿನ ಪೊಸ ಜವನಿಯೆರ್. ಅಕಲ್ನ ಒಟ್ಟುಗು ಪರತರೆಕುಲು ತೇರ್‌ಗ್ ಪೊಲ್ಲಾದಿ ಅಂಗಿ ಪಾಡ್ದ್ ತೇರ್ ಒಯ್ಪೆರೆ ತಯಾರಾದ್ ಉಂತುದುಪ್ಪುವೆರ್. ತೇರ್‌ದ ಅಂಗಿ ಪಂಡ ತೇರ್ ಒಯ್ಪುನಕುಲು ಪಾಡ್‌ದಿತ್ತಿನ ಪೊಸ ಕುಂಟಾ? ಅತ್ತ್, ತೇರ್‌ದ ಸಿಂಗಾರನಾ ಪಂದ್ ಇನಿಕ್ಕ್‌ಲಾ ಮಂಡೆಗ್ ಪೊಗ್ಗುಜಿ. ತೇರ್ ಒಯ್ಪುನಕುಲು ಪುರಿ ಬಲ್ಲ್‌ದಂಚಿನ ಮೊರಜದ ಬಲ್ಲ್‌ಡ್ ಕೈ ಪುಲಿ ಮಲ್ತೊಂದು ತೇರ್ ಒಯ್ಪುನಗ ತೇರ್‌ಡ್ ಕುಲ್ದಿನ ದೇವೆರ್, ದೇವೆರ್ ತುಂಬುದಿನಾರ್, ತಂತ್ರಿದಾರ್, ಪೂಜೆದ ಭಟ್ರ್, ಬ್ರಾಣೆರೆ ಮಾಣಿ ಮಾತೆರ್ಲಾ ತೇರ್‌ನ್ ಸಮತೂಕ ಮಲ್ಪೆರೆ ಸಮತೂಕ ಮಲ್ಪುನಲ್ಕ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಕುಲ್ಲೊಂದು ತೇರ್ ಒಯ್ಪುನಕಲೆಗ್ ಬಲ ದಿಂಜಾವೆರ ಬಂಜ್ಗ ಕೊರ್ಪೆರ ಪಂದ್ ಆಲೋಚನೆ ಆವೊಂತುಂಡು.

ದೇವೆರ್ ತೇರ್‌ಗಾಯಿನೆ ಕೊರಗೆರ್ ಪುಡಪುನ ಕದೋನಿದ ಸಬ್ದೊಗು ಊರು ಪೂರಾ ಒಂಜಾದ್ ದೇವೆರ್ನ ಪೊರ್ಲು ತೂಯೆರೆ ಉಂತುವೆರ್. ದೇವೆರ್ ರಥಕ್ಕಾಯಿನೆ ಏತ್ ದಕ್ಕುನ ಪಂದೆರ್‌ದ ಪ್ರಸಾದ ಕೈಕ್ಕ್ ತಿಕ್ಕುನಲೇ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮೆರ್ ಪಂದ್ ಮಾತೆರ್ಲ ತೆರಿದುಪ್ಪುವೆರ್. ಅಂಚಾದೇ ಶೂದ್ರೆರ್ ಆ ಪ್ರಸಾದೊಡು ದೇವೆರೆ ಉಲ್ಲೆರ್ ಪಂದ್ ಎನ್ನೊಂದು ಪೊಂರ್ಬುನ, ಐಕ್ಕಾತ್ರ ಕಾಪುನಲಾ ಉಂಡು. ಪ್ರಸಾದದ ಪಂದೆರ್ ತಿಕ್ಕಿನಕುಲು ಸುತ್ತ ಉಂತುನಕಲ್ನ ಎದುರು ಮೀಸೆ ಪೂಜಿದ್, ಬೈರಾಸ್ ಕುಡ್ತ್‌ದ್ ವರ ಸುತ್ತ ತೂಯೆರೆ ಉಂಡು. ಈತ್ ಮಾತಾ ಆನಗ ಕಾರಡಿಕ್ ಬೂರ್ನ ಜೋಕುಲು, ಜವನಿಯೆರ್ನ ಪೊಂರ್ಬಾಟೊನು ಪೊಂಜೊವು ದೂರೊಡು ಉಂತುದು ತೂವೆರ್. ಈ ಪ್ರಸಾದ ಪಡೆವೊನ್ನ ಉಮೇದ್‌ಡ್ ಪಾಡಿನ ಪೊಸ ಅಂಗಿ ಕುಂಟುದ ಮಿತ್ತ್ ಗೇನ ಉಪ್ಪುಜಿ. ಅವುಲಾ ಒಂಜಿ ಧರ್ಮೊಗು ತಿಕ್ಕುನ ಕುಸಾಲ್‌ದ ಕುಸೇಲ್ ಆದ್ ಜನಕುಲೆನ್ ಉಮೇದ್ ಮಲ್ತೊಂದುತ್ತುಡತ್ತ್‌ಂದೆ ಆಯೆ ದಾನೆ ಅಂಚ ಮಲೆಪಿನಿ ಪಂದ್ ಏರ್ಲ ಎನ್ನ್‌ದ್‌ಜೆರ್.

ತೇರ್‌ಗ್ ಪೋಯೆರೆ ಉಮೇದ್ ಬರೊಡ್ಡ ಪೊಸ ಕುಂಟು ಒಂಜಿ ಇಲ್ಲಡೆ ಬರೊಡೆ. ವರ್ಸೊಡು ರಡ್ಡ್ ಸರ್ತಿ ಮಾತ್ರ ಕುಂಟುದೆಪ್ಪುನ ಕ್ರಮ ಇತ್ತಿನ ಕಾಲ ಅವು. ಒಂಜಿ ಬಿಸುಕ್ಕು ನನೊಂಜಿ ಊರ್ದ ಜಾತ್ರೆದ ತೇರ್‌ಗ್. ಇನಿತಲೆಕ್ಕ ಆ ಸೇಲ್ ಈ ಸೇಲ್ ಪಂದ್ ಸೇಲೆ ಕಟ್ಟೊಂದು ಪೋಯೆರೆ ಪುರೊಸ್ತುಲಾ ಇತ್ತ್‌ಜಿ, ಪನವುಲಾ ಇತ್ತ್‌ಜಿ. ಕಾಸ್‌ನ್ ಡೆಬಿಟ್ ಕಾರ್ಡ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಕಾರ್ಡ್‌ಡ್ ಪತೊನಂದೆ, ಇಲ್ಲ ಚಾವಡಿಡಿತ್ತಿನ ಕಲೆಂಬಿಡ್ ದೀತಿನ ಕಾಲೊಡು

ಇಲ್ಲ ಗುರ್ಕಾರೆ ಏಪ ಪನವು ಕೊರುವೆ ಪಂದ್ ಅಂಗಿದ ಕನ ಕಟೊಂದು ಇತ್ತಿನ ಕಾಲ.

ಕೆಲವು ಇಲ್ಲಲೆಡ್ ಗುರ್ಕಾರೆ ಪೀಂಕಾವುನ ಪನವುಗು 'ಬ್ರಾಣ ಪೀಕ್ ನಾಯಿ ಕಾತಿನೆಲ್ಕ್' ಕೆಕ್ಕಿಲ್ ಎಕ್ಕಾದ್ ಕಾತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ನನ ಕೆಲವೆರ್ನ ಇಲ್ಲಡ್ ಗುರ್ಕಾರೆ ಪೇಂಟೆಗ್ ಪೋದು ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಆಣ್ ಪೊಣ್ಣು ಬೇದದಾಂತೆ ಒಂಜೇ ಬೀರಿದ ಕುಂಟುನು ಪತೊಂದು ಬರುವೆರ್. ಐನ್ ಅಕಲಕಲೆ ಮಾಪುಡು ಪೊಲ್ಲಾಯೆರೆ ಯಜಮಾನ್ಯೆನೆ ಕಡಪುರೆರ್. ಆತ್ ತಿಕ್ಕೊಡಾಂಡ ಏತ್ ಪೊಂರ್ಬೊಡು ಏತ್ ಸರ್ತಿ ನೆಂಪು ಮಲ್ತೊಂದು ಕೇನೊಡು. ಜೋಕುಲೆಗ್ ಇಂಚಿನ ಕುಂಟಾಂಡ, ಪೊಂಜೆವೆರೆಗ್ ಪೂರಾ ಮಗ್ಗದ, ಖದ್ದರ್‌ದ ಸೀರೆಲು, ಅಜ್ಜಿಯಲ್ಲೆಗ್ ಲಂಗದಂಚಿನ ತುಂಡುಕುಂಟುಲಾ ಕನನೆ. ಐಕ್ಕೆ ತುತ್ತೆರೆ ಮಗ್ಗದ ಸೀರೆಲೆನ್ ಕಂತೆರ್ಡ ಐನ್ ರಡ್ಡ್ ತುಂಡು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಇತ್ತೆದ ಆಫ್ ಸೀರೆ ಅತ್ತ್‌ಡಲ ರಡ್ಡ್ ಕುಂಟು ಮಲ್ತೊಂದುತ್ತೆರ್. ಅಜ್ಜಿಯಲ್ಲು ರಾಕಿ ಪಾಡುನ ಕ್ರಮನೇ ಇತ್ತ್‌ಜಿ. ತುಂಡು ಕುಂಟು ತುತ್ತುದು ಮೇಲ್‌ಗೊಂಜಿ ತುಂಡು ಸೀರೆದ ಮೆದಲೆ ಪೊದೆತೆರ್‌ಂಡ ಆಂಡ್. ಏರ್ನೆಲ ಮಸ್ಕಿರಿ, ಮಕ್ಕರ್ ಇತ್ತ್‌ಜಿ. ಡ್ರೆಸ್ ಕೋಡ್‌ದ ರಗಲೆ ಪೆಟ್ಟ್ ಪುಡೆಲಾ ಇತ್ತ್‌ಜಿ.

ಅಂಜೊವುಲೆಗ್ ಲಂಗೊಗೊಂಜಿ ಲುಂಗಿ ಜತೆಯಾಪಿನಂಚ ಖದ್ದರ್‌ದ ಕಂಬೈ, ಇಜಿಂಡ ಅಡ್ಡ ತುತ್ತುನ ಬೈರಾಸ್ ಉಲಯಿ ತುತ್ತುನ ಎಲತ್ರ ಗಂಜಿ ಪರಾಕ್ ಪಾಡಂದೆನೆ ಪಾಡುನ ಅರ್ಧ ಕೈತೊಂಜಿ ಅಂಗಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಎಚ್ಚ. ದುಡ್ಡುದಕುಲು ಕಾರ ಕನ್ನಮುಟ್ಟದ ಏಷ್ಠಿ ತುತ್ತೆರ್‌ಡಲಾ ಅವು ಕೆಲವು ಗುತ್ತು ಬರಿಕೆದಕುಲು ಮಾತ್ರ. ಬೆಂದ್ ತಿನ್ಪಿನಾಯಗ್ ಐನ್ ತುತ್‌ದ್ ಕುಲ್ಲೆ ರಾಪುಂಡ? ಇಲ್ಲಡ್ದ್ ಪಿದಯಿ ಪೋಪಿ ಅಂಜೆಯೆನ ಪುಗೆಲ್‌ಡೊಂಜಿ ಬೈರಾಸ್ ಉಪ್ಪುಂಡ್. ಅವು ಮುಂಡಾಸ್ ಆದ್ ಮಂಡೆ ಕಟ್ಟೆರೆಲಾ ಆವು ಬಚ್ಚೆಲ್‌ದ ಬೆಗರ್ ಒಚ್ಚೆರೆಲಾ ಆವು. ಅಂಜೊವು ಜಾತ್ರೆಗ್ ಮಾತ್ರೆ ಇಲ್ಲ್ ಜತ್ತ್ ಪಿದಯಿ ಪೋವೊಂತಿನಕುಲು ಅತ್ತ್. ಜಾತ್ರೆದ ಮನದಾನಿ ಬಿನ್ನೆರೆ ಕಟ್ಟದ ಕೋರಿದ ಕಟ್ಟೊಡು ಕೋರಿದ ಪೀಂಕನ್‌ಗ್ ಗಾಲಿ ಪಾಡೆರೆಲಾ ಅವ್ವೇ ಬೈರಾಸ್ ಬೋಡಾಪುಂಡು. ವರ್ಸಪೂರ ನಡಪುನ ಕೋಲ, ಕಂಬುಲ, ಆಟ, ಪಂಚಾತಿಗೆ, ವಾರದ ಸಂತೆ ಮಾತೆಕ್ಕಲ ಪಿದಯಿ ಪೋವೆರ್. ಪೋಯಿನವುಲು ಪೊರ್ತು ಕಡೆಸ್‌ಂಡ ತರೆ ಅಡಿಕ್ ದೀದ್ ಪೊದೆತ್ ಜೆಪ್ಪೆರೆಲಾ ತುತ್‌ದಿ ಕುಂಟೇ ಆವೊಡತ್ತ!

ವರ್ಸದ ಜಾತ್ರೆಗ್ ಪೊಂಜೊವು ಪೋಯೆರ್ಡಲ ಇಲ್ಲ್‌ಗಿತ್ತ್‌ದ್ ಮಾತೆರ್ಲ ಪೋಯೆರೆ ಇಜ್ಜಿ. ಇಲ್ಲ ಮುಂದಿಲ್‌ದ ಬಾಕಿಲ್ ಒಯ್ತ್ ಪೋಪಿನ ಕ್ರಮಾನೇ ಇತ್ತ್‌ಜಿ. ವರ್ಸೊಗೊರ ಪಿದಯಿ ಬರ್ಪಿ ಪೊಣ್ಣುಲೆಗ್ ಬೇಪು ಪಾಡುನ ಆಣುಲೆಗ್ ಅಪಗಲ ಕಡಿಮೆ ಇತ್ತ್‌ಜಿ. ತಾನ್ ಬಯಕಿನಾಲ್ ತನ್ನೊಟ್ಟುಗು ಬತ್ತ್‌ಜಲ್‌ಂದ್ ಆಲ್ನ ಉದ್ದದ ತರೆಕುಜಲ್‌ನ್ ಕತ್ತೆರ್‌ದ್ ದಕ್‌ದಿನ ಕಥೆ, ಕಿನ್ನಿನ ಬಿರೆಲ್‌ಗ್ ಜಾತ್ರೆಡ್ ಕಿನ್ಕದ್ ಪೊಣ್ಣನ್ ರಟ್ಟಾದ್ ಕೊಂತಿನ ಕಥೆನ್ ಎಲ್ಲಿಡ್ ಪನ್ನಗ ಎಂಕ್ ದಾಲಾ ಅರ್ಥ ಆದಿತ್ತ್‌ಜಿ. ರಟ್ಟಾವುನು ಪಂಡ ಎಂಚ ಗುರಿಕ್ಕೆ ಬಿರೆಲ್‌ಡ್ ಗೋಲಿ ರಟ್ಟಾಯಿನಂಚನ ಪಂದ್ ಕಣ್ಣ್‌ಬಾಯಿ ಬುಡ್ಡು ಕೇನೊಂದಿತ್ತೆ. ಯಾನ್ ಕುಂಟುದ ಸಂಗತಿ ಬುಡ್ಡು ರಟ್ಟಾವುನ ಸಂಗತಿದ ಬಗ್ಗೆ ದಾದ ಪರಂಚೊನುವೆಂದ್ ನಿಕಲೆಗ್ ತೋಜೆರೆ ಯಾವು. ಪೊದ್ದಿ ಕುಂಟುದ ಒಟ್ಟುಗು ಪೊಡಿ ನುಪ್ಪುಲಾ ಕೋರಿ ಸುಕ್ಕಲಾ ಪೊದಿಕೆ ಕಟ್‌ದಿನಿ ತುಳುವೆರ್ನ ಬದ್‌ಕ್ ಅತ್ತಾ?

ಎಲ್ಲಿದ ಈ ನೆಂಪುದೊಟ್ಟುಗು ಯಾನ್ ಜವಂದಿಯಾದ್ ಬತ್ತಿ ಪೊದುಕು ಕಂಡನಿಯಡ್ದ್

ಕಂಡಾಲ್ನಡೆ ಪೋಯಿನ ವರ್ಸನೆ ಬಾರಿ ಗೌಜಿಡ್ ಕಟೀಲ್‌ದ ಜಾತ್ರೆ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇಲ್ಲ್ ನಿಲ್ಕೆ ಇತ್ತಿನ ಜೋಕುಲು ಕೇಂಡೆರ್. "ಈರ್ ಕಟೀಲ್‌ದ ತೇರ್‌ಗ್ ಅಂಗಿ ಪೊಲ್ಲಾವುಜರ?"

"ಪೊಲ್ಲಾವೊಡತ್ತೆ. ವೋಲು ದೆಪ್ಪುನು?"

ಇಂಚ ಕೇನ್ನಗ ಅಲ್ಪನೆ ಇತ್ತಿನ ಮಲ್ಲ ಪಲಿ ಗಿರಿಜಕ್ಕ ಪಂಡೆರ್.

'ಇತ್ತೆ ವರ್ಸೊಗು ಕುಂಟುಕೊರ್‍ಯೆರೆ ಬರ್ಪಿನ ತಾಲಿಯೆರ‍್ಲು ಬರ್ಪುಜೆರತ್ತ?'

ಪಂಡ ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡು ಊರು ಊರುಡು ಇತ್ತಿನ ಮಗ್ಗೊಲೆಡ್ ಕುಂಟು ನೇಯೊಂತಿನ ಶೆಟ್ಟಿಗಾರೆರ್ ಮಗ್ಗ ಬುಡ್ತೆರ್ ಬೇತೆ ಬೇಲೆ ಪತ್‌ದೆರ್. ಮಗ್ಗೊಡು ಕುಂಟು ನೇಯೆರೆ ಪರ್ತಿ ಕನಪುನಕುಲು, ನೆಯ್ತಿ ಕುಂಟು ಕೊರ್‍ಯೆರೆ ಪೋಪಿನ ತೂವೆರೆ ತಿಕ್ಕುಜೆರ್. ಕುಡ್ಲಗ್ ಸುರುಕ್ಕು ಬತ್ತಿನ ಮಿಸ್ಕಿತೆರ್ನ ಬಸ್‌ಮಿಸ್ಕಿತ್ ಮೋಟಾರ್ಸ್‌ಲಾ, ಕಾಮತೆರ್ನ ಹನುಮಾನ್ ಮೋಟಾರ್ಸ್‌ಡ್ ಕುಂಟುದ ಕಟ್ಟ ದಿಂಜಾವುನಕುಲು ತೋಜುಂದಿಜ್ಜಿ. ನೆರಡೆ ಕಾಂಡೆದ ಸುರುತ್ತ ಟ್ರಿಪ್ಪುಡು ಬಸ್‌ಟ್ ದಕ್ಕೆ ಪೋಪಿನ ಮರಕಲೆರ್ ತೂಯೆರೆ ತಿಕ್ಯೆರ್‌ಡಲಾ ಬಂಡಸಾಲೆ ಪೋಪಿನ ತಾಲಿಯೆರ‍್ಲು ತೂಯೆರಿಜ್ಜೆರ್. ಹ್ಯಾಂಡ್‌ಲೂಮ್ಸ್, ನೈಲಾನ್, ಶಿಫಾನ್, ಸ್ಪನ್, ಜೂಟ್‌ದ ಎದುರುಡು ಅಕಲ್ನ ಮಗ್ಗದ ನೇಯ್ಗೆ ಉಂತೊಂದು ಬೈದ್‌ಂಡ? ಆಂಡ ಕುಂಟು ದೆಪ್ಪುನ ಉಂತುದುಜಿ. ವರ್ಸೊಗು ರಡ್ಡ್ ಅತ್ತ್ ದಿನೊಕು ನಾಲ್ ಕುಂಟು ಪಾಡ್ದ್ ಪಗಪುನಕುಲ್ಲಾ ಉಲ್ಲೆರ್. ಆಂಡ ತೇರ್‌ಗ್ ಅಂಗಿ ಪೊಲ್ಲಾವುನ ಕಾಲದ ಕುಸಿ ಉಂತೊಂದು ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಇತ್ತೆದ ಪ್ಯಾಷನ್‌ದ ಜೀನ್ಸ್, ಪೆನ್ಸಿಲ್ ಪಾಯಿಂಟ್, ಆಫ್‌ಸ್ಟಿಚ್, ಫುಲ್ ಸ್ಟಿಚ್, ಮಿಡಿ, ಮಿನಿ, ಸಲ್ವಾರ್, ಲೆಗ್ಗಿಂಗ್, ಸೂಟ್ ಬೂಟ್, ಟೈಟ್ಸ್ ಪೂರಾ ಬೈದ್‌ಂಡ್. 'ಕಾಲೊಗು ತಕ್ಕ ಕೋಲ' ಕಟ್ಟೊಡತ್ತೆ. ಕುಂಟುದಡೆ ಮಾತಾ ಕಡೆಟ್‌ಲಾ ದಕ್ಕ್‌ಂಡ ಮಣ್ಣಾವಂದಿನ, ಪೊತ್ತಾಂಡ ಬೊಣ್ಯ ಆವಂದಿನಂಚಿನ ಕುಂಟುಲು ಬೈದ್‌ಂಡ್.

ದಾನೆ ತೇರ್‌ಗ್ ಅಂಗಿ ದೆತೊನೊಂದುಲ್ಲರಾ? ಬೇರೊಗು ದುಂಬೇ ಚರ್ಚೆ ಸುರು ಮಲ್ತರಾ ಎಂಚ? ತೇರ್‌ದ ಅಂಗಿ ದುಂಬುದಾತ್ ಅಗ್ಗ ಇಜ್ಜಿ ಪಂದ್ ಜಾಲ್‌ಡ್ ಉಂತೊಂದು ಮುನ್ನುಕನ ಅಜ್ಜೆರ್ ಎದುರು ತೋಜೊಂದುಲ್ಲೆರ್! ಬಾರಿ ಗೌಜಿದ ಕೊಡಿಯಾಲ್ ತೇರ್ ಬರೊಂದುಂಡುಗೆ, ಬೇಗ ತಯಾರಾಲೆ!

ಲೇಸ್

ಅಜ್ಜೆರ್ ಪಂಡೆರ್
ಅಲ್ಪ ತುಳುವೆರೆನ
ಬಾರೀ ಮಲ್ಲ ಲೇಸ್.
ಪುಳ್ಳಿ ಕೇಂಡೆ–
ಏತ್ ಮಲ್ಲವು
ಐತ ಪ್ಯಾಕೆಟ್ ?!

ವಿದ್ಯಾ ಯು

ಆನಿದ, ಇನಿತ್ತ

ಸುಗುಣಾ ಬಿ. ರೈ

ಏತ್ ಪುಣ್ಯವಂತೆರ್ ನಿಕುಲು
ಓ ಅಜ್ಜೆರೇ, ದೊಡ್ಡಾ,
ಪೆರಿಯಪ್ಪೆ, ಪೆರಿಯಮ್ಮೆರೇ
ತಂಜನ, ಬೆಂಜನೊಡು
ಸೊಂಪುಡು ಬುಳೆತರ್!

ಇನಿತ್ತ ಇನಿಕ್ಕ್, ಎಲ್ಲೆದ ಎಲ್ಲೆಗ್
ಪನ್ಪಿ ನಿಕ್ಲೆ ಕಾಲ!
ಪಿಜ್ಜಾ, ಕೆ.ಎಫ್.ಸಿಡ್ ಎಂಕ್ಲೆಗಿಜ್ಜಿ ದಾಲ
ನೇಮದ ಬೆಡಿತ್ತ ಗೌಜಿ!
ಇನಿತಕ್ಲೆಗ್ ದಾಲಾ ಉಮೇದಿಜ್ಜಿ!
ಕಂಪ್ಯೂಟರ್, ಮೊಬೈಲ್, ಟಿ.ವಿಡ್
ಜೋಕುಲು ಬಾರೀ ಜೋರು,
ಆಂಡಲಾ, ಅಕ್ಲೆಗ್ ಏಪಲಾ ಬೋರು!
ಏತ್ ಪುಣ್ಯವಂತೆರ್ ನಿಕುಲು

ಇನಿ ಅಮ್ಮೆರ್, ಅಜ್ಜೆರ್
ಬೇಧ ಇಜ್ಜಿ
ಅತ್ಯಾಚಾರ ನಡಪಂದಿನ ಜಾಗೆ ಇಜ್ಜಿ
ಗಾಳಿಡ್ ಪುಗೆ, ಬಂಜಿಡ್ ವಿಷ
ಇನಿತ ಪಿಂಡೊಲೆಗ್ ಬಂಜಿಡೇ
ದೋಷ
ಏತ್ ಪುಣ್ಯವಂತೆರ್ ನಿಕುಲು

ಆನಿ ಅಜ್ಜ , ಅಜ್ಜಿನ ಮದ್ಮೆದ
ಐವ ವರ್ಸೊದ ಸಡಗರ
ಇನಿ ಪತ್ತ್‌ದಿನೊಟ್ಟೇ 'ಬರ'
ಮಾರ್ಗೊಗು ಜತ್ತ್ಂಡ ಅಪಘಾತ
ನಿಕ್ಲೆಗಿತ್ತ್ಂಡ ಉಂದು ಮಾತ
ಏತ್ ಪುಣ್ಯವಂತೆರ್ ನಿಕುಲು

ಕರಿನ ದಿನಕೊಲು ಬಂಗಾರ
ಕಾಲ ಬದಲಾಂಡ್ ಬರ್ಬರ
ಜೀವನ ನಿಕ್ಲೆನ ಜಿಂಜಿ ಕೊಡಪಾನ
ಎಂಕ್ಲೆಗಿಜ್ಜಿ ನನ ಅಂಚಿನ ದಿನ
ಏತ್ ಪುಣ್ಯವಂತೆರ್ ನಿಕುಲು
ಏತ್ ಪುಣ್ಯವಂತೆರ್ ನಿಕುಲು

ಅಲ್ಪ ನೆತ್ತೆರ್ ಪರತ್‌ನನೇ ಇಜ್ಜಿ.
ಅಕ್ಲೆಗ್ ಹಾಕ್ಯೆರ್ ನೋತೆರ್ ಕಡ್ತೆರ್.
ಅಕ್ಲು ಇಜ್ಜಂದಿನಕ್ಲು
ದಾಲಾ ಇಜ್ಜಂದಿನಕ್ಲು
ಪಾಪ ...
ನೆತ್ತೆರ್ಲಾ
ಇಜ್ಜಂದಿನಕ್ಲು !

ವಿದ್ಯಾ ಯು.

ಸಾಧನೆ

ಆನಂದ ಸಾಲಿಯಾನ್

ಸಾಧನೆ ಮಲ್ತ್ಂಡ ಸಬ್ಬಲ್ ನಿಂಗೊಲಿ ಪನ್ಪುನ ಗಾದೆನೆ ಉಂಡು. ಅಂಚನೆ ಆಂಡ್ ಅಣ್ಣಪ್ಪನ ಬದ್ಕ್. ಅಣ್ಣಪ್ಪೆ ಕನಮನಸ್‌ಡ್ಲಾ ನೆನಪಂದಿ ಸಂಗತಿ ನಡತ್‌ಪೋಂಡು. ಆ ಕತೆನ್ ಇತ್ತೆ ಪನ್ಪೆ ಕೇನ್ಲೆ.

ಅಣ್ಣಪ್ಪೆ ಎಲ್ಯೆಡೆ ಬಡೆಪತ್ತ್‌ನ್ ಅನುಬವಿಸ್‌ನಾಯೆ. 8ನೇ ಕ್ಲಾಸ್‌ಮುಟ್ಟ ಶಾಲೆಗ್ ಪೋಯೆ. ಅಯಗ್ ಎಚ್ಚ ಕಲ್ಪಿಯೆರೆ ಸಾದ್ಯ ಆಯಿಜಿ, ಕಾರಣ ಬಡೆಪತ್ತ್.

ಅಣ್ಣಪ್ಪೆ ಜವ್ವನೆ ಆಯೆ. ಅಯನ ಅಮ್ಮೆರ್ ಪೊಣ್ಣುತೂದು ಮದ್ಮೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಯಗ್ ಬೆರಿಬೆರಿ ನಾಲ್ ಜೋಕ್ಲು ಆಯ. ಅಕ್‌ಲ್ ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಕೂಲಿ ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪುನ, ಪರ್ಪುನ, ಬುಡೆದಿ ಜೋಕುಲೆಗ್ ನೆರ್ಪುನ, ಹಾಕುನ ಅಯನ ದಿನಚರಿ ಆಂಡ್. ಕೆಲಸ ಇಜ್ಜಿಂಡ ಕೈತಲ್ದ ಭಟ್ರೆನ ತೋಟೊಡ್ದು ಬಜ್ಜೆಯಿ, ತಾರಾಯಿ ಕಂಡ್‌ದ್, ಮಾರ್‌ದ್ ಪರೊಂದಿತ್ತೆ. ಒಂಜಿ ದಿನ ಅಯನ ಬುಡೆದಿ ಕಮಲ ಇಂಚ ಪಂಡಲ್. "ಅಂದೆಯೇ ಈರ್ ಕತ್ತೆದ ಲೆಕ್ಕ ಬೆಂದ್‌ದ್ ನಾಯಿದಲೆಕ್ಕ ಬಂಜಿ ದಿಂಜಾವರ್. ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಅಂಗಿ–ಚಡ್ಡಿ ದೆಪ್ಪೊಡು, ಶಾಲೆ ಕಲ್ಪಾವೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಗೇನನೆ ಇಜ್ಜತ್ತಾ?" ಈ ಪಾತೆರ ಕೇಂಡ್‌ದ್ಲಾ ಅಣ್ಣಪ್ಪಗ್ ಬುದ್ಧಿ ಬತ್ತ್‌ಜಿ. ಅಯನ ಬುಡೆದಿ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕಂಡನಿ ಬೊಡ್ಜಿಂದ್ ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋಯಲ್. ಪೋಯಿನಾಲ್ ಪಿರಬತ್ತ್‌ಜಲ್. ಅಣ್ಣಪ್ಪೆ ಅಲೆನ್ ಲೆಪ್ಪೆರೆ ಪೋಯೆ. ಆಲ್ ಬತ್ತ್‌ಜಲ್. ಅಲೆನ ಮನಸ್ಸ್ ಮುನಿದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಪೋಯಿ ಸಾದಿಗ್ ಸುಂಕ ಇಜ್ಜಿ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ ಪಿರ ಬತ್ತೆ. ಅಣ್ಣಪ್ಪನ ಮನಸ್‌ಗ್ ಬೇಜಾರ್ ಆಂಡ್. ಅಣ್ಣಪ್ಪೆ ರಡ್ಡನೆ ಮದ್ಮೆ ಆಯೆ. ಆಂಡ ಆಲ್ ಪೆದ್ದ್‌ಜಲ್. ಪ್ರಾಯ ಕರಿನ ಪೊಣ್ಣು ಪೆದ್ದುನೆಂಡಲಾ ಎಂಚ? ಆಲ್‌ಲಾ ತೀರ್ ಪೋಯಲ್. ಅಣ್ಣಪ್ಪೆ ಮೂಜನೆ ಮದ್ಮೆ ಆಯೆ. ಆಲ್ ಪೊರ್ಲುದ ತೆಲಿಕೆ, ನಲಿಕೆದ ಪೊಣ್ಣು. ದಿನೊಲಾ ತಿರ್ಗೆರೆ ಪೋಯಿ, ಪಿಚ್ಚರ್‌ಗ್ ಪೋಯಿಂದ್ ಒತ್ತಾಯ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಲ್. ಪಾರ್ಕ್‌ಗ್ ಪೋಯೆರ್, ಕಡಲ ನೀರ್ ಮೀಯೆರ್, ಪಿಚ್ಚರ್‌ಗ್ ಪೋಯೆರ್. ಒಂಜಿ ಕುದುರೆನಾಂಡಲ ತಾಂಕೊಲಿ ಮೊಲೆನ್

ತಾಂಕಿಯೆರೆ ಬಂಗಂದ್ ಎನ್ನಿಯೆ ಅಣ್ಣಪ್ಪೆ. ಒಂಜಿ ದಿನ ವೈನ್‌ಶಾಪ್‌ಡ್ದ್ ಪರ್ದ್ ಬನ್ನಗ ಅಯನ ದೋಸ್ತಿ ಕೇಂಡೆ. "ಅಂದಯಾ, ಅಣ್ಣಪ್ಪ... ನಿಕುಲು ಬಾರೀ ಜಾಲಿ ಮಲ್ಪುವರತ್ತ? ಅಲೆನ್ ನಿಕ್ಕ್ ಏರ್ ತಾಗಯೆರ್ ಮಾರಾಯ? ಆಲ್ ದುಂಬೆ ರಾವೊಂದಿತ್ತಲ್." ಈ ಪಾತೆರ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಅಣ್ಣಪ್ಪಗ್ ತೆಡಿಲ್ ಹಾಕಿಲೆಕ್ಕ ಆಂಡ್. ಇಲ್ಲಡೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಬುಡೆದಿಗ್ ನೆರಿಯೆರೆ, ಹಾಕಿಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆ. ಆಲ್‌ಲಾ ಬುಡ್ಜಲ್. ಇಂಬಿಯಗ್ ನೆರಿಯಲ್, ಹಾಕಿಯಲ್. ಇಂಬಿಯನ ಶಿಕ್ಷೆ ತಡೆವೆರಾವಂದೆ ಪದ್ರಾಡ್ ಪಾಡಿಯಲ್.

ಪರ್‌ಪರ್‌ದ್ ಅಣ್ಣಪ್ಪಗ್ ಜೆತ್ತ್‌ಂಡ ರಾತ್ರೆ ನಿದ್ರೆ ಬೂರುಜಿ. ಕರಿಪೋಯಿ ಸಂಗತಿ ನೆಂಪುಗು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ತಾನ್ ಸುರುತ ಬುಡೆದಿಗ್ ಮಲ್ತಿನ ಅನ್ಯಾಯನೆ ಎಂಕ್ ಶಾಪ ಆಂಡ್. ಯಾನ್ ಒಂಜಾ ಸೈಯೊಡು ಇಜ್ಜಿಂಡ ಬದ್‌ಕೊಡುಂದು ಎನ್ನಿಯೆ. ಊರು ಬುಡೊಡುಂದು ನಿರ್ಧಾರ ಮಲ್ತೆ. ನೀರ್‌ಡ್ ಮುರ್ಕಿನಾಯಗ್ ಚಳಿ ಇಜ್ಜಿ, ಸೈತಿ ಕೋರಿಗ್ ಸೂತ್ತ ಪೋಡಿಗೆ ಇಜ್ಜಿ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ ಆಂಡ್.

ಮನದಾನಿ ಬೇಗ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಪಿದಾಡಿಯೆ ಅಣ್ಣಪ್ಪೆ. ದೂರಂದ್ ಕೇನ್‌ನಕಲೆಡ ಮನಿತ್‌ಜೆ. ಮನಸ್‌ಡ್ ದುಕ್ಕ ಉರ್ಕರೊಂದು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕುಡ್ಲಗ್ ಪೋದು ರೈಲ್‌ಡ್ ಕುಲ್ಲಿಯೆ. ಕಾಸಿಗ್ ಪೋಯೆ. ಕಾಸಿಡ್ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಕಾಸಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ದೇವೆರೆಗ್ ಕೈಮುಗಿಯೆ. "ನನ ದಾಯೆ ಬದುಕುನೆ? ಗಂಗೆಗ್ ಲ್ಯಾತ್‌ದ್ ಸೈಪುನೆ"ಂದ್ ಎನ್ನಿಯೆ. ಆಂಡ ಸೈಯ್ಯರೆ ಮನಸ್ಸ್ ಬತ್ತಿಜಿ. ಆಯೆ ಏರಾ ಪನ್ಪುನೆನ್ ಕೇಂಡ್‌ದಿತ್ತೆ. "ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಲ್ಪುನ, ಮಹಾಪಾಪಂದ್" ಕಾಸಿದ ಸಾದಿ ಬೀದಿಡ್ ನಟ್ಟಿಯೆ. ನಟ್ಟ್‌ನ ಕಾಸ್‌ನ್ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ರೈಲ್‌ಡ್ ಕುಲ್ಲುದು ಹಿಮಾಲಯದಡೆ ಪೋಯೆ. ಅವುಲು ಇತ್ತಿನ ಸನ್ಯಾಸಿಲೆ ಕೈತಡೆ ಪೋಯೆ. "ಊರು ಮುನೀಂಡ, ನೀರ್ ನಂಜಾಂಡ ಓಡೆಂಡಲಾ ಪೋವೊಡೆ" ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ ಆಂಡ್. ಅವುಲು ಉಂತುದು ರುಷಿಕ್ಕುಲೆ ಸೇವೆ ಮಲ್ತೆ. ದೇವೆರೆ ಧ್ಯಾನ ಮಲ್ತೆ. ಮಂತ್ರ–ತಂತ್ರ ಕಲ್ತೆ.

ಅಣ್ಣಪ್ಪಗ್ ಹಿಮಾಲಯೊಗು ಪೋದು ಪತ್ತೊಂಜಿ ವರ್ಸ ಕರಿನವೆ ಗೊತ್ತಾಯಿಜಿ. ಒಂಜಿ ದಿನ ದೇವಿ ಕನಟ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಇಂಚ ಪಂಡೆರ್ "ಅಣ್ಣಪ್ಪ ನಿನ್ನ ಭಕ್ತಿಗ್ ಯಾನ್ ಮೆಚ್ಚಿಯೆ. ಈ ಊರುಗು ಪೋಲ, ಕಷ್ಟೊಡಿತ್ತಿನಕುಲೆಗ್ ಸಾಯ ಕೊರ್ಲ. ಎಂಕೊಂಜಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ಕಟ್ಟಾದ್ ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪುಲ. ನಿನ್ನ ಕೀರ್ತಿ ಪಸೆರಡ್."

ಅಣ್ಣಪ್ಪೆ ದಿಡ್ಕ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಕುಲ್ಲಿಯೆ. "ಉಂದು ದಾದ... ನಿಜನಾ ಸುಳ್ಳಾ? ದೇವಿ ಪಂಡಿನ ಸುಳ್ಳಾಯೆರೆ ಸಾದ್ಯ ಇಜ್ಜಿ" ಈ ಇಸಯೊನು ಅಯನ ಗುರುಕ್ಕುಲೆಡ ಪಂಡೆ. ಗುರುಕ್ಕುಲು ಅಯಗ್ ಈ ಊರುಗು ಪೋಲಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಆಶೀರ್ವಾದ ಕೊರಿಯೆರ್. ಅಣ್ಣಪ್ಪೆ ರೈಲ್‌ಡ್ ಕುಲ್ಲುದು ಉಡುಪಿಗ್ ಬತ್ತೆ. ಅವುಲೆ ಒಂಜಿ ಕಟ್ಟೆಡ್ ಕುಲ್ಲುದು ದೇವೆರೆ ಧ್ಯಾನ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆ. ಬತ್ತಿನಕುಲೆಗ್ ತೀರ್ಥ, ಭಸ್ಮ ಕೊರ್ದು ಸಮಾಧಾನ ಪಂಡೆ. ಬರ್ಪುನ ಭಕ್ತೆರೆನ ಸಂಕ್ಯೆ ಎಚ್ಚಾಂಡ್. ಬತ್ತಿನ ಭಕ್ತೆರೆಡ ಅಣ್ಣಪ್ಪೆ ಎಂಕೊಂಜಿ ದೇವಿನ ದೇವಸ್ಥಾನ ಕಟ್ಟಾಯೆರೆ ಸಾಯೊಕೊರೊಡುಂದು ಪಂಡೆ. ಭಕ್ತೆರ್ ಮಾತಾ ಒಟ್ಟಾದ್ ದೇವಿಗ್ ದೇವಸ್ಥಾನ ಕಟ್ಟಾಯೆರ್. ಅಣ್ಣಪ್ಪೆ ದಿನೊಲ ಪೂಜೆ ಮಲ್ತೆ. ಅಣ್ಣಪ್ಪನ್ ಮಾತೆರ್‌ಲಾ 'ಅಣ್ಣಪ್ಪ ಸ್ವಾಮೀಜಿ'ಂದ್ ಲೆಪ್ಪೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್.

ಅತ್ತೂರ್ದ ಅಳಪು ಸಂತ ಲಾರೆನ್ಸ್

ಕ್ಯಾಥರೀನ್ ರಾಡ್ರಿಗಸ್

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪೆರ್ಮೆದ ಊರು ಕಾರ್ಲ, ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪರಪುದ ದೇಕಿನ್ ತೂವೊಡಾಂಡ ಒರ ಕಾರ್ಲದ ಬಗ್ಗೆ ತೆರಿಯೊಡಾಯಿನ ಸಂಗತಿ. ಜಾತಿ, ಮತ, ಧರ್ಮದ ಅಂತ್‌ಗೊಂತುದ ಗೊಂಚಿಲ್‌ನ್ ಕೂಡು ಪಾಡೊಂದು, ಊರ್ದ ಪುಗರ್ತೆದ ಬೊಕ್ಕ ಪರಂಬುದ ದೇಗುಲ ಕಾರ್ಲ, ಕಾರ್ಲದ ಪೇಂಟೆದ ಪೊರ್ಲು ಪೊಳಕೆನ್ ತೂವೊಡಾಂಡ ಪಾಡ್ದೊನದ ತೆಂಬರೆಡ್ ಮೂಡ್ದು ಬರೊಡು. ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಿರಿತುಪ್ಪೆಗ್ ಜಾತಿ ಧರ್ಮದ ಪೊರ್ಲಕಂಟ್ ಆಲಾದ್‌ನ್ ಸುಂದುದು ಮಲ್ದಿನ ಮಲ್ಲಾದಿಗೆಲಾ ಕೂಡ್ದುಂಡು. ಹಿಂದು, ಜೈನ, ಮುಸ್ಲಿಂ, ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮದ ಬದ್ಕ್‌ದ ಎಗ್ಗೆ ಎಗ್ಗೆಲಾ ಜೋಡಿಪಾದ್ ಪೊರ್ಲಕಂಟ್ ಕೋಮು ಸೌಹಾರ್ದದ ಬುಲೆಚಿಲ್‌ಲಾ ಆವೊಂದುಂಡು.

ಕಾರ್ಲದ ಪೇಂಟೆಗ್ ಪೊಗ್ಗೊಡು ದುಂಬು ಕುಡ್ಲ, ಅತ್ತ್‌ಡ ಶಿರ್ವ ಮಂಚಕಲ್ ರಸ್ತೆಡ್ ಬನ್ನಗ ದೂಪದಕಟ್ಟೆ ಎದುರಾಪುಂಡು. ಕಾಬೆಟ್ಟುದಲ್ಪ ರಡ್ಡ್ ಪೊರ್ಲಕಂಟ್ ಎದ್ಕೊನುನ ಗೋಪುರೊಲು, "ದುಕ್ಕ ದುಮ್ಮಾನೊಡು ದುನೆತ್‌ದ್ ಬತ್ತರ ಬಾಲೆಲೆ. ಬಲೆ... ನಿಕ್ಲೆನ ಪುದೆನ್ ಎನ್ನ ಕಾರ ಅಡಿಕ್ ಒಪ್ಪಿಸಾಲೆ. ನಂಬುದು ಬೈದರ್ ಇಂಬು ಕೊರ್ಪೆ. ದುಕ್ಕ ಮಾಜಾವೆ, ಕಷ್ಟ ದೂರ ಮಲ್ಪುವೆ" ಪಂಡ್ದ್ ಲೆತ್ತಿನಂಚ ಆಪುಂಡು. ಅವ್ವೇ ತಾದಿಡ್ 1.5 ಕಿ.ಮೀ. ಪೋಂಡ ಇತಿಹಾಸ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸರ್ವ ಜಾತಿ ಬಂಧುಲೆನ ಭಕ್ತಿದ ತಾಣ, ನೆಮ್ಮದಿದ ಅತ್ತೂರ್ದ ಪವಾಡ ಪುರುಷೆ ಸಂತ ಲಾರೆನ್ಸ್ ಇಂಬೆರೆನ ಪುಣ್ಯಭೂಮಿಗ್ ಎತ್ತುವ.

ಪರ್ಪತಿ ಗುಡ್ಡೆ, ಪಚ್ಚೆ ಬಣ್ಣೊಡು ಅಯಿತಾದಿನ ಎತ್ತರದ ಗುಡ್ಡೆಡ್ ಪವಿತ್ರ ಖುರ್ಸ (ಶಿಲುಬೆ) ತರೆ ದೆರ್ತ್‌ದ್ ಉಂತುದುಂಡು. ವಾ ನಾಸ್ತಿಕೆಲಾ ಒರ ಅಲ್ಪ ಪೋಯಿನೇ ತನ್ನ ಕುರ್ತೆಲ್ ಚಲ್ಲ್ ಬುದ್ಧಿನ್ ಬುಡುದು ಸೊರಣ ಮಲ್ಪುವೆ. ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಮಹಾ ಮಹಿಮೆದ ತರೆತಗ್ಗಾಪುನ ಶಕ್ತಿ ಮೂಲುಂಡು. ಪ್ರತೀ ಒಂಜಿ ಕಟ್ಟಡ, ಗೋಪುರ ಮುಲ್ಪ ಸರ್ವಧರ್ಮ

ಸಮನ್ವಯದ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಬತ್ತಿನ ಭಕ್ತೆರೆಗ್ ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ಶಾಂತಿ, ಅಧ್ಯಾತ್ಮದ ತಲ್ಮೆನ ಕೊರ್ದು ಸಿಂತೆ, ವ್ಯಸನ ದೂರ ಮಲ್ಪುನ ಮಹಾಶಕ್ತಿ ಈ ಜಾಗೆಗ್ ಉಂಡು.

ವರ್ಷೊಡು ವರ್ಷ ಈ ಜಾಗೆಗ್ ಬರ್ಪಿನ ಭಕ್ತೆರೆನ ಸಂಖ್ಯೆ ಏರೊಂದೇ ಉಂಡು. ಕಾಷ್ಟ ಶಿಲ್ಪದ ಸಂತ ಲಾರೆನ್ಸೆರೆನ ಮೂರ್ತಿ ಸುಮಾರ್ 500 ವರ್ಷೊಡುಲಾ ಪಿರಕ್‌ದ ಪಂಡ್‌ದ್ ಇತಿಹಾಸ ಸಂಶೋಧಕೆರಾಯಿನ ದಿ. ಡಾ. ಪಿ. ಗುರುರಾಜ ಭಟ್ರು 1970 ಇಸವಿಡೇ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪನ್ತೆರ್. ಆಂಡಲಾ... ಲಿಖಿತ ರೂಪದ ದಾಖಲೆ ನಾಡನಗ ಕ್ರಿ.ಶ. 1759 ಮ. ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ಸಾಲ್ವದೊರ್ ಲೋಬೊ ದೆ, ಸೆರುಲರ. ಇಂಬೆರೆನ ಸೇವೆದ ಬೊಕ್ಕದ ವಿಷಯ ಮಾತ್ರಾ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಆಂಡಲಾ... ಈ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರೊಗು ಕಾರಣವಾಯಿನ ಇತ್ತೆಲಾ ಜನಕುಲು ಭಕ್ತಿಡ್ ನಂಬುನ, ಪತ್ತ್ ಬಿರೆಲ್ ಜೋಡಾವುನ ಒಂಜಿ ಅಡಿ ಎತ್ತರೊದ ಕಾಷ್ಠ ಶಿಲ್ಪದ ಈ ಪವಾಡ ಮೂರ್ತಿ ಅಂಚಾಂದ್ ಈ ಆಧಾರೊಲೆನ್ ಗಣನೆಗ್ ದೆತ್ತೊಂಡ ಸರಿಸುಮಾರ್ 5 ಶತಮಾನೊಡ್ದ್ ದುಂಬೇ ಈ ಪರಿಸರ ಸಂತ ಲಾರೆನ್ಸ್‌ರೆನ ಭಕ್ತಿದ ಜಾಗೆ ಆದ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪನೊಲಿ.

ಕ್ರಿ.ಶ. 1784 ಡ್ದ್ ಕ್ರಿ.ಶ. 1800 ಮುಟ್ಟ ಸೇವೆದ ವಿಚಾರ ತಿಕ್ಕೊಂದಿಜ್ಜಿ. ಆಯ್‌ಕ್‌ಲಾ ಒಂಜಿ ಕಾರಣ ಇಪ್ಪು. ಆ ಪೊರ್ತುಡು ಕರಾವಳಿ ಕ್ರಿಸ್ತುವೆರೆನ್ ಕೆಲವೊಂಜಿ ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣಗಾತ್ರ 1784ಡ್ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನ್ ಶ್ರೀರಂಗ ಪಟ್ಟಣದ ದಿನ್ಡ್ ಮಾಲೆಡ್ ಪಾಡ್ದ್ ಇತ್ತೆರ್. ಅಂಚಾದ್ 1799ಡ್ ಟಿಪ್ಪುನ ಅಂತ್ಯೊಡು ಬೊಕ್ಕ ದಿನ್ಡ್ ಮಾಲೆಡ್ ಇತ್ತಿನ ಕ್ರಿಸ್ತುವೆರೆಗ್ ಬುಡುಗಡೆಯಾದ್ ಅಕ್ಲು ನಡತೊಂದೇ ಪುಟ್ಟಿನ ಊರುಗು ಪಿರ ಬತ್ತೆರ್ ಪನ್ಪಿನ ಸಂಗತಿಲಾ ತಿಕ್ಕುಂಡು.

1801ಡ್ ಒಂಜಿ ಮುಳಿತ್ತ ಮಾಡ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ನಕ್ರೆಗ್ ಪೋಪಿನ ತಾದಿಡ್ ಕಾರಣಿಕ ಪುರುಷೆರ್ನ ಗುರುಮಠೊನು ಪಿಜಿರ್ಪ ಕಟ್ಟಿಯೆರ್. ಅವು ಇತ್ತೆದ ಗುರುಮಠೊಡ್ದು 2 ಕಿ.ಮೀ. ದೂರೊಡು ಉಂಡು. 1839ಡ್ ಅವು ಬೂರುನ ಸ್ಥಿತಿಟ್ಟ್ ಇಪ್ಪನಗ ಇತ್ತೆದ ಜಾಗೆಡ್ದ್ ಪಿರವುಡು ಇತ್ತಿನ ಪೂತ್ತ ತೋಟದಲ್ಪ ಮೂಡಾಯಿ ಪಡ್ಡಾಯಿ ಮೋನೆ ಪಾಡ್ದ್ ಇಗರ್ಜಿನ್ ಕಟ್ಟಿಯೆರ್. ಈ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ ಕುಡ ಒರ ತಾಪನೆಯಾದ್ ನೂದು ವರ್ಷ ಕರಿನ ನೆಂಪುಗು ವಂ। ಫ್ರೆಂಕ್ ಪಿರೇರಾ ಬಡಕಾಯಿ ಮೋನೆ ಪಾಡ್ದ್ ಮಲ್ಲ ಗುರುಮಠ (ಚರ್ಚ್) ಕಟ್ಟಾಯೆರ್. ಅವ್ವೇ ಇತ್ತೆಲಾ ಇಪ್ಪುನ ಪಿರಕ್‌ದ ದೇವ ಮಂದಿರ.

ಸಂತ ಲಾರೆನ್ಸೆರೆನ ಕಾರ್ಣಿಕದ ಮಹಿಮೆ ಊರುಡ್ದು ಊರು ಪಸೆರೊಂದು ಪೋವನಗ ಭಕ್ತೆರೆನ ಸಂಖ್ಯೆಲಾ ಮಿಕ ಮಿರ್ದ್ ಬನ್ನಗ ಜಾಗೆ ಕಮ್ಮಿ ಆಂಡ್. ಭಕ್ತೆರೆಗ್ ಸರಿಯಾಯಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ತಿಕ್ಕಂದೆ ಪೋಂಡು. ಅಂಚಾಂದ್ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ ಕುಡ ಒರ ತಾಪನೆಯಾದ್ ದ್ವಿ ಶತಮಾನೊದ ಸಂಭ್ರಮ ಮಲ್ಪುನ ಪೊರ್ತುಡು ವಂ। ಜೊಸ್ವಿ ಫೆರ್ನಾಂಡಿಸ್ ಇಂಬೆರೆನ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆಡ್ ಇತ್ತೆದ ಮಲ್ಲೆ. ಆಕರ್ಷಕ ಗುರುಮಠ ಅಸ್ತಿತ್ವೊಗು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಪವಾಡ ಮೂರ್ತಿ : ನಂಬಿನಕ್ಲೆಗ್ ಇಂಬು ಕೊರ್ಪಿನ ಈ ಮೂರ್ತಿದ ಪಿರವುದ ಕತೆ ಇಂಚ ಪನ್ಪುಂಡು. ಭಕ್ತೆರೆನ ಕೈ ಸೇರ್ದಿನ ಈ ಪವಾಡ ಮೂರ್ತಿನ್ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆ ಮಲ್ಪೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಉರ್ಬುಡು ಅಪಗದ ಧರ್ಮಗುರುಕುಲು ಬೊಕ್ಕ ಕೆಲವೊಂಜಿ ಭಕ್ತೆರ್ ಒಂಜಾದ್ ಜಾಗೆ ನಾಡೊಂದು ಪೋಯೆರ್. ಅಕುಲು ಭೂಮಿ ಅಪ್ಪೆನ ಐಸಿರಿತ್ತ ದೇಕಿಡ್ ಮೆಂಚುನ

ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ತಲ್ಮೆನ ಕೊರ್ಪಿನ ಪರ್ಪತಿ ಗುಡ್ಡೆದ ಪ್ರಶಾಂತ ಜಾಗ್‌ಗ್ ಎತ್ತಿಯೆರ್. ದೊಂಬುದ ಬೊಲ್ಬುಡೆ, ಕೈ ಕಾರ್ದ ಬಚ್ಚೆಲ್ ಕಲೆವೆರೆಗ್ ಲೈಟ್ ದುಂಬು ಅಲ್ಪ ಪರಪುನ ನೀರ್‌ದ ದಂಡ್‌ನ್ ತೂದು ಅಸರ್‌ನ್ ತಗ್ಗಾಯೆರ್.

ಒಂಜೀತ್ ಬಚ್ಚೆಲ್ ದೂರಾಯಿನೇ, ದುಂಬುಗು ಸರಿಯಾಯಿನ ಜಾಗ್‌ನ್ ನಾಡ್‌ಗ ಪಂಡ್ದ್ ಪಿದಾಡ್ನಗ ಅಲ್ಪ ಎನ್ನಾಂದಿನ ಅಚ್ಚರಿ ಒಂಜಿ ಆಂಡ್. ಅಕ್ಲು ಕನತ್‌ದ್ ದೀತಿನ ಪವಾಡ ಮೂರ್ತಿ ಭೂಮಿನ್ ಬುಡ್ದು ಲಕ್ಕುಜಿ. ಭೂಮಿಗ್‌ಲಾ ಮೂರ್ತಿಗ್‌ಲಾ ತೋಜಂದಿನ ವೊಯ್ಬು ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಅಪಗ ಅಲ್ಪ ಇತ್ತಿನಕ್ಲೆಗ್ ಗೊತ್ತಾಂಡ್ 'ಮೇರ್ ಮುಲ್ಪನೇ ತಾಪನೆ ಆವೆರೆಗ್ ಬಯಕುವೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ದೇವೆರ್ನ ಇಚ್ಛೆ ಉಂದೇ ಆದುಪ್ಪು ಪಂಡ್‌ದ್ ಮುಲ್ಪನೇ ಗುರುಮಠ ಕಟ್ಟುನ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಲ್ಪನಗ ಕುಡ ಒರ ಅಚ್ಚರಿ ತೋಜಿದ್ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಮೂರ್ತಿ ಸಲೀಸ್‌ಡ್ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಆ ಜಾಗೆ ಇತ್ತೆ ಇಪ್ಪುನ ಪವಾಡ ಪುರುಷೆ ಸಂತ ಲಾರೆನ್ಸೆರೆನ ಅತ್ತೂರ್ದ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ ಪಂಡ್ದ್ ಜನಕುಲೆನ ನಂಬುಗೆ.

ಕಾರ್ಲದ ದೇವೆರ್ ಸಂತ ಲಾರೆನ್ಸ್ ಆಂಡಾ... ಕಾರ್ಲದ ಅಜ್ಜೆರ್ ಪನ್ಪಿನ ದಿ.ವಂ. ಸಾಲ್ವದೊರ್ ಡಿ.ಸೋಜಾ ಮೇರ್ ಆನಿದ ಸತ್ಯೊದ ಕಾಲೊದ ಮಾನಾದಿಗೆದ ಗುರು. ಸಂತ ಲಾರೆನ್ಸ್ ಇಂಬೆರೆಡ ನಟ್ಟೊಂದಿನ ಮಾತಾ ತಿಕ್ಕುಂಡು ಪನ್ಪಿನ ವಿಶ್ವಾಸ ಜನಕುಲೆಡ ಇತ್ತಿನಂಚನೇ 'ಕಾರ್ಲದ ಅಜ್ಜೆರ್' ಪಂಡಿನಂಚ ಆಪುಂಡು ಪನ್ಪಿನ ನಂಬಿಕೆಲಾ ನರಮಾನ್ಯಡ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಕುಟುಂಬದ ಉಲ್ಲಾಯದ ಲಡಾಯಿ ನಕರೆ, ಭೂಮಿ ಪದ್ದೆಯಿದ ವ್ಯಾಜ್ಯ. ಓವ್ವೇ ಸಮಸ್ಯೆ ಇತ್ತ್ಂಡಲಾ ದೂರದ ಊರುಡ್ದು ಜನಕುಲು ಬತ್ತ್‌ದ್, ವಾದ ಪ್ರತಿವಾದ ಅಜ್ಜೆರೆನ ದುಂಬು ದೀದ್ ಆರ್ ಕೊರ್ಪಿನ ನ್ಯಾಯೊ ತೀರ್ಮಾನೊಗು ತರೆ ತಗ್ಗಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕೋರ್ಟು ಕಚೇರಿಡ್ ಮೇರೆನ ಕೈ ಬರವುದ ಸಾಕ್ಷಿಗ್ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶೆರ್‌ಲಾ ಮಾನ್ಯ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ.

ಕುಲ ಕುಲವೆಂದು ಬಡಿದಾಡುತ್ತಿರುವಿರೇಕೆ? ಪನ್ಪಿನ ಪಾತೆರೊಗು ಮುಲ್ಪ ಅವಕಾಶನೇ ಇಜ್ಜಿ. ದುಕ್ಕ ದುಮ್ಮಾನೊಡು ಬೈದಿನಾಯಗ್, ನಂಬಿನಾಯಗ್ ಇಂಬು ಕೊರ್ಪಿನ ಪವಿತ್ರ ಜಾಗೆ ಉಂದು. 'ಕಾರ್ಕೊಳ್ ಫೆಸ್ತ್' 'ಕಾರ್ಲ ಪರ್ಬ ಅತ್ತೂರು ಜಾತ್ರೆ' ಪಿರಕ್‌ದ ಕಾಲೊಡ್ದಿಂಚಿ ದೂರ ದೂರದ ಭಕ್ತೆರೆನ್ ಮುಲ್ಪ ಕೂಡಾವುನ ಸಂಧಿಕಾಲ. ದುಂಬು ಕಾರ್ಲದ ಪರ್ಬೊಗು ನಡತೊಂದೇ ಕಾಡ್ ಗುಡ್ಡೆದ ತಾದಿಡ್ ಭಕ್ತೆರ್ ಬರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕಾಡ್‌ದ ಮುರ್ಗೊಲೆನ ಪೋಡಿಗೆಲಾ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಇತ್ತ್‌ಜಿ. ಒಂತೆ ಕಾಸ್‌ದಕ್ಲು ಬೋರಿ ಗಾಡಿಡ್, ಕುದ್ರೆ ಗಾಡಿಡ್ ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಎಂಕ್ಲೆನ ಇಲ್ಲಡ್ ಇತ್ತಿನ ಬೋರ್ದ ಗಾಡಿಡ್ ಪೋತಿನ ಆ ಸಂತೋಸು, ಅಪಗ ಆವೊಂದಿತ್ತಿನ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ಎನ್ನ ಅಮ್ಮೆರ್ ಅಪ್ಪೆ ಪನ್ತಿನ ನನಲಾ ಕೆಬಿಟ್ಟ್ ಕೇನ್ದಿನಂಚಾಪುಂಡು. ತಾದಿಡ್ ಗಾಡಿ ಉಂತಾದ್ ಅಟ್ಟಿಲ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ವಣಸ್ ಮಲ್ದಿನವು ಪಿಲಾರ್‌ಕಾನದಲ್ಪ ಕಾಡ್ ಮುರ್ಗೊಲು ಎದುರಾಯಿನ, ಲೈಕಾದೇ ಬೋರಿಲೆನ ಕೆಕ್ಕಿಲ್‌ಗ್ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಗಂಟೆಲೆನ್ ಕಟ್ಟ್‌ದಿನ ಲಾಟಿನ್ದಾ ಬೊಲ್ಪುನು ಹೆಚ್ಚಿ ಮಲ್ದಿನ ಈ ಸಂಗತಿ ಕೇನನಗ ನಡತೊಂದು ಪೋಯಿನಕ್ಲೆನ ಅವಸ್ಥೆ ಎಂಚಾಂದುಪ್ಪು? ಪನ್ದ್ ಎನ್ನುಂಡು. ಜೀವದ ಆಶೆ ಬುಡ್ದು ಸಂತ ಲಾರೆನ್ಸ್ ಇಂಬೆರೆನ ಸೇವೆ ಮಲ್ಪುನ ಆ ಭಕ್ತಿದ ಆಳೊ ಪನೆರೆಗ್ ಸಾಧ್ಯನ? ಆತೇ ಅತ್ತ್ ಅಪಗ ಪೂಜೆಲಾ ಭಾರೀ ಸೀಮಿತ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಆಂಡಲಾ ನಿದ್ರೆ ಕಜಿರ್ದ್, ಜಾಗರಣೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪೂಜೆಡ್ ಒಂಜಾಯಿನ ನಿಜವಾದ್ಲ ಭಕ್ತಿ, ದೇವೆರೆನ ಕೃಪೆಕ್

ಪಾತ್ರರಾದ್ ಫಲೊನು ಸೆರಂಗ್‌ಗ್ ಪಾಡೊಂದು ಬನ್ನಗ ಅಕ್ಲೆನ ಮಾತಾ ಸಂಕಷ್ಟಲಾ ದೂರ ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಜಾತ್ರೆಗ್ ಪೋವೊಡು, ಇಜ್ಜಾ ಪೋಪೆ ಪನ್ಪಿನಾಯೆ ವಾ ಸಂದರ್ಭ ಎದುರಾಂಡಲಾ ಪೋದೇ ತಿರುವೆ. ಆತೇ ಅತ್ತ್ ಪ್ರಾಯ ಸಂದಿನಕ್ಲು 'ಸೈಯ್ಯೊಡ್ ದುಂಬು ಅತ್ತೂರುಗು ಪೋವೋಡು' ಪಂಡ್ದ್ ಬಯಕ್‌ಂಡ ಅಂಚಿನಕ್ಲೆಗ್ ಆಯಿನಾತ್ ಬೇಗ ಈ ಜಾಗೆಗ್ ಲೆತ್ತೊಂದು ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಕಾರ್ಣಿಕದ ಜಾಗೆ ಅತ್ತೂರು. ಆಣೆ ಪ್ರಮಾಣ, ಭಾಷೆ ನೆಟ್ಟ್ ನಂಬಿಕೆದಾಂತಿನಕ್ಲುಲಾ ಅತ್ತೂರ್ದ ಪುದರ್ ದೆತ್ತ್‌ಂಡ ಬೆಕ್ಕಸ ಆಪೆರ್. ನಿರೆಕರೆಟ್ಟ್ ನ್ಯಾಯ ನಕರ ಸುರುವಾದ್ ವ್ಯಾಜ್ಯ ತಾದಿ ತಪ್ಪುನ ಪೊರ್ತುಡು ಒಂಜಿ ಕಡೆತಕ್ಲು ಬಂಜಿದ ಉರಿಕ್ 'ನೆತ್ತ ಎಡ್ಡೆ ಹಾಳ್ ಅತ್ತೂರ್ದ ದೇವೆರೇ ತೂವೊನಡ್ ಪಂಡ್ದ್ ಉಸಿಲ್ ಕಲೆಯೆರ್ಡ... ಎದುರುದಕ್ಲು ತರೆ ತಗ್ಗಾವೊಡೇ ರಾಜಿ ಆವೊಡೇ. ಇಜ್ಜಾಂಡ ದುಂಬುಗು ಆಪೊತ್ತು ಬರು ಪನ್ಪಿನ ಪೋಡಿಗೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಸಾಂಕ್‌ದಿನ ಪೆತ್ತ ಕೈಕಂಜಿಗ್ ಸೀಕ್ ಸಂಕಡ ಬತ್ತ್‌ಂಡ, ಇಜ್ಜಾ ಪೆತ್ತ ಕಂಜಿ ಪಾಡುನ ಪೊರ್ತುಡು, ಅತ್ತೂರ್ದ ಸಂತೆರೆಗ್ ಪಣವು ಕಲೆದ್ ದೀಂಡ ಬತ್ತಿನ ಅಪತ್ತ್ ದೂರಾಂಡ್ ಪಂಡ್ದ್ ನಂಬೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಪೆತ್ತ ಕಂಜಿ ಪಾಡ್‌ಂಡ ಸುರುತ್ತ ಪೇರ್, ನೆಯಿ ಅತ್ತೂರ್‌ಗ್ ಕಾಣಿಕೆ. ಬತ್ತಿನ ಜನಮಾನಿ ಎದುರುಗು ನೇಲಾದ್ ಪಾಡ್ದಿನ ತೂಂಕಲೊಡು ಇತ್ತಿನ ರಡ್ಡ್ ಪನಿ ನೆಯಿ ಅತ್ತಾ ಎಣ್ಣೆನ್ ನಿಸಲ್‌ಗ್, ತರೆಕ್ ಅತ್ತಾ ಅಕ್ಲೆನ ಜೀವೊಡು ಬೇನೆ ಇಪ್ಪುನ ಜಾಗ್‌ಗ್ ಪೂಜಿದ್ ದಾದನ ಸಮಾಧಾನ ಪಡೆವುನ ತೋಜುಂಡು. ಕೆಲವೆರ್ ಉಂದೆನ್ ಅಪತ್ಕಾಲೊಗು ಪಂಡ್ದ್ ಬಾನ್ಲೆಡ್ ಪತ್ತೊಂದುಲಾ ಪೋಪೆರ್. ಮುಲ್ಪ ಜಾತಿ ಇಜ್ಜಿ. ಅಕ್ಲೆ ಅಕ್ಲೆನ ನಂಬಿಕೆ ಬೊಕ್ಕ ಭಕ್ತಿಯೇ ಮುಖ್ಯ. ಮುಲ್ಪದ ತೀರ್ಥ ಕನತ್‌ದ್ ಇಲ್ಲದ ಗುವೆಲ್‌ಗ್, ಕಿದೆಕ್ಕ್ ತಲ್ತ್‌ದ್ ರಕ್ಷಣೆ ಕೇನುನಲಾ ಉಂಡು.

ವಾ ಕ್ರಿಸ್ತುವೆರೆನ ಗುರುಮಠೊಟ್ಟು (ಚರ್ಚ್‌ಡ್) ಕಾಣಿಕೆ ಕೊರ್ಪಿನೆಟ್ಟ್‌ಲಾ ಬೇತೆನೇ ರೀತಿಡ್ ಕಾಣಿಕೆ ಕೊರ್ಪಿನ ರೀತಿ ಅತ್ತೂರುಡು. ಎಂಕ್ ಅನಿಸಾವುಂಡು. ಮುಲ್ಪ ಬರ್ಪಿನ ಭಕ್ತೆರೆಗ್ ಜಾತಿ, ಮೇಲ್, ಕೀಳ್, ಬಣ್ಣ ಪನ್ಪಿನ ಬೇಧ ಇಜ್ಜಿ. ಮೂಲುಂಡು ಧರ್ಮ, ಮೂಲುಂಡು ನೀತಿ, ಮೂಲುಂಡು ಸತ್ಯ, ಮೂಲುಂಡು ನ್ಯಾಯ. ಲ್ಯಾಟ್‌ಲಾ ಮಿಕ್ಕ್‌ದುಂಡು ಸರ್ವ ಧರ್ಮ ಸಮನ್ವಯತೆ, ಅಂಚಾಂದೇ ಮುಲ್ಪ ಬೂರುನ ಕಾಣಿಕೆಡ್‌ಲಾ ಥರಥರತ್ತ ವಸ್ತುಲು, ಬಂಗಾರ್, ಬೊಲ್ಲಿ, ಕರ್ಬ ಇಂಚ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಲೋಹೊಡು ಮಲ್ದಿನ ವಸ್ತುಲು ಕಾಣಿಕೆಯಾದ್ ಬರ್ಪ.

ಜೋಕ್ಲೆಗಾದ್ ಪರಕೆ ಪಾಡ್ದಿನಕ್ಲು, ಅಕ್ಲೆನ ಆಶೆ ಕೋಡಿ ಎತ್ತಿನೇ ಬಂಗಾರ್ದ ಬಾಲೆ, ತೊಟ್ಟಿಲ್ ಪರಕೆ ಸಂದಾವೆರ್. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಜನಕುಲು ಆಚರಣೆ ಮಲ್ಪುನ ಏತೋ ಸಂಗತಿಲ್ ಮುಲ್ಪ ನಡಪುನ ತೂವನಗ ಅತ್ತೂರು ನಮ ಮಾತೆರೆನಲಾ ಪವಿತ್ರ ಜಾಗೆ ಪನ್ಪಿನ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪ್ರಾಣಿಲು, ಅಂಗಾಂಗದ ಭಾಗೊಲು ಇಂಚ ಪರಕೆ ಸಂದಾವುನ ರೀತಿನೇ ಬದ್ಕ್‌ಡ್ ನಮ ಮಾತಾ ಒಂಜಿ ಪನ್ಪಿನೈಕ್ಕ್ ಕನ್ನಡಿ ತೋಜಾವುಂಡು. ಆಧುನಿಕ ಪ್ರಪಂಚದ ವಾ ಗಾಳಿಲಾ ಸೋಂಕಂದೆ ಅತ್ತೂರ್, ಜನಮಾನಿನ ಉಡಲ್ಡ್ ನಿಲೆಯಾದುಂಡು. *(ದುಂಬರಿಯುಂಡು)*

ಮದಿಪು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸ್ಪರ್ಧೆ–2014

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮದಿಪು ತುಳು ಬರಹಗಾರೆರೆಗಾದ್, ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಲೆನ್ ಏರ್ಪಾಡ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಕತೆ, ಕಬಿತೆ, ಪ್ರಬಂದೊ, ಕುಸೆಲ್ದ ಬರವು ಈ ವಿಭಾಗಲೆಡ್ ಸ್ಪರ್ಧೆಲೆನ್ ದೀವೊಂದ್‌ಂಡ್.

ಸ್ಪರ್ಧೆದ ನಿಯಮೊಲು:

1. ಕತೆಕ್ಕ್ ಕೈ ಬರವುಡು ಆಜಿ ಪುಟೊತ್ತ ಮಿತಿ.
2. ಕಬಿತೆಗ್ ಒಂಜಿ ಪುಟೊ.
3. ಪ್ರಬಂದೊಗು ಐನ್ ಪುಟೊ (ವಿಷಯೊ : ತುಳುನಾಡ್–ನುಡಿ–ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಎದುರಾತಿನ ಕಂಟಕೊಲು)
4. ಕುಸೆಲ್ದ ಬರವುಗು ನಾಲ್ ಪುಟೊ.
5. ಪ್ರತೀ ವಿಬಾಗೊಡುಲಾ ಪಾಲ್ ಪಡೆವೊಲಿ. ಆಂಡ ಒಂಜಿ ವಿಬಾಗೊಗು ಒಂಜೇ ಬರವು ಕಡಪುಡೊಡು. ಅವು ಬೇತೆ ಒಲ್ಪಲಾ ಪ್ರಕಟ ಆದುಪ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ.
6. ಒವ್ವ ವಿಭಾಗ ಪಣ್ಪಿನೆನ್ ಸರೀಟೆ ಬರೆವೊಡು. ವಿಳಾಸೊನು ಬೇತೆನೇ ಕಾಕಜಿಡ್ ಬರೆವೊಡು. ಬರವುಲೆನ್ ಜನವರಿ 31, 2015– ಈ ದಿನೊತ ಉಳಯಿಡೇ ಕಡಪುಡೊಡು. ಎಡ್ಡೆ ಬರವುಲೆನ್ ಮದಿಪುಡು ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ಪುಂಡು.
7. ಸುರೂತ, ರಡ್ಡನೇ, ಬೊಕ್ಕ ಮೂಜನೇ ಇನಾಮುಲು ಉಂಡು.

ವಿಳಾಸ:

ಸಂಪಾದಕರು

'ಮದಿಪು' ತ್ರೈಮಾಸಿಕ

'ಮದಿಪು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸ್ಪರ್ಧೆ' ವಿಭಾಗ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಕಟ್ಟಡ, ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್, ಮಂಗಳೂರು–575003

ದಿಂಜ ಮಾಹಿತಿಗಾದ್ ಈ ಸಂಕೆಗ್ ಫೋನ್ ಮಲ್ಪುಲೆ:

9945396676, 9449510848

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕಜ್ಜೊಲು

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಚಾವಡಿ ಲೇಸ್

1. **ಯುನಿಕೋಡ್ ಮಾದ್ಯಮೊಡು ತುಳು ಲಿಪಿ ಬುಡುಗಡೆ**
   ದಿನೊ: 15–9–2014. ತುಳು ಲಿಪಿ ಬುಡುಗಡೆ : ನಾಡೋಜ ಕೆ.ಪಿ ರಾವ್
   ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರ್: ಶ್ರೀ ಎಂ.ಜೆ.ಥಾಮಸ್ ಮಣಿಪಾಲ, ಡಾ.ಯು.ಪಿ ಉಪಾದ್ಯಾಯ
   ಎಡ್ಡೆಪ್ಪುದ ಪಾತೆರ : ಡಾ.ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ಬೆಳ್ಳೂರು

2. **ಪಾಡ್ದನೊ ಪರಪು–ಪೊಲಬು**
   ದಿನೊ : 20/09/2014. ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರ್ : ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
   ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ : ಎಮ್. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ. ಪಾಡ್ದನೊದ ಪೊಲಬು : ಡಾ. ರಾಜಶ್ರೀ
   ಪಾಡ್ದನ ಪಂಡಿನಕುಲು: ಶ್ರೀಮತಿ ಯಮುನಾ ಕೆ. ಬೆಳ್ಳೂರು, ಶ್ರೀಮತಿ ಲಲಿತಾ ಎ. ಬೆಳ್ಳೂರು, ಶ್ರೀ ವಿಜಯ ಕೆ.ಬೆಳ್ಳೂರು

3. **ಜನಪ್ರಿಯ ತುಳುನಾಟಕ ಸಂಕಲನಲೆನ ಬುಡುಗಡೆ ಬೊಕ್ಕ ಸನ್ಮಾನ ಸಮಾರಂಭ**
   ದಿನೊ: 15–10–2014. ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರ್ : ಲ। ಕಿಶೋರ್ ಡಿ .ಶೆಟ್ಟಿ, ಡಾ॥ ಸಂಜೀವ ದಂಡಕೇರಿ

4. **ಕರ್ನಾಟಕ ದೈವಜ್ಞಾನ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರ, ಕುಡ್ಲ, ಉಂದೆತ್ತ ಸೇರಿಗೆಡ್ ವಿಕ್ರಮಾರ್ಕ ಚರಿತ್ರೆ ಬೂಕು ಬುಡುಗಡೆ ಬೊಕ್ಕೊ ಉಪನ್ಯಾಸ**
   ದಿನೊ : 28/10/2014 , ಬೂಕು ಸಂಪಲ್ತಿನಕ್ಲ್ : ಡಾ. ಎಮ್.ಎಸ್. ದುರ್ಗಾ ಪ್ರವೀಣ್ ಬೊಕ್ಕ ಬೆನೆಟ್ ಜಿ ಅಮ್ಮನ್ನ. ಬೂಕು ಬುಡುಗಡೆ: ರೆವೆ. ಡಾ.ಹನಿ ಕೆಬ್ರಾಲ್
   ತುಳು ಗೀತಗಾಯನ: ಕರ್ನಾಟಕ ತಿಯೊಲಾಜಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜ್‌ದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಳೆಡ್ದ್

5. **ಡಾ.ಪಾದೂರು ಗುರುರಾಜ ಭಟ್ರೆನ ನೆಂಪು ಬೊಕ್ಕ ಅರೆನ ಸ್ಟಡೀಸ್ ಇನ್ ತುಳುವ ಹಿಸ್ಟರಿ ಎಂಡ್ ಕಲ್ಚರ್ ಗ್ರಂಥೊದ ಬಗೆಟ್ ಉಪನ್ಯಾಸೊ**
   ದಿನೊ: 29–11–2014 . ನೆಂಪು ನುಡಿ: ಡಾ. ವಸಂತ ಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ
   ಉಪನ್ಯಾಸೊ: ಡಾ. ಜಗದೀಶ್ ಶೆಟ್ಟಿ . ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರ್ : ಶ್ರೀ ಪರಶುರಾಮ ಭಟ್

ಅಕಾಡೆಮಿ ನಡಪಾಯಿನ ಕಮ್ಮಟೊಲು

1. **ಮಾಧ್ಯಮ ಬರವಣಿಗೆ ಕಜ್ಜಕೊಟ್ಯ :**
   ಡಾ. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ ಸರಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜ್, ಬೆಳ್ಳಾರೆ ಮೊಕ್ಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್
   ದಿನೊ: 8/08/2014 ಡ್ದ್ 10/08/2014
   ಜಾಗೆ : ಡಾ. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ ಸರಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜ್, ಬೆಳ್ಳಾರೆ
   ಉದಿಪನ : ಡಾ. ಪ್ರಭಾಕರ ಶಿಶಿಲ, ಬಿನ್ನೆರ್: ಪ್ರೊ. ರಾಜಶೇಖರ ಹೆಬ್ಬಾರ್, ಶ್ರೀ ರಮೇಶ್ ಶೆಟ್ಟಿ. ಕಜ್ಜಕೊಟ್ಯದ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಲ್: ಡಾ. ನರೇಂದ್ರ ರೈ ದೇರ್ಲ. ಶ್ರೀ ನಾ.

ಕಾರಂತ ಪೆರಾಜೆ, ಶ್ರೀಮತಿ ಮೌಲ್ಯ ಜೀವನ್, ಶ್ರೀ ಬಿ.ಟಿ. ರಂಜನ್, ಶ್ರೀ ದಿನೇಶ್ ಹೊಳ್ಳ, ಶ್ರೀ ಹರೀಶ್ ಬಂಟ್ವಾಳ್, ಶ್ರೀ ದುರ್ಗಾ ಕುಮಾರ್, ಶ್ರೀ ರಾಕೇಶ್ ಕಮ್ಮಾಜೆ
ಮುಗಿತಲೊದ ಮದಿಪು : ಪ್ರೊ. ಐವನ್ ಲೋಬೋ

2. **ತುಳುನಾಡಿನ ಸ್ಥಳನಾಮಗಳು ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ವಿಚಾರಸಂಕಿರಣ**
ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜುನಾಥೇಶ್ವರ ಕಾಲೇಜ್ (ಸ್ವಾಯತ್ತ), ಉಜಿರೆ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ ಮೊಕ್ಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್. ದಿನೊ: 12/09/2014. ಜಾಗೆ: ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜುನಾಥೇಶ್ವರ ಕಾಲೇಜು (ಸ್ವಾಯತ್ತ) ಉಜಿರೆ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ. ಉದಿಪನ: ಪ್ರೊ.ಎ.ವಿ. ನಾವಡ
ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ: ಡಾ. ಬಿ.ಯಶೋವರ್ಮ
ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಲು : ಡಾ.ಎ. ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ರೈ, ಡಾ. ಪುಂಡಿಕ್ಕಾ ಗಣಪಯ್ಯ ಭಟ್

3. **ತುಳು ಉತ್ತೇಜನ ಕಾರ್ಯಾಗಾರ**
ಅಳ್ವಾಸ್ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ ಮೊಕ್ಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್
ದಿನೊ : 16/09/2014. ಜಾಗೆ: ಆಳ್ವಾಸ್ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ
ಉದಿಪನ : ಡಾ.ಎ. ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ರೈ. ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ: ಶ್ರೀಮತಿ ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ

4. **ಉಪ್ಪಡ್‌ದ ಬಗೆಟ್ ವಿಚಾರಗೋಷ್ಠಿ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುಕವಿ ಗೋಷ್ಠಿ**
ಅನಂತ ಪ್ರತಿಭಾ ಪ್ರಕಾಶನ, ಕಿನ್ನಿಗೋಳಿ ಬೊಕ್ಕ ಎಸ್.ಡಿ.ಪಿ.ಟಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜ್, ಕಟೀಲ್ ಮೊಕ್ಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್
ದಿನೊ : 19/09/2014 ಜಾಗೆ : ಎಸ್.ಡಿ.ಪಿ.ಟಿ. ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜ್ ಸಭಾಂಗಣ
ಉದಿಪನ: ಶ್ರೀ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ, ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ : ಶ್ರೀ ಎನ್.ಪಿ.ಶೆಟ್ಟಿ
ಬಿನ್ನೆರ್ : ಶ್ರೀ ಅಂಶುಮಾಲಿ, ಶ್ರೀ ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ, ಶ್ರೀ. ಎ. ನರಸಿಂಹ, ಶ್ರೀ ಸುಭಾಶ್ಚಂದ್ರ ಪಡಿವಾಳ್, ಶ್ರೀ ವೈ. ಎನ್. ಸಾಲಿಯಾನ್
ಕವಿಕುಲು : ಶ್ರೀ ಯೋಗೀಶ್ ಕಾಂಚನ್, ಶ್ರೀ ಎಂ.ಡಿ.ಮಂಚಿ, ಡಾ.ಶ್ರೀ ಹರಿಪ್ರಸಾದ ಪ್ರಸನ್ನ, ಪ್ರಜ್ಞಿತಾ, ಪ್ರೇಮನಾಥ, ಮನಿಷಾ

5. **ತುಳು ಗೀತ ಗಾಯನ ಕಜ್ಜಕೊಟ್ಯ**
ಸರಕಾರಿ ಸಂಯುಕ್ತ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜ್ ರಥಬೀದಿ ಕುಡ್ಲ ಮೊಕ್ಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್
ಜಾಗೆ : ಸರಕಾರಿ ಸಂಯಕ್ತ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜ್ ಕುಡ್ಲ
ದಿನೊ : 29/09/2014 ಡ್ದ್ 01/10/2014. ಉದಿಪನದ ಲೇಸ್‌ದಿನೊ: 20/09/2014
ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ : ಶ್ರೀಮತಿ ಎಲ್ವಿರಾ ಫಿಲೋಮಿನಾ .ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರ್ : ಶ್ರೀಮತಿ ಶೋಭಾ.ಎನ್
ಮುಗಿತಲದ ಲೇಸ್ : 01/10/2014 ಮದ್ದೆನ 3–00ಕ್ಕ್
ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ : ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಹಾಸ ರೈ.ಬಿ. ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರ್: ಮೋಹನ್ ಕೊಪ್ಪಲ ಕದ್ರಿ
ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಲು : ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಹೆಗ್ಡೆ, ಶ್ರೀ ಶಿವಾನಂದ ಶೆಣೈ, ಶ್ರೀಮತಿ ಕವಿತಾ ದಿನಕರ್

6. **ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಾರ ಸಂಪೊಲಿಗೆ ಕಜ್ಜಕೊಟ್ಯ**
ತುಳು ಐಸಿರಿ (ರಿ) ಮಂಗಳೂರು, ದಿ ಯೆನೇಪೋಯ ಕಾಲೇಜು, ಮಂಗಳೂರು– ಮೊಕ್ಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್

ದಿನೊ : 30/9/2014 ಜಾಗೆ : ದಿ ಯೆನೇಪೋಯ ಕಾಲೇಜ್, ಬಲ್ಮಠ, ಕುಡ್ಲ
ಉದಿಪನ: ಡಾ. ಅಭಯ್ ಕುಮಾರ್. ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರ್: ಶ್ರೀ ಪ್ರಭಾಕರ ನೀರ್‌ಮಾರ್ಗ, ಪ್ರೊ. ಪಿ.ಸಿ.ಎಂ. ಕುಂಞಿ

7. **ಜನಪದ ನಲಿಕೆದ ಕಜ್ಜಕೊಟ್ಯ**
ದಿನೊ : 13–10–2014ಡ್ದ್ 15–10–2014 ಜಾಗೆ : ನಾಯಕವಾಡಿ, ಗುಜ್ಜಾಡಿ, ಕುಂದಾಪುರ
ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ : ಮಾನ್ಯ ಕೆ. ಗೋಪಾಲ ಪೂಜಾರಿ (ಶಾಸಕೆರ್)
ಉದಿಪನ : ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಜನಾರ್ದನ, ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರ್ : ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನ, ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹ ಕೆ., ಶ್ರೀ ಆನಂದ ಜಿ., ಶ್ರೀ ಉಮಾನಾಥ ದೇವಾಡಿಗ, ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎನ್. ರಾಘವೇಂದ್ರ, ಸಂಯೋಜಕೆರ್ : ಶ್ರೀ ರಮೇಶ್ ಕಲ್ಮಾಡಿ

8. **ಅಂತರ್ಜಾಲೊಡು ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ಬಲ ಬರ್ಪಾಗ ಕಜ್ಜಕೊಟ್ಯ**
ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ ಕಾಲೇಜ್, ಒಡಿಪು, ತುಳು ಕೂಟ (ರಿ) ಒಡಿಪು ಮೊಕ್ಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್
ದಿನೊ : 15/10/2012 ಡ್ದ್ 17/10/2014 ಮುಟ್ಟ ಜಾಗೆ : ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ ಕಾಲೇಜ್, ಒಡಿಪು
ಉದಿಪನ: ಶ್ರೀಮತಿ ಎಮ್ ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ. ಬಿನ್ನೆರ್: ಶ್ರೀ ಹೆರಂಜೆ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್, ಶ್ರೀ ಇಂದ್ರಾಳಿ ಜಯಕರ ಶೆಟ್ಟಿ, ಶ್ರೀಮತಿ ಕುಸುಮಾ ಕಾಮತ್

9. **ತುಳು ನಾಟಕ ನಟನಾ ಕಮ್ಮಟ**
ಶ್ರೀ ಮುರುಘೇಂದ್ರ ಮಿತ್ರ ಮಂಡಳಿ (ರಿ) ಪುಂಜಾಲ್‌ಕಟ್ಟೆ ಮೊಕ್ಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್
ದಿನೊ : 17/10/2014 ಡ್ದ್ 19/10/2014 ಜಾಗೆ : ಮುರುಘೇಂದ್ರ ಮಿತ್ರಮಂಡಳಿ ಚಾವಡಿ, ಪುಂಜಾಲಕಟ್ಟೆ, ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ : ಶ್ರೀ. ಡಿ.ಎಂ. ಕುಲಾಲ್
ಉದಿಪನ : ಶ್ರೀ ಡಿ.ಎಸ್. ಬೋಳೂರು. ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರ್: ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಪಾಲ ಪೂಜಾರಿ
ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಲು : ಶ್ರೀ ಜಗನ್ ಪವಾರ್. ಬೇಕಲ್. ಶ್ರೀ ರತ್ನದೇವ ಪುಂಜಾಲ್‌ಕಟ್ಟೆ

10. **ತುಳು ಗೀತ ಗಾಯನ ಕಜ್ಜಕೊಟ್ಯ**
ಝೇಂಕಾರ ಗಾನ ಕಲಾಕೇಂದ್ರ(ರಿ) ಕುಡ್ಲ, ಎಸ್.ಡಿ.ಎಮ್ ಸ್ನಾತಕ್ಕೋತ್ತರ ಕೇಂದ್ರ, ಕುಡ್ಲ ಸೇರಿಗೆಡ್. ದಿನೊ:– 02–11–2014 ಡ್ದ್ 04–12–2014 ಮುಟ್ಟ
ಜಾಗೆ : ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜುನಾಥೇಶ್ವರ ಕಾಲೇಜ್ ಸಭಾಂಗಣ, ಕುಡ್ಲ
ಉದಿಪನ : ಡಾ.ಕೆ.ದೇವರಾಜ್. ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರ್ : ಡಾ.ಮಾಲತಿ ಆರ್. ಭಟ್
ಮುಗಿತಲ : ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ : ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಹಾಸ ರೈ ಬಿ., ಮಲ್ಲಬಿನ್ನೆರ್ : ಶ್ರೀ ಹರಿಕೃಷ್ಣ ಪುನರೂರು
ಕಲ್ಪಾಯಿನ ಮಿಸ್ಮೆರ್ : ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಾವತಿ ಜೆ ಬೈಕಾಡಿ, ಶ್ರೀ.ಕೆ.ವಿ. ರಮಣ್, ಶ್ರೀಮತಿ ಸುರೇಖಾ ಶಿವಪ್ರಸಾದ್ ಪರ್ಕಳ

11. **ನಲ್ಮೆ–ಬಲ್ಮೆ (ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ರಂಗೊದ ಕಜ್ಜಕೊಟ್ಯ)**
ಕೇಂದ್ರೀಯ ವಸತಿ ಶಾಲೆ ಮಧ್ಯ, ಚೇಳ್ಯಾರು ಮೊಕ್ಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್
ದಿನೊ : 06–12–2014 ಬೊಕ್ಕ 07–12–2014
ಜಾಗೆ : ಕೇಂದ್ರೀಯ ವಸತಿ ಶಾಲೆ ಮಧ್ಯ, ಚೇಳ್ಯಾರು
ಉದಿಪನದ ಲೇಸ್ : 06–12–2014 . ಉದಿಪನ : ಶ್ರೀ ಈಶ್ವರ ಕಟೀಲು

ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರ್ : ಶ್ರೀಮತಿ ವಜ್ರಾಕ್ಷಿ ಪಿ.ಶೆಟ್ಟಿ, ಶ್ರೀ ಶಬೀರ್ ಮುಲ್ಲಾ.
ಮುಗಿತಲದ ಲೇಸ್ : 07–12–2014
ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ : ಶ್ರೀ ಮೈಯ್ದಿನ್ ಬಾವಾ (ಮಾನ್ಯ ಶಾಸಕೆರ್, ಕುಡ್ಲ ಬಡಕಾಯಿ ಕ್ಷೇತ್ರ)
ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರ್ : ಶ್ರೀಮತಿ ಪುಷ್ಪಾ, ಶ್ರೀ ವಿಜಯ ಕುಮಾರ್

12. ತುಳು ಲಿಪಿ ಕಲಿಕಾ ಶಿಬಿರ
ದಿನೊ: 16–12–2014. ಜಾಗೆ : ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಸೌಧ, ತಾ.ಪಂ. ಬಂಟ್ವಾಳ
ಉದಿಪನ : ಶ್ರೀ ಯಶವಂತ ದೇರಾಜೆ. ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರ್: ಶ್ರೀ ಸಿಪ್ರಿಯನ್ ಮಿರಾಂದ
ಶ್ರೀ ಶೇಷಶಯನ ಕಾರಿಂಜ. ಗೌರವ ಉಪಸ್ಥಿತಿ: ಶ್ರೀ ನಾಗೇಶ್ ಪೊನ್ನೋಡಿ
ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿ: ಶ್ರೀ ಬಿ. ತಮ್ಮಯ್ಯ

13. ರಂಗೊದ ರಂಗ್ (ತುಳು ರಂಗೊ ಕಜ್ಜ ಕೊಟ್ಯ)
ದಿನೊ: 29–12–2014 ಡ್ದ್ 31–12–2014 ಮುಟ್ಟ
ಜಾಗೆ: ಸರಕಾರಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ, ಮಂಚಿ– ಕೊಳ್ನಾಡು, ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು
ಉದಿಪನ: ಶ್ರೀ ಎಂ.ಎಸ್. ಮಹಮ್ಮದ್
ಮುಗಿತಲದ ಲೇಸ್ : ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ : ಶ್ರೀ ಡಿ.ಎಂ ಕುಲಾಲ್
ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರ್ : ಶ್ರೀ ಇರಾ.ನೇಮು ಪೂಜಾರಿ

ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೇತೆ ಸಂಘಟನೆಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್ ನಡಪಾಯಿನ ಲೇಸ್ ಕಜ್ಜೊಲು

1. **ಡಾ। ಅಂಬೆಡ್ಕರ್ ಯುವಕ ಸಂಘ (ರಿ) ಕುಳವೂರು, ಕುಪ್ಪೆ ಪದವು, ಶ್ರೀ ಸತ್ಯಸಾರಮಾನಿ ದೈವ ಸೇವಾ ಸಮಿತಿ ಕುಳವೂರು, ಕುಪ್ಪೆ ಪದವು ಮೊಕ್ಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್ ಆಟಿದ ಲೇಸ್**
ದಿನೊ : 16–8–2014 .ಜಾಗೆ: ಕುಳವೂರು ಗ್ರಾಮೊದ ಬಳ್ಳಾಜೆ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಭವನ

2. **ಕೆ.ಸಿ. ಫ್ರೆಂಡ್ಸ್, ಕುಳಾಯಿ ಮೊಕ್ಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್ ಕೆಸರ್‌ಡೊಂಜಿ ದಿನ**
ದಿನೊ : 24–8–2014 ಜಾಗೆ : ಬಬ್ಬು ದೈವಸ್ಥಾನ ಕುಳಾಯಿ ಉಂದೆತ ಎದುರು
ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ : ಶ್ರೀ ರೋಹಿತಾಕ್ಷ ರೈ
ಬಿನ್ನೆರ್ : ಶ್ರೀ ದಿವಾಕರ್ ಶೆಟ್ಟಿ, ಶ್ರೀ ಉಮೇಶ್ ಕುಲಾಲ್, ಶ್ರೀ ಅರುಣ್ ಪಡಿಯಾರ್ ಎನ್, ಶ್ರೀ ಯಶ್‌ಪಾಲ್ ಸುವರ್ಣ, ಶ್ರೀ ಗಣೇಶ್, ಶ್ರೀ ಮೋಹನ್ ಕೊಪ್ಪಲ

3. **ಬಂಟ್ವಾಳ ತುಳು ಮಿನದನ**
ಅಖಿಲ ಬಾರತ ತುಳು ಒಕ್ಕೂಟ (ರಿ) ಕುಡ್ಲ ಮೊಕ್ಲೆನ ಬೊಳ್ಳಿಪರ್ಬದ ಅಂಗವಾದ್ ನಡಪುನ ವಿಶ್ವ ತುಳುವೆರೆ ಪರ್ಬ 2014 ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು ಕೂಟದ ಮುತಾಲಿಕೆಡ್
ದಿನೊ:24–08–2014 ಐತಾರ
ಜಾಗೆ : ಶ್ರೀ ಮಂಜುನಾಥ ಸ್ವಾಮಿ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಟಪ ಬಂಟ್ವಾಳ
ಉದಿಪನ: ಶ್ರೀ.ಬಿ. ರಮಾನಾಥ ರೈ, ಅರಣ್ಯ, ಪರಿಸರ, ಜೀವಿಶಾಸ್ತ್ರ ಬೊಕ್ಕ ದ.ಕ ಜಿಲ್ಲೆದ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಮಂತ್ರಿಲು
ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರ್ : ಶ್ರೀಮತಿ ವಸಂತಿ ಚಂದಪ್ಪ, ಶ್ರೀಮತಿ ಸುನಿತಾ ನಾಯಕ್

4. **ತುಳು ಮಿನದನ ಕಾರ್ಲೋತ್ಸವ 2014**
ಜೇ.ಸಿ.ಐ ಕಾರ್ಕಳ, ನಮ್ಮ ತುಳುವೆರೆ ಕೂಟ, ಕಾರ್ಕಳ, ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ, ಕಾರ್ಕಳ ಮೊಕ್ಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್
ದಿನೊ : 07/09/2014. ಜಾಗೆ : ಶ್ರೀ ಮಂಜುನಾಥ ಪೈ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಭಾಂಗಣ, ಕಾರ್ಲ

5. **ಸೋನದ ಸೇಸೆ :**
ಕರಾವಳಿ ಯುವಕ ಯುವತಿ ವೃಂದ (ರಿ) ಹೆಜಮಾಡಿ, ಸಿರಿ ತುಳು ಚಾವಡಿ ಒಡಿಪು, ಪೆಜಮಾಡಿ ಸೀಮೆ, ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ, ಪೆಜಮಾಡಿ ಘಟಕ ಮೊಕ್ಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್
ದಿನೊ : 14/09/2014. ಜಾಗೆ : ಸರಕಾರಿ ಮಾದರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಹೆಜಮಾಡಿ
ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ : ಶ್ರೀ ವಾಮನ ಕೋಟ್ಯಾನ್. ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರ್ : ಡಾ. ವೈ. ಎನ್. ಶೆಟ್ಟಿ
ಬಿನ್ನೆರ್ : ಶ್ರೀ ದಯಾನಂದ ಹೆಜ್ಮಾಡಿ, ಶ್ರೀ ರಾಜೇಶ್, ಶ್ರೀ ಈಶ್ವರ್ ಚಿತ್ವಾಡಿ, ಶ್ರೀಮತಿ ಮಾಲತಿ ದಿನೇಶ್, ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣ ಮೆಂಡನ್, ಶ್ರೀ ಬಾಬು ಮುಖಾರಿ

6. **ರಂಗಚಾವಡಿ, ಮಂಗಳೂರು ಸೇರಿಗೆಡ್ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸೌರಭ**
ದಿನೊ : 12–10–2014 ಜಾಗೆ : ಸುರತ್ಕಲ್ ಬಂಟರ ಭವನ
ಉದಿಪನ : ಶ್ರೀ ಗಣೇಶ್ ರಾವ್
ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ : ಶ್ರೀ ಉಲ್ಲಾಸ್ ಆರ್ ಶೆಟ್ಟಿ
ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರ್ : ಶ್ರೀ ಮಹಾಬಲ ಮಾರ್ಲ, ಶ್ರೀ ನಳಿನ್ ಕುಮಾರ್ ಕಟೀಲ್, ಶ್ರೀ ಮೈದೀನ್ ಬಾವಾ, ಶ್ರೀಮತಿ ಜಾನಕಿ ಎಮ್. ಬ್ರಹ್ಮಾವರ

7. **ತುಳುವೆರೆ ಮಿನದನ : ಕಂಡ ತೋಟಡ್ ಗೊಬ್ಬುನ ಪಚ್ಚೆ ಪರ್ಬ**
ಶ್ರೀ ವಿಘ್ನೇಶ್ವರ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸೇವಾ ಸಮಿತಿ (ರಿ) ಪಡು
ಜಾಗೆ : ಪಡು ಬದಿನಡಿ, ದೈವಸ್ಥಾನ ಸಮೀಪದ ಕೋರೆಟ್ಟು ಗುತ್ತು ಕಂಡೊಡು
ದಿನೊ : 19/10/2014 ಆೈತಾರ, ಪೊರ್ತು ಕಾಂಡೆ 9–00 ಗಂಟೆಗ್
ಉದಿಪನ : ಶ್ರೀ ಸಂದೇಶ್ ಕುಮಾರ್ ಶೆಟ್ಟಿ. ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ : ಶ್ರೀಮತಿ ಎಂ, ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ.

8. **ಯಕ್ಷ ಕಲೋತ್ಸವ –2014**
ಶ್ರೀ ಯಕ್ಷದೇವ ಮಿತ್ರ ಕಲಾ ಮಂಡಳಿ (ರಿ) ಬೆಳುವಾಯಿ ಮೊಕ್ಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್
ದಿನೊ :7–11–2014 . ಜಾಗೆ : ಮೂಡಬಿದಿರೆ ಪದ್ಮಾವತಿ ಕಲಾ ಮಂದಿರ
ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ : ಶ್ರೀ ಕುಲದೀಪ್ ಚೌಟೆರ್
ಬಿನ್ನೆರ್ : ಶ್ರೀ ಸುಭಾಶ್ಚಂದ್ರ ಪಡಿವಾಲ್, ಶ್ರೀ ಅರುಣ್ ಕುಮಾರ್, ಶ್ರೀ ಉದಯ ಶೆಟ್ಟಿ ಕಾಂತಾವರ, ಶ್ರೀ ಎನ್.ಕೆ. ಜಗನ್ನಿವಾಸ ರಾವ್, ಶ್ರೀ ವಸಂತ ರಾವ್, ಶ್ರೀ ಪ್ರಕಾಶ್ ರಾಜು ಪೂಜಾರಿ

9. **ತುಳು ಐಸಿರಿ**
ತುಳು ಕೂಟ (ರಿ) ಮೂಡಬಿದಿರೆ ನೆತ್ತ ಬೊಳ್ಳಿಪರ್ಬದ ಅಂಗವಾದ್
ದಿನೊ : 09–11–2014 ಐತಾರ. ಜಾಗೆ : ಸಮಾಜ ಮಂದಿರ ಸಭಾ, ಮೂಡುಬಿದಿರೆ
ಉದಿಪನ : ಶ್ರೀ.ಕೆ.ಅಭಯಚಂದ್ರ ಜೈನ್. ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರ್ : ಡಾ। ಎಂ ಮೋಹನ್ ಆಳ್ವ,

ಶ್ರೀ.ಕೆ ಅಮರನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ, ಶ್ರೀ ದಾಮೋದರ ನಿಸರ್ಗ

10. **ತುಳುವೆರೆ ಪೆರ್ಮೆ**
ಮಹಿಳಾ ಸಭಾ, ಕುಡ್ಲ, ಕರ್ಣಾಟಕ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮೊಕ್ಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್
ದಿನೊ : 15–11–2014 ಶನಿಯಾರ. ಜಾಗೆ : ಮಹಿಳಾಸಭಾ, ಲೈಟ್‌ಹೌಸ್‌ಹಿಲ್, ಕುಡ್ಲ.
ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ : ಶ್ರೀಮತಿ ಸಾವಿತ್ರಿ ಎಮ್.ಭಟ್ ಮುಳಿಯ
ಉದಿಪನ : ಶ್ರೀಮತಿ ಎಮ್. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ. ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರ್ : ಶ್ರೀ ಮಹಾಬಲ ಮಾರ್ಲ

11. **ತುಳು ತಾಳಮದ್ದೊಲಿ ಪರ್ಬ**
ಬೋಳೂರು ದೋಗ್ರ ಪೂಜಾರಿ ಸ್ಮಾರಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕೇಂದ್ರದ ನಿರೆಲ್‌ಡ್
ದಿನೊ : 27–11–14 ರ್ಡ್ದ್ 3–12–14 ಮುಟ್ಟ
ಜಾಗೆ : ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮ ಬೈದರ್ಕಳ ಗರೋಡಿ ಕಂಕನಾಡಿ , ಕುಡ್ಲ
ಉದಿಪನ : ಶ್ರೀ.ಶ್ರೀ ಗುರುದೇವಾನಂದ ಸ್ವಾಮೀಜಿ. ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ : ಶ್ರೀ ಅಭಯಚಂದ್ರ ಜೈನ್. ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರ್ : ಶ್ರೀ ಮಹಾಬಲ ಮಾರ್ಲ, ಶ್ರೀ ಧರ್ಮದರ್ಶಿ ಹರಿಕೃಷ್ಣ ಪುನರೂರು, ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಹಾಸ ದೇವಾಡಿಗ

12. **ಪುತ್ತೂರು ತುಳು ಮಿನದನ –2014 : ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ–ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪೊಲಬುದ ಲೇಸ್**
ಜಾಗೆ : ಗುರುಭವನ (ಎಸಿ ಕಛೇರಿದ ಕೈತಲ್) ಪುತ್ತೂರು
ದಿನೊ : 7–12–2014 ಐತಾರ ಬೊಲ್ಪುಗು 8–30 ಗಂಟೆಡ್ದ್.
ಉದಿಪನ : ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ ಪದಡ್ಕ–ಪರ್ಮಲೆ

13. **ತುಳು ಜಾನಪದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ**
ಜಿಲ್ಲಾ ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಲಗಳ ಒಕ್ಕೂಟ (ರಿ), ಕುಡ್ಲ ಬೊಕ್ಕ ಸುಳ್ಯ ತಾಲೂಕು ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಲಗಳ ಒಕ್ಕೂಟ (ರಿ) ಸುಳ್ಯ ಮೊಕುಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್
ದಿನೊ : 09–12–2014 , ಅಂಗಾರೆ
ಜಾಗೆ : ಸುಳ್ಯ ತಾಲೂಕು ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಲದ ಒಕ್ಕೂಟದ ಸಭಾಂಗಣ
ಉದಿಪನ : ಶ್ರೀಮತಿ ಮೀನಾಕ್ಷಿ ಗೌಡ. ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ : ಶ್ರೀ ಕೆ.ಟಿ. ವಿಶ್ವನಾಥ
ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರ್ : ಶ್ರೀ ನವೀನ್ ಕುಮಾರ್ ಮೇನಾಲ, ಶ್ರೀಮತಿ ಮಮತಾ ಜಯದೇವ್, ಶ್ರೀಮತಿ ನೇತ್ರಾವತಿ ಪಡ್ಡಂಬೈಲು

14. **ವಿಶ್ವ ತುಳುವೆರೆ ಪರ್ಬ–2014** ಅಖಿಲಭಾರತ ತುಳು ಒಕ್ಕೂಟ, ಬೊಕ್ಕ ಕುಡ್ಲದ ಅಡ್ಯಾರ್‌ದ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಕಾಲೇಜಿದ ಸೇರಿಗೆಡ್
ಜಾಗೆ : ಕುಡ್ಲದ ಅಡ್ಯಾರ್‌ದ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಕಾಲೇಜಿದ ಅಂಗಣೊ
ದಿನೊ : 2014 ಡಿಸೆಂಬರ್ 12 ಡ್ದ್ 14 ಮುಟ್ಟ.
ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ : ಪದ್ಮಭೂಷಣ ಡಾ. ಡಿ ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆರ್
ಸಬಿದೇಸೆ : ಶ್ರೀ ರಮಣ ದೀಕ್ಷಿತ್. ಚಾವಡಿಡ್ ತೋಜಿನ ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರ್ : ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವೇಶತೀರ್ಥ ಶ್ರೀಪಾದೆರ್. ಶ್ರೀ. ಬಿ.ರಮಾನಾಥ ರೈ, ಶ್ರೀ ಯು.ಟಿ ಖಾದರ್, ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎ ಮೊೖದಿನ್, ಡಾ।ಪಿ ದಯಾನಂದ ಪೈ, ಡಾ। ಮಂಜುನಾಥ ಭಂಡಾರಿ

15. ತುಳು ಹರಿಕಥಾ ಸಪ್ತಾಹ

ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಕಾಲೇಜ್, ಬೊಕ್ಕ ಹರಿಕಥಾ ಪರಿಷತ್, ಕುಡ್ಲ ಮೊಕ್ಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್. ದಿನೊ: 16–12–2014 ಡ್ದ್ 22–12–2014 ಮುಟ್ಟ
ಜಾಗೆ : ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಕಾಲೇಜ್‌ದ ರವೀಂದ್ರ ಕಲಾ ಭವನ
ಉದಿಪನ : ಧರ್ಮದರ್ಶಿ ಶ್ರೀ ಹರಿಕೃಷ್ಣ ಪುನರೂರು
ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ : ಶ್ರೀಮತಿ ಎಮ್. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ. ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರ್ : ಡಾ.ಕೆ.ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ, ಶ್ರೀ ಮನೋಹರ ಪ್ರಸಾದ್, ಶ್ರೀ ರತ್ನಾಕರ ಜೈನ್, ಶ್ರೀ ಶಿವಾನಂದ ಕರ್ಕೇರ

16. ಲಯನ್ಸ್ ತುಳುನಾಡ ಜಾನಪದ ಐತಿಹ್ಯ

ಲಯನ್ಸ್ ಕ್ಲಬ್ಸ್ ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಷನಲ್ ಜಿಲ್ಲೆ 317ಡಿ ಮೊಕ್ಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್ ದಿನೊ: 28–12–2014 ಐತಾರ ಗಂಟೆ 5ಕ್ಕ್ ಜಾಗೆ : ದಿ.ಫೋರಂ.ಫಿಝಾ ಮಾಲ್, ಪಾಂಡೇಶ್ವರ ಮಂಗಳೂರು ಉದಿಪನ : ಎಚ್.ಎಸ್. ಮಂಜುನಾಥ ಮೂರ್ತಿ (ಎಂ.ಜೆ.ಎಫ್. ಲಯನ್ಸ್ ಜಿಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು), ನಂದಿನಿ ಎಂ.ಮೂರ್ತಿ (ಎಂ.ಜೆ.ಎಫ್. ಲಯನ್ಸ್ ಜಿಲ್ಲಾ ಪ್ರಥಮ ಮಹಿಳೆ) ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ : ಜ್ಞಾನೇಶ್ವರಿ.ಎಸ್. ಜೋಷಿ, ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರ್ : ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಹಾಸ ರೈ ಬಿ.

ವಿನಂತಿ

- ಒಂಜಿ ವರ್ಸದ ಕಿಸ್ತ್‌ದ ಪಣವು ರೂ. 50/– ಅಜೀವ ಚಂದಾ ರೂ. 500/– ಕಡಪುಡುದು ಕೊರಿನಕುಲೆಗ್ ಮದಿಪು ಬೂಕುಲೆನ್ ಟಪ್ಪಾಲ್ಡ್ ಕಡಪುಡುದು ಕೊರ್ಪೊ.
- ಕತೆ/ಕಬಿತೆ/ಅಧ್ಯಯನ ಲೇಖನ/ಹರಟೆ ಪ್ರವಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಮದಿಪುಗು ಕಡಪುಡ್ದು ಕೊರೊಲಿ. ಡಿಟಿಪಿ ಮಲ್ಪಾದ್ ಇಮೇಲ್ ಕಡಪುಡುಂಡಲಾ ಆವು.
- ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಕಲೆಕ್ ಸಮ್ಮಂದಪಟ್ಟಿನ ಲೇಖನೊಲೆಗ್ ಆದ್ಯತೆ.
- ಲೇಖನೊಲು ಫುಲ್‌ಸ್ಕೇಪ್ ನಾಲ್ ಪುಟತ್ತ ಉಲಯಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಎಡ್ಡೆ.
- ಲೇಖನೊಲು ಕಾಕಜಿದ ಒಂಜೇ ಪುಡೆಟ್ ವಿರಳವಾದ್ ಪೊರ್ಲುಡೇ ಬರೆದ್ ಕಡಪುಡಿ.
- ಲೇಖಕೆರೆನ ಪುದರ್ ಪತ್ತೆ ದಾಂತಿ ಬರವುಲೆನ್ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಲ್ಪುಜಿ. (ಪ್ರತಿ ಬರವುಲೆಡ್ ಪತ್ತೆ ಬೋಡೇ)
- ಬೇತೆ ಬಾಸೆಲೆಡ್ದ್ ಅನುವಾದ ಮಲ್ತ್ ಕಡಪುಡುನಕುಲು ಮೂಲ ಲೇಖಕೆರೆನ ಒಪ್ಪಿಗೆನ್ ಬರವುಡು ದೆತೊಂದು ಕಡಪುಡ್ದು ಕೊರೊಡು.
- ಪ್ರಕಟ ಆವಂದಿ ಬರವುಲೆನ್ ಪಿರ ಕಡಪುಡುನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಜ್ಜಿ.
- ಮದಿಪುಡು ಪೊಸ ಬೂಕುಲೆ ಪರಿಚಯ ಪುಟೊಕ್ಕು ಪ್ರತಿ ಬೂಕುಲೆ ರಡ್ಡ್ ರಡ್ಡ್ ಪ್ರತಿಕುಲೆನ್ ಸಂಪಾದಕರೆಗ್ ಕಡಪುಡ್ದು ಕೊರೊಲಿ.

ಲೇಖಕೆರೆನ ಪತ್ತೆ

ಪುತ್ತಿಗೆ ಪದ್ಮನಾಭ ರೈ ಹಿರಿಯ ಉಪ ಸಂಪಾದಕ, ಉದಯವಾಣಿ – ಮಣಿಪಾಲ

ನಾರಾಯಣ ಶೇರಿಗಾರ್ ಶಂಭುಕಲ್ ನಿವೃತ್ತ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, 'ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರ ನಿಲಯ', ಶ್ರೀ ಶಂಭುಕಲ್ಲು ದೇವಸ್ಥಾನದ ಬಳಿ, ಅಂಚೆ – ಉದ್ಯಾವರ – 574 118, ಉಡುಪಿ

ಸುರೇಶ್ ರಾವ್ ಅತ್ತೂರು ಕನ್ನಡ ಸಹಶಿಕ್ಷಕೆರ್, ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞ ವಿದ್ಯಾ ಕೇಂದ್ರ, ಭದ್ರಾವತಿ

ಡಾ. ಹರಿಕೃಷ್ಣ ಭರಣ್ಯ ವಿಶ್ರಾಂತ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ, 'ಬನಶಂಕರಿ' ನಾರಾಯಣ ಮಂಗಲ, ಕುಂಬಳೆ

ಡಾ. ಧನಂಜಯ ಕುಂಬ್ಳೆ ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕೆರ್, ಎಸ್.ವಿ.ಪಿ. ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ, ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮಂಗಳಗಂಗೋತ್ರಿ, ಕೊಣಾಜೆ, ಮಂಗಳೂರು

ಸುಚಿತ್ರ ಕೆ. ಮಂಗಳೂರು W/o. ಕರುಣಾಕರ ದೇವಾಡಿಗ, ಶಾಂತಿನಗರ, ಮಲ್ಲರಬೆಟ್ಟು, ಕಾವೂರು – 15

ರವಿಕಲಾ ಡಿ. ಶೆಟ್ಟಿ ಎಸ್.ಎನ್. ನಿಲಯ, ಕುತ್ತಾರ್‌ಪದವು, ಮುನ್ನೂರು ಅಂಚೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ, ಮಂಗಳೂರು

ಬಿ.ಎಂ. ಶೇಷಪ್ಪ ಬಂಬಿಲ ಮೀನಕೊಲೆಂಜಿ ಮನೆ, ಪಾಲ್ತಾಡಿ ಅಂಚೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ, ಪುತ್ತೂರು

ಶಂಕರ ಕುಂಜತ್ತೂರು 'ಬಾಳೆಹಿತ್ತಿಲು' ಕುಂಜತ್ತೂರು, ಮಂಜೇಶ್ವರ – 671 323, ಕಾಸರಗೋಡು

ಶ್ರೀಮತಿ ಯಶೋದಾ ಮೋಹನ್, 'ಸುಧೇನು', ಅಭಿಮಾನ್ ಗ್ರೀನ್‌ಲಾನ್ಸ್ ಲೇಔಟ್, ಗಾಂಧಿನಗರ, ಕಾವೂರು, ಮಂಗಳೂರು – 15

ಸದಾನಂದ ನಾರಾವಿ ಸೂರ್ಯದತ್ತ ಕೃಪಾ, ಮಾಸ್ತಿಕಟ್ಟೆ–ತೋಡಾರು, ಮೂಡುಬಿದಿರೆ – 27

ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಪಿ. ರೈ 'ಐಸಿರಿ', ಕಳ್ಳಿಮಾರು ಹೊಸಮನೆ, ಕೊಣಾಜೆ, ಮಂಗಳೂರು

ಶ್ರೀಮತಿ ಶರತ್ ಆಳ್ವ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ ಭವನ, ಲಾಲ್‌ಭಾಗ್, ಮಂಗಳೂರು

ಪ್ರೊ.ಡಿ. ವೇದಾವತಿ

ಬಿ. ತಮ್ಮಯ್ಯ, 'ಸುರಕ್ಷಾ', ಕೈಕುಂಜೆ, ಅಂಚೆ : ಜೋಡುಮಾರ್ಗ, ಬಂಟ್ವಾಳ, ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ

ಯೋಗೀಶ್ ಕಾಂಚನ್, ಕಾಂಚನ್ ನವಾಸ, ಮೀನಕಳಿಯ ಅಂಚೆ, ಮಂಗಳೂರು

ಜ್ಯೋತಿ ಚೇಳ್ಯಾರು, 'ಕ್ಷಿತಿಜ', ಸೈಟ್ ನಂಬ್ರ 382, ಚೇಳ್ಯಾರು ಅಂಚೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ, ವಯಾ ಹಳೆಯಂಗಡಿ – 574 146

ಸುಗುಣಾ ಬಿ. ರೈ, C/o. ಬಿ.ಎಸ್. ರೈ, 'ವಿಶು', ಕೊಡಕ್ಕಲ್, ಅಂಚೆ:ಪಡೀಲ್, ಮಂಗಳೂರು

ಆನಂದ ಸಾಲಿಯಾನ್

ಕ್ಯಾಥರೀನ್ ರಾಡ್ರಿಗಸ್, 'ಪ್ರೀತಿ', ಯೇನಗುಡ್ಡೆ ಗ್ರಾಮ, ಅಂಚೆ : ಕಟಪಾಡಿ – 574 105

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ (2014)

ಸರಕಾರಿ ಅಧಿಸೂಚನೆ ಸಂಖ್ಯೆ:ಕಸಂವಾ 817ಕಸಧ 2013/(11)26-02-2014

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು : **ಜಾನಕಿ ಎಂ. ಬ್ರಹ್ಮಾವರ**
'ಪವನ', ಕಪಿಲಾ ಕಂಪೌಂಡ್, ಹೇರೂರು, ಬ್ರಹ್ಮಾವರ-576213
0820-2561063/8105758930

ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್/ಅರ್ಥ ಸದಸ್ಯರು : **ಚಂದ್ರಹಾಸ ರೈ ಬಿ.** 9449842183
'ಸಮೃದ್ಧಿ', ಸುಧಾನ ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿಯಲ್ ಶಾಲೆ ಎದುರು, ಮಂಜಲ್‌ಪಡ್ಪು ನಗರ, ಪುತ್ತೂರು-3

ಸದಸ್ಯರು

ಪ್ರೊ. ಡಿ.ವೇದಾವತಿ 2212844/9341370754
ಶ್ರೀಧಾಮ, ವಿದ್ಯಾಂಜನೇಯ ವ್ಯಾಯಾಮಶಾಲೆ ಎದುರು, ಬಿಕರ್ನಕಟ್ಟೆ, ಮಂಗಳೂರು-15

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಮ್. ಕುಲಾಲ್ 9448344633
'ಕಾಮಧೇನು', ದೈಪಲ, ಬಿಮೂಡ ವಿಲೇಜ್, ಬಿ.ಸಿ. ರೋಡ್ ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು

ಶ್ರೀ ಸುಭಾಷ್ಚಂದ್ರ ಪಡಿವಾಳ್ 9980038007
ಮಾಲ್ದೊಟ್ಟು ಗುತ್ತು, ಬಾನಂಗಡಿ ಅಂಚೆ, ವಯಾ-ಮೂಡುಬಿದಿರೆ

ಶ್ರೀ ಕುಂಬ್ರ ದುರ್ಗಾಪ್ರಸಾದ್ ರೈ ಎ. 9480164641
ವಕೀಲರು, ರೈ & ರೈ ಅಸೋಸಿಯೇಟ್ಸ್ ಡಿಸೈನರ್ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್, ಕೋರ್ಟ್ ರೋಡ್ ಪುತ್ತೂರು,

ಶ್ರೀಮತಿ ಜಯಶೀಲ 9986449423
ಶ್ರೀಹರಿ ಪ್ರಸಾದ್, ಡಿ/ಎನ್ 1-81 (ಬಿ), ಜೋಡುಕಟ್ಟೆ ಮರೋಳಿ, ಅಂಚೆ ಕುಲಶೇಖರ್, ಮಂಗಳೂರು

ಶ್ರೀ ಮೋಹನ್ ಕೊಪ್ಪಲ 9343342379
ಕೊಪ್ಪಲ ಮನೆ, ಕದ್ರಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಎದುರು, ಮಂಗಳೂರು-2

ಶ್ರೀ ವಸಂತ ಶೆಟ್ಟಿ ಬೆಳ್ಳಾರೆ 09958697823 vasanthshetty1962@gmail.com
B-1226, 2nd Floor, Green Filed, Faridabad-121003

ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಉಪ್ಪೂರು 0820-2587241/ 9880070741 kuppoordr@yahoo.com
ಸಿದ್ದಾರ್ಥ ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿ, ಪ್ಲಾಟ್ ನಂ.502, ಬ್ರಹ್ಮವಾರ ಪೋಸ್ಟ್, ಉಡುಪಿ ತಾಲೂಕು-576213

ಶ್ರೀ ರಘು ಇಡ್ಕಿದು 9449510848 raghuidk@yahoo.com
'ಸುಮ', ಮಣಿಪಾಲ ಸ್ಕೂಲ್ ಹತ್ತಿರ, ಅತ್ತಾವರ, ಮಂಗಳೂರು-575001

ಶ್ರೀಮತಿ ರೂಪಕಲಾ ಆಳ್ವ 9945396676
701, ಫ್ಯಾಂಟಸಿ ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿಸ್, ಕೆ.ಆರ್.ಆರ್.ರಸ್ತೆ, ಕೊಡಿಯಾಲ್‌ಬೈಲು, ಮಂಗಳೂರು - 3

ಕೆ.ಟಿ. ವಿಶ್ವನಾಥ 9448464593
ಕೊಯಿಕೊಲಿ ಮನೆ, ದುಗಲಡ್ಕ ಅಂಚೆ, ಸುಳ್ಯ ತಾಲೂಕು-574239

ನವೀನ್ ಡಿ. ಪಡೀಲ್ 8197091338
ಹೇರಂಬ ನಿಲಯ, ಪಡೀಲ್ ಓವರ್ ಬ್ರಿಜ್‌ನ ಬಳಿ ಮಂಗಳೂರು-7

ದಿವಾ ಕೊಕ್ಕಡ 9902032480
ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ, ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜುನಾಥೇಶ್ವರ ಕಾಲೇಜು, ಉಜಿರೆ

ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

1 ರೆವೆರೆಂಡ್ ಆಗಸ್ಟ್ ಮೇನರ್
2 ಬಾಯಾರು ಸಂಕಯ್ಯಭಾಗೊತೆರ್
3 ಬಡಕಬೈಲು ಪರಮೇಸ್ರಯ್ಯೆರ್
4 ಮೂವೆರ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್
5 ಎನ್. ಎ. ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಡೆರ್
6 ಎಸ್. ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿ
7 ದರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜಯ್ಯ ಹೆಗ್ಡೆರ್
8 ಎನ್.ಎಸ್.ಕಿಲ್ಲೆ
9 ದೂಮಪ್ಪ ಮಾಸ್ಟರ್
10 ಮಟ್ಟಾರು ವಿಠಲ ಹೆಗ್ಡೆ
11 ಸತ್ಯ ಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರ
12 ವಿಶು ಕುಮಾರ್
13 ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ರ್
14 ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ರ್
15 ಕೆಮ್ತೂರು ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಶೆಟ್ರ್
16 ಬಿ.ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್
17 ನವಯುಗದ ಹೊನ್ನಯ್ಯ ಶೆಟ್ರ್
18 ಕು.ಶಿ.ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ರ್
19 ಅ.ಬಾ.ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ
20 ಕೆ.ಕೆ.ಹೆಬ್ಬಾರ್ರ್
21 ಕೋಟ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರ್
22 ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ
23 ಕೆಲಿಂಜ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವೆರ್
24 ಕೆ.ಲೀಲಾವತಿ
25 ಸುಬ್ರಾಯ ಭಟ್ರ್
26 ಕೆ.ಬಿ.ಭಂಡಾರಿ
27 ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ (ಕನ್ನಡ)
28 ಮಟ್ಟಾರು ವಿಠಲ ಶೆಟ್ಟಿ
29 ದರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ
30 ಮುಗೇರರು
31 ಬಾಬ ಸಾಹೇಬ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್
32 ನಿಲೆ
33 ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ – ತುಳುಮಾಲಿಕೆ
34 ಅಕ್ಕೆರಸು ಸಿರಿ
35 ಕೋಡ್ದಬ್ಬು
36 ಪರತಿ ಮಂಗನೆ
37 ಪುಳ್ಳೂರು ಬಾಚೆ
38 ಅಬ್ಬಗೆ ದಾರಗೆ
39 ಮೂಂಕು ಸಂಬಳೊ
40 ಮಗೆ ಬರವು ಕಲ್ತೆ
41 ಮಾಯಾಂದಾಲ್
42 ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಕಲ್ಕುಡೆ
43 ಬನ್ನಾಲ್
44 ಮಾಮಿ ಮರ್ಮಲ್
45 ಜೋಗಿ ಪುರುಷೆರ್
46 ಅಗೋಳಿ ಮಂಜಣೆ
47 ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ತೂವಂ. ಕೆಬಿಟ್ ಕೇನಂ.
48 ಅಪ್ಪೊದಡ್ಯೆ
49 ನಾಗಸಿರಿ
50 ಮಾಯೆದ ಪೊಣ್ಣು
51 ಮುಡಿಪ್ಪಿಯೆರಾವಂದಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ
52 ಬೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯ
53 ಆಕಾಶವಾಣಿ ಕತೆಕ್ಕುಲು
54 ಬೀರದ ಬೊಲ್ಪು
55 ಉಳ್ಳಾಲ ಇತಿ ಆದಿ*
56 ಎನ್ನ ಮೋಕೆದ ಪೊಣ್ಣು
57 ಜೋಕುಲೆ ಸಂಚಿ
58 ಬಂಗಾರ್ ಪ.ಸಿಂ.ಪದೊಕುಲು
59 ತುಳು ಕೈಪಿಡಿ
60 ಅಬ್ಬಕ್ಕ ದೇವಿ
61 ಜೋಕುಲೆ ದನಿ
62 ಮಹಾಭಾರತೊ ತುಳುಮಹಾಕಾವ್ಯ
63 ಬಯ್ಯ ಮಲ್ಲಿಗೆ
64 ತುಳು ಲಿಪಿ
65 ತೆಲ್ಪು ತೆಲಿಕೆದ ಕತೆಕುಲು
66 ತುಳು ಭಾಷೆ, ಸಾ.ಸಂಪ್ರದಾಯ
67 ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ಮಾನಾದಿಗೆ
68 ದೇವಿನ ದಿವ್ಯ ಕತೆಕುಲು
69 ಅಳಿಯ ಸಂ.ಕ.ಶು.ಕ.ಕಟ್ಟಳೆಗಳು
70 ಬೂ.ಪಾ.ಅ.ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟು
71 ತುಳು ಸೋಮೆಶ್ವರ ಶತಕೊ
72 ಐಸ್‌ಲೆಟ್ ಸ್ಕ್ರ್ಯೂ ಪೈನ್
73 ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಸಾಧನೆ
74 ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಿರಿ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆ
75 ತುಳು ಓದ್ದ್ ಕೇನ್ಡ್ ಕಲ್ಪುಲೆ
76 ಕಂಬುರ್ದ ಪೇರ್

77 ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪೊಲಬು
78 ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ – ಕನ್ನಡಮಾಲಿಕೆ
79 ಅಕ್ಕೆರಸು ಸಿರಿ
80 ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಕಲ್ಕುಡೆ
81 ಜೋಗಿ ಪುರುಷರು
82 ಮಗ ಬರಹ ಕಲಿತ
83 ಮಾಯಾಂದಾಳ್
84 ತುಳು ದೇವಿ ಮಹಾತ್ಮೆ
85 ತುಳು ಲಿಪಿ ಪರಿಚಯ
86 ಕಾವೇರಿ
87 ತುಳು ಭಾಗವತೊ ಪರಿಚಯ
88 ದಾನಶೂರ ಕರ್ಣ
90 ಅರುಣಾಬ್ಜನ ಮಹಾಭಾರತೊ
91 ತುಳುನಾಡ ಸಂಶೋಧನೆ
92 ನೂದು ಕಬಿತೆಲೆ ಗೊಂಚಿಲ್
93 ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಲೇಖನ ಮಾಲೆ
94 ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣ ಮಹಾಕಾವ್ಯ
95 ತುಳು ಕಾವ್ಯೊ
96 ಡೆವಿಲ್ ವರ್ಶಿಫ್ಗ್ ತುಳುವಾಸ್
97 ಪಾಡ್ದನೊಳು – ಮೇನರ್
98 ತುಳು ಭಾಗವತಾರ್ಥ
99 ಕ.ಏ.ತುಳುನಾಡಿನ ಕೊಡುಗೆ
100 ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ ಪರಿಚಯ
101 ತುಳು ಗಾದೆಲು
102 ತುಳು ಕತಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ
103 ತುಳು ಪಾಡ್ದನೊಳು – ಅಮೀನ್
104 ಎದುರು ಕತೆಕ್ಕುಲು
105 ಬೆನ್ಪಿ ಪೊಣ್ಣನ ಕನತ ಕದಿಕೆ
106 ತುಳುನಾಡ್‌ದ ನಲಿಕೆಲು
107 ಮಂದಾರರಾಮಾಯಣಪರಿಚಯೊ
108 ದೈವೊಲೆ ಕತೆಕ್ಕುಲು
109 ಬಚ್ಚಿರೆ ಬಜ್ಜೆಯಿ
110 ತುಳು ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ
111 ನಾಟಕೊಲು
112 ನಾಲಾಯಿಡ್ದ್ ನಾಲೂರುಗು
113 ನೆಯಿ ಪೇರ್
114 ಪನ್ನಂಬರೊ
115 ಬಾರತ ಕಾವ್ಯೊ ಪಾಸಡಿ
116 ತುಳು ಅನಂತ ವೃತ ಕಥೆ
117 ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಹರಿದಾಸೆರ್
118 ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ತುಳುಬಳಕೆ
119 ತುಳುಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ ಪುರುಬಾಲೆ
120 ಕಳಸೆ (ಮದಿಪು 50)
121 ಪೊಸಗಾದೆಲು
122 ತುಳುವ ಕೃಷ್ಣ ದೇವರಾಯ
123 ಬಾರತ ಕಾವ್ಯೊ ಪಾಸಡಿ – 2
124 ಬಂಗ್ಲೆ ಗುಡ್ಡೆ ಸಣ್ಣಕ್ಕ

2011–12ನೇ ಸಾಲ್‌ದ ಸೇರ್ಪಡೆ

125 ಮುಲ್ಕಿ ಸುಂದರ್ ರಾಮ್ ಶೆಟ್ಟಿ
126 ನಂದೊಳಿಗ್ ಮುದಣೆ
127 ಎಸ್. ಆರ್. ಹೆಗ್ಡೆ
128 ಕಾರ್ನಾಡ್ ಸದಾಶಿವರಾಯೆರ್
129 ರತ್ನಾಕರ ವರ್ನಿ
130 ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ದೇವಿ
131 ಕಮಲಾದೇವಿ ಚಟ್ಟೋಪಾದ್ಯಾಯ
132 ಡಾ. ಪಳ್ಳತಡ್ಕ ಕೇಶವ ಭಟ್
133 ಕುದ್ಮಲ್ ರಂಗರಾಯೆರ್
134 ಮೊಳಹಳ್ಳಿ ಶಿವರಾಯೆರ್
135 ಬಲ್ಲ ಮಹಾದೇವ ಬೊಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ತಾಯಿ
136 ಬಿ. ವಿ. ಕಾರಂತೆರ್
137 ಮದ್ವಾಚಾರ್ಯೆರ್
138 ಡಾ. ಪಿ. ಗುರುರಾಜ ಭಟ್ರ್
139 ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ
140 ಪರವೂರ್ದ ತುಳು ಪುರ್ಪ
141 ಮರೆಪ್ಪೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್
142 ಕೊರಪೊಳು ಪಂಡಿನ ಕತೆಕುಲು
143 ಕವಿಗಳು ಕಂಡ ತುಳುನಾಡು
144 ರಂಗೊದ ರಂಗ್
145 ಸೋಮಶೇಖರ್ ಪುತ್ರನ್

2013–14ನೇ ಸಾಲ್‌ದ ಸೇರ್ಪಡೆ

146 ಅತ್ತಾವರ ಎಲ್ಲಪ್ಪ
147 ಸೇಡಿಯಾಪು
148 ಲೋಕಯ್ಯ ಶೆಟ್ರ್
149 ಡಾ. ವಿ.ಎಸ್. ಆಚಾರ್ಯ್
150 ಕೆದಂಬಾಡಿ ರಾಮಗೌಡೆ
151 ಜೋಕುಲೆ ಸಂಚಿ
152 ಮಾಯಾಂದಾಲ್

‘ರಂಗಚಾವಡಿ’ದ ಸೇರಿಗೆಡ್ ನಡತಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸೌರಭೊಡು ಶ್ರೀ ಗಿರಿಯಪ್ಪ ಇಡ್ಯಾ ಮೆರೆಗ್ ಮಾನಾದಿಗೆ

ತುಳುಕೂಟ (ರಿ.) ಮೂಡಬಿದಿರೆ ನೆತ್ತ ಪೊಳ್ಳಿ ಪರ್ಬದ ಅಂಗವಾದ್ ‘ತುಳು ಐಸಿರಿ’ ಲೇಸ್

ಬಂಟ್ವಾಳಡ್ ನಡತಿನ ತುಳುವೆರೆ ತುಡಾರ್ ಪರ್ಬದ ಗೋಪೂಜೆದ ಪೊರ್ತು

Reg.with RNI No. Kartuloo 14/10/200-TC